

Bodleian Libraries

UNIVERSITY OF OXFORD

This book is part of the collection held by the Bodleian Libraries and scanned by Google, Inc. for the Google Books Library Project.

For more information see:

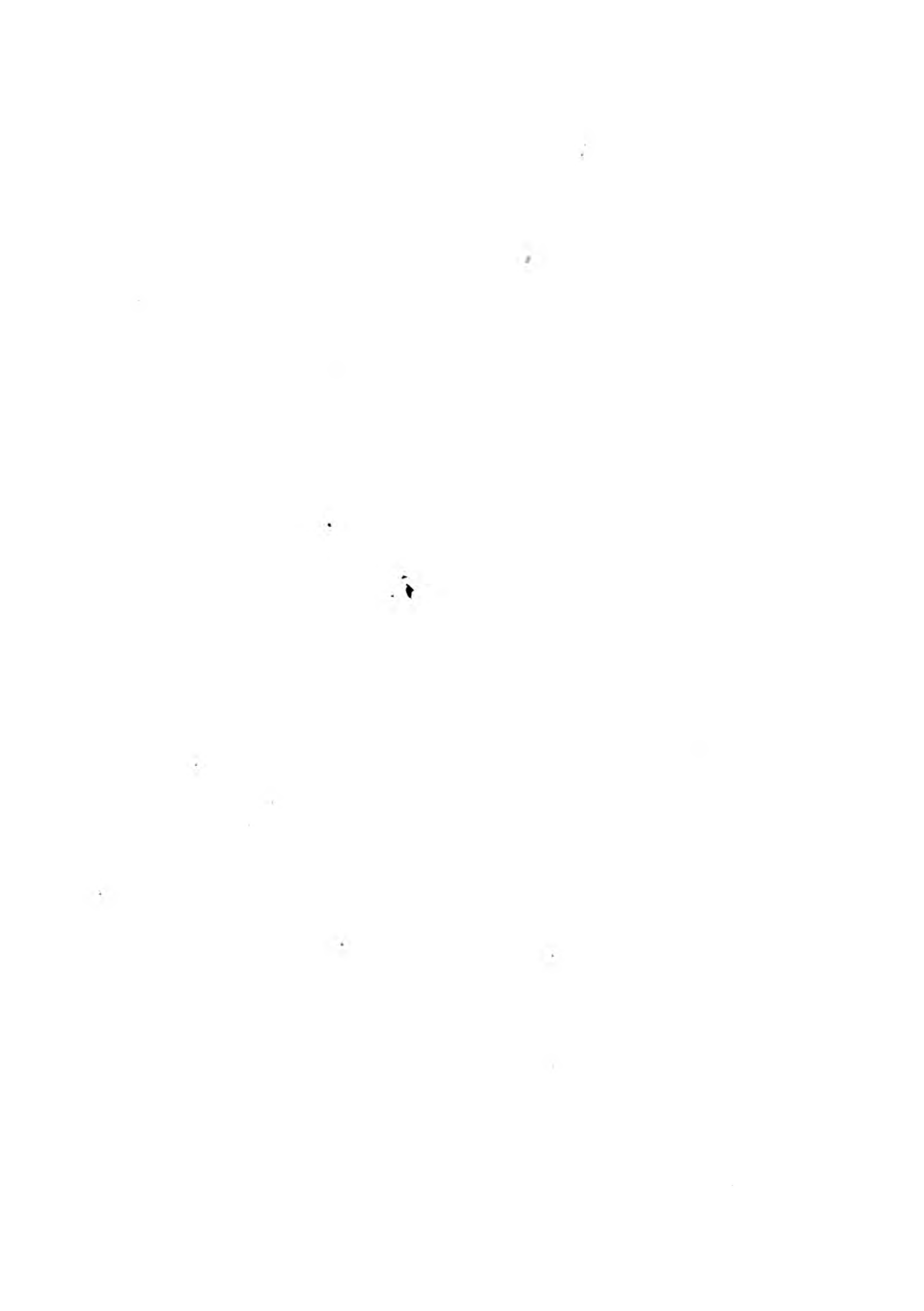
<http://www.bodleian.ox.ac.uk/dbooks>

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.0 UK: England & Wales (CC BY-NC-SA 2.0) licence.

49. 1366.

Oehlenschlägers Tragødier.

Tredie Bind.

Oehlenschlägers
Tragedier.

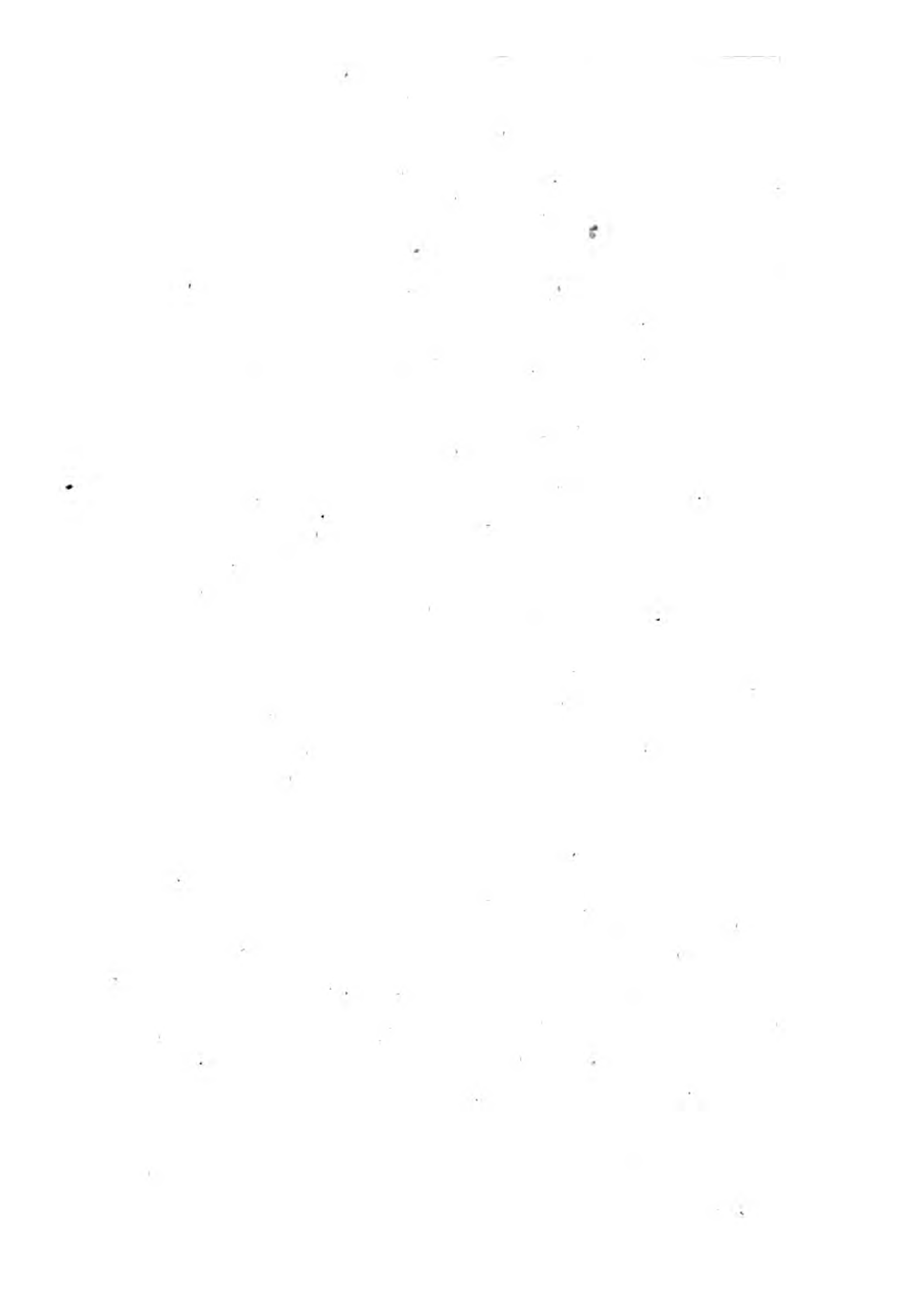
Tredie Bind.

—
Kjøbenhavn.

Paa Universitetsboghandler Andr. Fred. Høsts Forlag.

Trykt hos Kgl. Hofbogtrykker Bianco Luno.

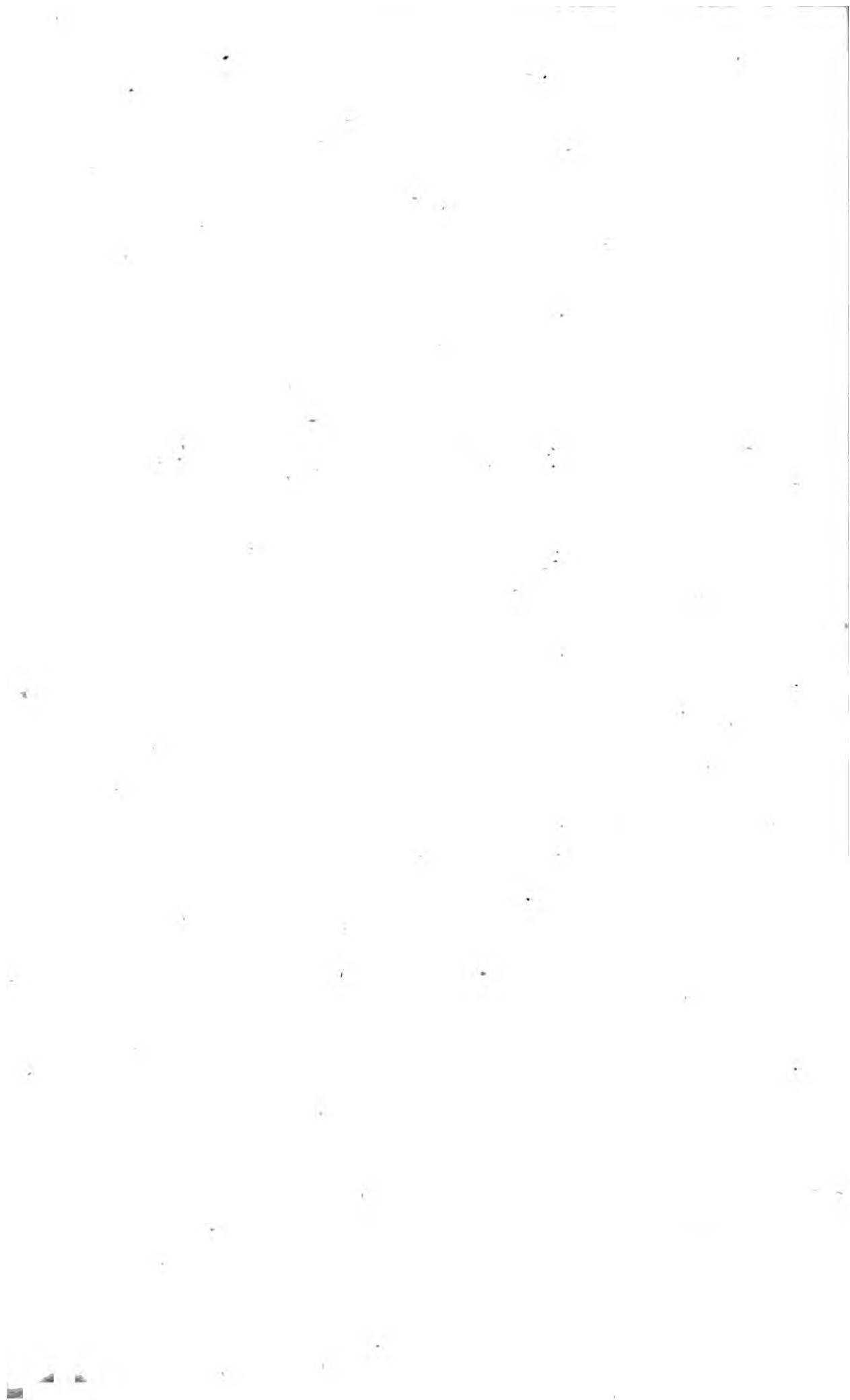
1849.

I n d h o l d.

Palnatofe.

Hafon Carl.

P a l n a t o k e .

Tragodie i 5 Handlinger.

(1807).

Personerne.

Harald Blaatand, Konge i Danmark.
Svend Tveskiæg, hans Søen; Solonge.
Fiolnir, Haralds Staller og Mærkemand,
Palnatøke, Jarl i Fyen, Vensyssel og Bretland.
Valnir, hans Søen.
Bue hin Digre, } hans Svogre, Bornholmere, Besets Søener.
Sigurd Røppe, }
Vagn Alfson, hans Sønesøn.
Sigvald Jarl, } Strutharalds Søener, Skaaninger.
Thorkil hin Høie, }
Thorvald Vidforle, en Islænder.
Poppo, Biskop i Slesvig.
Skofte, Kong Haralds Gangerpilt.
Arnoddur, Kong Svends Herold og Riertesynd.
En Fangesoged.
Kæmper.

Handlingen foregaaer i Roeskilde. Tiden er 991.

Første Handling.

Kongens Sal.

Kong Harald. Biskop Povo.

Povo.

Hvor det mit Hierte fryder, ædle Herre!
Ier end at finde ved de gamle Kræfter.

Harald.

Ja Gud ske Tak, min Sundhed fattes Intet;
Gid Alt var i mit Nige sundt som jeg,
Saa franted ei saameget, som nu franter.

Povo.

Det er en Barnesygdom! Veed I ei,
De Børn, som kues under Værtten, trives
Med Liden bedst? Den danske Christendom
End ligger som et nyfødt Barn i Buggen;
Men lad den komme først til Kræfter, Herre!

Harald.

Naar den er kommen fuldelig til Kraft,
Da er min Krop længst smuldnnet hen i Muld.

Povo.

Saalænge Verden staaer, I nævnes vil
Som Christendommens første danske Konge.

Harald.

Hvo veed, om ei den nidste Esterflægt
Vil giøre selv mig dette Tilnavn stridigt?

Popo.

Umuligt, Herre! Lidens høie Kæst
Kun taler Sandheds Ord; jeg forudsæer
St. Harald engang anraabt som en Helgen.

Harald.

I lover meer, Herr Bisp! end I kan holde.

Popo.

Hvor var den Herfter, der med Kraft, som I,
Den gode Sag har vældig understøttet?
Hos Harald Klak, hos Gorm hin Rige, Frode
Beundres ene kan den gode Villie;
Kong Erik lod sig døbe, det er sandt,
Han var Ansgar en Ven, han bygte Slesvig
Den Kirke, hvor I fatte mig til Bisp;
Men af, han faldt, som St. Sebastian,
For Hedningernes Vil! Først Eder blev
Det givet, herligt at rodfæste Troen;
Dg derfor meer end hine Kongers Navn,
End Ebbo's, end Ansgarii, Kimberti,
End Adalgars, end Unnis, Adeldags,
Vil Eders, fromme Harald! funkle frem,
Høit over alle Christendommens Helte.

Harald.

Hvad bringer I fra Bisp Vibents i Hamborg?

Popo.

Først mange kraftige Velsignelser,
Velmeente Raad og faderlige Bønner.

Harald.

Jeg har endnu en Slump tilovers af
Den Skof, han sendte mig med sidste Hilsen,
Dg trænger ei saasnart igien. Hvad meer?
Spring over alt det Andet, Præst, og lad

Os komme til det Vigtigste: Hvad siger
 Mig Keiser Otho ved din Erkebisp?

P o p o.

Den store Keiser har med Velbehag
 Fornummet Eders Iver, fromme Konge!
 For Christendommen; han forsikrer Eder
 Om varigt Venstab, hvis I farer fort.
 Fremdeles sender Eder Erkebisp
 En Afskrift af den pavelige Bulle;
 Johannes, Christendommens hellige Fader,
 Har sendt ham Pallium; hans Bispestav
 Har Otho raft ham selv med egen Haand;
 Saaledes er han efter Adeldag,
 Stadfæstet i sit høie fromme Kald
 Som Erkebisp i Hamborg og i Bremen,
 Og Christendommens Overhyrde her
 I Nord. Jeg bringer Bullen, Herre Konge!

(Han rækker ham en Pergamentbrulle.)

H a r a l d.

Hvad skal jeg med de velste Kragetaer?
 Runer paa Skjoldet kan jeg læse Dig
 Saa godt som nogen Skjald; men disse Snerkler
 Forstaaer jeg mig ei paa. Tag det tilbage!
 Jeg veed dog forud alt hvad det betyder:
 Indskrænkning i min kongelige Magt!

P o p o.

Uhindret har Du Verdslighedens Arm,
 Kun Geistlighedens styrer Erkebisp.

H a r a l d.

Ja vist! Genarmet staaer jeg, det er Tingen;
 To Arme havde Danerkongen før.

P o p o.

Saa semmer det sig ingen Christen Drot
 At tanke, fromme Harald! Overlad
 Den vilde Stoltbeds Uregierlighed
 Til Hedningen! Speil Jer i Hakon Jarl!

Saa vilb en Helt han var, tog han jo dog
En Ladning Munke med til Norges Land.

Harald.

Ja Hakon! det er mig den rette Christen.
Dg veed I ei, at neppe var han kommen
Paa Havet hen, før flux han fasted Munke,
Med Bøger, Bievandskar og Paternoster,
Ud over Bord; og at han bygger nu
Op atter sine gamle Gudehuse?

P o p o.

Hvis saa er, vil han svede seent derfor
I Svovelpølen.

Harald.

Nu! Det faaer saa være.

Jeg er en Christen, jeg er døbt! Nu vel!
Jeg breder ud den christne Tro. Saa er det!
Jeg nødes til det. Dtho lærte mig
At indsee Tingen med sit Sværd. — Jeg var
Desuden stemt for Sagen før han kom;
Dg dit Mirakel, Bisp, med Handsken, har
Stadfæstet mig i Troen. Lad saa være! —
Dg at paa denne Viis en Dæmning sættes
Mod disse Oprørsmand, som trodse Kongen,
Foragte Drottens Høihed, Overherstab
At de skal brænde dygtig for det hist —
Det glæder mig! Kun at I gode Munke
Tilsiidst ei glemme Fyrstens Rettigheder.

P o p o.

Du har ei mere trofast Underfaat,
End mig og Klosters fromme Brødre, Harald!
For christne Præster ei Du har at frygte;
For Hedenskabets tøileløse Mænd
Desmeer, og fremfor alt for Palmatøke.

Harald.

Ham frygter jeg nu, Tak ssee Gud, ei længer;
Thi han har brudt sin Hals paa Skaanes Bakker.

Popo.

Hvorledes, fromme Konning? Er det muligt?

Harald.

Hoymodig, trodsig, som bestandig, paastod
Engang han i et Driffelag i Vinter:
Han kunde løbe vel saa godt paa Ski
Som nogen Mand, ja bedre selv end Kongen;
Til Straf har jeg paalagt ham: ned at løbe
Fra Kullens Ryg; der har hans Driftighed
I Havet styrket ham.

Popo (sutter).

Nu det var vel!

Ihi værre Diævel gif paa Jorden ei;
Han ægged Sønnen op mod Faderen,
Og han var Hedenskabets Marv og Næring.

Fiolnir kommer.

Tilgiv, Kong Harald! at jeg melder Dig
Et ufiært Budskab: Svend, din Sen, er landet,
I Fiorden har han sine Skibe qværsat,
Og giester Dig nu moren i din Hal.

Harald.

Den Uforfammede! Siig, kommer han
Med megen Magt? Ihi skændt han er min Sen,
Dog nøder hans Ugudelighed mig
Bestandig at betragte ham som Fiende.

Fiolnir.

Han er ei dragen slap paa Folk og Færjel,
Dog Intet har vi end at ræddes for.

Popo.

Jeg gaaer. Gud styrke Dig, min ædle Herre!
Mit Blik afflyer at see Forhærdelsen;
Men dersom hist Du Salighed vil nyde,
Da døv dit Dre mod hans Røst, om Giften
Var nok saa sød! Viis Dig din Fromhed og

Din Krone værdig! Sønderriv de Baand,
Der vil forene paa forbryderst Viis
En christen Fader med en hedensk Søn.

Fjolnir.

Jeg følger Eder, min ærværdige Herre!

(Popo og Fjolnir gaar.)

Svend Tveflicg træder ind.

Hil Dig, Kong Harald, høie Danerkonge!

Harald.

Hvad vil Du her? Hvor understaaer Du Dig
At trænge Dig ind i min Hal, Svend Dtho?
Har jeg for evig ei forbudet Dig
At komme mig for Dine meer i Verden?

Svend.

Saaledes pleied aldrig danske Konger
At hilse fremmed Mand i egen Hal;
At glemme Giestfrihedens skionne Pligt
Blev anseet for en Skændsel; Kongen viste
Sig venlig mod den Ringe, som den Høie;
Men det var Hedenskabets Skik, nu tænker
I Alt man anderledes, som jeg mærker:
Nu er det fromt at quæle Hjertets Røst,
At glemme Blodets Pligt; nu kan en Fader
Selv hade sine Børn; det lønnes hist
Jo med Lyfsaligheders Palmekrone!

Harald.

Forhærdede! hvad taler Du om Pligt;
Som ganske glemmer hvad Du est forpligtet,
Ei blot din Fader, men din Dverherre?

Svend.

Min Fader har Du aldrig viist Dig, Harald!
Min Dverherre skal Du ikke være.

Harald.

Hvo gjorde til Statholder Dig i Bigen?
Hvo gav Dig trende Skibe, hundred Mand,

Til dine Røvertog? Hvo gav Dig ser?
Hvo gav Dig Skaanes Marker at bestyre?

Svend.

Du, Harald! som en usfel slet Erstatning,
For hvad mig tilkom efter Fødselsretten.
Du sendte mig til Vigen og til Skaane,
For bort at fierne den Forhadte; gav
Mig nogle Skibe, for at vorde qvit mig,
Det kalder Du nu Fadergødhed. Gødhed!
Ja hele Norden kiender denne Gødhed,
Og seer dit Sindelag imod din Søn.
Du troer vel ei, jeg veed, hvad hele Landet
Halv taler om forundret, halv med Tvivl?
At Arverettigheden Du vil drage
Fra mig, din Søn, til Thrugil Sprakaleg
I Jomsborg? Guder! saae man hidindtil
En Fader handle saadan mod sit Barn?
Naturen væmmes ved at troe derpaa,
Den giver de urimeligste Røgter
Sandsynlighed. Man mener Landet rundt,
At jeg er ei din Dronning Gunhilds Søn,
At kun jeg er et Trillebarn, som fødtes
Dig af en Trælleqvinde; derfor kaldes
Jeg Svend: en Træl. Sligt maa jeg høre, høie!
Maa see hvorledes Uretfærdigheden
For mine Dine væbner sig; og skulde
Dog sidde stil med Hænder kun i Skjød?
Nei, Harald! ved den staalbedæfte Thor,
Jeg væbner mig! Og har Du plat forglemt
En Faders Blikker, nu saa er det billigt,
At jeg forglemmer Sønnens, og itide
Mig reiser mod min græsselige Fiende.
Det er ei mig, men Dig, der giver Verden
Beviis paa fælt og unaturligt Had.

Harald.

Hvad vil — hvad vil da Fienden i min Hal?

Svend.

Med eget Dre høre, hvad min Siæl
 Afklyer at troe. Siig mig, har Rygtet Ret?

Harald.

At tale byder Du mig Ungerfvend? —
 Om jeg nu taug?

Svend.

Saa striger meer din Laushed,
 End Fenris Hyl.

Harald.

Ha Svend! jeg veed ret godt
 Hvorfra din Opstand har sin Hovedkilde.
 Bestandig hører jeg kun giennem Dig
 Den stolte Balnatofes Røst. Men hvis
 Til ham endnu Du sætter fiæk din Lid,
 Da har paa Flyvesand Du bygt dit Slot;
 Den vilde Hedning aander ikke længer.

Svend.

Og dersom Du til Balnatofes Død
 Din Trøst har sat, da est Du trøstløs, Konge!
 Thi Balnatofe har ved Valhals Hiælp
 Sit Eventyr fuldendt, og om en Stund
 Vil han, med mine Kæmper, hilse Dig
 I Kongesalen.

Harald.

Balna — raser Du?
 Har ei han brudt sin stive Hals paa Skien?

Svend.

Nei, Harald! Balnatofes Kæmpehals
 Er endnu heel og kneiser vel saa stiv
 Som hidindtil.

Harald.

Hvad var det Rygte da,
 Der bragte mig det Budskab, at hans Skier
 I Farten brast, at han var død i Havet?

Svend.

Hvad Rhygtet oftest er: Et Sandhedsfnug
 Sendt i en Ladning let og vindig Løgn.
 Den brast, hans Skj; saavidt har Rhygtet Ret;
 Men denne Skiens Bristen har forhindret,
 At Balnatofes stolte Hierte brast.
 Thi som han fløi afsted og netop var
 Ved Skraaningen, som fører ned mod Havet,
 Da terned Skien mod en Kampesteen,
 Og Balnatofe faldt og rullede brat
 Tilside ned i Dalen, sneebedækt.
 Da skyndte dine Vidner flur sig bort,
 At bringe Dig en ønsket Efterretning:
 Hans Død. — Men Balnatofe lever, Konge!
 Den Snilde lod sig høre kun som død
 Ud paa sit Skib, og satte hurtig Farten
 Til mig i Skotland, hvor jeg var paa Tog.
 Nu giester han Dig, sund og stærk som hidtil,
 Idag med mig, i Roskild paa din Kongsgaard.

Harald.

Dg har til Havn nu ægget Dig mod mig?

Svend.

Vi hilse Dig som fredelige Giester;
 Hvad videre skal skee, beroer paa Dig.

Harald.

Dg hvad forlanger Du?

Svend.

Hvad Du forlangt

Af Gorm din Fader har og hvad Du fik:
 En Deel af Riget.

Harald.

Du, en Hedning, Svend!
 Religionens Fiende Deel i Riget?

Svend.

Gorm deelte Magten i sin Alderdom
 Med Dig, skændt han var Hedning, Du en Christen;

Nu semmer det sig omvendt Dig at handle.
 Lad Troen være Tro; det er en Sag,
 Hvorfor Enhver bør raade selv, ei Kongen.
 Gjør ingen Vold paa Landets gamle Skif!
 Paa Landets Vedtægt grunder sig dit Herfskab;
 Hvad Dig til Drot har giort, gjør mig til Arving,
 Og til din Medhjælp nu i Alderdommen.

Harald (affides).

Ha jeg forgaaer af Garm. Men jeg vil stuele
 Mig til en bedre Leilighed mod ham;
 Paa Ophavsmanden derimod, fra hvem
 Det Onde kommer, vil jeg hævne mig
 Endnu i Dag, saasandt jeg er en Konge.

(Gøit)

Da Du est kommen hid, saa vær velkommen!
 Hvad jeg fremdeles virke skal for Dig,
 Beroer paa dine Fremtids-Handlinger.

Svend.

Jeg hører Palnatøke med mit Følge.

Harald (affides).

Ham skal min Garme træffe sikkerlig.

Palnatøke kommer med en Skare Kæmper.

Palnatøke.

Hil Danerkongen i sin Hal!

Harald.

Velkommen

Fra Heltedaaden, Løse! Som jeg hører,
 Saa har Du giort berømte Buffespring
 I Sneen, siden sidst vi taldes ved.

Palnatøke.

Jeg har ei vægret mig, at efterkomme
 Dit Herrebud.

Harald.

Men, Frænde, som man siger,
 Ei skilt Dig ved det paa den bedste Wiis.
 En Helt, der løber stolt paa Ski, som Du

Er det just ingen Hæder, ingen Roes,
 At latterlige Hændelser han taffer
 For Seieren. Thi var Du falden ei
 Paa Bagen midt i Sneen som en Pebling,
 Da var Du neppe kommen, som jeg hører,
 Ufullet hjem fra dette Julegilde.

Palnatøke.

Slig Spot kan ikke træffe mig. Jeg haaber,
 Hver billig Mand, som kiender Kullen, indseer
 Nødvendigheden af et saadant Fald.
 At dette Fald ei blev min Undergang,
 Det taffer Guderne jeg for. Ydmyge
 Du vilde mig; jeg foretrak, som det
 En Dannemand sig sømmer, Døden for
 Ydmygelsen. Hvis ei med min Bedrift
 Du est tilfreds, da prøv den selv; og kommer
 Du bedre fra den, vel, saa kan Du spotte.
 Forresten nu, da Sagen er forbi,
 Saa lad den ogsaa være glemt, Kong Blaaland!

Harald.

Hvad Blaaland? Væmmeligt er for mit Øre
 Sligt Dgenavn. Høymodigstolte Mand!
 Det veed Du. Harald Gormsøn vil jeg kaldes.

Palnatøke.

Tillad mig, at jeg kalder Dig Kong Blaaland!
 Det er en gammel Ret for Danersolket,
 At give deres Konge sligt et Tilnavn.
 En Konge drømmer ofte sig en Gud;
 Da er det godt, at Navnet altid raaber:
 Du est ei blot en Asfurs Søn, o Konge!
 Men selv en Asfurs Søn med Seil, som Andre.

Harald.

Du est saa næsedier, som hidindtil.
 Dit Eventyr har endnu ei formaaet
 At knække Driftigheden.

Balnatoke.

Din lade

Det aldrig komme dertil, at en sund
Dg ærlig Danste glemmer Driftigheden;
Da pløie Gæstion før det stolte Siclund
I Havet ned igien med sine Orne.

Harald.

At glemme, hvad Du est din Herre skyldig,
Det falder Du en Dyb, saavidt jeg mærker.

Balnatoke.

Jeg glemmer ikke hvad jeg skylder Dig,
Fordi jeg mindes hvad jeg selv mig skylder.

Harald (bitfig).

Min Ære gaaer for din!

Balnatoke (roltig).

Din Ære vinder,

Ved at beherske frie Mænd, ei Trælle. —
At tale dieryt et Ord i Kongesalen
Var Brug fra Arilds Tid.

Harald:

Det vilde Væsen

Er just, hvad jeg forjage vil af Landet.

Balnatoke.

Dumdriftighed er vild, ei Driftigheden.

Harald.

Altsaa, da Du ved Drikkebordet sidst
Hovmoded Dig og lod din egen Mund
I Hallen heit gientage dine Fortrin,
Da var dumdriftig Du.

Balnatoke.

Ei hidindtil

Blev for Banhæder det betragtet, stundom
At see en Kæmpe med en ærlig Ruus.

Harald.

Men hvad den Drukne paastaar, veed Du vel,
Skal ædru Mand forsvare.

Palnatøke.

Aldrig var

Min Tunge Herster over min Forstand.
 Klogskaben tidlig gaaer fra Drifkelaget
 Med Dvinderne, den stranter, maa tilfængs,
 Den er af strøbelig Natur, den modstaaer
 Ei Nødens Kraft; men Sanddrubeden, Herre!
 Den vaager ud paa Natten, som en Mand;
 Den drifter uanfægtet, som den Bedste;
 Den vinder alt i Kræfter, som den drifter.

Harald.

Af drukne Folk og Børn skal Sandhed høres.
 Ret saa! For Kongen er det ofte nyttigt,
 Ved slikt et Gilde stundom at erfare
 Det sande Sindelag, som ellers Listen
 Forstaaer at holde skjult.

Palnatøke.

Jeg troede før:

Naar Danerkongen indbød sine Kæmper,
 Da var det for at lønne Mod og Trostak,
 Ei for at spænde fiendtlig efter Svig.

Harald.

Som det kan falde sig! — Jeg seer Du har
 Din Bue med Dig og dit Pilefogger.
 Ifald jeg mindes ret, saa roste Du
 Dig ogsaa dengang af: Du kunde skyde
 Vel fremfor alle Mænd, ja fremfor Kongen,
 Den Vidtberømte for sit Pilestød; —
 Est Du endnu af samme Tanker, Løse?

Palnatøke.

Hvad er det om min Mening Dig at giøre?
 Naar Danmarks Fiender komme, vil vi skyde;
 Der kan vi kappes paa en ærlig Viis.

Harald.

Nei, nei, Du slipper ei saa let dersfra!
 Gientag din Pral! tilstaae i Udruhed

For alle Kæmper: Skyder bedre Du
 End Danerkongen? Bringer ingen Fare
 Dig Armen til at stælte? — Ingen Fare?
 Balnatofe.

Jeg praler ei.

Harald.

Belan! saa sig det frem.

Balnatofe.

Hvorfor gientage hvad der alt er sagt?

Harald.

Du staaer da ved dit Ord?

Balnatofe.

Saa er min Bane.

Harald.

Heel vel! — Dit sidstudsiste Helteværk
 Bevise ikke Meget, vidner ei
 Om fiendne Fortrin. Du slap heel derfra
 Kun ved en Slumpelykke, det var Alt.
 Det sømmer sig den vise Danerkonning
 At prøve sine Mænd, retfærdig streng
 At veie hvers Fortieneste. Du trænger
 Dig stedse frem, Du giver Dig et Skin
 Af den udmærkede, den fiendne Mand;
 Belan! saa er det ogsaa nu fornødent,
 At ved en rask og usædvanlig Daad
 Du viser os dit Fortrin fremfor Alle.
 Du est en dygtig Kæmpe, — saa er Fleer,
 Det giver intet Fortrin Dig for dem;
 At Du est mægtig, at Du eier Land,
 Bevise atter Lykken, intet Værd.
 Thi er det heel nødvendigt, som Du indseer,
 Engang for Alvor ret at prøve da
 Din Dygtighed; og for at kunne dette
 Har jeg udtænkt en Daad, som snart er udført
 Paa Stedet her, som Kongen selv kan see
 Med egne Dine, som bevise ham

Hvad han forlanger, nemlig, at Du est
 En usædvanlig færdig Bueskytte.
 Jeg seer din yngste Søn i dette Følge.
 Ung Balnir! træd i Hallen frem og knæl!

Balnatoke.

Hvad har Du nu i sinde?

Harald.

Hvad Du snart
 Erfare skal. Træd frem kun, yste Svend!
 Træd frem og knæl!

Balnir.

Min Fader har mig lært,
 At kun jeg knæle skal for Guderne.

Harald.

Knæl kun for Guderne! Det kan behøves!
 Jeg lægger her et Gæble paa dit Hoved;
 I fald din Fader, hist i Krogen der,
 Dig skyder det med Pilen bort og rører
 Din guldbelofte Tinding ei, da skal
 Han gælde for den bedste Skytte.

Balnatoke.

Konge!

Harald.

Men hvis han vægrer sig, da skal han gælde
 Kun for en Praler, for en Legner, og
 Forvises Hof og Land.

Balnir (træder roff).

Ha det er billigt!

Men det har ingen Nød, han nægter ei
 At lyde din Befaling, Herre Konge!
 Min Fader praler ei, han lyver ei;
 Hans Blik er skarpt, hans Arm er vis, hans Mand
 Er stærk, hans Søn er usofsærdet. — Konge!
 Du har en Guldring om den venstre Arm,
 Jeg vædder strax mit Liv imod din Ring,

Isald du vover det, at Vilen frummer
Et Haar ei paa mit Hoved.

Harald (forundret).

Mener Du?

Palnir.

Du tør vel ikke vædde, Herre Konge?

Harald.

Isald saa er, skal Ringen vorde din.

Palnir.

Der kan man see! Nu komme der mig Nogen
Og paaftaae tiere fræk, at Harald Blaatand
Er nidst og gierrig! Jeg beundrer hans
Høimodighed. Skyd nu, min Fader! Skyd!

Palnatofe.

Er det dit Mvor, Harald?

Harald.

Palnatofe!

Jeg spørger fælden, mindst med Dig.

Palnatofe.

Belan.

(Han lægger en Pjil paa sin Bue, sigter paa Palnir, men holder af igien.)

Belan! Jeg skyder. Men ei her i Hallen.

Her falder Lyset stummelt, sparsomt ind

Ad disse smaa, bemalte Vinduesruder.

De brede Piller skygge mig formeget

I den paa munkeviis opførte Kongsgaard.

Her kan jeg ikke sigte. Reis Dig, Palnir!

Her dræbte jeg min Søn. Og vilde Du

Kong Harald, see hvordan uskyldigt Blod

Besudlede din Hal? Det blev en Plet,

Som ingen skarv med Aske blandet Lud

Udtvætte kunde. Rød den vilde staae

Med Flammerøg, naar Hanen goel om Matten,

Og kræve Hævn. — I Gaarden staaer en Steen;

Nu er den kun en Bænk for dine Trælle,

Før var det Gudernes og Odins Blodsteen.
 Gaf ud, min Sen, og knæl for denne Blot;
 Lad Odin straaale Dig i Hjertet Haab,
 Imens hans Dag dit Hoved rundt omstraaaler;
 Saa vil jeg skyde. Hvis Du skulde falde,
 Da synker Du, et Offer paa hans Blodsteen.
 Hils ham fra Balnatofe, fra din Fader;
 Og læg et Gynde paa den lange Bænk
 Tilrette ved din Side, naar jeg kommer. —
 Dog haaber jeg, det har vel ingen Nød.

Balnir.

Hvad Nød? Det er en stor, uventet Lykke.
 Den skaffer mig Kong Haralds gyldne Ring.
 Glem ikke Bæddemaalet, Konge!

Balnatofe (løser ham).

Nu

Saa gaa min Gut!

Balnir.

Glem ikke Bæddemaalet!

(Han gaaer.)

Harald (spødt).

Du est jo hjertegrebet, stærke Helt!

Balnatofe.

Ei alle Fædre hade deres Sønner,
 Jeg elsker min meer end mit eget Liv.
 Staaer Du endnu bestandig ved dit Bud?

Harald.

Hvad jeg har sagt, det veed Du; dvæler Du,
 Da skal Du være min og Hvermands Niding.

Balnatofe (bisper).

Det vilde Balnatofe saare nødig,
 Ei for sin Søn, for sit, og Kongens Liv.

(Han tager endnu en Pjil af Roggeret og stikker i Barmen, derpaa sigter han ud af Vinduet.)

Grimslagen har Du gjort mig, det er vel!

Jeg skyder allerbedst, naar Blodet foger
 I mine Arer. — Rolig her i Hallen!
 Stat stille med dit Hoved, Dreng derude!
 Nu skyder Palnatoke Mesterstud.

(Pilen flyver fra Strøngen.)

Svend.

Thor være lovet! Truffet!

Harald (mort).

Truffet?

Mængden (slaaer paa Skoldene).

Truffet!

Hil Palnatoke! Danmarks bedste Skytte!

Palnir (iler ind i Faderens Arme).

Seer Du, det havde ingen Nød, min Fader? —
 Min Guldring, Konge!

Harald (forbittret).

Ha, hvad Guldring?

Svend.

Harald!

Den har Du lovet ham, som Alle hørte.

Harald (kaster den til ham).

Saa tag den! — Men endnu et Ord om Tingen!
 Jeg saae, Du stak en anden Piiil i Barmen,
 For Du den første stød imod din Søn;
 Hvad skulde det betyde, Palnatoke?

Palnatoke.

Ifald min Søn var bleven dræbt af hin,
 Var Danerkongen bleven dræbt af denne.

Mængden (slaaer paa Skoldene).

Et dristigt Svar! En opbragt Fader værdigt!

Harald (med indædt Forbittrelse).

Jeg skaaner den Fortørnede! — Velan,
 Du her har viist Dig som en dygtig Skytte;
 For En der skyde kan saa godt som Du,
 Var dette Bud ei nogen streng Befaling.

Saa lad da dermed Sagen være glemt!

Tilbords! Min Fiende Den, som ikke følger.

(Alle følge Kongen. Palnatoke bliver tilbage.)

Palnatoke.

Din Fiende Den, som ikke følger? Vel!

Palnir

(som seer sin Fader dvæle, vender om igjen).

Min Fader!

Palnatoke.

Naar Du seer, at Kongens Mænd
 Begynder over Hornet ind at slumre,
 Da skynd Dig hen til Sigvald Jarl, til Thorfil
 Sin Høie, Bue Digre, gaae til Thorvald
 Vidførle, Sigurd Kappe; siig dem Alle:
 Jeg venter dem i Aften i mit Huus,
 Naar Nadværen er endt.

Palnir.

Seel vel, min Fader!

Palnatoke.

Dg følg nu Kongen! Dgsaa jeg skal komme.

(Palnir gaaer.)

Palnatoke

(støtter sig grundende til sin Bue).

Det er besluttet! Der skal sættes Dæmning
 Mod denne lumre Munkespest fra Syd.
 List, Ridingsværk og Tvedragt, som en Gift,
 Har alt begyndt at bryde ned, o Danmark!
 Din Kampstyrke; men endnu er Tid.
 Jeg veed en Modgift, ja jeg veed en Modgift.
 Blink, raske Styrmand! Bølgen slaaer paa Dækket,
 Og Binden klapperer i det brustne Lougværk,
 Nu gielder det med vældig Haand at styre
 Det stærke Roer i Nattens Skum.

(Grunder et Dieblif og siger betænkelig)

Men hvis

Nu Stormen hele Skibet slog i Dvæg? —

(Med 31b)

Saa redder jeg de danske Edelstene,
Den bedste Levning, svømmer bort med den,
Dg planter Siællands Heltkræfter om.
Hvad Siælland var, da vorder Ufedom;
Det gamle Leire sank, men vi skal seire,
Dg Fomsborg vorde skal det andet Leire.

Anden Handling.

Palnatokes Hus.

Palnatoke. Bue hin Digre. Sigurd Kappe. Thorfil hin
 Høie. Sigvald Jarl. Thorvald Bidforle.

Sigvald.

Ja, vi vil slaae for Svend som gode Kæmper,
 Og støde Harald fra den Kongestol,
 Som han vanærer med sit Nidingsværk.

Palnatoke.

Hellig er Kongen, hellig er hans Magt,
 Naar Skiebnen kalder ham ved Fødselsretten,
 Naar Folket ham har valgt, naar ved Misgierning
 Han ei vanærer sig, hellig er Kongen!

Saaledes er det ei med Harald Blaatand:

Han dræbte Knud Dan=Ulf, sin ældre Broder,
 Gorms ædle Søn, og bragte hjem fra Bretland,
 Istedet for en Seir, sin Broders Liig. —

Saaledes blev han Konge! Før at tæffes

Sin Moder, lod han christensindet; først

Da Pope gjorde Kunstner med sin Handste,

Fandt han sig overtydet, lod sig døbe;

Saaledes blev han Christen! Hvad der driver

Ham til at understøtte Paven's Sag

Er Iver ei, er Fromhed ei, det er

Uværdig Frygt for Othos Overmagt.
 Ha, Gotsfred skulde reise sig i Graven,
 Den stærke Helt, som satte sikker Dømming
 Mod Karl den Store, Karl den Vældige,
 Som Obotriter, Friser, Sarer tvang,
 Som gjorde Fordring paa det tydske Rige,
 Som trued med at gieste Karl i Aachen; —
 Dog vil vi ikke flykte her som Qvinder,
 En Mand maa tage Tingen som den er.

Sigvald.

Net saa, min Ven! Tal ud! Hvad er din Mening?

Balnatoke.

Harald forkaster Rigets gamle Lov,
 Han vil berøve Svend sin Fødselsret;
 Saaledes opstaaer nu indbyrdes Krig;
 Det er det Værste; men dog det, hvorpaa
 Kan hurtigst raades Bod. Men hurtigt maa
 Det ogsaa være; thi fortærer Tvedragt
 End længe Landets sidste Mary, saa kommer
 Fra Tydskland Otho, Erik hist fra Sverrig,
 Og Hakon Jarl den Listige fra Norge;
 Vi stride da — som Kæmperne for Hrolf
 Og Danmark synker i sit Blod.

Thorfil.

Ha det

Forbyde Thor!

Balnatoke.

Det vil han, mine Brødre!

Bed os og alle holde Danekæmper.
 De høie Guder komme selv ei meer,
 De virke giennem Mennesket; velan
 Saa lad os vise, hvordan vi bestaaes
 Af Mathor, af Odin, Tyr og Vidar.
 For Den, der drives af Retfærdighed,
 Er Baldur ikke død; saaledes styrker
 Os alle Valhals Guder.

Thorvald.

Palnatofe!

Hellig Begeistring taler af din Mund.

Palnatofe.

I gode Brødre! Kraft og Fromhed er
 De tvende Lys, som bør bestraale Livet.
 Kraft skinner som en Sol ved Dagens Tid,
 Og kalder med sin stærke Sommerstraale
 De skionne Blomster af det døde Muld;
 Fromheden lyser som den blege Maane
 Paa Urten, giver den sin Indighed,
 Sit største Tæffe. Disse Lys maae verle;
 Thi brænder Solen stedsse med sin Lue,
 Da vorder Urtegaarden til en Drk
 Og Helten til en Blaamand; skinner Maanen
 Bestandig med sin frømme matte Flamme,
 Da svinder Livets Kraft, og Mennesket
 Er alt et Spøgelse, der pusler om
 Blandt Nattens tause Grave før sin Død.

Thorvald.

Der har Du skildret os med raske Træk
 Det vilde Hedenskab og Pavens Lære.

Palnatofe.

Hil Tiden, naar engang den lumre Dag,
 Den kolde Nat sig frugtbar luttret til
 En frisk livsalig Morgen=Aftenrøde!
 Dog den oplever Ingen her. Velan,
 Saa lad os idetmindste handle saa,
 At Morgen=Aftenrøden, naar den kommer,
 Kan finne hen paa vore Bautaastene.

Bue.

Ha, Palnatofe taler som en Skiald!

Palnatofe.

Den gamle Tro fordærvet er, er vild;
 Men hvordan bruge disse skumle Munkes
 Den Lære, som de her udbrede ville?

Blot som et Middel, til at trænge sig
 I Danmark's Egne, til at dræbe Landets
 Selvstændighed, at gjøre det afhængigt
 Af Tydsfflands Keiser. Ddins gamle Lære,
 Den gik fra Norden ned til Syd; da lærte
 De vilde Sarer, Vender, Obotriter
 Og Briter, hvad der skulde troes og tænkes
 Af os; da gik det stærke Sandheds Lys
 Fra Upsal, Leire, Trondhiem. Nu til Giengæld
 Skal Legen spilles omvendt. Gaaer det fort,
 Saa taber meer og meer sig Landets Kraft,
 Og Norden døer den allerværste Død,
 Ei dræbt ved Sværdets pludselige Slag,
 Nei, langsomt sfrantende paa Bænkhalmen,
 Døer Danmark Straadød, — synker ned til Hel!

Bue.

Ha, Palnatofe!

Palnatofe.

Hvad har gjort det muligt,
 Hvad gjer det muligt for det fiælne Syd
 At trænge sig i Norden ind? Kun Norden.
 Vi spillede vore Kræfter. Dveralt
 Behersker Danmark's Helt Europas Riger,
 Og dog maa Danmark stælvæ for sin Tilstand.
 Hvad hjælper det, at Regnar Lodbrog tvang
 Det vilde Bretland? at Biorn Jernside
 Til Hasting raabte, da de havde tvunget
 Det stolte Frankrig, brændt Paris: Nu lad os
 Gaae ned til Rom og seire der som her;
 At Rolf har stiftet Normandie; at Biorn
 Konstantinopels Forstad brændte? Hvad,
 At Luna blev i Velsffland undertvunget,
 Og at de største Stæder plyndredes
 I Spanieland? Hvad gavner det os selv,
 At Drvarodd har grundet Ruslands Magt
 Paa danske Væringes? at hisset fiernt

I Afrika den barske bistre Blaamand
 Blev hvid af Skræk, naar vere Sværde klang?
 Her syngte Sydens Munke længer ei:
 „Frie os, o Gud, fra Nordens Helterasen!“
 Hvad gavner det?

Bue (bestig).

Nu ja, hvad gavner da?

Siig det i Hast, at vi kan vide det;
 Thi retnu taber jeg Taalmodigheden.

Balnatoke (rækker ham og Sigvalds Hænderne).

Et Forbund gavner, mellem Dannemænd;
 Et indre Forbund; ei, paa Biers Viis,
 En Flok, der sværmer vildt i fremmed Egn;
 En Muur af Jern, reist paa vor egen Grund,
 Paa Fortids Kraft, Samdrægtighed og Mod;
 Og naar den fast, uroffet staaer, skal Syden
 Ei med sin Satan selv nedstyrte den.

Sigvald.

Ha, Frænde! jeg begynder at forstaae Dig.

Balnatoke.

I Korthed: Landets indre Tvist maa standses,
 Og Svend maa sidde fast paa Kongestolen;
 Men det er ikke nok at redde Riget
 Fra Døden, Legemet maa siden styrkes.
 Svend er min Ven, min Fostersøn; hvad jeg
 Har gjort for ham, veed I; han eie skal
 I mig en trofast Støtte; men hans Mand —
 Det vil jeg ikke være. Alle vi
 Nedstamme selv fra kongelige Fædre,
 Som Svend; før Gorm den Gamle hele Landet
 Sig undertvang, var Lofe Næssekonning
 I Fyen, og Beset paa Bornholm; Strutharald
 Er det endnu i Skaane. — Volde Thervald!
 Du est en Bondesøn, men dine Dyder,
 Din Sindrigheid, Vereifstheid og Forstand
 Har gjort Dig værdig til at gaae i Lag

Med Keiseren i Nachen. — Nu velan!
 I veed Miseko, Polens Herre, gav
 Mig Den Usedom til Lehn med Zomsborg.
 Alt har den svenske Styrbiern lagt en Grundsteen;
 Men der maa bygges meer paa denne Steen.
 Saa hører mig: Paa Somagt grunder sig
 Vor største Valde; thi den danske Mand
 Er eengang nu en Søfugl; Ogir er
 Hans stolte Gud, og Havets Døttre stunge
 Paa skumbeklædte Bølger lydt hans Roes
 Ved alle Strande. Dertil har ham Gud
 Nu eengang skabt; og uforgængelig,
 Som selv Naturen, er ham Gaven fra
 De rige Guder. Brænde kan en Røver
 Hans Snekker stundom eller stiale dem; —
 Hvad siger det? I Skoven vorer Egen,
 I Bierget blinker Malmet! Han har Arm
 Og Dre til at tømre bedre nye;
 Og vore Der har den Eviges Haand
 I Havet kastet, saa at Kiølen let
 Sin stolte Lumleplads igien kan finde.
 Staaer sorte Skyer paa den danske Himmel;
 Vel, vi vil ei fortviøle, vi vil handle.
 I Zomsborg agter jeg med Evers Hiølp
 Et Somands Forbund skyndeligst at grunde,
 Der skal beherske Østersøens Bølger,
 Og hvor vi yttre vil den Heltekraft,
 Til Landets Fordeel inden egne Grændser,
 Som før de vilde Brødre spilte bort
 Paa fremmed Grund. Hvo nu vil være med,
 Han lade Skjoldet klinge Bisaldsklang!

(Alle Kæmperne, unbtagen Thorvald, staae paa Skoldene med deres Sværde.)

Palnatøke

(gaaer hen i Baggrunden og aabner en Luge).

See, Solen staaer alt over Kattegat
 Og straalet henad Isfiordens Bølger

Til vore Skjolde. Dette Legn er godt;
 Thi det betyder, at vor Heltedaad
 Skal pryde Bølgerne som Solens Flamme.

Wagn Alfison kommer hurtig ind, fulgt af **Palnir**.

Wagn.

Ha hvad er dette, Farfar? Som jeg hører,
 Saa stiftes der et Heltesamfund her,
 Og jeg er ikke med?

Palnatoke.

Wagn, raser Du?

En Dreng paa tolv Aar!

Wagn.

Naar alt jeg paa tolv

Kan fappes mageligt med En paa atten,
 Hvi skal da **Palnir** foretrækkes mig?

Palnatoke (til **Bue** assides).

Stil ham tilrette, Svoger! Du est jo
 Den eneste, der ret forstaaer at tæmme
 Den unge **Biorn**.

Bue.

Lad mig kun raade, **Tofe**!

Jeg veed det rette Greb at ta'e ham paa.

(Sigt)

Her **Wagn**! saafremt Du ikke søger **Døren**,
 Saa kommer ud Du giennem **Vindveslaagen**.

Wagn.

Mig ud Du kaste vil af **Vinduet**?

Bue (opbragt).

Ja det vil jeg, Du **Ulveunge**!

Wagn.

Du?

Bue.

Saa at Du aldrig meer skal kræve **Rage**
 Fra denne **Dag**.

Bagn.

Det vil vi see.

Bue.

Det skal Du!

(Han griber Bagn om Livet; denne sætter sig lief til Mobbværg, men trænges t
meer og meer hen i Baggrunden til Raagen af Bue, som kaster ham ud.)

Saae Du, det lod sig giøre, Mimringtand?

Balnatoke.

Ha Bue! raser Du? Det var dit Alvor?

Fra andet Stokværk!

Bue (fatter sig).

Den fordømte Dreng!

Han giør mig altid hidsig.

Balnatoke.

Du har dræbt ham.

Bue.

Saa kiender Du ham ikke ret. Han døer
Ei af saalidt. Han falder som en Kat
Beständig ned paa Benene; den Idræt
Har vi alt prøvet meer end eengang sammen.

Balnatoke.

Men aldrig fra saa høit et Sted. Ha Bue!
Jeg frygter for din Uregierlighed.

Bue.

Det er nu eengang min Natur, den bruser;
Min Ven behøver ei at frygte for den.

Balnatoke.

Er Bagn din Fiende da?

Bue.

Den Ulveunge

Veed alt for vel, han er min Kæledægge.

Thorvald.

Du kiæler for ham paa en egen Maade.

Bue.

Han kommer nok, som sagt; thi kraf han Halsen,
Blot ved at kastes ud af Vinduet

I Fredens Tid, saa var han ikke værd
At stamme ned fra Beset paa Bornholm.

Thorvald (uroelig).

Jeg vil gaae ned og see —

(Han gaaer.)

Bue.

Lidt hidtjig er jeg,

Dog kan jeg tæmme mig, naar jeg faaer Tid.
Kun at jeg ikke faaer Børsærkegang,
Da kiender jeg fra Fiende Ven ei meer.

Palnatøke.

Du est et Hekla, Bue! vild og rædsom.
Dog var det ikke godt for Nordens Ære,
Hvis Ilden ulmed under Isen ei.
Vi skal vel tæmme Dig.

Sigurd.

Vi har den Viis

At flemme ham med Skiolde, naar han snyser.

Palnatøke.

Isald kun Vagn —

Bue.

Han kommer nok; med mindre
Han mod Formodning skulde bruffet Halsen.
Men hvis saa er, da skal han aldrig giælde
Fra nu af længer for min Søstersøn.

(Thorvald kommer med Vagn.)

Alle.

Der er han atter!

Bue.

Nu! det var din Lykke.
Hvi kom Du ikke strax?

Vagn.

Det spørger Du,
Som styrted mig af Laagen ud, fordi
Jeg kom den første Gang?

Thorvald.

Jeg bringer ham. —

J saae mig før ei staae paa Skjoldet, Venner!
 Ved Palnatokes Helteforslag; troer
 For Alting ei, at det var Utilfredshed.
 Mit Hierte slog, som det bestandig gjør,
 Naar denne vise Helt begejstret taler.
 Men fiære Brødre, tappre Danerhelte!
 Tillader mig nu frit, at ogsaa jeg
 Gaaer her min Villie, følger eget Hoved.
 Jeg kan ei tage Deel i Eders Laug.
 Til dette Forbund hører sjelden Styrke,
 Stor Lyft til Krig; — det har mig Nornen nægtet!
 Forskielligt Odin delte sine Gaver:
 Nogle blev givet vældig Heltekraft,
 Andre fik ei den rige, bedre Deel;
 Til Giengæld gav Alfader dem et aabent
 Og trofast Hierte, Evne til at statte
 De Andres Virksomhed. Blandt dem er jeg.
 Fra Varnsbeen var min Lyft at læse Sagn;
 Da jeg blev større, drev mig Videlysten
 Fra Island rundt omkring i alle Lande;
 Saadan henrinder frydeligst mit Liv.
 Jeg kan ei binde mig til enkelt Sted.
 Svend har mig fængslet med sin Venlighed,
 Han er min Ven; saalænge Lyften lader
 Mig blive her, forbliver jeg hos ham,
 Og haaber, I mistyder ei mit Afslag!
 Palnatoke.

Nei, Thorvald, nei!

Thorvald.

At Du har holdt mig værdig

At tage Deel i dette Stifterlaug,
 Det hædrer, rører mig. Din Oversigt
 Af Landets Tilstand har hufvalet mig.
 Jeg takker Dig! Men Du vil ei fortørnes,

At frit, som det en nordist Mand sig sommer,
Jeg siger Dig mit Hjertes Mening her.

Balnatoke.

Det smerter mig at miste Dig, min Thorvald!
Dog Du har Ret. Gaf Du med Baldur, gode
Rettsafne Ven!

Thorvald (smilende).

Naar nu jeg træder ud
Af Lauget, bli'er en ledig Plads. Jeg tænker,
Bagn Alfison har viist sig dygtig til den;
Den unge, vilde Bjorn kan I behøve,
Han vist vil Eder nytte meer end sliig
Spagfærdig stille Mand, som jeg. Farvel!
I hor styrke Daaden, Baldur signe den!

(Han gaaer.)

Sigvald.

Naar han har Alting hørt, saa gaaer han bort.

Thorfil.

Et braadent Sværd, ved Thor!

Bue.

Vil undgaae Legen,

Hvor ei det gællder Fingrene, men Liv

Og Hals.

Bagn.

Et Dvindehierte!

Balnatoke (vred).

Stille Dreng!

Om end din Krop er alt fuldvoren, stærk,
Skal Du dog nyde mange Skiepper Salt,
For Du forstaaer ret at bedømme Mand,
Og mindst en Thorvald. Sigvald, overiil
Dig ei! Et udstødt Ord er vendingløst.
Jeg kiender ham, har ofte seet ham stride,
Hvor han sin Fiende Stykke gav for Stykke,
Naat for Usødet. Men det er vel sandt,
Langt meer han glimrer fra en anden Side:

I Nord er Ingen saa berømt som Thorvald,
 For Godhed, Trofasthed og Hjælpsomhed.
 Alt hvad i Strid han faaer til Bytte, deler
 Han med de Fattige, løstløber Fanger
 Og klæder dem. Man vise mig en Christen,
 Der staaer i milde Dyder over ham.
 Hvo derfor være vil min Ven, han tro mig:
 Det er en Hædersmand!

Bue.

Belan, vi troe Dig!

Palnatofe.

Lit rækker did den milde Dyd, min Frænde!
 Hvor Spydet er for kort. Læg det paa Hierte.
 Men det er Lid, at ende denne Sag.

(Han henter et Skjolb.)

Her har jeg korteligt optegnet for
 Bort Raug de første Love. Deres Indhold
 Er, at vi stifte vil et Manddomsforbund,
 Der vorde skal den faste danske Stof,
 En Sæmagt mellem Danemænd i Jomsborg;
 Hvor Løgn og Ewig, Bagtale, Tvedragt skal
 Forbandet være; hvor ei heller Dvinder
 Maa bringes inden Byens Volde.

Vagn.

Hvad?

Er det ingen Dvinder?

Bue.

Erst Du qvindesyg,

Saa gaae igien, hvorfra Du kom!

Vagn.

Men ude

Skal vi dog ikke jages bort, som Munk,
 Fra Dvindesamfund?

Palnatofe.

Der er hver Mand fri.

Jeg eier selv en trofast Viv i Bretland.

Men ind i Jomsborg maae de bringes ei.
 Vort Samfund grunder sig paa enig Kraft,
 Og Blodhed kommer kun fra Dvinderne.

Bue.

Det var et Sandheds Ord, et Viisdomsord!

Palnatofe.

Alt hvad i Krigen vindes, lige deles.
 En Formand kun maa være Flokkens Drot,
 Maa pleie Retten. Det var listig Hyflen,
 En smaalig Omvei, hvis jeg satte Balget
 Til Eder; thi jeg veed, I vælge mig.
 Jeg er den Ældste her, den Mægtigste;
 Og jeg er Stifteren.

Alle.

Du est vor Formand!

Palnatofe.

Saa sværger da, i det I vende Sværdet
 Mod Runerne paa Skjoldets Løve der,
 At I vil holde dem, som holde Helte.

Alle Kæmperne

(brage deres Sværde og vende Ddene mod Skoldet).

Vi sværge!

Palnatofe.

Sværger høit med mig, at vi
 Vil hjælpe Svend paa Danmarks Kongestol.

Alle.

Vi sværge!

Palnatofe

Sværger broderligt tilfødt,
 At grunde vil vi en selvstændig Stat,
 Et Bolværk imod Sydens Argelift.

Alle.

Vi sværge!

Palnatofe.

Vel! Tredobbelt var den Gød!
 Ddin har hørt den; thi hans Straaler smile.

Nu følger mig i Borgestuen, Venner!
 Der ud vi tømme vil det store Mødhorn,
 Til Edens Hæder og Bekræftelse.
 Men Sigurd, syng os først en Kæmpevise!

Sigvald.

Ja, Sigurd være skal vort Jomsborgs Skjold.
 Bue.

Jeg skulde selv ei rose ham, han er
 Min Broder; men han har en Stemme, som
 En Bjorn i Skoven; mens hans synger, maa jeg
 Beständig drikke.

Palnatofe.

Ret saa, holde Bue!

Den, som ei svigter ved det fulde Bæger,
 Han svigter heller ei, hvor Hildur leger.
 Men først en Sang for Lauget uden Drif.

Sigurd (singer). *)

Naar Odin vinker,
 Naar Sværdet blinker,
 Er Helten glad;
 I røde Strømme,
 Med Liig, som svømme,
 I Birtingsbad,
 Paa Lynets Binger
 Han iler kold,
 Naar Skøgul svinger
 Sit røde Skjold.

Hans Vaaben gunge;
 Den blante Lunge
 Han svinger stærk.
 Til Odin rider,
 Naar Sværdet bider
 I Pandserfærk,

*) Denne Vise, der var skrevet til Stykket, men ubeløbes ved Opførelsen, meddeles her paa sit oprindelige Sted.

De raske Kæmper,
 Hvis Mandemod
 Gi Skrækken dæmper,
 Blandt Liig og Blod.

Paa Markens Blade,
 I blanken Blade,
 Med Kobberhielm;
 Som Blodgubinden
 Flur giennem Vinden
 Da stærken Elm,
 Med Staal paa Spidsse,
 Han kaster let,
 For frem at ridse
 Den røde Lyæt.

Odin med Flammer,
 Og Thor med Hammer,
 Med Kulle Lyr,
 Og Kampens Biger
 Til Jorden stiger,
 Naar Vaabnet gnyer.
 Naar Luren tuder
 Som hungrig Bjørn,
 Da loffes Guder
 Til Kampens Børn.

Hvad er vel Livet?
 Et Puft i Sivet,
 Som synker ned;
 Et Spil af Kræfter,
 Som higer efter
 En Evighed.
 Til Evigheden
 Saa morgenrød,
 Gaaer Bei herveden
 Kun giennem Død.

Fra Misd og Piger,
 Du danske Kriger!
 Blandt Blod og Røg,
 Du raft Dig svinge,
 Til Nornens Vinge
 Bortvifter Dig!
 Med Sværd fra Belte,
 Med Egfrands,
 Sig sommer Helte
 Den sidste Dands.

(Alle Kæmperne gjentage Sagens sidste Ord og gaae med ham.)

En Plads i Skoven.

Morgen. Kong Harald i Forgrunden med Skofte, hans Gangerpilt.
 I Baggrunden en talrig Skare Mennesker, spændte for en stor Kampe-
 steen, hvilken de slæbe langsomt over Skuepladsen.

Harald.

En herlig Morgen!

Skofte (gnider sine Dine).

Hvis den kun ei faldt

Saa tidlig ind paa Dagen.

Harald.

Est Du søvrig,

Hvad vilde Du da med?

Skofte.

Du har fortalt

Saa meget om det Minde, Du vil sætte

Bed Leirestoven, for din Fader Gorm

Og for din Moder Thyra, saa jeg tænkte

Net her et Underværk at see.

Harald.

Og er ei

Den store Steen, som blot mit Bud bevæger,

Heel kongelig?

Skofte (naber).

Heel kongelig? Maastee.

Jeg veed ei ret hvad der er kongeligt.
Du spænder dine Undersaatter for,
Som Stude, til at slæbe dine Byrder;
Hvis det er kongeligt —

Harald.

Du est en Gæk.

Der kommer Fiolnir! Han forstaaer det bedre.

Fiolnir kommer.

Hil Danerkongen!

Harald.

Taf! Velkommen Fiolnir!

Du seer mig ved mit Arbeid. Dette Minde
Skal gjøre Gorm udødelig, skal vise
Hans Søns Taknemlighed for Efterverden.
See! denne Steen stod flere hundred Aar
Ved Isfiordens Indløb; mangt et Skib
Er brustet mod dens haarde Barm i Storm;
Jeg har ved Bønder og ved Trælle ladet
Den slæbes hid paa Land, og drages fort.
Ei noget Dyr, blot Mennesker har bragt
I Leirestoven den, til Kongens Minde.
Siig, faae Du nogentid en større Klump
Vel drages bort af menneskelig Kraft?

Fiolnir.

Ja Herre! jeg har seet den, som var større.

Harald.

En større Klump, ved blotte Manddoms Kræfter?

Fiolnir.

Nys faae jeg Svend, din Søn, paa Leirething
Fra Dig til sig at drage Danmarks Rige;
Dom selv nu, hvilken Klump der var den største.

Harald.

Hvad siger Du?

Fiolnir.

Du meente, Svend var kommen
Med fire Skibe blot?

Harald.

Er det ei saa?

Fiolnir.

Nys melded Givind Skeira: Balnatofe
Har efterladt med Svend en talrig Flaade
Ved Samsø. Han har talt, foruden Holke,
Foruden Espinger og mindre Snekker,
Tyve Dromunder, fyrgethye Knurrer.
Et andet Budskab melder os fremdeles:
Ved Ringsted samler sig en Hær for Svend.
I Nat var der i Balnatofes Huus
Et Kampemøde; nylig gif Kong Svend
Ombord til Samsø, men paa Thinget først
Ved Stranden svor ham Hedningerne Trofskab.

Harald.

Hvad bringer Du mig for et Rædselsbudskab?

Fiolnir.

Hvert Ord er Sandhed, Herre! Væbne Dig!

Harald (raaber).

Lad Stenen staae! Til Vaaben alle Mand!
Nu gælder det, at vise Mod og Trofskab.
Lad Stenen staae! Jeg har fra Danmarks Hav
Gidslæbt maaskee den til min egen Grav.

(Han iler bort med sit Følge.)

Credie Handling.

Palnatokes Huus.

Palnatoke. Palnir.

Palnir.

Ha Stilstand! Og min Fader her som Gidsel!

Palnatoke.

Det var det værste Puds, den Listige
 Mig kunde svulle. Vi var ham for stærke,
 Thi kioler han vort Mod med Langsomhed.
 Nu røres inderligt hans Faderhierte,
 Ved sig en Krig imod hans egen Søn;
 Nu vil han see, hvordan til Begges Fordeel
 Al Tvedragt endes kan, og skaane Blod.

Palnir.

Skal Argelisten med sin Omvei da
 Beständig quæle Helten som en Slange?

Palnatoke.

Forsigtighed vanærer ingen Mand.
 Med sine Gidsler reiste Svend til Samsø;
 Jeg har jo mine Heltebrødre her.
 Hvi frygte? Med en liden Flok, som vor,
 Slaaer jeg mig gennem Haralds Leiesvende,
 Hvis det skal giælde, Palnir!

En Svend kommer og melder:
 Biskop Popo!

Palnatøke.

Du seer, jeg har alt fornemt Munkeselskab.
 Ham vil jeg have dog min lille Erøg med,
 Den seldste Præst! Jeg gietter hvad han vil.
 Han har alt meldt sig for en Time siden.
 Gaf ud med Svenden, Valnir! Naar jeg flaaer
 Paa Skjoldet, kom igien; og bring med ham,
 Hvad Du vil see, jeg har tillavet Bispen
 Paa Arnestedet.

Valnir.

Det skal see, min Fader!

(Han gaaer med Svenden.)

Biskop Povo træder ind.

Det undrer Eder vist, min tæppre Herre!
 At over denne Tærskel Biskop Povo
 Løer vove sig.

Palnatøke.

Hvi saa, min fromme Herre?

Troer I, jeg holder selv mig for en Uly,
 Der for et Saar, og denne Stue for
 En Morderkule?

Povo.

Nei, jeg veed, I er
 En ædelmodig Helt, og kommer freidig.

Palnatøke.

I taler jo, som om I havde gjort
 Et farligt Tog til Biarmeland, Herr Bisp!

Povo.

Jeg kiender Eders Hierte, Jarl! I kan
 Ei være Christendommen fiendtlig findet.

Palnatøke.

Dertil behøves ikke megen Kundskab.

Povo.

I strider ei af Had mod Christendommen,
 Men for at ende Landets indre Krig,
 Og for at hjælpe Svend til det som Ret er.

Balnatoke.

J siger Sagen som den er, Herr Bisp!

Popo.

Hvo ønsker ikke denne Tvedragt endt?
Deri maa Christen, Hedning enig være.
Alt blinkte Sværdet draget af sin Balg,
Da greb jeg dristig omkring Haralds Arm,
Og hindred Barnemordet.

Balnatoke.

J er Marsag

J denne Stilstand?

Popo.

Jeg og ingen Anden.

Balnatoke.

Det kan jeg ikke takke meget for;
Thi fortest Onde kalder her jeg bedst;
Og dette gamle Saar vil aldrig læges,
Før en frimodig og vældædig Kniv
Har skaarret Hedderbylden bort, som buldner.

Popo.

J mener: under denne løse Valfen
Kan intet trives?

Balnatoke.

Ja, det er min Mening.

Popo.

Min med, Herr Jarl! J troer: om Harald end
Nu slutted et Forlig med Svend, sin Søn,
Saa havde det dog ingen Varighed
Med dette Venstab.

Balnatoke.

Jeg formoder det.

Popo.

Jeg med, Herr Jarl! Thi hvad der bygges kun
Paa Sand, det blæser om ved første Vind.
J mener: Danmark have bør en Herre

Med Manddomskraft, med Heltemod og Wiisdom,
Hvis Landet blomstre skal som hidindtil.

Palnatofe.

Jeg har den Tro!

P o p o.

Jeg har den samme Tro.

Fra denne Synspunkt er vi Troesforvandte.

Det er jo underligt, hvordan vi To

I mange Punkter stemmer overeens!

Palnatofe.

Jeg finder selv det ubegribeligt;

Dog det maa være vel en Misforstand!

P o p o.

Nei, nei, Herr Jarl! vi stemme mere sammen,

End I vil troe; hver paa sin egen Maade.

Vi drives Begge dog af Gæt, det er:

Af Iver for den gode Sag, af Retfærd.

I er den første Helt blandt danske Kæmper,

Jeg er den første Præst blandt danske Christne;

I strider ei af Had mod Christendommen,

Men for at bringe Fred og Kraft i Riget;

Jeg holder mig til Harald, ei fordi

Jeg hader Svend, men kun fordi jeg nødes

At gribe til den første, bedste Dvift,

At dog den spæde Blomst kan finde Noget

At vinde Stilken til. Hvis ei Kong Svend

Foragted Christendommen, maatte jeg

Kangt heller ønske Danemark en Konge

Med Ungdomskraft, end En, der gaaer i Barndom,

Dg som har intet Andet af en Christen,

End netop Navnet.

Palnatofe (opmærksom).

Fuldsør Eders Tale!

P o p o.

Det, som jeg mig opoffer ene for,

Er Christendommen, ei Kong Harald; Harald

Er et Vehiculum, jeg mener dermed:
 Et Middel for min Hovedsag. Saa gaaer
 Det Eder; Danmarks Kræfter vil I styrke;
 Det, som I kun-opoffrer Eder for,
 Er Landets Hæder, ei Kong Svend; Kong Svend
 Er et Vehiculum for Eders Plan.
 Forstaaer I mig?

Palnatofe.

Saa temmelig, Herr Bisp!

Popo.

Hvis altsaa Fædrelandets Redning kræved,
 At I forlod Kong Svend, var det en Synd
 At foretrække Landets Frelse ham?

Palnatofe.

Nei sikkert ei.

Popo.

Ei sandt, det var en Pligt,
 At lade Svend i Stikken for det Hele?

Palnatofe.

I Stikken?

Popo.

Nu, det er en Talemaade!
 Vor Pligt var, deri vi er enige:
 For Jer, at offre Danmarks Rige Svend,
 For mig, at offre Christendommen Harald.

Palnatofe.

Hvad følger nu af hvad I her har sagt?

Popo.

Hver Mand maa stride med sit eget Vaaben.
 En Helt gaaer frem, saa dristig som Naturen
 I sine Virkninger, med ydre Styrke;
 Mig gaaer det anderledes, med det Indre
 Kan jeg kun virke, kun ved Mandens Kraft
 Jeg veed at vende Sagen til min Fordeel.
 At ville vandre frem med Evang, som I,

Var Raseri af mig, saavist min Fremgang
 Af Eder maatte kaldes snedig List.
 Hvad Een sig sommer, sommer ei den Anden.
 Valnatofe.

Det lod sig høre.

Popo.

Nu, som gode Mænd
 Kan vi jo sige vore Hierters Mening;
 Thi ene Lumskhed gaaer vidtloftig Omvei.
 Jeg kommer ikke blot som Betler, for
 At bede, ogsaa for at hyde. Ege
 For Ege, hedder det, skal Vensteb holdes.
 Er det ei saa?

Valnatofe.

Det Ordsprog er ei gammelt;
 Ei findes det i Odins Havamal;
 Fra Syden er det kommet seent; men da
 I kom den samme Bei, Herr Bisp! saa er
 Det billigt, at I hædrer Landsmandskabet.

Popo.

Et Middel, hvorved Brodermord forhindres,
 Og hvorved sikkert dog det Gode fremmes,
 Bør foretrækkes Et, hvorved tilvisse
 Det første skeer, men hvorved Følgen's Godhed
 Er uvis. Er I ei af samme Tanker?

Valnatofe.

Jeg frygter for, vi blier uenige
 Af lutter Enighed tilsidst.

Popo.

Hvis saa er,
 Var Skylden ikke min, jeg varer kun
 Om hvad Fornuft og Billighed kan fordre,
 For at forhindre Misforstand og Brede.
 Nu da til Sagen med et freidigt Mod.
 I truer Harald med en talrig Flaade,
 Samt med en Hær; men han er Danerds rot,

Dg' staaer i Magt for Eder ei tilbage.
 Uvis er Sagen; thi naar Sværdet drages
 Er Seiren, som I veed, endnu hos Gud.

Palnatøke.

Heel vel!

Popo.

Kong Harald vil berøve Svend
 Sin Fødselsret; han tvinger Sennen til
 At gribe Sværdet mod sin Fader.

Palnatøke.

Rigtig!

Popo.

Det seer den kristne Præst, som Kampens Mand.
 Men, fiære Herre! kan vi ønske Svend
 En Seir, som foraarsager Christendommen
 Medstyrtelser og Fiendskab, og som gier
 Ansgars og Rimberts fromme Værk til Intet?

Palnatøke.

Kong Svend vil handle, som det sommer sig
 En ærlig Drot.

Popo.

Ja -- naar man vidste det!

Palnatøke.

Hvad har I dog paa Hjertet, fromme Fader?
 Siig mig det uden Frygt, tal ud af Skægget!

Popo.

Jer Godhed og bekiendte Dannedhed
 Mig giver Mod til at fortroe mig Eder.

Palnatøke.

Tal!

Popo.

Hvis Kong Svend høitideligt vil love,
 Saa fremt I selv høitideligt mig lover,
 At lade Christendommen usærkrænket,
 Saa lover jeg Kong Svend og Eder, Jarl!
 En Seir, en sikker Seir, og uden Blod.

Palnatofe.

Hvorledes skulde det da vel gaae til?

Poppo.

Danmark er deelt imellem Hedninger
Og Christne. See, hvad Hedninger angaaer,
De hører Eder til; men, strenge Herre!

(Smilende)

Jeg styrer Christendommen.

Palnatofe.

Fromme Fader!

Forklar Jer tydeligt.

Poppo.

Af hellig Iver

Staaer kun det halve Danmark imod Svend,
Ei for at tækkes Harald; thi han hades.

Palnatofe.

Troer I?

Poppo.

Tilvisse. Lover I mig helligt,
(Og Eders Ord er mig tilfulde nok)
Mit Embed og det arme Christendom
Ustødt og uforfrænklet, lover I
Mig Klosters Herlighed urørt, — saa bringer
Jeg Eder Danerkronen i min Haand.

Palnatofe.

Hvorledes?

Poppo (græber).

Christendommen uforfrænklet!

Ved Gud! hvad jeg forlanger, er beskedent;
Et billigt, et retfærdigt Krav.

Palnatofe.

Hvorledes?

Hvorledes vil I virke det?

Poppo.

Jeg træder

For Haralds Hær. — Det sidste Baand, som holder

Hans Magt, det kan jeg med et enkelt Ord
 Brat sønderrive; — træder for hans Hær:
 Jeg byder dem at lægge Sværdet; vidner,
 At Harald er en Synder, at Kong Svend
 Bør efter Himlens høie Villie faaes;
 Stadfæster det ved et Mirakel; Svend
 Bestiger Throner; Landets Krig er endt;
 Kong Harald mister staffet for sin Død
 En Krone, som han ei kan bære længer —
 Og alt det ædle danske Blod er spart.

Palnatøke.

J vil stadfæste det ved et Mirakel?
 Har Rygtet Ret, og kan J virkelig
 Uden at brænde Huden, bære Handster
 Af giennemglødet Staal?

Popo.

Sligt Terteegn stænkte

Mig Himlen, for at overtyde Mængden.

Palnatøke.

Det havde selv jeg megen Lyft at see.
 Hvo veed? Maaſtee jeg med blev overtydet.

Popo.

Kom til mig i min Celle, naar det mørknes,
 Der ſtal J ſtue det med eget Die.

Palnatøke.

J vil mig viſe Kunſten?

Popo.

Hiertens gierne!

Palnatøke.

Fortræffligt. Det kan ſtee paa Diebliffet;
 Strax. Her behøves ei at vente Mørket;
 Hvad jeg ſtal ſee, det ſeer jeg bedſt ved Dagen.

(Han ſlaaer paa ſit Skjold. Palnatøke og Svenden bringe en gloende Jernbandſte
 ind paa et Jvrfab, ſom de ſatte for Diſpen.)

Popo (beſtyrter).

Ha hvad er det?

Palnatofe.

En Vante, god for Kulden;
Træk den kun paa! Jeg lover Eder vist,
I skal ei fryse paa den høire Haand.

P o p o.

Et forud overlagt iværksat Spil,
For at forhaane mig?

Palnatofe.

Vi Hedninger

Kan spaae; jeg forudsaae, hvad der omtrent
Her vilde hændes, har forsynet mig
Med det Nødvendige til rette Tid.

P o p o.

Er det min Tak for min Oprigtighed?

Palnatofe.

Nu ingen lang Indledning! Længe nok
Har taus jeg hørt paa Eders Tale; nu
Vil jeg en Handling, som kan trone Værket.

P o p o.

Jeg gjør det ei!

Palnatofe.

Det er Halsstarrighed,
Fornærmelse, som jeg har ei fortient,
At I ei troer mig værd et Tertegn, som
I spilder paa hver Almuesmand.

P o p o.

I Klofret —

I Klofret vil jeg vise det, ei her!

Palnatofe (mort).

Altsaa — Det er ei alle varme Vanter,
Der passer Eders Haand?

P o p o.

Jeg gaaer herfra.

Palnatofe (griber hans Arm).

I bliver! — Dersom jeg betragter Tingen
Blot som en Kunst, saa har I Ret til Afslag;

Til Kunster skal man Ingen tvinge. Men
 I har affkaffet Lyvekamp, indført Jernbyrd;
 Saadan man nu bevise skal sin Ret.

(Streng)

Saa følg Jer egen Lov paa Diebliffet!
 Drag Handsken paa, som en uskyldig Mand,
 Hvis ei, da gaae herfra som en Bedrager!

Popo (svandt).

Den mindste Deel af Goben findes skiffet
 Til retlig Indsigt; til at dæmpe Lyvedragt
 Blandt Mængden, er det korte Middell bedst.
 Gaa fatte det Guddommelige; naar
 Den Vise bruger sandfælige Midler,
 For at opnaae et himmelsk Diemed,
 Da er Bedraget, om det saa kan kaldes,
 Uskyldigt og tilgiveligt Bedrag.

Palnatøke.

Ha, hvad en Munk dog ei besmykke kan!
 Henrevet af Forundring har jeg seet
 Jer stule bag en smidig Silketunge
 Et Blaargarnshierde; har jeg seet Jer listig
 Med rene hvide Klæder at udpynte
 De forreste Forbrydelser. Kong Harald,
 Som — være han forresten hvad han vil —
 Er Eders Ven, Belgjører, vil I svige!
 Forraade vil I! Af en Riddingsfrygt,
 Da I alt seer, til hvad Kant Bognen hælder,
 Hidkommer I til mig, den Mand, som I
 Af alle hader meest, og leger Ven;
 Og Christendommen, en uskyldig Være
 For stille Dyd, maa selv beqvemme sig
 Til Skalkfæstul for Eders Synder. — Popo!
 Du vil Dig sammenligne med Ansgar?
 Med Rimbert? med de dydefulde Mænd?
 Hver uden Gennytte, ærlig hver,
 Og agtet hver af Hedning som af Christen?

Du ogsaa sammenligner Dig med mig?
 Og troer, en tapper Hovding, at en Hær
 Af Danerkæmper skulde takke Seiren
 Din Munkeligt? Ha gaa, Du falske Judas!
 Svøb flamrødt ind dit Ansigt, ellers bleg,
 I sorten Hætte. Gaa! Bliv atter Skaffer,
 For Brunos Klosterløkken, hist i Köln!
 Mædst Dig i Dovenskab af Bondens Svæd;
 Men hov Dig aldrig mig for Dine meer.

Popo (forbittret).

Du triumferer alt, Du stærke Helt?
 Jeg saae forud, til hvad Kant Vognen hældte?
 Den holder hen, hvor Du det venter mindst.
 Snart sprætter Jetten hovedløs! Svend Tvestiæg —
 Ha, jeg maa lee! Velan, I vil det saa!
 Men I vil græde Blod, at I foragted
 Min Nødhjælp taabelig! Vil græde Blod!

(Han gaaer.)

Palnatøke.

Ha hvad var det? Han trued? Høie Guder!
 Han nævnte Svend. Gaaer! henter ham tilbage.

(Palnatø og Svenden skynde sig ud, og bringe Bispen tilbage for Palnatøke.)

Palnatøke

(brager sit Sværd og sætter ham det for Brystet).

Hvor har I Svend? Hvad vil Du sige med
 Den hovedløse Jette? Har I alt
 Brudt Freden? Er ei Svend med sine Gidsler
 Paa Samsø?

Popo (ængstelig).

Ak, Herr Jarl! Lag Jer iagt!
 I trykker mig jo Sværdet giennem Raaben.

Palnatøke.

Jeg trykker Dig det giennem Brystet, Munk!
 Hvis ei Du skrister strax Forræderiet.

Popo.

Slip mig kun først!

Palnatøke.

Tal saadan, som Du staaer!

Sværdsodden under Hiertet maa Du føle,
Hvis det skal rores til Dyrigtighed.
Hvor har I Svend?

Popo.

I Ormetaarnet! Uden
For Byen; midt i Skoven; Harald Gormson
Lod Skibet standse, hvorpaa Svend med Gidsler
Til Samsø foer; — har ladet hans Følge dræbe,
At Sagen ikke skulde vorde kundgiort;
Kun Thorvald fængslet blev med Svend.

Palnatøke.

I Taarnet?

I Ormetaarnet?

Popo.

Men ei kastet end
For Ormene; kun i et Kammer over
Den dybe Kule. Hvad der meer skal skee,
Beroer paa Kongens Bud. Mig kan I takke
For den Opdagelse.

Palnatøke.

Ha Niffelheim!

Fort, tager denne Munk og baster ham!
I Rioldren skal han kastes; Speiderne,
Som holde Vagt ved Døren, ligesaa.
Jeg iler hurtig med min lille Flok,
At redde Svend. En Baad os sætte skal
I Skumringen paa Dybet ud til Samsø.
Baghuset vender ind ad Skoven til,
Vi snige hid os uden at bemærkes.
Her gælder Hurtighed og Uforsagthed;
Afsted med Munken! Fort at redde Svend!

Popo.

I fængsle mig til Eders største Skade!
Endnu i Lænker kan jeg hævne mig.

(Alle gaae b. rt.)

Fængsel.

Fangefogden, en Gubbe med et langt graat Skæg.

Fordømt! Det er dog bedre, meget bedre,
 At være Røver paa den vilde Sø,
 End Fangefoged i det skumle Fængsel;
 Thi hugger jeg paa Borderanden der
 Min Karl i Panden med en sleben Dre,
 Saa kan han gjøre mig den samme Skæl;
 Det er et ærligt Haandværk, frit og lystigt!
 Hvad har jeg derimod vel af, at lade
 De arme Dævle styrte ned i Hullet
 Til Ormene? — — Ifald det ikke var
 For Aldrens Skyld, hvis ikke Biskop Povo
 Mig havde tordnet det i Dørerne,
 Og truet mig med Svovelpølen. — Ha!
 Hvis der var koldt, brød jeg mig lidt derom;
 Jeg er en gammel Normand, vant til Frost,
 Har al min Levetid holdt mig fra Dynen;
 Og skulde nu tilsidst — — det var for stærkt! —
 Han sagde mig: saafremt han ikke kom,
 Før Sol gik ned, da skulde jeg i Guds Navn
 Kun lade Lemmen falde; thi da havde
 Kong Svend (hvad nu han undersøge vilde)
 Fortient sin Død. — Det mørknes jo alt stærkt;
 Ifald han kom, og fandt det ei fuldbragt,
 Blev jeg vel bandsat paa min gammel Alder.

(Han gaaer hen og tager i en Kiæde ved Væggen.)

Belan! — Hvor snart er dog et Menneske
 Sat ud af Verden! Hurtig er han indsat
 Og hurtig udsat. Jeg behøver blot
 At drage stærkt i denne Kobberlænke,
 Saa styrter Gulvet med de To derinde.
 De veed det ei, de gaae med Tillid paa
 Den falske Grund. — Det gjør vi Alle jo!
 Jorden er huul; hvor helst vi træde, lurer

En Grav; — der gaaes et lidet Stykke Vei,
Saa brister Isen og saa plumpe vi. —

(Han betænker sig et Dieblil og siger derpaa):

— Men derfor græmmer det mig og desmeer,
At korte disse raske Ungersvende
Den korte Vei. — — Ja ja! Een kan jeg redde!
„Kong Svend“, var Bispens Ord; den Anden ei.
Den Fremmede, ham kan jeg redde. — — Hvilken
Er Svend og hvilken er den Fremmede?
De kom i Mørket, og jeg kiender Ingen.
Nu, jeg vil raabe Den herud, som ei
Er Svend.

(Han gaaer ind og kommer tilbage med Thorvald Vidforle.)

Fangefogden (hoist forundret.)

Herr Thorvald! Himmel! Er det Eder?

Thorvald.

Jeg hedder Thorvald. Hvo est Du, min Gubbe?

Fangefogden.

Mit Navn er Sobiørn Steinakløver; men
Gud bedre mig, nu er jeg fra en Biørn
Forvandlet til en Fængselsrotte.

Thorvald.

Sobiørn!

J forekommer mig bekendt.

Fangefogden.

At Himmel!

Det er vel intet Under. J har reddet
Mig Livet paa et Vikingstog, løskjøbt
Min Søn; og denne Skramme, som J seer
Her paa min venstre Kind, har selv J sjet
Mig sammen. — Og nu er J fængslet her?
Saa har vor Herre hørt min Bøn, saa kan
Jeg lønne Godt med Godt og Liv med Liv?
Gaa, Herre! flynd Jer! der er Nøglen; Iuf
Jert Fængsel op, stul Jer i Skoven, fly!
Vogt Jer, at møde Bispem.

Thorvald.

Og Kong Svend?

Fangefogden.

Maa blive! — Han er en Forbryder, siger
Den fromme Bisp; og ham maa jeg vel troe.
Men om han sagde tusind Gange, Thorvald!
At I var en Forbryder, skyldig Døden,
Saa troede jeg det ei, om saa han bar
Titusind hede Handster til Beviis.

Thorvald.

Hvad Skæbne har man her bestemt Kong Svend?

Fangefogden.

At styrtes ned til Ormene. Saasnart
Jeg drager i en Snor, da synker Gulvet
I Kamret der; saa er det gjort.

Thorvald.

Velan:

I redder Svend og mig, hvis ei, da dræber
I Svend og mig. Jeg stilles ikke fra
Min Ven, forlader ham i Døden ei.

Fangefogden.

Jeg Eder dræbe? Før skal Ravnen hugge
Mig Diet ud paa Ketterstedet.

Thorvald.

Søbjørn!

Gjør, hvad I vil, hvad Hiertet hyder Jer.
Svend er min Ven, en hold, uskyldig Helt;
Men Bispen Eders Genfold har bedaaret;
Hans Kunst med Handsten er et plumpt Bedrag.

Fangefogden.

Forshynd Jer ei, jeg veed, I er en Hedning;
Men jeg er døbt; maa ære Christendommen.

Thorvald.

Jeg ærer Christendommen, stiondt en Hedning;
Popo er Christen ei, stiondt han er døbt.
Gjør hvad I vil! Betænk Jer, hvem af os

J meest bør stole paa, hvad enten Den,
 Der gav Jer Sundhed, Liv og Søn tilbage,
 Hvad eller Den, der drog en gloheed Handske
 Paa Haanden, uden at forbrænde Huden.
 Min Skiæbne bli'er usfillelig fra Svends!

(Han gaaer ind.)

Fangefogden (grublende).

Hvad enten Den, der drog en Handske paa,
 Hvad eller Den, der drog sin Glavind ud
 Og redded mig med egen Fare? Himmel!
 Tilgiv den gamle Søbiorn, hvis han feiler!
 Jeg holder med den Handskeløse.

(Gaaer ind.)

En Plads i Skoven.

Fangetaarnet vender ud til Beien paa den ene Side med en stor Ternder.

Palnatofe. Sigvald Jarl. Bue hin Digre. Sigurd Kappe.
 Palmir. Bagn og flere Kæmper. Alle bevæbnede.

Palnatofe.

Ha,

Forgiæves! Argelist har vundet Seir:
 Den tykke Muur ugiennemtrængelig,
 Støbt Jern er Døren. Udentviwl har Fogden
 Udlydt den grumme Munks Befaling alt.
 Hvad hialp det nu, at vi, med Angstens Svøb,
 Tilstaaelsen fik presset af hans Bryst?
 Her standser Heltens Mod; en stummel Gift
 Fortæret har vort Hierte. Krig og Tvedragt
 Vil ødelægge Landet! Falder Harald,
 Hvo skal da være Drot? Uenighed,
 Uergierrig Stræben hæver alt sin Tinding
 Af Mørkets Dynd, til Held for Danmarks Fiender.
 O Danmark, o mit arme Fædreland!

Bue.

Du græder Lofe? Nu ved Nastronds Flammer!
 Her har jeg i min Haand en vældig Stang
 Af fyvfold hærdet Staal; min Oldefader
 Gik den af Beland, den berømte Smed;
 Jeg render Døren ind, jeg sprænger Volten!
 Meer end af Lovens, end af Biornens Blod,
 Har tolv Mænds Styrke Bue Digre druffet
 Af dine Heltetaarer.

(Han render med saadan Fart mod Døren, at Spydet springer i Stykker og han falder til Jorden. Alle Kæmperne støtte sig raadvilde til deres Spyd og stirre til Døren i det samme aabnes den, og Thorvald Vidfærlig træder ud med Svend ved sin Haand, fulgt af Sviborn.)

Alle.

Ha, Kong Svend!

Balnatofe.

Svend!

Svend.

Balnatofe! — Elfte Fostersfader!

(Han læster sig i hans Arme.)

Balnatofe.

Er det et Blændværk? Har Du Muren sprængt?
 Svend! har Du skræmmet Døden bort?

Svend (peger paa Thorvald).

Der staaer

Min Redningsmand.

Alle Kæmperne (forundrede).

Hvad? Thorvald?

Svend.

Denne Gubbe

Er Fangefogden; han har Thorvald før
 Fra Døden reddet med hans Søn; nu vilde
 Den Gamle redde ham; men Thorvald svor
 En Eed paa Stand: han gif ei uden mig.
 Det rørte dybt den gode Gubbes Hierte,
 Han gav os begge løs.

Palnatøke.

Ha, vakkre Thorvald!

Tillad mig at omfavne Dig.

Thorvald.

Min Herre!

J gjør for meget af en ringe Gierning.

Palnatøke.

Jeg favner Dig ei blot for denne Gierning,
 Endstkiøndt den er vort Lands Lyksalighed;
 Jeg favner Dig for dette Sindelag,
 Som gjør, at overalt man skylder Dig, —
 I Fængslet selv, — Taknemlighedens Gield.
 O Svend, tak Dvin for den Ven! behold ham!
 Han er den bedste Glavind ved din Side.

Svend.

Det er han.

Palnatøke (til Stridsmændene).

Nu, I stolte Jomsborgs Kæmper?

Nu Bue, var det sandt om Baldurs Magt?
 Der ligger størt dit sønderprungne Spær,
 Og her staaer Svend ved Thorvalds Haand.

Bue.

Tie! tie!

Svend.

Nu maae vi gaae i Skoven; flæde der
 Os om som Fisterfolk, og seile strax
 Til Samsø paa en Baad, som Gubben staffer.

Palnatøke.

Metsaa! Vi Andre blive her tilbage.
 Alt Popo fængslet er med Speiderne;
 Før Morgen faaer ei Harald Nys om Tingen;
 For Overfald kan man jo sikke sig;
 Og aabenlyst vil ingen Danerkæmpe
 Som Niding bryde Freden. — Vore Venner —
 Men kom! her kunde vi opdages let;
 I Skovens Dyb vil vi aftale Resten.

(De gaae. Bue holder Thorvald tilbage.)

Bue.

Islænder! Bliv et lille Korn, og hør
Hvad en Bornholmer har at sige Dig.

Thorvald.

Min Ven!

Bue.

Man siger for et gammelt Ord,
At man skal ikke sive Hund paa Haaret;
Det prægtigt passer for os begge to.

Thorvald.

Du rebelige Kæmpe!

Bue.

Island ligger

Vel fuld af Is og Sne, men Ilden brænder
I Grunden der; og hvad der gælder Lærdom
Og Runer, Sagaskrifter, nu, af dem
Har I fuldt op. Det er sletintet Under,
At Du forstaaer at stikke Dig saa vel.

Thorvald.

Du holde Bue! rebelig, som stærk.

Bue (ryster hans haand).

Bornholm er stenet, fuld af Klipper, men
Det er ei seldent, at man finder der
Karfunkler dybt i Flintestenen.

Thorvald.

Sikkert!

Bue

(drager sit Sværd, og vender Svibsen deraf imod Jorden).

Kom, vi vil blande Blod i Jorden sammen,
Og sværge strax Fostbroderstab!

Thorvald (ventig).

Nei Bue!

Dertil staaer ei min Hu.

Bue (rækker ham Sværdet).

Der! Vil Du have
Mit Sværd? Det Allerbedste, som jeg eier!

Thorvald.

Behold dit Sværd, det bruger bedre Du
End jeg.

Bue (utaalmodig).

Hvad vil Du have da?

Thorvald.

Giv mig

Dit Venstak!

Bue (omfavner ham).

Hvis Du nøies vil med det,
Da skal Du have det saa friskt og varmt, som
Det kommer ud af dette danske Hjerte.

Thorvald.

Ærlige, dierve Kæmpe!

Bue.

Vise Thorvald,

Du est en Blomst i Freden, jeg en Udv
I Krigen.

Thorvald.

Begge for vort Fædreland!

Bue.

Og begge Fienden farlig: Fred og Krig
Gaae-Haand i Haand, er Venner! Lad saa Nogen
Herefter vove paa at true Danmark.

(De gaae bort Arm i Arm.)

Fjerde Handling.

Kongens Sal.

Nat. En Lampe hænger under Loftet og oplyser Dronning Thyra Danebod
Billed i Baggrunden.

Harald. Fiølnir.

Fiølnir.

Som jeg har sagt, min Herre! Taarnet ledigt,
Dg Svend og Thorvald rømt med Fangefogden.

Harald.

Den sølvgraa Gubbe, hvis Samvittighed
Bestod i, blindt at lyde Bispens Bud!

Fiølnir.

Fuglen har skiftet Fær og tomt staaer Buret.

Harald.

Dg Løke flygtet bort med alle Gidsler?

Fiølnir.

De kan ei have faaet Nys om Tingen;
Thi nylig gif jeg Palnatokes Huus
Forbi; de sad og drak for aabne Døre
I Borgestuen, sang, som intet Fiendskab
Var tænkeligt.

Harald.

Det er endda en Trøst.

Hvad Kundskab er os bragt af Speiderne?

Fiølnir.

Jeg kan ei finde dem.

Harald.

Hvad? Speiderne?

Fiølnir.

Maaskee de sad hos Balnatokes Kæmper,
 Det kunde jeg saa grant ei see. Du kiender
 Mit Forhold til den stolte Balnatoke:
 Jeg hader ham, som jeg har altid hadet
 Hans Fader, der foragted mig, sin Broder,
 Fordi jeg er et Slegfredbarn; som var
 Det Skam, at takke fyrig Elstov for
 Sin Fødsel. Sad ei Grolf paa Reirestolen?
 At jeg har hiulpet Dig at straffe Alfi,
 Farbroderen, veed Balnatoke; Straffen,
 Den velfortiente, kalder han et Mord.
 Hans Kæmper er en Esterklang af ham.
 Jeg gif forbi, den tykke Bue saae mig,
 Da greb han Hornet, raabte: Fader Fiølnir!
 Hvi sniger Du Dig som en Snog forbi?
 Kom ind og tøm et Horn! saa glemme vi,
 At Du est Alfis Bane; thi nu hævner
 Straadøden jo dog snart dit Nidingsværk.
 Da blev jeg rød af Harm; jeg maatte døie
 Forsmædelsen, for Overmagten dengang;
 Men snarlig hævne vi os, Herre Konge!

Harald.

Med Himlens Hiælp! Det er endda en Trøst,
 At de er overmodige, høirøstet',
 Det viser, at de ruger Intet ud;
 Og som Du siger, sad de ubevæbnet'
 Og drak.

Fiølnir.

Ei ubevæbnet'; klædt i Jern,
 Med store Slagsværd ved de venstre Sider;

Paa Bæggen rundt omkring hang deres Drex,
 Og blanke Spiud i alle Kroge.

Harald.

Ha!

Det Tegn er ikke godt.

Fiølnir.

Saaledes pleie

Bestandig Balnatofes Mænd at drikke.

De er saa vant til Harnist og til Sværb,

At intet tykkes dem saa mageligt,

Som naar de sidde diupt i Pandserplader.

Harald.

Det er endda en Trøst.

Fiølnir.

Er det en Trøst?

Harald.

Gaa, hent mig Bispen! Denne hele Sag
 Er sær forblommet.

Fiølnir.

Hente Bispen? Ja

Saa fremt jeg vidste, hvor han var; han er
 Ei heller nogensteds at finde.

Harald.

Hvad?

I Klofret ei?

Fiølnir.

Slet ingensteds, min Herre!

I Morges gif han bort; hvorhen veed Ingen.

Jeg frygter, han er vandret ud til Laarnet,

At Svend har kastet ham, ved Fogdens Hiælp,

I Hullet ned til Ormene.

Harald.

Som Matten,

Er fort og stummel denne Sag. — Hvordan
 Er Veiret ude?

Fiolnir.

Mørkt, og Binden hylér

I Træerne.

Harald.

En gunstig Nat for Stimænd.

Jeg seer dem brænde Huset!

Fiolnir.

Vi ere sikke.

Harald.

Gaa Fiolnir! Viss Dig værdig til at være
Min Staller og min Merksmand! Kald Hæren!
Lad Givind Skeira holde Flaaden klar.
Jeg kan ei færdes selv i Natten; men
I Morgen skal jeg vise, jeg er Kæmpe.

Fiolnir.

Gaf Du tilfængs og frygt Dig ei, min Herre!
Vi vaage skal nok over Dig.

Harald.

Nei, nei!

Selv vaage vil jeg over mig; man vaager
Selv bedst. Gaa, hent mig Skofte, Gangerpilten!
Han skal mig forte denne lange Nat
Med Sagn og Eventyr.

Fiolnir.

Hvordan, Kong Harald?

Nu vil Du høre Eventyr? Maafee
Opleve vi et Eventyr i Nat,
Som vil fortælles vore Børnebørn.

Harald.

Spild Tiden ei, gaa, skynd Dig, lyd mit Bud!

(Fiolnir gaaer.)

Harald.

Man bruger ei Fortrolige til Alt.
Ha denne Nat er svanger paa Misgjerning.
Jeg seer i Mørket dem med Dolk og Blus!
Ha, Nidinger! jeg forekommer Eder.

Giv Lykke mig til Daaden, St. Sebaldu!
 Saa skal dit Altar faae et Overtræk
 Af Purpurpel, ti store Vorlys; ja
 Jeg bygger dig en Kirke, hvis Du hjælper
 Mig ud af denne frygtelige Nat.

Skofte kommer gabende.

See her er Skofte! Er ei Danerkongen
 Endnu i Seng?

Harald.

Man sover alt for meget
 I dette korte Liv; tidnok at sove
 Paa Volstret af den haarde Kampsteen
 I Høien.

Skofte.

Nei, det Volster er for haardt;
 Jeg sover helst ved Arnestedet, i
 Den hede Afskob.

Harald.

Jeg vil ei heller
 Genkastes i det kolde Muld; vil ei,
 At Stormen mig omtude skal, en Synder
 Paa Steilen liig; i Roskilds Kirke vil
 Jeg jordes; ind i en af Choret's Sviler
 De mure skal mit kongelige Legem,
 Og male mig med stærk og broget Farve
 Paa Villens Væg, for Efterlægten's Dine.
 Saaledes leve vil jeg efter Døden.

Skofte.

Men naar nu Kalken falder af paa Væggen,
 Og naar i Muren dine Been bli'er Kalk?

Harald.

Saa skal jeg leve frist i Skialdens Digt;
 Og længer har ei nogen Helt det drevet.

Skofte (gaber).

Det er kun Galgenfrist!

Harald.

Fordriv mig Liden!

Skofte.

Du vil fordrive Liden, Konning Harald!
 Og Liden vil igjen fordrive Dig; —
 Nu, det gaaer op!

Harald.

Fortæl et Eventyr!

Skofte.

Skal jeg fortælle Dig om Heidreks Sværd,
 Der vilde lædste sig i Mandeblood,
 Naar det blev draget?

Harald.

Nei; det har Ansgar

Fordærvet, ved at underlægge det
 En from Betydning. Denne Viis er slet!
 Tyrting var virkelig et Trolddoms-sværd;
 Saaledes har de gamle Skialde meent det;
 Nu taler han om Myrdehyst og Grumhed!
 Paa denne Maade dræbes Tyrting selv.

Skofte.

Saa vil jeg synge Dig en Vise da,
 Som jeg har lært derhjemme:

(Han synger)

Maanen fine,
 Dømand grine.
 Verde Du ikke ræd?

Harald.

Hvilke Fagter!

Hy, tie! — Det er kun Overtro. Den Dræbte
 Kan ikke lee i Maansfin!

Skofte.

Herre Konge!

Da leer man først, naar Riødet faldet er
 Fra Riæven; men det er en tvungen Latter.

Harald.

Kom, sæt Dig ligeover for mig, Skofte!
 Og da jeg veed, at Du har Miøden kjær,
 Saa drik af dette guldbeslagne Kruus,
 Mens jeg fortæller Dig et Eventyr.

Skofte.

Du vil fortælle? Det er kosteligt.

(Han sætter sig ved det lille Bord, ligeover for Kongen; skænker og drikker.)

Harald.

Der var engang en sølverhaaret Konning;
 Ham stod de lumste Fiender efter Livet;
 De trued ham, opægged af en Niding,
 Og Gubben sad forladt i Alderdommen.

Skofte (drikker).

Den arme Diævel!

Harald.

Det var bældørf Nat;
 Naar Dagen gryede, skulde Striden stande;
 Han sad i Natten, søvnløs og forfærdet;
 Oprørerne var i et andet Huus,
 Og svirede, sikke paa den snare Seir;
 Og der var Kongens værste Avindsmand. —
 Ak! tænkte Gubben, havde jeg mig nu
 En Tiener her, behiertet, uforsagt,
 Da sendte jeg ham i min Fiendes Huus,
 Han hored i Forræderen sin Daggert,
 Og naar da Dagen kom, var Seiren bundet.

Skofte.

Og fandt da Gubben ei en Slig?

Harald.

Min Søn!

Behiertet Trofskab er ei let at finde.

Skofte.

Det skulde været mig, jeg havde neppe
 Betænkt mig længe.

Harald.

Du est rast og snild,
 Selv uforsagt, men Du est ikke vant til
 At bruge Sværd, at stue Blod.

Skofte.

Ei Sværd,

Men Kniven kan jeg bruge bestobedre.
 Ei vant til Blod at see? Hvor vil Du hen?
 Hos os, derhjemme, bringe Qvinderne
 Bestandig Svededugene, Liigstiorten
 Til Gildet med, for deres Mænd og Brødre.
 Der løber fielden af det uden Blod.

Harald.

Tillader Kulden saadan Hestighed?
 Tillæder Sneen Drab?

Skofte.

O, Herre Konge!

Den loffer just dertil; thi aldrig rødme
 Blodsdraaberne saa smukt, saa purpurfriske,
 Som naar de dryppe ned i hviden Snee.

Harald.

Du havde virkelig da Mod, min Skofte!
 Til denne Daad, hvis jeg var Oldingen?

Skofte.

Hvad Mod? Jeg har alt dræbt med egen Haand
 Tre stærke Mænd, min Faders Fiender.

Harald.

Du?

Skofte.

Just jeg.

(Han drager sin Kniv.)

Og seer Du disse Pletter Rust
 Paa Kniven? Det er Blodrust: Blodet af
 Min Faders Fiender.

Harald.

I en Tvekamp?

Skofte (putter Kniven i Lommen).

Nei,

Det var en Gnekamp.

Harald.

Stod de da stille?

Lod de Dig støde til?

Skofte (Munter).

Nei, men de laae.

Harald.

De laae?

Skofte (bitter).

Og sov.

Harald.

Ja saa! — Du est saa munter!

Ha, jeg misunder Dig din Munterhed.

Siig, est Du aldrig plaget af en Svartals,

Som man har kaldt Samvittigheden?

Skofte.

Nei!

Jeg kiender lidt til Vittigheden, mindre
Samvittigheden.

Harald.

Lyffelig est Du!

Skofte.

Jeg gjør, hvad man besaler mig, og lader
Mit Herstab dømme selv, om min Bedrift
Er vel gjort eller ikke.

Harald.

Lyffelig

Est Du!

Skofte.

Hvad er det da saa stort at døe?

Saa stort at dræbe? Er det her forbi,

Saa lever man et andet Steb dog op,

Hvor der skal være bedre, som man siger.

Harald.

Du est en egen Svend. Siig, har Du Brødre?

Skofte.

En Broder, hedder Karfer, hos Jarl Hakon
I Norge; han er dum; jeg pryglte ham,
Derfor har Jarlen stilt os ad, og sendt
Mig hid til Dig, i Skat, med Falkene.

Harald.

Jeg takker ham for denne fieldne Gave!
Er Nøden størst, er ogsaa Hjælpen nærmest.
Et Væsen har jeg netop nødig, Skofte!
Som Dig; thi jeg er Gubben selv, min Søn!
Og Palnatøke, — det er Nidingen!

Skofte.

Han, som stød Vælet bort af Sønnens Hoved?

Harald.

Just han.

Skofte.

Det var et dygtigt Skud!

Harald.

Jeg frygter

Et værre. Hvis han ikke forekommes,
Da skyder han snart Kronen af mit eget.

Skofte.

Skyd Hovedet af ham, saa er din Frygt
Et Hoved kortere.

Harald.

Du taler som

Den vise Mimer. Skofte! vil Du snige
Dig hid og støde Dolken i hans Bryst?

Skofte.

Ifald det la'er sig gjøre, ja!

Harald.

Det lader

Sig gjøre; Huset er mig vel bekiendt;
Mit var det i min Faders Levetid;

I tvende Stokværk er det bygget; underst
 Er Borgestuen, den er fuld af Kæmper;
 For oven er en Svale med et Kammer,
 Der sover han vist nogle Timer ene. —
 Du kan dog klavre, Skofte?

Skofte.

Som et Egern.

Harald.

Saa stiger Du ad Træet op til Taget;
 Den største Skorsteen fører Dig til Svalen;
 Der kan i Mag Du vente Keiligheden.

Skofte.

Det la'er sig høre.

Harald.

Hvis det lykkes Dig,

Da skal Du faae en søgrøn Silkeofte,
 Skarlagens Hue, høi og spids, og Støvler
 Med Kløverblad.

Skofte.

Dg maa jeg tidlig gaae

Lilsengs? Dg maa din Riøgemester give
 Mig mere Smør paa Brødet, end sædvanlig,
 Dg ikke strabe det saa farrig tyndt?

Harald.

Det loves Dig! Hvis Palnatofe falder,
 Da skal Du aldrig mangle Suul til Brødet.

Skofte.

Jeg iler! — — Men, endnu dog Get, Kong Harald!
 Du har saa ofte lovet mig at vise
 Dig for mig i din skønne Kroningsdragt;
 Den har jeg aldrig seet. Hvis jeg skal gaae,
 Da maa Du først fornøje mig med dette.

Harald.

En andengang!

Skofte.

Nei dennegang! Nu strax!

Der kunde ske Forhindringer; maaskee
Jeg fik det ei saa let igien at see.

Harald.

Selv deri vil jeg føie Dig.

Skofte.

Det ligger

I Skabet, i dit Sovestue. Skal
Jeg lyse?

Harald.

Nei, bliv her! jeg veed Bested.

Til høire Side ligger Kroningsdragten,
Til venstre Kant Liigklæderne. Bliv her!
Jeg veed at finde, hvad jeg vil, i Mørke.

Skofte (alene, drager sin Daggert).

Ufald den kun er skarp nok, denne Daggert.
Nu, jeg vil slibe den, før jeg gaaer bort,
Hift paa vor Bænk, den sønderslagne Blodsteen.
Der hvæsser jeg bestandig Kongens Knive.
Der staaer den gamle Odin med sit Sværd
Smukt gravet ud i Stenens Overflade.
Vi har alt slebet bort lidt efter lidt
Det halve Sværd med samt hans Tømmelfinger.
Thi til et velbesat og lækkert Taffel
Udfordres fremfor alting Kniv og Gaffel;
Da maa der slibes; mens nu Kniven vinder,
Derude Sværdet meer og meer forsvinder;
Og gaaer det længe raft saaledes fort,
Saa er snart hele Kæmpen slebet bort.

(Kong Harald kommer ind i sine Liigklæder.)

Skofte.

Der er han alt. Ja, tænkte jeg det ikke?
Nu har han grebet feil; han kommer i
Liigklæderne. Hu! han seer rædsom ud.

Harald (med skolt Hvirvelighed).

Her er jeg i min egentlige Dragt;
Den Dragt, der tyder paa min Slægt, mit Udspring,

Der viser med sin siældne Herlighed
 Af hvilken vældig Rod jeg er oprunden.
 Den Anden bæres kun af Dmmyghed;
 Men denne pryder mig, og fremfor Alle,
 Den høitidsfulde Dag, da jeg bestiger
 Min Throne.

Skofte.

Stolte Konge! Du har Ret!
 Unægtelig est Du den største Mand
 I det firkantet-lille Fyrrerige!
 De andre kun er Madiker mod Dig.

Harald (betragter sig).

O Himmel! hvad er dette?

Skofte.

Du har vidst
 At finde, hvad Du vilde, godt i Mørke.

Harald (forfærdet).

Jeg tog den Bylt, som laa til høire Side;
 Jeg veed det vist, den laa til høire Side!
 Min Kroningsdragt! selv har jeg lagt den hen,
 Selv har jeg Nøglen. — Ja, jeg veed det vist!

Skofte.

Det er vel ikke første Gang, Kong Harald!
 At Du har taget venstre Haand for høire?

Harald.

Gaa! Løse fogler fælt i denne Nat!
 Gaa! dyb din Daggert i min Fiendes Blod,
 Da skal Du see mig i min Kongedragt
 End mangt et Aar. Men skynd Dig ufortøvet,
 Thi jeg er syg om Hjertet.

Skofte.

Vel, jeg gaaer!

Harald.

Her er en Dør, i Tapperne forborgen,
 Den bringer under Jorden i en Løngang
 Dig op i Gaarden paa den anden Side,

Hvor ei Drabanterne kan mærke Dig.
 Saaledes kommer Du tilbage let,
 Og hvert et Spor, som kunde røbe Daaden,
 Er slettet ud. Men skynd Dig, Skofte! skynd Dig!
 Thi jeg er syg. Det hvide Liigtøi har
 En hæslig Stank. — Jeg veed det nok, det kommer
 Af Fyrrestaubet, af beklumret Luft. —
 Jeg kan ei lide Lugt af Høvlespaaner,
 Med Høvlespaaner stoppes Dødens Rude.
 Gaa, skynd Dig!

Skofte.

Jeg er hurtig som en Falk.

Harald.

Styrt hurtig som en Falk Dig paa dit Bytte!

(De gaar.)

Palnatokes Sal.

En Lygte staaer paa Bordet.

Palnatoke. Bue.

Palnatoke.

Det er alt Midnat, Bue! jeg vil sove.
 Veed dem i Borgestuen spare Møden;
 Naar Svend har seiret, vil vi drikke meer.
 Vi hilse maae med Kraft den aarle Morgen,
 Ei halv beruste. Vi maae stiftes til
 At sove, medens Nogle holde Vagt.

Bue.

Ja, Du har Ret, min Svoger! Det skal stee.
 Og døver Nogen Dret mod Forstanden,
 Saa vil jeg tordne ham den Sang i Dret:

„Op! ei til lystigt Gilde,
 Ei Jomfrusnak hin milde,
 Men Hildursleg hin haarde.
 Hver skal mod Fienden baarde!“

Balnatofe.

Det gamle Biarkemaal. Retfaa min Frænde!
 Thor styrke Dig! God Nat! Vi sees imorgen.
 Men om i Morgen=Nat vi vandre til
 Saa kort en Slummer; om os Hanen vækker
 Igien til Overmorgens Morgenrøde —
 Beed Baldur, Bue! Men vi træffes vist;
 Thi Dødens Magt adstiller ei de Gode.

Bue.

D vi skal leve sammen, nyde Seiren
 Som Venner. Disse Nidinger kan ei
 Forkorte vore Dage; Bues Arm
 Skal kæmpe tro for Dig og for dit Liv;
 Thi det er mere værd end mit og Manges.

Balnatofe (griber hans Haand).

Dg skal jeg falde, Thor! saa lad mig falde
 For sliq en ærlig Kæmpes Heltehaand.
 Da gaaer jeg glad i Døden, naar Du vinker.

Bue.

Thor hører Dig. Seer Du? hans Stjerne blinker.

(De omsavne hinanden, Bue gaaer.)

Balnatofe (alene).

Jeg kunde lægge mig paa Bolstret der
 I Kamret; men saa slumrer jeg for hardt,
 Dg vaagner søvnig i den aarle Morgen.
 Paa Stolen vil jeg sidde her ved Bordet;
 En liden Slummer, ingen Dvindesøvn.

(Han sætter sig.)

Ha jeg er træt! — Hvor herligt smager Hvilen
 Den Mødige. Dg Haralds List — og Bispens —
 Dg min Forstillelse, den tvungne Glæde
 Har mattet mere mig, end nogen Kamp.
 Jeg er ei vant til sliq et Mummespil. — —
 I Lygten der kan Lyset gierne brænde.
 Saa kom da vene Siofna, Mattens Mø!
 Giv mig dit Kys og styrk mig med din Slummer!

(Han sover ind. Kort efter bliver Skærmen taget bort fra Skofstenen.)

Skofte træder ud med sin Daggert i venstre Haand og med et Klæde om den høire.

Han sover. Rigtig! Nu behændig, Skofte. —
 Fordømt, at jeg har skaaret mig saa dybt
 I Haanden, da jeg vilde slibe skarpt
 Min Kniv i Mørket først paa Runestenen.
 Man skulde neppe troe det; men det var,
 Som om den gamle Odin havde reist sig
 Fra Stenens Overflade, stødt mig Kniven
 Dybt ind i Haanden. Ha, da løb jeg bort
 Af alle Kræfter. Jeg begriber ei,
 Hvordan jeg dog er kommen her saa snart.
 Men han var efter mig i Hælene.

(Seer paa Palnatøse, og farer forstrækket tilbage.)

Der sidder han!! — Nei det er Palnatøse.
 Han ligner Odin. Hvilken dygtig Kæmpe.
 Bredskuldret! Hvilken Bænde! Brystet hvælt.
 Han er bedækt med Staal. Jeg kan ei støde
 Ham Daggerten i Brystet. Stille! Halsen
 Er bar — Et Snit! Frisk Mod!

(Han nærmer sig skælvende, men standser.)

Ha, det er dumt!

At løbe hurtig til og støde hurtig
 Og hurtig løbe bort, den Sag er let;
 Men — nærme sig hans Ansigt, Skridt for Skridt.
 Hvad det er for et Ansigt! Hvis han vaagner,
 Han hakked mig til Ravnemad.

(Nærmer sig atter og standser igjen.)

Hvi har jeg

Mig ogsaa faaret i den høire Haand?
 Den venstre bruges ikke nær saa godt.
 En dygtig Morder burde stedse være
 Reithaandet.

(Han gaaer lige ind paa Jarlen og sætter ham Kniven paa Struben.)

Nu? Hvad holder mig tilbage?

Nu kun et Snit —

(I det han rører ved Palnatøse, taber han Daggerten af Forstrækkelse; og i det den klingende falder paa Gulvet, raaber han af alle Kræfter):

Med Jer, Herr Jarl! Ha red Jer!
Man staaer Jer efter Livet!

Palnatofe (springer or).

Hvo er her?

Hvo varede mig for Mordere?

Skofte (forstyrret).

Jeg, Herre!

Palnatofe.

Hvo vilde dræbe mig?

Skofte.

Jeg, Herre!

Palnatofe.

Du?

Skofte.

Ja, Herre!

Palnatofe.

Hvi fuldførte Du da ikke
Din Heltedaad?

Skofte.

Jeg havde gjerne gjort det,
Hvis Evnen havde været der som Billien.

Palnatofe.

Hvordan?

Skofte.

Naar I en anden Gang vil myrdes
I Søvine, maae I ei forstrække Folk.

Palnatofe (ariber ham i Brystet).

Ha, feige Stimand! hvo har sendt Dig hid?

Skofte.

Det tør jeg ikke sige, det har Kongen
Forbudt mig; thi det er en Sag, som kun
Bedkommer ham og mig.

Palnatofe.

Mig skulde den
Dog ogsaa komme ved, saavidt jeg mærker.

Skofte.

Ja det er sandt. Jeg taler lidt forvirret;
J har forbluffet mig.

Palnatofe (brager sit Sværd).

Hvorledes est

Du kommen hid igiennem Bagten? Har
Alt Haralds Stimænd overvældet lumft
Min lille Helteflof?

Skofte.

Jeg har jo fagt Jer,
Det er en Sag imellem os, — os Tre!
Og hverken Eders eller Kongens Kæmper
Har mindfte Nys om denne Nattereife.

Palnatofe.

Hvorledes est Du kommen i mit Huus?

Skofte.

Har J ei før feet Ugler falde ned
Igiennem Eders Skorsteen?

Palnatofe.

Hvordan kom

Fra Kongen Du igiennem Nattevagten?

Skofte.

Harald har tvende Huller paa fin Hule,
Som Ræven; een bekiendt, een hemmelig;
Mig har han udsendt af den Bagefte.

Palnatofe.

For lumfteligt at myrde mig i Søvne.

Skofte.

Det figer J og ikke jeg, min Herre!

Palnatofe.

Den tredie Gang! Nu ved Nætsærdigheden! —
Min Due! — Her! — Mit Pilefogger! — Ha
Hvor er mit Pilefogger? — Det er glemt
I Borgestuen mellem Kæmperne. —
Dorfigtighed! — Hvad, Nerne? Nægter Du

Retfærdigheden Havn, og Hævneren
 Sit Vaaben? — Skulde! vil Du standse mig?
 (Han grunder et Øieblik, og lægger Haanden paa sit Bryst.)
 Hvad har jeg der? O mægtige Gudinde!
 En Piil! den samme Piil, jeg stak i Varmen,
 Da Harald — Nu, retfærdige Forsete!
 Forstaaer jeg Dig; Du taler tydeligt.
 Jeg er i Haralds Gæld, jeg skylder ham
 Et Skud — han minder strengt — det skal betales.
 (Til Skofte)

Du følger mig, saa hurtig som en Raa,
 Stum som en Fisk og lydlig som en Hund!
 Jeg binder Dig ved Døren, at Du ei
 Skal løbe bort, mens jeg besøger Kongen.
 Det mindste Kny vil koste Dig dit Liv.
 Skofte.

Jeg har ei Raad, at kjøbe det saa dyrt.
 (Begge gaar.)

Kongens Hal.

Harald sidder ved Bordet i Purpurkaabe med Guldkrone paa; Kongespiret
 ligger paa Bordet; han holder Mied af Guldkruset i et Horn.

Han tøver længe. Det er Midnat alt.
 Høit galer Hanen, Mørkets Vægter, Heimdal
 For Jordens Ragnarokur. Hæsligt støder
 Du i dit Giallerhorn. — Tusmørket truer
 Jo Guderne — saa maa Bælmørkets Mulm
 Vel true Kongerne! — — Ei, Harald Gormsøn!
 Hvad er dog det for Drømme? Altid falder
 Du til det gamle Hedenskab. Du est
 Jo Christen! Hine dumme Damesager
 Kun skræmme vorne Børn.

(Grunder.)

Åh, Børn har godt!
 Som Barn har man et let og muntert Hierte;

Man vorer til, og alt imens man vorer,
 Forhærdes Hjertet mere foldt og tungt,
 Og trykker os tilsidst som Steen i Brystet.

(Han stirrer hen paa sin Moders Billed i Baggrunden.)

Der hænger hun! hun græder, tykkes mig.

Ha, Ihyra Danebod! hvi græder Du?
 Men det er Glædestaarer; hendes Søn
 Har bragt det vidt, han sidder med en Krone
 Paa Isen, med et Kongespir i Haand,
 Med gyldenbræmmed Purpurpel om Skuldren.
 Maa hun da ikke fryde sig? Thi hvad
 Er større Glæde for en Moder, end
 At see sit Barn vel artet? — Gamle Taabe!
 Hvad er dog det for Sværmeri, Du drømmer? —
 Den Hane skal imorgen slagtes; thi
 Den striger uforstammet mig i Lret,
 Og Hunden tuder Grovt til Hanens Fiint,
 Mens Uglen kroer sig af sin Fisteltrille.
 Et herligt Spil, heel lystigt, kongeligt!
 Hvo ei ved sliq Musik fik Lyst til Drik,
 Var ikke Miøden værd. God Taar derude!

(Han drifter og lægger hornet fra sig.)

Beslynderligt med de Umælende!
 Om Dagen tie de, og laer os tale;
 Om Natten fladdre de, naar vi er tause;
 Da kræves vi af deres Hyl til Regnskab.
 Alt præker, — disse Mure, — Ihyras Billed.
 See hvor hun stirrer hid med Straffebliffet! —
 Som om jeg ikke vidste, dine Dine
 Var brustne længst. — Det er en hæslig Vane,
 De Skilderier har ved Nattetid,
 At stirre Folk saa stivt i Dinene.
 Hvorhen jeg gaaer, forfølger hendes Blik mig.
 Utaaleligt! det er en Herrekunst.
 Jeg alle Malere forbyde vil
 At nærme sig mit Stige.

(Gaaer hen for Billebet.)

Nu hvad vil Du?

Har Du paa Bugen vendt Dig i din Grav,
 Fordi din Godhed, din Formaning ei
 Har frugtet paa mig? Vil Du end bestandig
 Mig revse med din Tale, som en Pibling?
 Ha, jeg er voret længst fra Riset, jeg!
 Jeg er en Mand paa firfjndsthye Aar,
 Kan selv mig raade.

(Han sætter sig.)

Hvi dog Skofte nøler.

Det maa jo være skeet alt. Kom dog! Kom!
 Saa skal Du see mig i min Kroningsdragt. —
 Ei blot for Drengens, for min egen Skyld,
 Har jeg iført mig denne Dragt; den gjør
 Mig tryk i Matten; Mattens Rædfler vove
 Sig ikke nær den Salvede.

(Seer stivt paa Billebet.)

Den Stirren

Skal jeg dog vænne snart Dig af med . . .

(Han gaaer hen og vender Billebet om paa Bæggen.)

Saa!

Nu kan Du see i Muren, ei paa mig
 Den Salvede! Ha, trued hendes Blik
 Mig ei ved dette Ord, som om hun vilde . . .
 Nok — dødt er dødt — Og Knud Dan=Ast er længst
 Begravet. — Var han god, saa er han salig! —
 Hvad foregik imellem ham og mig,
 Det kommer Ingen ved — Han sover i
 Tinkisten. Harald er den Salvede. —
 At Salven brændte ham som Ild paa Isen,
 At Haarene faldt af derved; det er
 En Hemmelighed, som kun Harald veed,
 Og som han tager med sig i sin Grav.
 Hvis han er Drot, har han betalt sin Krone,
 Han fik den ei for Intet, fikte den
 Med sin Samvittighed, og det er meer,

End dette gule Stykke Malm er værd. — —
 Dit blege Gienfærd strækker mig ei, Snud!
 Det er Indbildning kun, at jeg Dig seer
 I Hallen rynke dine hvide Bryn. —
 Men raa er Matten, tærer kold, som Søen;
 Da maa man drikke dygtigt og forjage
 Sin Svimmelhed. — Tys, tys, der kommer han!
 Der kommer Skofte med den røde Daggert.
 Den svæver op, den hemmelige Dør!
 Skielv ei! Det er forbi! Det er fuldbragt.

(Døren aabner sig; Palnatofe staaer i fuld Rustning med oppændt Bue, og sigter paa Harald.)

Hiælp Himmel! det er Palnatofes Mand!

(Han styrter til Jorden.)

Palnatofe.

Nu er din Time, Harald Gormsøn! kommen; dø!

Harald.

O lad mig ei som Synder døe! Ha Skygge spar!

Palnatofe.

At synde meer forhindre Dig vil Skuldas Bud.

Harald.

Jeg synger Sielemesser Dig ved Graven; spar!

Palnatofe.

Opdaget blev dit Nidingsværk; mit Liv er frelst.

Harald.

Spar, spar! Jeg deler villig Riget strax med Svend.

Palnatofe.

For silde. Løvtet binder mig, Du maa herfra.

Harald.

Vi til imorgen, lad os stride da som Mænd.

Palnatofe.

Du est en Niding, tør i ærlig Kamp ei gaae.

Harald (drager sit Sværd).

Saa dræb med Sværdet, nægt mig ei mit Livs Forsvar!

Palnatofe.

Spilfægten var kun mellem Dig og mig en Kamp.

Harald.

Her knæler jeg i Støvet for Dig. Skaan mit Liv!

Balnatoke.

See Den, som Livet mere kiært, end Gren fik.

Harald

(reiser sig fortvovlet og griber sit Kongespis.)

Jeg er din Konge! Lyd mit Bud og fly min Hal!

Balnatoke.

Tilranet har Du Magten Dig ved Brodermord.

Harald.

Ha Morderengel! Er min Krone! Mig i den!

Balnatoke.

Banæret har Du Danmarks Krone. Tag din Straf!

(Han skyder ham Pilen i Brystet og gaar

* Harald (styrter).

O han har dræbt mig! Milde Himmel, Mistundhed!

Hiælp, hiælp! I Danste, kommer, stiller Kongens Blod!

Dybt brænder Pilens Odd mit Bryst. Jeg brænder alt.

(Han vælter sig mod sin Moders Billebe.)

O beed til Himlen, Moder! for din Søn! Du var

So from og dydig — styrk mig, hulde Moderblik!

(Fortvovlet)

O Himmel! Ryggen har hun vendt sin Søn! — Nei! Nei!

Selv har jeg vendt min Moder fra mig. Ingen Trost

I Døden! Ingen Trost i Døden! Intet Haab.

Hæv! Hæv! I sorte Magter! Hæv paa Den, som lod

I Synden dge den selvgraa Gubbe; blodig Hæv!

(Han døer.)

Femte Handling.

Kongens Sal.

Kong Svend. Thorvald. Fiolnir. Folge.

Svend.

Her blev min Fader myrdet, Gubbe? Her?

Fiolnir.

Her. Hist i Soveskanret — slumrer han.

(Han aabner Døren. Svend gjør en Bevægelse til at gaa hurtig ind, men standser, og følger derpaa langsomt med Fiolnir.)

Thorvald.

Kong Svend er dybt bevæget.

En Kæmpe.

Gamle Fiolnir

Har taget Svededugen af den Døde,

Svend kysser knælende sin Faders Haand.

Svend

(Kommer tilbage med Hænderne for Dinene; han staaer længe taus i den inderligste Bedrøvelse; endelig bryder han ud):

Han var min Fader! Ha hvad er min Seir?

Her staaer jeg nu! En kronet Vættel! Hvad

En pialtet Træl, der straber Gryden hist

I Stegerstet, besiddet, blev mig nægtet;

Ihi jeg har ingen Fader. Han er dræbt!

Dg da han leved, var han død for mig.

(Han stirrer ind paa Liget.)

Hvi vilde Du, som var saa herskesyg,

Ei være Herster over Sønnens Hierte?
 Hvi skulde Døden aabne Dig en Barm,
 Hvis Kiærlighed i Livet Du forstjød?
 Hvi skulde allerførst mig Mordet lære:
 Du var min Fader? Men med røde Runer
 Har Morderpilen præget i mit Bryst:
 Du var min Fader! og saavist jeg haaber
 At nyde hisset Odins stolte Glæde,
 Saavist jeg hævne skal din Død, hvis Utgard
 Ei skjuler Dphavsmanden med sit Mulm;
 Det sværger jeg Dig høit! Ja Du skal hævnes.

Fislnir.

O at min gamle Herre havde hørt
 Sligt Udbrud af sin Søns Hengivenhed!
 Ha, skal dog Misforstaaelser og Ondskab
 Udskille stedse selv de bedste Hierter?
 Ja jeg er vis derpaa, I havde fundet
 En Fader i ham, hvis han havde kiendt Jer. —
 Men Vee Den, som Forargelsen kom fra.

Svend.

Slig, Gubbe! har Du Ingen mistænkt? Ingen?

Fislnir.

Mistanke ene fælder ingen Mand;
 Dog, Herre! jo; ei blot Mistanke har jeg,
 Men meer: Sandsynlighed — og maaskee Wisshed.

Svend.

Wisshed?

Fislnir.

Lad Eders Følge træde bort,
 Saa skal jeg tale.

Svend

(byder Drabanterne med et Vink at forsoie sig bort; til Thorvald, som ligeledes vil gaae, siger han):

Bliv, min Ven! for Dig
 Har Kongen intet hemmeligt. Tal, Gubbe!

FisInir.

Her fandt jeg Kongen i sit Blod i Morges.
Den finste Træl var flygtet. Alle troe,
At han er Morderen; men hvo som kiender
Hans forhen viste Trostak, maa forkaste
Sligt, som den plat urimeligste Gisning.
Hvorledes dette Mord er skeet, — det stiales
I Nattens Mulm; men Herre, Gierningsmanden —
Ham har alt Hævnenes vrede Norne røbet.

Svend.

Hvorledes? Tal! Hvem har Du mistænkt? Hvem?

FisInir (tager en Piiil frem af sin Barm).

Med denne Piiil blev Eders Fader dræbt;
Selv har jeg draget den af Kongens Hierte.

Svend.

O Himmel! den er blodig end.

FisInir.

Som Blodet

Beviser Mordet, saa beviser Pilen
Lillige Gierningsmanden. Kiender Du
Den ei, min Herre?

Svend.

Nei! — Jo! — Evige Guder,
Hvad Gisning isner mig?

FisInir.

Sikkert den rette!

Siig Herre! kiender I ei denne Piiil?
Hvo skyder med saa tunge, store Pile?

Svend.

Thorvald!

Thorvald.

Min Konge?

Svend.

Nærm Dig! Kiender Du

Den Piiil? Tal, Tal!

Thorvald

(betragter den, studser et Øieblik, men giver den derpaa rolig tilbage).

Ja Svend, jeg kiender den.

Den har en Stimand stiaalet ud i Nat
Af Balnatokes Rogger.

Svend (omfavner ham).

O min Ven!

Dig stienkte Himlen mig til daglig Frelse.
Som før mit Liv, saa har Du reddet atter
Mit Haab, dræbt min Fortvivlelse; Du har
Blot ved et Ord mig andengang befriet
Fra Rænkerne. Ja Thorvald! Du har brudt
Uværdig Mistvivls Slavelænke.

Fiolnir.

Stille!

Lad først mig lukke Døren for den Døde.
Elig Tale kunde reise ham paa Vaaren.

Svend.

Hvad siger Du?

Fiolnir.

Jeg siger: Ungdom er
Et Hav, hvis hele Brusen avler — Skum!

Svend.

Ha! Du bebrejder mig?

Fiolnir.

Jeg træde nys
At see en Vøggur, snild betænkt paa Hævn,
En Amleth, grublende paa rædsom Straf
For Fademordet; og nu har et Vindpust
Fra Island kjolet pludselig din Ild,
Og gjort Dig fra en Løve til et Lam.

Svend.

Elig Skingrund sælber ikke Balnatoke.

Fiolnir.

Det var fra Arildstid et stærkt Beviis
At finde kiendt Mands Vaaben hos den Dræbte.

Han er min Brodersøn; var han uskyldig,
 Da maatte Blodets Stemme kalde mig
 Til hans Forsvarer, ei hans Avindsmand;
 Men Bligt og Trostak overveie Slægtstak;
 Her har han myrdet lumskelig min Drot;
 Og fra med Iver at bevise Mordet
 Skal Intet holde mig.

Svend.

Opdag det først!

I Aften feirer jeg min Faders Gravøl;
 Til dette Gilde kommer alle Kæmper
 Og Valnatofe med; er Tallet fuldt,
 Da vil jeg lade Pilen vise rundt
 Fra Mand til Mand; og Valnatofe maatte
 Paa eengang have skiftet reent Natur,
 Ijald han skulde nægte sin Bedrift.

Fiølnir.

Det troer jeg selv; hans Driftighed og Hovmod
 Er tøileløs. Men, ædle Herre Konge!
 Han kommer ei. Han gaaer i Nat til Somsborg.

Svend.

Hvordan?

Fiølnir (benter et Skjold).

Læs disse Runer, høie Konge!
 Dem skrey han paa Heroldens Skjold til Svar.

Svend (læser).

„At Sonnen hædre vil sin Faders Minde,
 Vær ei bebreides; at jeg ei kan hædre
 Min Avindsmand, at Valnatofe slet
 Forstaaer at hylle Følelser, det veed Du;
 Desaarfag bliver jeg fra dette Gravøl.
 Ei heller har jeg Lyst, at lade Rygtet,
 Der gaaer, i Aften komme til Forklaring.
 Drif, efter Landets Sæd, din Faders Minni,
 Bliv værdig til den Throne, Du besteg,

Dg tro med Styrke paa min Ærlighed,
Indtil jeg faaer beviist Dig den! Farvel!"

Fjølnix.

Nu? Er endnu min Gisning Drom?

Svend.

Ved Odin,

Nei! Han maa komme her i Aften, Fjølnix.

Fjølnix.

Det vil han, hvis Du billiger mit Forslag.

Svend.

Tal!

Fjølnix.

Skriv paa Skioldet: han maa komme. Skriv:
At Fiendskab bør med Døden være glemt,
Dg at den første Danekæmper ei
Maa mangle ved dit første Giestebud;
Skriv: over Dig har Rhygtet ingen Magt;
Dg at der Intet yntes skal om Rhygtet
Den hele Dvæld. Lov Du ham det, min Herre!
Dg Du skal see, han kommer.

Svend.

Vel, det see!

Thorvald.

Hvorledes? Svend, min Ven! Du vil bedrage,
Vil overvælde lumst din Fostersfader?

Svend.

Hvis han har overvældet lumstelig
Min egen Fader, — er min Hævn for svar?

Thorvald.

Betænk Dig vel, Kong Svend! der gives tit
Omstændigheder og Forviflinger
I Livet, som man aner ei. Det kunde
Vel hænde sig, at Palmatofe havde
Dræbt Harald, og var endnu brødeløs.

Svend.

Dg har han dræbt ham, nu ved Danmarks Rige!

Da skal han bøde for det. Du forsvarer
 At dræbe værgeløse Gubber, Thorvald!
 Ved Midnat?

Thorvald.

Jeg forsvarer Intet, Svend!

Jeg beder Dig kun, at Du ei skal glemme
 Besindigheden, og den Tillid, som
 Du est den ædle Palmatoke skyldig.
 Hvo stod i Dag paa Thinget mandelig,
 Og talde diervt og kæmpende din Sag?
 Hvo var den første Marsag, at Du valgtes
 Af Christne som af Hedninger til Konge?

Fjølñir.

Det være kan et Skalkfestul, som Meget.
 Mig farlig var den Mand, hvis jeg var Drot,
 Som stifter Riger i mit Land, som søger
 At ægge Folket, og som straffer Konger
 Paa egen Haand med Døden.

Svend.

Han har Ret!

Fjølñir (aabner Sovekammerdøren).

Der svømmer Eders Fader i sit Blod!
 I hvor ved Ddin —

Svend.

Kom! Jeg skriver Brevet!

(Han gaaer hurtig bort med Fjølñir.)

Thorvald (ene, efter et Dieblifs Lausheb).

Det havde jeg om Svend, min Ven, ei troet.
 Med dette Brev fra skriver Du Dig, Konning!
 En vældig Kæmperarm, et trofast Hierte.
 Thor bedre Dig! Mig seer Du aldrig mere.

(Han gaaer.)

Palnatokes Huus.

Palnatoke. En Skare Danske.

Formanden.

Ja, Herre! Siellands sydre Deel og Fyen
 Har Eder valgt; vi frygter Dthos Magt;
 Vi mene, til at styre Rigets Roer
 I saadan Storm, dertil behøves Mand,
 Ei Ungerfyende; da nu Eders Slægt
 Er kongelig som Svends, saa byde vi
 Den æble Palnatoke Danmarks Krone.

Palnatoke.

Har I og Eders Venner Tillid til mig?

Formanden.

Det troe vi at bevise med vort Tilbud.

Palnatoke.

Nu saa er Sagen afgjort strax. Gaaer hjem,
 Og siger dem, som Eder hid har sendt:
 Min Mening var, da jeg knæsatte Svend,
 At danne ham til Drot, hvortil han fødtes.
 Siig Eders Venner, som har Tillid til mig:
 Jeg troer, jeg naaede hvad jeg stræbte til,
 Og at jeg har det bedste Haab om Svend.
 Fremdeles siger: Svend har ingen Ven
 Meer trofast i sit Land, end Palnatoke;
 Forkynder dem: Den Mand, som jeg skal agte,
 Maa være Kongen tro; og siger dem
 Til Slutning: At det Spyd, som vilde støde
 Fra Thronen Svend, først maatte bore sig
 En blodig Vej igiennem dette Bryst.
 Har I forstaaet vel min Mening?

Formanden.

Ganske.

Palnatoke.

Saa gaaer med Fred! Og glemmer ei herefter,

At rolig Trofskab og Hengivenhed
Er Undersaattens første Pligt. Farvel!

(De Affendte forsoie sig bort.)

Arnoddur

(træder ind med et Skiold, som han rækker Palnatofe).

Danfongen sender Dig et Skiold med Runer.

Palnatofe

(læser det og siger derpaa, efterat have betænkt sig et Øieblik, i det han giver ham det tilbage).

Vel! Hils din Herre, sig ham: Jeg skal komme.

(Svenden gaaer.)

Thorvald,

(som har mødt Svenden i Døren, følger ham betænkelig med Vinene og siger derpaa til Palnatofe).

Jarl! tog Du mod Indbydelsen?

Palnatofe.

Ja, Thorvald!

Thorvald.

Det havde jeg knap troet. Jeg var hos Svend,
Da Du afflog det førstegang, og kom
At sige Dig Farvel.

Palnatofe.

Ørlige Thorvald!

Vi vil ei Afsted tage. Afsted tyder
Paa lang Fraværelse; men din Grindring
Skal aldrig være skilt fra mig. Vi sees
Desuden, haaber jeg, ret snart igien.

Thorvald.

Nu — derfor raade Guderne. Jeg tvivler!

Palnatofe.

Du tvivler?

Thorvald.

Gode Jarl! Du gaaer til Jomsborg,
Og jeg indfjiber mig i Nat til Island;
Den vaade Højr stiller vidt os ad;
Og om jeg tiere seer den danske Kyst —
Maa Nornen vide.

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ma
Lil
Fra
En
Ga

Hvorfor aflyg Du Armands vrede Lign
 Og tog imod det onde?

Valnatofe (smager ham i Dødt og .)

Ja det var

Et Røgte, Iherald (Løst Du som Røgt?)

Iherald.

En ærlig Mand med et rødt Strømpe

Valnatofe

(Løst)

Vel Iherald mig stand til denne Dødt

Som Røgtet mig befrielse var?

Iherald.

Hvorfor er?

Hvo serud'et vel alle hendes Fortid?

Valnatofe

Drøer Iherald mig stand til Valnatofe?

Iherald.

Bed alle Valkals herte Gader: Rei!

Valnatofe (græder hans herte)

Herlige Ven! ja, jeg har drøbt Kong Harald

I Natten med min Sværd.

Iherald.

Det fæde mig

Dit Die strar.

Valnatofe.

Jeg sad i Hallen her,

Var slumret ind, blev vækket af en Dral,

Som Harald havde sendt at morde mig.

Det var hans tredje Anslag med mit Liv!

Et Menneske kun er et Menneske,

Og selv den bedste Helt er intet meer.

Mit Hierte svulmed mig, jeg greb min Bue,

Jeg fulgte Morderen den skjulte Vej.

Der stod den gamle Synder! Tusind Gange

Han havde været Døden værd. Jeg saae

I Nattens Baggrund Danmark græde Blod

Palnatøke.

Du forlader Svend?

Thorvald.

Jeg staaer forladt af ham; og skynder mig
Fra disse skumle, kongelige Sale,
Hvor Risten yngler lumst i hver en Krog,
Tilbage til min tarvelige Hytte.

Palnatøke.

Hvordan skal jeg forstaae din Tale, Ven?
Du est bedrøvet.

Thorvald.

Ja ved Asa Baldur!

Geel inderlig bedrøvet.

Palnatøke.

Ven! hvorfor?

Thorvald.

Jeg smigrer mig dermed, jeg troer, Herr Jarl!
At Du bæerer med dit Vensteb mig.
Bestandig har Du viist mig sielden Indest,
Ja selv Tilbørlighed, endstjøndt Du est
En vældig Helt, og jeg en ringe Mand.

Palnatøke.

Hvorledes kan en Thorvald tale saa?

Thorvald.

Maa jeg ubede mig en Godhed af Dig,
I Afstedstimens sidste Dieblik?

Palnatøke.

Alt hvad Du vil.

Thorvald.

Vil Palnatøke stænke

Da Thorvald sin Fortrolighed?

Palnatøke.

Du est

Den værd.

Thorvald.

Saa stig oprigtig, gode Jarl!

Hvorfor afflog Du Kongens første Tilbud,
Dg tog imod det andet?

Balnatoke (betragter ham et Diebstil stist).

Du har hørt

Et Rygte, Thorvald! Troer Du dette Rygte?

Thorvald.

En ærlig Mand troer ei paa Skvalder.

Balnatoke.

Troer

Vel Thorvald mig istand til denne Daad,
Som Rygtet mig beskylder for?

Thorvald.

Hvorfor ei?

Hvo forudseer vel alle Livets Forhold!

Balnatoke.

Troer Thorvald mig istand til Nidingsværk?

Thorvald.

Bed alle Balhals store Guder: Nei!

Balnatoke (griber hans Haand).

Ærlige Ven! ja, jeg har dræbt Kong Harald
I Natten med min Piiil.

Thorvald.

Det sagde mig

Dit Die strax.

Balnatoke.

Jeg sad i Hallen her,

Var slumret ind, blev vækket af en Træl,

Som Harald havde sendt at myrde mig.

Det var hans tredie Anslag mod mit Liv!

Et Menneſte kun er et Menneſte,

Dg selv den bedste Helt er intet meer.

Mit Hierte svulmed mig, jeg greb min Bue,

Jeg fulgte Morderen den skjulte Dei.

Der stod den gamle Synder! Tusind Gange

Han havde været Døden værd. Jeg saae

I Nattens Baggrund Danmark græde Blod

For denne Nidings Skyld. Da forekom
 Hans Død mig uopsættelig nødvendig —
 Og Pilen fløi fra Strængen i hans Bryst.

Thorvald.

Han vilde stille Dig igien ved Livet?

Palnatøke.

Ja, ved sin Skofvend, ved den finste Træl.

Thorvald.

Harald er falden paa sin egen Gierning.

Palnatøke.

Ved Hornernes Retfærdighed, det er han. —
 Men — fromme Thorvald! — da vi er alene, —
 Da dog Du ønster min Fortrolighed; —
 Get — ængster mig just ei, men gjør mig dog
 Urolig i mit Hierte.

Thorvald.

Hvilket, Herre?

Palnatøke.

Den gamle Synder raabte for sin Død
 Paa Ivekamp, fordrede sit Livs Forsvar.
 Jeg nægted ham den sidste Tilflugt, Thorvald!

Thorvald (tier).

Palnatøke.

Det var ei Grusomhed! Jeg forudsaae,
 Hvorlidet Kampen vilde nytte ham;
 Den kunde vorden en Udsmykning, høit,
 For min Bedrift, ei nogen Hiælp for ham;
 Og jeg forsmaaede denne Byntekaabe.

Thorvald.

Hvad Du har gjort, kan ingen Mand fordomme,
 Har selv Du til dit eget Forsvar sagt;
 Og Nidingsværk med Galde fylde kan
 Et Duehierte, meer et Lovebryst.

Palnatøke

(griber pludselig hans Haand og fører ham til en Side).

Og skulde Du nu troe, min bolde Thorvald!

Med Alt, hvad her Du siger til min Trøst,
 Med Alt, hvad jeg mig selv bestandig siger —
 Saa staaer den røde Skygge for mit Blik,
 I Purpurpel med gyldne Kongefrands,
 I hver en Krog — og truer med sit Spir.

Thorvald.

I Broder-Purpurblob var Raaben farvet,
 Og Spiret vrifstet af den Dræbtes Haand.
 For om er din Samvittighed, min Herre!

Palnatofe (ryster paa Hovedet).

Min Vre var tilforn et speilglat Skiold
 Af slebent Staal; — hvor Solens Straale faldt,
 Der blinkte den med dobbelt Glands tilbage. —
 Nu staaer en Plet af blodig Røst paa Skioldet;
 Jeg gnider den ved Dag, ved Nat — og kan
 Ei faae den ud!

Thorvald.

Hugprude Palnatofe!

Naar hørte jeg Dig tale saa?

Palnatofe (med stigende Bøstelse).

Ved Thor!

Jeg gav mit Blod, isald jeg kunde vasse
 Røstpletten ud dermed.

Thorvald.

Fat Dig, min Herre!

Palnatofe.

Der gaaer en grusom Trister giennem Livet,
 Den stygge Vagnhøst med det krumme Sværd,
 Han loffer os, Een meer, en Anden mindre;
 Han har sin Fryd af at forvifle Hjertet
 I sine Garn. — Naaskee det er en Prøve,
 Hvorved de høie Guder vil erfare
 Det sande Sindelag. Den, som de gav
 En sielden Evne, af en Saadan fordre
 De ogsaa sielden Kraft og sielden Dyd; —

Dg finde de bebragne sig i Gaabet,
Da sende de Blodnornen med sit Spyd!

Thorvald.

Ved Odin! Harald har fortient sin Død.

Balnatofe.

Hvi drev min egen Sag mig til hans Drab?

Thorvald.

En menneskelig Drift, ved alle Guder!

Balnatofe.

Nof, Thorvald! — Jeg har aabnet Dig mit Hierte;
Hvad Du har hørt, faaer ingen meer at høre.

Thorvald.

Din Tillid og Fortrolighed fortienner
Den inderligste Siengæld. Balnatofe!
Gaf ei herfra idag til Kongens Gravel.

Balnatofe.

Dg derhen maa jeg, derhen skal jeg just.

Thorvald.

Gaf ei herfra idag til Kongens Gravel!
Hvad vil Du der? Du har jo selver sagt:
Det er et Minde, som Du ei kan hædre.

Balnatofe.

Jeg gaaer ei did for Haralds Skyld, for Svends;
Han ønsker mit Farvel, før bort jeg reiser,
Vil takke mig personlig for min Iver
Ved Kongevalget.

Thorvald.

Balnatofe, bliv!

Svend har besluttet at besnære Dig;
Det er den sande Grund til mit Besøg.
Fortumlet ved det pludselige Skifte,
Ved Kongevalget, ved sin Faders Død;
Devæget ved at see hans Liig; ophidsset
Af Fiølnir, har den svage Ungerøvend
Forglemmt sin Pligt og hvad han skylder Dig.

Palnatofe.

Det veed Du vist?

Thorvald.

Saavist, at jeg bestiger
Endnu i Nat mit Skib og gaaer til Island.

Palnatofe.

Bliv her og følg med mig til Haralds Gravøl!
Dit gaaer jeg hen, uagtet alle Farer.
Hvad Du har sagt, har jeg formodet alt.

Thorvald.

Og dog? Dog vil Du gaae?

Palnatofe.

Jeg maa derhen!

Ei min Samvittighed beflemmer mig,
Men dette Mummestiul. Saalænge jeg
Har levet var jeg min Bedrift bekiendt.
Jeg vil ei flygte som en Rønningsmand;
Jeg tager ærlig Afsted med Kong Svend.
Vil han Forklaring? vel, da skal han faae den.
Og jeg vil see den Mand, der sig formaster,
At lægge fiendtlig Haand paa Palnatofe.

Thorvald.

Tag i det mindste dine Venner med!

Palnatofe.

Nei. — Denne Sag vedkommer ene mig;
Hvad enkelt Mand har gjort, maa enkelt Mand
Forsvare.

Thorvald.

Gode Jarl! jeg kan ei dølge
Dig her min Frygt.

Palnatofe (ventlig).

Hvad frygter Thorvald for?

Mit Liv? Det skal jeg jo dog eengang miste.
Min Ho? Den vinder ved det raske Skridt.
See, Thorvald! jeg vil tilstaae Dig det reentud:
Jeg havde mig en Drøm i Morgenstunden;

Der kom en Mand til mig i Sørne, sagde:
 „Endnu i Nat skal denne Regning stettes
 Imellem Dig og Svend! Endnu i Nat
 Dit Hjerte vorder roligt!“ — Om han meente
 Nu Livets eller Dødens No, — det veed
 Jeg ikke; det vil vi forsøge. — Hvis
 Jeg falder — vel! da var det Nornens Bink.
 Gaaer jeg herfra — da skal det røde Gienfærd
 I Mørket tabe sig med denne Nat,
 Og Dagen atter stedse see mig freidig. —
 Saa følg mig nu! Jeg gaaer til Haralds Gravøl!
 . (Han gaaer.)

Thorvald.

Ik ædle Helt, Du gaaer kun til dit eget.
 Men jeg vil redde Dig — Ja! jeg vil ile
 Til Stranden ned, vil aabenbare Bue
 Forræderiet; han skal komme med
 Sit Mandskab Dig til Hiælp. — Jeg gaaer herfra:
 Thi falder Balnatøse, falder Svend,
 Er lige stor min Sorg og Danmarks Tab.
 Farvel, Du skionne, danske Strand! hvi tvinger
 En opbragt, en blodgierrig Norne mig,
 At flygte bort paa Nattens sorte Bove,
 Til Heklas Sne fra dine Bøgestove?
 (Han gaaer.)

Kongens Hal.

(Salen er i Baggrunden behængt med sorte Tæpper og Haralds Vaaben. Paa et Bord i Midten staaer et forgyldt Træbillede af Frevs hellige Galt. Bænke til begge Sider. En dæmpet Sørgemusik begynder, under hvilken Kæmperne, vaabenklædte, komme parvis ind og sætte sig om Bordet. I Baggrunden staae Trælle ved Skænkebordet med store Miodkruse. Naar Alle ere komne, træder Kong Svend ind med Siglnir.)

Svend (sagte til Siglnir).

Tallet er fuldt, kun Hovedmanden mangler.
 Ifald han kommer ei.

Fiolnir.

Han kommer vist.

Kun frygter jeg hans Følge.

Svend.

Stille, Fiolnir!

Ved Afathor der er han! Uden Følge,
Selv uden Rustning, blot med Sværd og Skjold.

Fiolnir.

Den vrede Mørne leder selv hans Fied.

(Musikken begynder igjen. Svend sætter sig i Høisædet. Palmatole ved Vorbenden.
Under Musikken gaar Trællene omkring og halde Mød i Kampernes Horn.)

Svend

(reiser sig i Høisædet med et stort Drehorn beslaaet med Solbringe).

Arnoddur (raaber):

I bolde Kæmper! Svend, vor høie Konning, —
Alfor bedrøvet til at tale selv, —
Forkynder Eder Lydt ved sin Herold,
At han vil drikke nu af Sorgens Horn
Sin Faders, Konning Harald Gormsøns Minni.

(Musik igjen; Kæmperne reise sig og drikke med, hvorraa deres Horn atter fylbes.)

Svend

(tager et bobelt saa stort Drillehorn af røden Gulb; hvorpaa)

Arnoddur (raaber):

I drabelige Kæmper, fromme Hirdmand!
Nu blotter Eders Hoveder fra Hielmen!
Thi dette Bæger er det hellige Horn
For Asa Bragi, det er Løvtets Bæger.

(Kæmperne blotte deres Hoveder uden at reise sig og sætte Hielmene med et raslende
Samslag paa Bortet.)

Fiolnir (staaer op og raaber):

Jeg, den Afdødes Staller, Merkismand
Og Ven, adspørger Dig, Svend Haraldson!
Hvad Løfte gjør Du her paa Freierns Galt,
Ved Bragis Bæger, for din Faders Minni?

Svend

(strækker Hornet i den høire Haand høit i Veiret, den venstre lægger han paa Galtens
Hoved og siger):

Paa Freierns Galt, ved Asa-Bragis Bæger,

Gjør jeg det Løfte, Svend, de Danstes Konning,
 At jeg vil hævne strengt min Faders Drab.
 Hver Draabe vorde Gift, ifald jeg svigter!

(Han tommer Hornet.)

Fiolnir.

Et ærligt Løfte. Guderne har hørt det.
 I Kæmper, drikker til Bekræftelse!
 (Kæmperne reise sig og drikke; derraas sætte de sig igjen og tage deres Hjelme paa.
 Der stodes i Lurer.)

Arnoddur

(træder frem med Sværd og Skjold, slaaer tre Gange paa Skjoldet og raaber):
 Høit efter gammel Skik adspørger Kongen:
 Om Ingen har Beviis mod Morderen?
 Hvo Noget har, han træde frem som Vidne.

Fiolnir (reiser sig og tager Pilen frem).

Jeg, Fiolnir, har Beviis mod Morderen.
 Med denne Piiil er Harald Gormsøn dræbt;
 Selv har jeg draget den af Kongens Hjerte.

Svend (til Arnoddur).

Tag denne Piiil! Bring den om Bordet! Spørg,
 Om Noget kiender den og veed dens Eier.

Arnoddur

(gaaer med Pilen i den ene og en Vorkierte i den anden Haand Bordet om fra Mand
 til Mand, og spørger den Første)

Dankæmpe, kiendes Du ved Pilen?

Kæmperen.

Nei.

(Derraa siger han til Enhver „Du?“ og faaer „Nei“ til Svar, indtil han kommer til
 Palnatokke, som svarer „Ja“.)

Svend (reiser sig opbragt).

Hvordan? Du kiender den?

Palnatokke (roslig).

Hvi skulde jeg

Ei kiendes ved min egen Piiil?

Svend.

Hvor stiftes

Du ved den sidst?

Palnatofe.

Isald Du endelig

Vil vide det, min Fostersøn! da stiltes
Jeg ved den sidst paa Buestrangen, da
Jeg stød din Fader tværs igiennem Hjertet.

Svend.

Staaer op nu alle Mand og griber ham!
Thi nu er Guldstab, nu er Venstab brudt.

Fjølner.

Op griber ham! Jeg være skal den Første.

Palnatofe

(drager sit Sværd og støder ham ned).

Du være skal den Første, gamle Niding!
Der styrter ned til Hel; og saa skal Hver,
Der vover sig et Skridt mig nærmere.

(Han slaaer Sværdspjaltet imod Bordet, saa det runger i Salen.)

Rolig i Hallen her! Ved Afathor!

Den mindste Mine til at røre mig,

Den koster Eders Hjerteblood.

(Til Svend)

Grønskolling!

Du vil forgribe fræk Dig paa en Helt?

Hvo lærte Dig, Hvo lærte Eder alle,

Glatbage! med Mod at føre Sværdet?

Hvo førte seierrigt mod Fienden Jer?

Hvo tugted Eder op til Danekæmper?

Jeg, Palnatofe! Og nu kan I troe,

At Eders Fader, Lærer, er en Niding?

Nu kan I troe, at Palnatofe har

Banæret sit herømmelige Navn?

Ved Danmarks Hæder! Valhals Guder rødm!

De skamme sig ved Eders Trællesind.

(Kæmperne stikke skamfulde deres Sværd i Eleberne, og sætte sig taus.)

Palnatofe (til Svend).

Jeg kunde gaae, behøved ei at gjøre

Dig Regnskab for min Daad; men jeg er kommen

Affted at tage som en ærlig Mand.

Din Fader har jeg dræbt, fordi han var
 En Niding, Døden værdig, Landets Fiende.
 Meer vil jeg ikke sige til mit Forsvar.
 Den onde Gubbe tvang mig til sit Drab.
 Farvel! Jeg gaaer herfra til Usedom.
 Hvis Du vil hævne Dig, da træf mig snart
 I Østersøen med din Flaade; men
 Bænck Dig ei, og løn ei Den med Lumskhed,
 Der meer din Fader var, end Den, Du hævner.
 Jeg gaaer herfra saa rolig som jeg kom.
 Hvo vover sig til at forfølge mig?
 Hvis jeg har overilet mig og feilet —
 Det er en Sag, som Guderne maae dømme, —
 Ei Mennesket. — I kan ei sælde mig!

(Han gaaer.)

Svend.

O han er stor! Jeg har fornærmet ham.
 Hvo handler saa? Hvo viser sliig en Kraft?
 Naar kun han taler, maa han troes, beundres.
 Ja, jeg vil møde Dig i Østersøen,
 Og bøde for mit overilte Lovte.

(Til sine Kæmper)

Gaaer bort med dette Liig! Han saldt retfærdigt;
 Thi han har ægget mig mod min Belgjører.

(Kæmperne gaae med Fjolsnirs Liig. Svend staaer alene og støtter sig til sit Sværd, henfuntet i Bedrøvelse; pludselig hører man Sværdekirren og Kamp bag Skuepladsen.)

Bue

(Styrter ind med en Flok Jomsborgere, bleg i Ansigtet med sunkende Dine; han har Bærkerlegang, løber rasende mod Svend med opløst Sværd, og raaber):

Du! Du har dræbt ham, Niding! Du skal døe!

Svend (sætter sig til Modvæge).

Fat Dig! Din Hovding gif herfra med Fred.

Bue

Til Gravens Fred! Men Du skal bøde for det.

(De kæmpe)

Svend (raaber):

Det var ei Palnatokes Liig, men Fjolsnirs!

Bue.

Til Hel, til Hel, Du Niding! Styrt til Hel!

(Svend snubler, Bue sætter ham Sværdet for Brystet.)

Palnatofe

(Styrtet i det samme ind, griber Bue i Halskraven, læser ham tilfide og raaber opbragt):

Uffindige Forræder! vil Du myrde
Din Konge? Raser Du? Du være vil
En Kongemorder?

Bue (ude af sig selv).

Kongemorder? ha!

Det var da Laffen for min Trostid til Dig?
En Kongemorder? Du est Kongemorder,
Og ikke jeg. Der, — der har Du din Straf!

(Han runder Palnatofe sit Sværd gennem Livet.)

Palnatofe (falder).

O hellige Guder! Mægtige Forfæte!

(Bue klemmes mellem Skjolde. Palnatofe bringes i en Stol.)

Sigvald (til Jomsborgerne).

Råd først ham komme til Besindigheden!
Bevidst først skal han bøde for sit Mord.

Palnatofe (raaber med sine sidste Kræfter).

Jeg byder Eder, Jomsborgs Helte! hører
Mit sidste Bud: Bue skal nyde Livet!

Bue

(Kommer til sig selv igjen, han drager et dybt Suf, stirrer paa Palnatofe og siger):
Hvad har jeg gjort?

Palnatofe (ventlig og mat).

Bue har Intet gjort!

Du var et Værktøi kun i Skæbnens Haand.

Bue (sætter sig Sværdet for Brystet).

Jeg følger med.

Palnatofe.

Hvis jeg skal døe med No,
Da maa Du sværge mig, at Du vil leve.

Bue

(Kaster sig paa Knæ, græder og koster hans Hænder).

O Palnatøke! Balhals evige Guder!
Dig, som jeg elskte meer end Alt i Verden!

Palnatøke

(Lægger sin Haand paa hans Hoved).

Mornen har ført din Haand, Du est uskyldig! —
Det er forbi. — Hør mig, før Døden slutter
De blege Læber: Lev! og smyk dit Nord
Fremdeles med din Heltkraft. — Gaaer, Brødre,
Med Fred herfra! — Gaaer! — Taler ei et Ord!
Genter en Vaar af sammenbundne Spyd,
Dg bringer mig paa Skibet ud, og fører
Mit Regeme til Jomsborg! Jorder mig
Paa Torvet! Sætter ved min Grav en Steen;
Dg sværger der ved Thor, at I vil hævde
Det gamle Danmarks Hæder og dets Kraft.
Det var mig ei bestemt at følge med.
Sigvald er viis, han være Høvding Jer
I Freden; Bue stærk, han fører Jer til Seier
I Krigen —

(Bue vil tale, Palnatøke siger):

Stille! Stille! Døden kommer.

Hvor er min Palnir?

Sigvald.

Af! han drog til Samsø.

Palnatøke.

Jeg havde gierne seet min Søn end eengang —
Siig ham, han hilse skal sin Moder, — Broder!
Gaaer! Lad mig døe i No. Den som i Livet
Har elsket mig, han vandre taus herfra.

(Bue gaaer hullende bort med Hænderne for Øinene. Alle Kæmperne følge ham stumme i den høieste Bedrøvelse. Stilhed.)

Svend

(Nærmer sig Skælvende og siger med sagte Røst):

Tilgiv mig, Fosterfader! Hvis Du lever
Endnu — Tilgiv den altfor svage Svend!

(Han knæler.)

Palnatofe (rækker ham mat sin Haand).

Selv Mænd kan feile, Svend! det har vi seet,
Hvor meget meer en Yngling! Jeg tilgiver
Dig Alt, min Søn.

Svend.

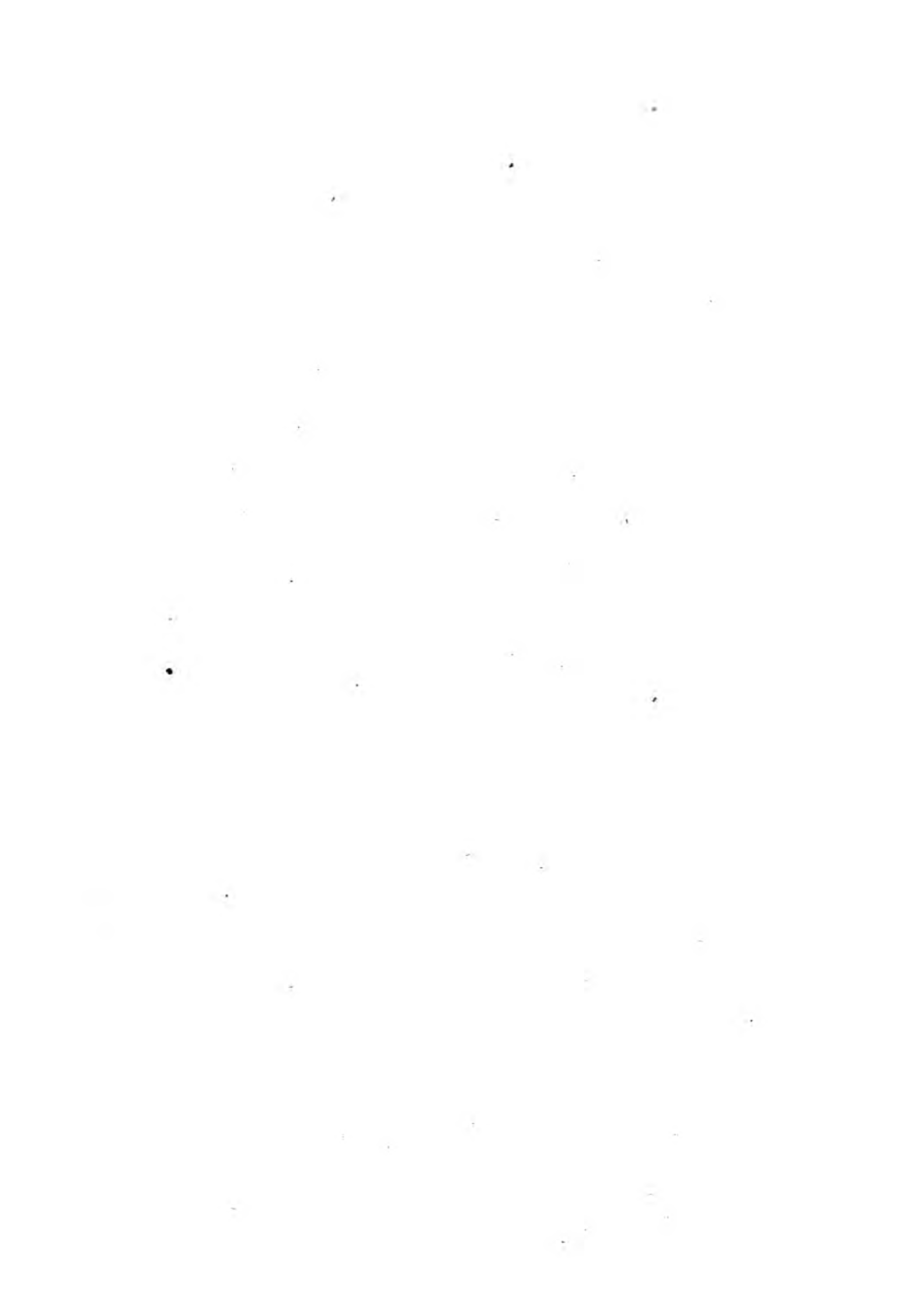
Dg ved din hellige Død,
Din Fostersøn skal vorde værd sin Fader!
Mod dine Venner strider jeg kun slet —
Jomsborg vil tugte mig; men lad den det!
Naar Svend har staaet ud sin Straf, da skal
Han vise sig som Palnatofes Fostre.

Palnatofe

(reiser sig pludselig overende, strækker sine Arme ud og raaber glad med hoi Røst):
Laf Due! Laf! Der svandt den røde Skygge —
Du har udvasket Pletten paa mit Skjold.

(Han falder tilbage og døer.)

H a l o n J a r l .

Tragødie i 5 Handlinger.

(1807.)

Personerne.

Olaf Trygvason, Konge i Dublin.
Hakon Glade-Jarl.
Erling, hans Sen.
Thorer Klake, Riobmand.
Carls hoved, } Olafs Frænder.
Jostein, }
Einar Lambestialver, en ung Bueskytte.
Bergthor, Smed, Trøndernes Laugmand.
Gubrun, } hans Døttre.
Astrid, }
Orm, } deres Fastemand.
Thorvald, }
Thora fra Himol.
Langbrand, Præst.
Muden, en gammel eensiet Mand.
Grib, Thoreris Træl.
Karfer, }
Stein, } Jarlens Trælle.
Leif, }
Et Bud.
Inger, Thoras Pige.
Hadding, hendes Svend.
Præster, Kamper, Bønder, Trælle.

Første Handling.

Slade.

(En Plads med Træer udenfor Hakon Jarls Gaard, hvortil en Flei af Bygningen vender ud med aabne Vinduer. Karfer og Grib sidde under et Træ, ved et Madfad og et Dlbager. Man hører Larm og Lystighed i Svifalen.)

Karfer.

Hør, hvor de støie! hvilken Lystighed!
 Jeg hører Thorer Klafes Røst, din Herres;
 Han taler om sin udenlandske Reise.

Grib.

Det gjør han vel i. Det er værd at høre,
 Hvor snildt han har omtusket sine Varer
 Paa hver en nordisk Kyst, i alle Stæder,
 Og faaet Guld og Sølv derfor i Mængde.
 Et listigt kløgtigt Hoved er min Husbond,
 Han burde levet under Harald Graafeld.

Karfer.

Hvorfor just under ham?

Grib.

Det var en Konge,
 Som hialp paa Kjøbmandskab og Landets Opkomst;
 En Konge, som til Nytte for sit Land
 Aflagde Purpurkaaben med dens Guld,
 Og ydmygt svøbte sig i Saarestind.

Karfer.

Dg derfor har man kaldt ham Harald Graafeld?

Grib.

Til evig Gode, ja naturligviis!

Karfer.

Men vogt Dig dog og roes ham ei for stærkt!

Nu raader Jarlen, og han lider ei,

At man for meget taler om en Anden.

Grib.

Tak for dit Raad, min snilde Ven!

Karfer.

Selv Tak!

Men Grib, fortæl mig ogsaa noget nu!

Man hører ingenting; her maae vi sidde

Dg kuffelure i vor Eensomhed.

Grib.

Ha! hvo der kunde nu gaae ind og sætte

Bed Bordet sig, og med ulænket Haand

Guldhornet gribe blandt de andre Frie!

Karfer.

Bevares! hvilke høist forvovne Ord.

Lag Du Dig vare! find Dig i din Skæbne!

Vi er nu eengang født i Trællestand.

Grib.

Dg dermed dysser Du din Siæl i Dvale?

Karfer.

Hvorfor ei det? Det, som ei ændres kan,

Det faaer at blive som det er.

Grib.

Sa vist!

Karfer.

Hvad fattes os? Har vi ei bragt det vidt?

Dig lider Thorer Klake, Hakon mig.

Nu det forstaaer sig, jeg det bedre har

End Du; din Gusbond er en Kiøbmand kun;

Min derimod er meer, han er en Jarl,

Dg fornemst Jarl i hele Norges Land,
 Har ferten Andre, der adlyde ham,
 Saa han er færdig ved at være Konge.
 Nu, er min Tilstand ikke god? Tilforn
 Jeg maatte fiøre Plougen, stange Hø,
 Dg sove mangen Nat i Faarestien;
 Nu har jeg bløde Klæder, herlig Mad,
 Lidt at bestille, Vinterstuen luun,
 Faaer fielden Hug.

Grib.

Du fødtes til din Stand.

Karfer.

Det samme har min Herre Hakon sagt.
 Han ledte længe, før han fandt en Svend
 Som jeg. Han har sit eget Lune, seer Du!
 Han siger, som er sandt, en Træl maa lystre,
 Maa være tro, men uden Stolthed selv,
 Maa være stærk og værge for sin Herre.

Grib.

Kort, alt hvad man forlanger af en Hund.

Karfer.

Saa snart Jarl Hakon saae mig førstegang,
 Fandt han mig netop, som jeg burde være;
 Han saae min brede, lave Bænde, han
 Betragted mine korte, tykke Fingre,
 Min platte Næse, saae mit satte Væsen;
 Dg Alt var netop som han ønsfte det.
 Nu er jeg daglig om ham; der er Faa,
 Der veed saa god Bessed, som jeg, om alting
 Hvad han forretter mellem Nar og Dag.

Grib.

Lie stille! Lys! Nu tale de igien
 Om Olaf Trygvason derinde.

Karfer.

Hvo

Er dog den Olaf?

Grib.

Ha, en herlig Helt!
Har været Træl, som jeg; nu er han Svoger
Til Kongen i Dublin, ja Konge selv.

Karfer.

Er fød og baaren Træl?

Grib (sutter).

Født var han ei
Dertil, han var en Kongesøn.

Karfer.

Ja faa!

Saa er det ingen Sag at vorde Konge.

Grib.

Som Olaf blev det, var det ikke let;
Thi baaret under Moderhiertet, var
Ham Skiæbnen allerede fiendtlig fundet.

Karfer.

De reise sig. Staa op! Der kommer Jarlen
Fra Daurebordet alt med sine Mænd.

(Hakon Jarl og hans Kæmper gaar over Stuepladsen.)

Grib.

En herlig gammel Helt er Hakon Jarl,
Han kneiser vældig, som en knudret Teg,
Høit over alt det lave Krat.

Karfer.

Nu gaaer han
Nok sin sædvanlige Spadseregang.
Nu maa jeg ind at rødde Bordene,
Maa have Opsygt med de andre Trælle.
Vil Du gaae med?

Grib.

Nei, jeg vil blive her,
Her i den store Høisal, som er hvælvet
Saavel for mig som for den bedste Helt.

(Gaaer ind imellem Træerne.)

Karker.

Stort skal det være! Snap Du efter Luften,
Saa slikker jeg Tallerknerne. Lad Thor saa
Bedømme, hvo af os der var fornuftigst.

(Gaaer.)

En Dfferlund.

(I Baggrunden de tolv store Gubers Billeber af udhugne Graastene; i Midten
Ddins. — Solen gaaer ned og oplyser dem med sine røde Straaler.)

Gudrun og Astrid komme ind i Lunden; den første med en Blomsterkrands.

Astrid.

Gudrun! hvor fører Du mig hen, min Søster?
Hvad vove vi? De høie Gubers Lund,
Hvor ingen uindviet Fod tør træde.

Gudrun.

O! Den som elsker trofast og oprigtigt,
Er viet ind; og det gjør Du som jeg.

Astrid.

Mit Hierte banker. Søster! seer Du, seer Du
De store Guder, hvor de staae alvorligt
Dg skue strengt og truende herved?
Fortørn ei Guderne, min Søster! kom!

Gudrun.

Ei alle skue lige strengt herved;
Den høie Frigga smiler moderlig.
Dg seer Du hist den skønne, ranke Freia?
D blot ei moderlig, men elskovsfuld
Hun skuer venligt ned til sine Døttre.

Astrid.

Hun frydes ved din steldne Skønhed, Gudrun!
Dg veed, som hver en Norges Ugersvend,
At Du est Lunde=Sol.

Gudrun.

Min Astring! gaa

Nu Du imidlertid kun hjem forud,
 Og lav vor Fader Nadveren tilrette.
 Han smedder paa Karl Hakons Kongekrone;
 Men naar han har tilendebragt sit Arbeid,
 Da er han træt og hungrig, som den Bedste.
 Gaf Du foran, jeg følger Dig, saasnart
 Jeg færdig faaet har min Blomsterkrands.

Astring.

Forgieves Arbeid kun. Hvortil den Bynt?
 Din Dorn dog kommer ikke hjem i Aften,
 I Morgen er den visfen.

Gudrun.

Gaa kun først,

Og lad mig ene!

Astring.

Nu, Du est forelsket,
 Og Hiertet søger Gensomhed. Naturligt!
 D see hvor Solen hist gaaer deiligt ned,
 Og titter med sit purpurøde Skær
 Ind i det sorte Krat. Saaledes skinner
 Den ene Lunde-Sol hen paa den anden.

(Hun gaaer.)

Gudrun.

Nu er jeg ene. Evighellige Guder!
 Fortørnes ikke paa den bange Mø,
 Der, skøndt uskyldig, træder frygtsom ind
 I Eders hemmelige Skyggelund.
 O, skønne Freia! min Gudinde! min!
 Siig, tør jeg vove det? Her har jeg slettet
 En Krands af dine friske Blomster. Sød,
 Som lyse Alfes, stode de og leged
 I Sommer solens Aftenrøde. Freia!
 Tilgiv din Mø, at hun med bange Fied
 Sig nærmer sig din høie Billedstøtte,

Dg at hun slynger lette Blomsterkrands
Om dine tunge Loffer.

(Hun stiger op paa Joden af Billedstøtten og sætter Krandsen paa Freyas Hoved.)

Hakon Jarl og Thorer Klake komme.

(Gudrun bliver staaende frygtfomstille paa Billedstøtten.)

Hakon.

Her er vi ene. Her i denne Lund
Indtræder ingen uden Odins Præster
Dg Hakon.

Thorer.

Edle Herre Jarl! Din Lillid
Gjør Thorer stolt.

Hakon.

Du altsaa troede, Thorer!
At hvad der blev fortalt ved Daurebord
Om Olaf Trygvason, var ganske nyt
I mine Dren?

Thorer.

Efter din Forundring
Dg din Opmærksomhed at dømmе, fort
Hvis jeg skal troe, hvad mig dit Ansigt sagde,
Da var det Ngt.

Hakon.

Stol ikke paa mit Ansigt!
Mit Ansigt hører mig til, det maa lystre
Sin Herre. Derfor, hvad jeg tyktes,
Det tyktes jeg; det nødtes jeg at tykkes
I Sværmen. Her, min Ven, er vi alene;
Viid da: jeg kiendte Trygvason ret godt,
Her Du i Dag opmærksom mig har gjort.

Thorer.

Det er heel rimeligt, at Heltens Ny
Har ogsaa naaet dit Dre, Herre Jarl!

Men, som mig synes, tager Du den Sag
Meer end almindelig høitidelig.

Hakon.

Ræk mig din Haand! Jeg veed at Du est tro!

Thorer.

Det veed Du, Herre! Al min Velsærd takker
Jeg Hakon for. Du gav mig Skibe, Du,
Dg ingen Anden, var min Lykkes Skaber.

Hakon.

Du est af mine Folk, min gode Thorer!
Dig har jeg længtes efter; Du est snild
Til at udføre, hvad Du har besluttet;
Dg kommer en uventet, voldsom Hindring,
Da est Du kiæk, og bruger Sværd og Dre
Saa godt, som nys Du brugte din Forstand.
Saa bør det være.

Thorer.

Din gav os Evner

Af høistforskjelligt Slags; enhver maa bruges;
Man Gætt ei bør forsømme for det Andet.

Hakon.

Hvad Mennesket er skabt til, føler han,
Dg medfødt Drift udvikler medfødt Kraft;
Han sætter det igiennem, som han kan,
Dg anden Grund behøver ei hans Daad.

Thorer.

Du taler snildt, min vakkre Herre!

Hakon.

Jeg

Har altid følet Driften til at herse;
At styre Norges gamle Rige, var
Min høieste, min største Tanke.

Thorer.

Herre!

Den var Dig værdig; og hvad Du har ønsket,
Det har Du naaet.

Hakon.

Ei ganste, gode Ven!
Ei ganste! Næstendeels, men dog ei ganste.
End kalder Folket mig kun Hakon Jarl;
Til Jarlemagten er jeg født og baaren,
Dg den behøver ei at strides for.

Thorer.

Det kommer an paa Dig, naar selv Du vil,
Saa nævner Dig Enhver ved Kongenavn.

Hakon.

Jeg haaber selv, at mine stolte Normænd
Vil føle, det er Norge mere værdigt,
At styres af en Konning, end en Jarl.
Paa næste Thing, som nu jeg sammenstævner,
Jeg freidigt bære vil mit Dnsfe frem.
Den gamle tappre Kæmpe Bergthor Smed
Arbejder flittigt paa min Kongekrone;
Naar den er færdig, vorder Thinget sat.

Thorer.

Det gaae hvordan det vil, Du est dog Konge.

Hakon.

Dig rører ikkun Fordeel som en Kiøbmand;
Den ydre Glands bør heller ei foragtes,
Den har jeg kæmpet til med List og Magt.
En Møes Omfavnelse var ei saa salig,
Som Kronens om den kongelige Tinding.
Fast har jeg naaet mit Maal; men Dagen graaner,
Dg Matten bugner under Aftenduggen,
Som Eivin Skaldaspilders Vise lyder.
Mit sorte Haar afbrydes hist og her
Af hvide Lokker. Ræk mig hid din Haand!
(Thorer rækker den, Hakon klemmer og siger derpaa nebslaet)
Før klemte jeg, saa Blodet flux sprang ud
Af Neglerødderne, som Most af Frugt.
Siig mig oprigtig, følte Du mit Haandtryk?

Thorer.

En Mand bør aldrig ømmes ved et Gaandtag,
Om det var nok saa strengt.

Hakon.

Mit var ei strengt,
Det vil Du bilde mig kun ind. Seer Du
Min Bænde, hvor den alt er giennempløiet
Af Rhyker?

Thorer.

Rhyker pryde jo en Mand.

Hakon.

Men Norges Møer kan ikke lide dem.
Kort sagt, min Ven, jeg ældes, jeg bli'er gammel,
Det mærker jeg; og derfor vil jeg nyde
Min Aftenstund; min Sol skal synke ned
I rolig og i herlig Purpurglæde, —
Og vee den Sky, som vil fordunkle den.

Thorer.

Het saa, min Drot! men hvor er den?

Hakon.

I Vest,

Naturligviis! Just hvor den ei skal være.

Thorer.

Du mener Olaf i Dublin?

Hakon.

Han stammer

I lige Led fra Harald hin Haarfagre.
Min snilde Ven! Du kiender Norges Bønder:
Et herligt, trofast, tappert Kæmpesfolk;
Men fuldt af Fordom dog og Overtro.
Jeg vædder, at mit Værd, al min Bedrift
Forglemtes over Olafs Kongesødsel,
I fald det rygtedes, at han var til.

Thorer.

Det troer Du kun!

Hakon.

Troer? troer kun? Thorer Klake,
Jeg kiender mine Folk. Og skulde nu
Den vilde Sværmer, denne Landsforræder
Bestige Thronen?

Thorer.

Landsforræder, Herre?

Hakon.

Ved Danevirke stod jeg med min Hær,
Og mine Mænd var Normænd. Vi drog ned
At hjælpe Harald Gormsøn. Olaf var
Paa Fiendens Side, hjalp en kristen Otto,
Der brændte Nordens Fæstning. — Landsforræder?
Det Ord mishager Dig? Og er da Den
Ei sliq, som vorder sine Guder troløs?

Thorer.

Ei troløs. Trygvason har aldrig troet
Paa Nordens Guder.

Hakon.

Og en Gudsbespotter,
Han skulde sætte sig paa Norges Stol?

Thorer.

Hvo tænker sliq en Tanke?

Hakon.

Jeg, min Ven!

Og Olaf maafte med. Al Haralds Vægt,
Naar han undtages, reent er røddet ud;
Min Jarleslægt er gammel, stor, som den;
Fra Arilds Tid var stedsse Glade=Jarlen
Den Mægtigste næst Kongen, Kronen nærmest.
Nu var der Ingen meer! En Sværmer kun,
Som har fornægtet nordisk Sæd og Tro,
En frikjøbt Træl, født i en Skov paa Reisen,
Da Faderen var død; midt i en Drk; —
Hvor saare let at vorde Kongesøn
Paa saadan Viis. Ved Valhals evige Guder,

Han skal ei hindre mig. I høie Åser!
 Bestorme skal han frækt ei Eders Magt.
 Hærfader Odin! Stærke Aukathor!
 Og Freia!

(Han gaaer hen i Daggrunden med hendes Billedstøtte og bliver i det samme Gudrun vaer.)

Ha, hvad seer jeg? Hvad er dette.

Gudrun.

O ædle Herre Jarl! Tilgiv! tilgiv!
 Jeg plad forgaaer af Blussel og af Skræk.
 Jeg veed, det er forbudt at nærme sig
 De store Guders tause Helligdom.
 Tilgiv mig, ædle Herre!

Hakon (forundret).

Vene Mø!

Hvad gjør Du her i Lunden? Kom Du hid
 At lytte til min Tale? Jeg forfærdes!
 En Speider Du?

Gudrun.

Bed Freia, ved min Ustyld,
 Jeg har ei hørt et Ord. Og jeg var længst
 Nedsprunget alt, men Frygten for at falde,
 At røbe mig —

Hakon.

Hvad vilde Du da her?

Gudrun.

Å, Nøden tvinger mig, at sige det:
 Jeg er din Smeds, den gamle Bergthors Datter,
 Orm Lyrgias Fæstemø; og, Herre, derfor
 Jeg bundet har en Blomsterfrands til Freia,
 Og voved mig i Lunden. O, tilgiv!
 Jeg vilde smykke min Gudindes Isse.

Hakon.

Ha, Iyffelige, skionne Sammenkomst!
 Du est den fagreste blandt Møer i Lunde,

Som derfor de forelskte Ungersvende
Har givet Navn af Lunde-Sol?

Gudrun.

At Herre,

Lad mig nu stige ned! Jeg lover helligt,
At aldrig meer jeg sætter her min Fod.

Hakon (til Thorer).

Bed Freia i Folkvangur, hun er skøn.

Kom, vakre Glut, og lad mig hjælpe Dig!

(Han løfter hende paa sin Arm og bærer hende saaledes frem paa Stuepladsen.)

Let som en Fiær, og dog et frodigt Blomster.

Siig mig, mit Godt! hvad tykkes Dig vel om
Dit Sæde paa Jarl Hakons Kæmperarm?

Gudrun.

For Alting, ædle Herre! sæt mig ned,
Banær ei dine Gunders Helligdom!

Hakon

(Sætter hende ned med et bange Blik til Guderne).

Banære? Ha, hvor kan saa skøn en Mund

Saa uforstandigt tale? Saa barnagtigt?

Ha, hvilke trinde, bløde, hvide Hænder!

(Kysser dem.)

Gudrun.

Bed Alt hvad helligt er, lad mig nu gaae!

Hakon

(Slynger sin Arm om hendes Liv).

Dg Dig har gamle Bergthor listig gienmt?

Dg naar jeg vilde see Dig, var Du borte,

Var i Besøg — Thor veed det — hos din Møster

I Gudbrandsdalen?

Gudrun.

Hvad var der at see

Paa mig, en fattig Bondes Hæstemø?

Men han er nidkær, Herre! Hvis han kom? —

D slip mig!

Hakon.

Hvis han kom? Ha, hvilken Rædsel!

Jeg skulde bede selv mig flur til Giest
Til Ederis Bryllup, og i Sandhed ei
Forglemme Brudegaven.

Gudrun.

Lad mig gaae!

Hakon.

Du slipper ei af Freias Granelund,
Før Du har givet mig et Kys.

Gudrun.

O Guder!

Hakon.

O Guder? Hvad? Hvordan? Den stolte Hakon,
Snart Norges Konge, nægter Du et Kys?
Og skal han længe trygle?

Gudrun.

Jeg forgaaer.

(Han aftrvinger hende et Kys. Hun siver.)

Hakon.

Du flygter Hind? Den gamle Bjørn formaaer
Ei længer rast at gribe Dig i Flugten;
Men hi! men hi!

Thor.

Jarl Hakon!

Hakon.

Hvilken Skionhed!

Saae Du de lange gule Haar, hvor de
Var slynget rigt i store Flætninger,
Med røde Baand? Saae Du den Arm? Hvor trind!
De blaae, de elskovsfulde Himmeløine?
Den fulde, hvide Barm, som trued med
At sprænge Sølvrelæken?

Thor.

Kiære Herre!

Hakon.

O, hvad var Berglioths Skionhed, hvad er selv
Thora fra Rimols Skionhed imod denne?

Thorer.

Ved Odin, hun er ven. Men ædle Herre!
Glem ei hvorfor vi kom; og mindes vel:
Du havde Ting af større Vigtighed
Her at betroet din Tiener.

Hakon.

Vigtighed?

Fastfrosne Istap! Ulmer ingen Gnist
Af Elstovs Lue længer i dit Bryst?
Ha, føl da mit! det slaaer med Ungdoms Slag.
Og hvorfor skulde jeg vel ønske mig
At vorde Herre til et udstrakt Land,
Hvis ei det var min Attraa, som min Ret,
At plukke Blomsten, hvor den vorte frem?

Thorer.

Men Olaf, kære Herre!

Hakon.

Det er sandt!

Vel var det, at jeg strax blev hende vaer.
Hun svor, hun havde Intet hørt; jeg troer det,
Hun er uskyldig, svor det ved sin Uskyld.
Der komme Jostein og Carlshoved; dem
Har jeg kun ventet.

Jostein og Carlshoved komme.

Hakon (gaaer dem imøde).

Nu velkommen hid!

Her har jeg tre af mine bedste Venner.
Hvi kan jeg ikke række hver en Haand
Paa eengang?

Carlshoved.

Ædle Jarl, vor største Stolthed
Er, at Du har os kær.

Hakon.

I vide begge

Hvad der har længe ligget mig paa Hjertet,
Og hvi jeg kalder Eder hid i Genrum.

Den snilde Thorer, som jeg kun har ventet,
 For at udrette flux mit Anslag, veed
 Det kun saa halvsfiæls. Nu saa hører mig:
 Mit Liv er svundet hen i Kamp og Darn,
 Og mange Stene, meget vildsomt Krat
 Først maatte giennembrydes, luges, røddes,
 Før denne Gran var mægtig frem at styde
 Med Kraften, som Alfader stienkte den.
 I ere mine Venner, Eder kan
 Jeg tillidsfuld betroe mit Hiertes Hensigt.
 Mit Navn er agtet vidt og bredt i Nord,
 Jeg stridt mig har til Norges første Mand,
 Og kun min Fiende kan miskiende mig.
 Den svage Harald Graafeld og hans Brødre
 Fordærved Landet; uden Kraft og Styrke
 Var Ingen mægtig til at hævde sig
 Den Ret, som var ham medfødt; som en Veeg
 Af Trolde boltred de sig blandt hverandre,
 Sank saa for verelsidig Morderhaand.
 Kun Harald Graafeld var en Modstand. Jeg
 Tilstaaer det, jeg min List lod bøde paa
 Den Lykke, som hans Fødsel stienkte ham.
 Med Danerkongens Broder, siger man,
 At jeg har handlet slet. — Og hvordan det?
 Den feige Riøbmand, kied af Guld, fik Lyst
 Til dog engang at faae en Part i Riget
 Fra Broderen, betroede sig til mig; —
 Jeg sveg hans nedrige Fortrolighed,
 Sik Harald Graafeld loffet did; og alt
 I Haab om Binding kun. Han, som Guldharald,
 Fortiente lidt at bære Kongekroner.
 Ved Liimfiord faldt de Begge; Halse blev
 Den fælleds Grav for sløv Begiærlighed,
 Og Harald Blaatand havde nu sit Rige
 Udeelt og ubeskaaret, og ved mig.
 At jeg har undsaagt ham, da siden han

Forlangte Hylning, Skat og Lydighed,
 Vil ingen Norges Mand bebreide mig.
 Mit hele Liv, især min sidste Daad
 Ved Hjøringsvaag, da Tomsborgs Vælde sank,
 Da Bue sprang fortvivlet over Bord,
 Med Armens Stump i Pengestrinets Hank,
 Har viist, at jeg besidder Kraft, som Snildhed.
 Nu daler Solen ned; en liden Stund
 Er af min Aftenrøde kun tilbage,
 Men den skal ei fordunkles. Trykvasen
 Er blot tilovers af den gamle Stamme.
 Han sidder roligt, mener Du, i Bretland?
 Hvad siger Du, forsigtigsnilde Thorer,
 Naar jeg fortæller Dig, at han er her?

Thorer.

Her?

Carls hoved.

Her i Norge!

Tostein,

Olaf? Er det muligt?

Hakon.

Jeg maatte lee, da Du ved Daurebord
 Fortalte, Thorer! med en klogtig Mine,
 Der tyded Vigtighed og Nyhed, om
 Din kongelige Ven hist i Dublin,
 Den fromme Olaf! Som om ikke længst
 Jeg havde havt et vaagent Die med ham.
 Da taug jeg; nu er Tiden til at tale.
 Saa viid: I Norges bragtes mig et Budskab
 Fra en af Snefferne, der Dag og Nat
 Bevogte Kysten: Olaf drager med
 En Flaade til Kong Valdemar i Rusland,
 Men har paa Veien lagt sig ind ved Møster,
 For at besøge, som han kalder det,
 Sit Fædreland.

Ihorer.

Kong Olaf? Er det muligt?

Hakon.

Om nu han virkelig paa sværmerst Wiis
 Er standset midt paa Veien, for at fylde
 Sin Lunge med et Par Drag Klippeluft,
 Ved ikke jeg og vil ei vide det;
 Men Dette vil jeg vide, som Du indseer,
 Dnt under det uskyldige Besøg
 Ei Andet stikker. Jeg har Die med ham.
 Du est hans Gæsteveren; hvor høist naturligt,
 At Du besøger ham, naar Du erfarer
 Hans Ankomst. Vinden er fortræfflig, Ihorer!
 I Morgen est Du der, naar Dagen gryer.
 Vil Du da nu bevise mig det Venstab,
 At seile ned til ham? Og medens Du
 Fortæller ham, som Ven, hvad helst Du vil,
 Saa holder Du de andre Nygter borte.

Ihorer.

Hvad er din Hensigt, Herre?

Hakon.

Som jeg siger,

At vide Olafs Hensigt; overalt
 At komme ham til Livs. Du est en snild,
 En vittig Mand, vant til at omgaaes Folk;
 Hvor let for Dig at faae ham til at dvæle,
 Til flux jeg kommer did med mine Skibe.
 Han har jo selv en Flaade; Kraft mod Kraft,
 Det er paa gammel nordisk Wiis; mod dette
 Kan intet siges, mener jeg.

Carls hoved.

Slet intet.

Ihorer.

Og hvormed skal jeg da forsinke ham?

Hakon.

Slaa paa de Strange, som han lytter til,
 Kvæd ham den Vise, som han gierne hører!
 Fortæl — hvordan, det veed Du bedst, min Thorer —
 At Norges Land er utilfreds med Hakon,
 At hist og her der mumles høit; at Bonden
 Paa flere Steder venter kun et Vink,
 En tapper Drot. — Faa ham i Landet op!
 Der møder jeg ham helst, jeg bliver gammel,
 Dg kan ei taale Søn. Dvæler han
 Dog ei, men reiser, som han først var sindet,
 Uagtet Kronen vinker ham fra Land;
 Saa er han ærlig, — jeg har gjort ham Uret, —
 Saa seiler han sin Sø, og jeg er rolig.

Thorer.

Du taler viseligt, min Jarl! Jeg lyder
 Dit Bud, udretter det saa godt som muligt.

Hakon.

For Intet skal Du ikke have tient mig,
 Min gode Ven!

Thorer.

Det veed jeg nok, min Herre!
 Jarl Hakon lønner altid kongeligt;
 Dog kiender Du min Trostabs —

Hakon (trøtter hans Haand).

Volde Thorer!

Carls hoved.

Kom Olaf, som kan være, for at hærge
 Paa Kysterne, saa finder strax han Modstand;
 Dg kom han for at speide Landet ud,
 Saa falder plump han i sin egen Snare.

Hakon.

Vil I da følge med, som Olafs Brænder,
 For at stadfæste Thorer's Ord?

Jostein.

Han er
 Vor Frænde, men Du est vor Herre, Jarl!
 Vor Ven; og vort Bedrag kun prøve vil
 Kong Olafs Ustyld.

Thorer.

Ganste rigtig, Jostein!

Hakon (drager sit Sværd).

Saa sværger da paa denne blanke Slavind,
 I Odins, i de store Guders Lund,
 At I vil alle troligt staae mig bi.

Alle Tre.

Det sværge vi ved Odin, Thor og Freir!
 (Odins Billedstøtte styrter ned i Baggrunden.)

Jostein.

Ha, hvad var det?

Carlsbøved.

Als Odins Billed faldt!

Thorer.

Medstyrtet dybt i Gruus.

Hakon

(fatter sig og gaaer hen til Stedet).

Den store Steen

Har længe havt en dyb, en aaben Kevne.
 Kom, seer I, det er mørkt, men seer I, Bruddet
 Er gammelt; kun en liden Stump holdt fast,
 Som kunde briste ved den mindste Vind.
 Nu ikke meer for denne gang! I Aften
 Ved Bordet kan vi bedre tales ved.
 Gaaer nu, Enhver til Sit, og lad mig ene!
 Før Reisen samles vi ved Madveren.

(Thorer, Carlsbøved og Jostein gaae.)

Hakon

(staaer længe taus og betragter Bruddet).

Nei, det er ikke gammelt, det er nyt.
 Hærfader Odin! hvorfor faldt dit Billed?
 Var det af Mishag? Var det mig et Varsel?

Du ligger dybt i Gruus; med friske Blomster
 Staaer Freia smilende. Betyder det,
 At Sydens Elskov twinger Nordens Kraft?
 Odin, forlad os ei, udryd en Fiende,
 Som hader, som bespottet kun din Magt!

(Han knæler.)

Jeg lover Dig et stort, et herligt Offer!
 Nioghalvfemsindstyve sorte Dvæg
 Og mine Fiender skal jeg slagte Dig
 I Medelhøus, ifald Du skaffer mig
 Den gyldne, skønne, byrekøbte Krone.
 Hlautbollerne skal ryge til din Priis;
 Med Teigner, dybt i Blodet, skal dit Høus
 Befstryges; Stolperne skal males røde
 Med lunkent Blod. Jeg selv vil støde Sværdet
 I Olafs Bryst. Af Dovres faste Steen
 Skal atter reise sig din Billedstøtte —
 Den trodser Evigheden!

(Han reiser sig)

Mørket falder

Hen over Jorden med sit sorte Slør.

(Han staaer nogle Diebliske i stille Betragtning, derpaa siger han:)

Jeg vil besøge Bergthor og min Krone.

(Gaaer.)

Bergthors Gæse.

Bergthor kommer ind med en Krone og en Hammer i Haand.
 Grib med et Lys.

Bergthor.

Sæt Lyset der, og bring saa hid min Ambolt!
 Skiondt Dagen længes, er det mørkt i Aften,
 Og noget maa endnu der gøres færdigt.

Grib.

Hvad I forstaaer at bruge Hænderne!

Bergthor.

Ífald det er Dig kiært, som selv Du siger,
Saa kan Du gierne komme hid om Dagen,
Dg træde Blæsebælgen, hjælpe mig,
Saalænge som din Husbond er paa Glæde.

Grib.

Jeg har ei andet Arbeid, klare Herre!
Dg Tiden falder tit mig grusomt lang.
At leve med de andre Trælle, kan
Kun lidet glæde mig; hvad anden Dmgang
Er der for mig? Thor signe Jer i Thrudvang,
At I foragter ei en stakkels Træl.
Skal jeg nu træde Bælgen?

Bergthor.

Nei vist ikke.

Slip Bælgen, Dreng! Lad staae! Tag mig min Fjil.

Grib.

Hvor det gaaer flink fra Haanden.

Bergthor.

Flink fra Haanden?

Forstaaer Du Dig paa det? Du skulde seet,
Dengang jeg smedded i min Ungdoms Tid
Dværnbider til Kong Hakon Athelstein,
Det gif! Det var et Sværd, der heed saagodt
I Stene, som i Riød. Men denne Krone
Blier langsomt færdig. — Dg dog altid tidsnok!

Grib.

Den er jo næsten færdig, Herre min!

Bergthor.

Nu snakker min Gaas! Disse Edelstene
Skal først indsættes.

(Gudrun kommer.)

Hvad? Min Datter Gudrun?

Hvi kommer Du saa hidseblæsende?

Gudrun.

Ik, klare Fader! Hakon Jarl har seet mig.

Bergthor.

Hvor da?

Gudrun.

I Lunden.

Bergthor.

Har jeg ikke sagt:

Jeg vil ei vide noget af den Renden
I Lunden, efter Urter, efter Blomster?
De rige Guder være takkede!

Nu blier Du gift, saa er jeg dog befriet
Fra den Besværlighed at passe paa Dig.

(Hamrer paa Kronen.)

Hør Dreng! det kan Du troe, jeg smedder heller
Ti Kroner, end jeg vogter tvende Døttre.
Det Malm er skrøbeligt at handle med!

Gudrun.

Ikke Fader, jeg er bange for, at Jarlen
Strax kommer efter mig; hvad vil min Dorn
Da sige?

Bergthor.

Efter Dig? Min gode Jarl!

Der bliver Intet af! jeg kiender Dig.
Kom Giente! ned med Dig i Kielderen.

Gudrun.

Ikke, skal jeg atter slutes inde der?

Bergthor.

Maaskee Du heller vilde slutes ind
I Hakons Arme?

Gudrun.

Baldur staae mig bi!

Bergthor.

Jeg kiender ham. Der er jo ingen Mand,
Som har i Fred og Ro for ham sin Hustru,
Sin Datter, Søster, Moder, Bedstemoder!
Ned med Dig, siger jeg, i Kielderen!
Jeg er ei rolig, før jeg har Dig vel

Der under Laas og Luffe. Vil Du gaae!
Hvor er din Søster?

Gudrun.

Astrid dækker Bordet.

Bergthor.

Det kan jeg selv; men Ederis Gre vogte,
Det kan knap Laas og Fern mod Hakon Jarl.
Afsted! Afsted! I Morgen sender jeg
Jer bort; Dig til din Drm, til Thorvald hende.
Saa maae de tage Skade selv for Hiemgiæld,
Ifald I komme Noget til fra den Tid.

(De gaae.)

Grib

(betragter med stille Forundring Kronen, som ligger paa Ambolten).

Saaledes feer da Kronen ud! Saadan
Blier Kronen smeddret. Og naar den er færdig,
Da sætter Hakon Jarl den paa sit Hoved;
Saa sværger Folket, — og saa er han Konge.
Det er dog ret forunderligt.

(Tager den i sin haand.)

Hvor den

Er blank; den er af drevet ægte Guld.
Og tung! hvormange Bund monstroe den veier?
Mon den kan passe mig?

(Sætter den paa sit Hoved.)

Den er for stor,

Dog kan jeg bære den, men ned den synker
I Nakken. Saa! Ja saadan gaaer det an. —
Saa let er ei en Krone, mærker jeg,
Som jeg har tænkt; den bøier fast min Nakke.

(Gaaer op og ned ad Gulvet.)

Nu er jeg Konge!

(Tager Filen.)

Her — mit Kongespit!

Og hisset er min kongelige Høistol.

(Sætter sig paa Ambolten.)

Nu sidder jeg blandt mine Mænd paa Thinge.

Hakon Jarl er usformæret kommen ind under dette Dyrin, han holder sig i Baggrunden, og betragter opmærksom Grib.

Grib.

Det loves Eder, mine stolte Normænd!
 At Jeg skal worde Jer en naadig Herre,
 Saa fremt I kaare mig til Eders Drot;
 Men hvis I med Opsætighed og Trods
 Modstaae, hvad jeg med Billighed forlanger,
 Da faaer I Last og Skam. —

(Bliver Hakon vaer, og forstummer af Straf.)

Hakon (rolig).

Det gaaer jo herligt.

Grib.

Ak, strenge Herre, harnes ei!

Hakon.

Du stælver

Paa Thronen, Dreng? Det bør en Konning aldrig.
 Om det saa stormer om ham rundtomkring,
 Og truer ham med Undergang og Død,
 Maa dog han sidde rolig med sit Spir.
 Et dristigt, kongeligt, et værdigt Blif —
 Saa lægger Stormen sig igien, og Himlen
 Er klar, og Solen stinner paa hans Guld.

Grib.

Ak, I har Ret! Jeg føler alt for vel,
 At jeg er ikke stabt til slig en Ære.

Bergthor kommer ind med et stort Regleknippe, som han putter i Lommen, da han seer Hakon.

Hakon.

God Aften, Gubbe!

Bergthor.

Hil Dig hid, min Jarl!

(Bliver Grib vaer, som sidder frygtsem og tør ikke røre sig.)

Hilp Baulund! hvad betyder dette her?

Hakon.

Han leger Konge.

Bergthor (hals affbes).

Det bli'er Brug i Landet.

Af med den! Est Du gal?

Hakon.

Jeg kom for tidlig,

Sik halv kun hørt, hvad der blev lovt paa Thinget.

Er det din Svend?

Bergthor.

Det er min Smededreng,

Dg Thorer Klafes Træl.

Hakon.

Dg til en Træl

Betroer Du Hakons Krone?

Bergthor.

Jeg fik Forfald,

Jeg maatte løbe lige fra mit Arbeid

Dg lukke begge mine Døtre ned

I Kielderen; Imidlertid har Knagten

Sig understaaet —

Hakon.

Kiare, dine Døtre?

Bergthor.

Ja Herre! I har nylig seet den Ene,

Nu er hun bange, næsten ogsaa jeg,

At I faaer tiere Lyst til dette Syn;

Nu er hun under Laas og Luf! I Morgen

Jeg sender Bud til hendes Fæstemand,

Dg holder Brylluppet, saasnart han kommer,

Saa maa han selv ta'e Vare paa sit Gods.

Hakon.

Ei, Fader Bergthor! hvad er det for Griller?

Veed Du, at Du fornærmer mig?

Bergthor.

Ei stille!

Det er jert ømme Sted, Herr Jarl! det veed I;

Lad os ei røre meer ved denne Byld.

Vil I nu prøve Kronen? Jeg har fundet
En gammel Jernring, som blev gravet op
I Offerhuset, hist i Medelhøus.

Den gik i Arv fra Søn til Søn. Min Farfar
Har derom smeddet Halsdan Svartes Krone.
Skøndt denne Ring er rusten, er den kostbar;
Thi den er Kronens gamle Maal. Prøv nu!

Hakon

(tager Kronen paa, den falder ham ned over Dinene).

Bergthor.

Den er for stor! Naar I den sætter paa,
Da fortner det for Diet.

Hakon (vred).

Skaldepande!

Gav jeg Dig ei mit Maal? hvor har Du det?

Bergthor.

Thor veed det! Det er kommen bort. — Jeg tænkte,
Du skulde være Halsdansk Krone voren.

Hakon.

Ha, Bergthor! Bergthor! Du est gammel, Du
Est snild og kunsterfaren, ærlig, diærv;
Jeg staaer Dig, men misbrug ei min Godhed!
Jeg giver Dig end tvende Dage; Vee Dig,
Hvis Kronen ei da passer Hakons Hoved.

(Gaaer.)

Bergthor

(seer efter ham stolt og rovt).

Hvad vil Du gjøre mig? Mit Haar er hvidt,
Tre, fire Timer har jeg end tilbage, —
Dem vil Du røve mig? Og mener dog
At feigt jeg skulde stjalve for din Brede?
Nei! falde før skal Bergthor i sit Sværd,
Før om igien han smedder Norges Krone.
Den bære Kronen, som er Kronen voren.

(Gaaer.)

Anden Handling.

Den Møster.

Skov og Fjeld. I Baggrunden Havet.

Olaf, Langbrand og Rømpen komme fra Stranden, fulgte af **Thor**
Alse, Jostein og Carlshoved.

Olaf.

Nu Thor! Ha, det kalder jeg et Venstabs,
Et Landsmandsstykke! Seiler hid om Natten
For end at træffe mig. Du havde Ret,
Jeg havde været borte, var Du kommen
En Time senere; thi Vinden braser
Med gunstig Flugt fra Land; den vendte sig
Bed Midnat. Men hvor fik Du vide, Thor,
At jeg var her?

Thor

Tilfældigviis, min Herre!

Fortaltes det igaar mig af en Skipper
Bed Jarlens Bord. Du vinder alle Hierter,
Bed Giestfrihed og Mildhed, Konning Olaf!
Jeg mindes end din Godhed i Dublin,
Dengang mit Skib var blevet læk i Stormen.
Natten var skøn og klar og Vinden god;

Jeg var uværdig til din Godhed, Herre!
 Hvis ikke jeg var ilet hid, at hilse
 Dig paa den norske Grund. Da Vinden vendtes,
 Da var det ei vor Krydsning, som fortrød mig,
 Men Tanken, at maaffee den samme Vind,
 Som fierned os, drev Dig igien fra Kysten.

Dlaf.

Earl Hakon har dog Intet derimod,
 At jeg besøger kort mit Fædreland?
 Mit eget Skib kun ligger her i Fiorden,
 De andre krydse midlertid paa Dybet.
 Jeg forudsaae en, skøndt ugrundet, Frygt,
 Og vilde hindre hver en mulig Tvivl.
 Men hvo er disse Mænd?

L h o r e r.

Du favner, Herre,
 Din egen Slægt: Carlshoved hedder han,
 Og Iostein hin; Du hilser dine Fættre
 Paa Mødre-Side; de gif gjerne med,
 At favne deres ubekjendte Frænde.

Dlaf.

Min Slægt? O dobbelt mig da kjær, velkommen!

Iostein.

Vær hilset Dlaf!

Dlaf.

Dlaf? jeg kan høre,
 Du est en ægte Døl, Du taler L'et
 Saa fyldigt ud. Af jeg formaaer det ei,
 Jeg var en lille Gut, da med min Moder
 Jeg maatte flygte fra mit Fædreland.
 Saa regner I Jer da i Slægt med Astrid?

Carlshoved.

Din Moder Astrid var vor Fæster, Herre!
 Vor Fader hendes ældste Broder Halfdan.

Iostein.

Saa er det, Herre!

Dlaf.

Altsaa Søstindbørn?

J ligner Astrid! Ja, det kan jeg see;
 Skiondt tidligt alt jeg misted Moder min.
 Du Iostein har, som hun, et Hul i Kinden,
 Carlshoved arved hendes gule Loffer.

Carlshoved.

Det glæder os, at Du kan finde Lighed.

Dlaf.

Nu, siger mig da, mine gode Venner!
 Hvordan staaer Hoven nu i Norges Land?
 Jeg drog, som I maaskee har hørt, fra Irland
 Til Rusland; Baldemar, min Fostersfader,
 Er død, og Landet i Urolighed.
 Ivan, hans Søn, min Ven, er christensfindet.
 Jeg iler ham til Hiælp med Herrestjold,
 Med Raad og Daad, med Kæmper og med Præster.
 Jeg drog afsted, — ei tænkte jeg paa Norge; —
 Men da jeg fiernt blev Klippens Graner vaer,
 Da foulmed mig mit Bryst; da blev jeg heel
 Forunderlig tilmode; det mig tyktes,
 Som om jeg pludselig igien erindred
 En længst forglemt og selsom Kæmpevis
 Fra mine Barndoms Dage. Taarer brændte
 Paa mine Kinder; Seilet slappedes,
 Som skulde føre Skibet bort; og Vimplen
 Udsprængte som en Fugl sin røde Vinge,
 Ret som den vilde rive sig fra Masten,
 Og slagre hen i Land. Da blev det mig
 Umulighed at seile det forbi.
 Jeg vilde see den Søn, som kunde vende
 Sin Moder Nyggen kold, naar kærligt hun
 Udstrakte mod ham sine Moderarme.
 For at forhindre Mistvivl, lander jeg
 Paa Odkanten af en liden Ø,
 Hvor Ingen boer, hvor nogle Sætere

Kun titte sparsomt frem bag Fjeldene.
 Men Noget vilde jeg om gamle Norge
 Dog gierne vide, før jeg reiser længer.
 Hvo veed, om mine Dine skuer atter
 Det kiære Fædreland. Thi sig mig, Thorer!
 Hvor staaer det? Godt og Vel?

Thorer.

Ja Herre! Norrig

Staaer endnu fast paa sine haarde Klipper;
 Det er en dygtig Grund, som rokker ei
 Saa let.

Dlaf.

Det troer jeg nok! Det troer jeg nok!
 Om saa det er den stæggevide Odin,
 Kan han dog med sit hele Røgleri
 Ei Eders Bierge bringe til at knage,
 Skiondt han har prøvet det i mange Tider.

Thorer.

Vel sandt, min Herre! Landet selv staaer fast,
 Og frodigt blander Birken sig med Granen,
 Mens Solen bryder sine varme Straaler
 Paa Klippens Væg og modner Dalens Korn.
 End frugtesløst, som altid hidindtil,
 Slaaer Bølgen imod Kystens Kampefeld.
 Men, Herre! medens Bierg og Dale trives
 I fredelig og stille Rolighed,
 Indader sig en stærk og voldsom Gift
 Dog daglig meer og meer i Landets Indvold.

Dlaf.

Hvad mener Du? Jarl Hakon sidder jo
 Heel rolig paa sin Stol i Throndelagen.

Thorer.

Saa har han siddet alt en Stund, min Herre!
 Men endelig har Norges Bønder fundet
 Det nedrigt at beherskes af en Jarl.

Dlaf.

Hvi give de ham ikke Kongenavn?

Thorer.

Dg derom spørger Halfdan Svartes Æt?

Dlaf.

Hvad endse Norges Bønder Halfdan Svarte?

Thorer.

Meer end Du troer! Den bolde Norges Mand
Har altid havt en indgroet Kiærlighed
Til sin retmæssige, sin sande Konge.

Dlaf.

Dog styrer Glade=Jarlen Riget alt
I atten Aar.

Thorer.

Hvordan med List og Magt
Han kommen er til sliq Besiddelse,
Det veed I selv, saa godt som een af os.
Hvo nægter Hakon Jarl vel Tapperhed?
Hvo nægter ham Forstand og stelden Kløgt?
I veed hvorledes alle Sager stod;
Hvorledes Gunhilds Sønnen hærjed vildt,
Dg spildte, ved at vise daarlig Svaghed,
Den sidste Levning af al Ærefrygt.
Jarl Hakon overvandt dem tiækt i Strid.
Dertil det Venstak kom, som han forstod
At skaffe sig i Danmark hos Kong Harald.
Naar man vil vinde Noget, maa man vide
Hvorledes Alting staaer, det vidste Hakon;
Dg efterhaanden, som en snedig Kiøbmand,
Der veed at vende Sagen til sin Fordeel,
Fik Jarlen Magten snart i sine Hænder.
Af Kampen kied forlangte Bonden Ro,
Saaledes sad han roligt i sit Sæde.
Hvad fuldeligt grundfæstet har hans Magt,
Var Somsborgs Tog; da han til Norges Ære

Nedslog en overgIVEN Ungdomsvælde,
Der forhen havde Norden fyldt med Skræk.

Dlaf.

Og nu i Glandsen af sin Herlighed
Foragtes han?

Thorer.

Hvor høist naturligt, Herre!

Tilforn var Hakon klog, han vidste Klogskab
Var ene det, som sammenholdt hans Magt;
Nu blev hans Navn beundret overalt:
Farl Hakon, hed det nu, det er en Selt!
Han Tomsborg faldet har ved Hjøringsvaag,
Hvad modstaaer ham? Hvad rokker vel hans Magt?
Af denne Roes, af sliG Berømmelse
Føst hovedsvimmel, glemte han sin Klogskab,
Forglemte han, at Bondens Kærlighed
Er Thronens allerførste Hovedstøtte.
Han trodsed med sin Magt og meente, nu
Behøvedes ei meer Forsigtighed.
Hver Higen i sit Hierte gav han Tøilen,
Og hver en Lidenskab fik frit sit Spil.
Da var han ikke længer fredegod,
Men stolt og hersefhyg; da æred han
Ei længer hver Mands Eiendom; men gjorde
Beständig mere Bold paa Bondens Ret,
Hans Gods, hans Odelskab; ja endnu værre:
Hans Liv, hans Døttre tog han til sin Gaard,
Og lod dem gaae, som Dffre for sin Lyst.
Hvad skal jeg siGe mere? Uformærkt
Begyndte Luen overalt at ulme.
Han frygted ikke for en fremmed Fiende,
Men mærked ei, at Fienden var i Landet,
At Kræften havde gnavet sig til Hiertet.
Nu lever han i daglige Skiærmsler,
Snart faldes fra ham hist, snart atter her;
Og Norge venter kun med Længsel efter

En tapper Drot, af ægte Kongebyrd,
 For reent at styrte Hakon fra sit Sæde.

Olaf.

Ha, Thorer! er det Sandhed, som Du taler?

Thorer.

Der stander Eders egen Slægt; lad den
 Stadfæste Jer mit Ord.

Olaf.

Min snilde Jostein,

Hvor bliver Gullet af i dine Kinder?
 Du smiler ei. Saa fryder det Dig ei,
 At Norge kaster af sin Trællesænte?

Jostein (forvirret).

Jeg er for ung til at forstaae mig ret
 Paa Landets sande Fordeel, Herre! men
 Hvad Thorer siger, har sin Rigtighed.

Thorer.

Behøver jeg at sige Dig, Kong Olaf!
 Hvordan jeg blev tilmode, da jeg hørte,
 Du draget var herhid? Da troede jeg,
 Du havde faaet Nys om Landets Tilstand.
 Og nytted Diebliffet; derimod,
 Nu Du har talt, erkender jeg forbausset
 I Hændelsen et Bink fra Himlen selv.

Olaf.

Ha, Thorer! Du har giort min Siæl urolig.

Thorer.

Som Frøet, naar det giærer under Jorden,
 For snart i Vaarens Tid at skyde Spire.
 Du har dog ei forglemt fra hvem Du stammer?

Olaf (i byde Tønter.)

Siig, er det ei fra Harald hin Haarfagre?

Thorer.

I lige Led, og det paa Sværdets Side.

Olaf.

Hvis Moder Ragnhilds Drøm var om et Træ.

Hun hviled nemlig i en Urtegaard,
 Og tog en løvrig Dvift ud af sin Tasse;
 Men som hun holdt den i sin høire Haand,
 Var Dviften voren til en vældig Green,
 Hvis Ende peged ned mod Jordens Muld
 Og fæsted Rodder; men den ranke Top
 Steg op mod Himlen, blev saa svarlig høi,
 At neppe hun den vine kunde meer.
 Og Stammen selv var rund og saare tyk,
 Med imod Jorden var den rød som Blod,
 Men opad stær og glat og sommergrøn,
 Med hvide Dvifte, hvilke bredte sig
 Med mægtig Hælvning over hele Norge.
 Var det ei saa?

Thorer.

Saa siger Sagnet, Herre!

Olaf.

Var det ei Harald med de fagre Haar,
 Der underligt om sine Lokker drømte?
 Hvorledes nogle hølged ned til Jorden,
 Endeel til Knæet, een til Skuldrene,
 Men nogle krused sig i spæde Krøller
 Om Heltens Tinding?

Thorer.

Ganske rigtig, Herre!

Da spaaede vise Mænd i Norges Land:
 Det vidned om den store Kongeslægt,
 Der efter ham beherske skulde Norden.

Olaf (staaer taus benstunken).

Thorer.

Hvad nye Tanker vækkes i din Siæl?

Olaf.

Hvad nye Tanker? Ingen nye Tanker,
 Kun fiære gamle Tanker, Ungdoms Drøm
 Og Manddoms Forsæt.

Thorer.

Dig, din Fødsel værd.

Tilgiv mig, kiære Herre! men hvi har
Saa lidet giældende tilforn Du gjort
Din Fødselsret til Norges Kongstol?

Ola f.

Den stod for langt fra Haanden, Thorer! den
Var alt besat, og andre Tanker dengang
Indtog mit Hierte. Sjælens fromme No
Er mere værd end alle Jordens Throner.
Min Higen drev mig hidindtil mod Syd,
Til Steder, hvor den christne Tro blev lært;
Dog har ei Lykken derfor svigtet mig.
Alt andengang behersker jeg et Land.
I Venden bød mig Elskov lægge Septret,
I Irland gav mig Elskov det tilbage.
Men dog end aldrig i mit hele Liv,
Med al min Lumlen, og mit Dyphold, Thorer,
Blandt fremmed Folk, har jeg forglemt min Fødsel,
Og at jeg var en Kongesøn fra Norge.
Lidt har naturligviis den Tanke vaft mig:
Grib Sværdet og forsvar din Fødselsret!
Men overalt jeg hørte, Norges Bønder
Var glade ved at styres af Jarl Hakon.
Hvad var min Magt? Der skal en vældig Hær
Til at bemestre sig et fremmed Land.
Og kunde jeg ei vorde Norges Konning, —
Dets blotte Roligheds-Forstyrer havde
Jeg ingen Lyft og Attraa til at vorde.

Thorer.

Men nu er det en ganske anden Sag!
Naar Trønderne først hører, at der lever
En Sonne-Sønne-Sønnesøn af Harald
Haarfager, da vil Intet hindre dem
I strax at gjøre fælleds Sag med Dig,
Saasnart Du seiler ind i Trondhiems Fiord.

Om mit og dine Fættres Venfkab har
 Jeg vel ei nødvendig at forfikkre Dig;
 Men det kan jeg høitideligt forfikkre:
 Fleer Mænd af Magt i Landet ønske kun
 At vise Dig Hengivenhed og Venfkab.
 Lyft til at bringe Dig det gode Budfkab,
 Drev os dertil at feile hid inat.
 Hvis altsaa Du vil følge Venneraad,
 Saa drag ei ud paa fremmed Eventyr,
 Men følg din Skiæbnes og din Lykkes Vink!
 Den har ei vinket Dig herhid for Intet.

Dlaf

(efter et Dieblits Lausbed).

Den Lidende har overrasket mig.
 Forlader mig et Dieblit, I Venner!
 Gift under Træet har man reist et Telt,
 Der qvæger, hviler Eder efter Reisen.
 Jeg kommer siden. Følger mine Kæmper!

(Thorer, Carlshoved og Jostein gaae med Dlafs Mænd. Dlaf og Tangbrand
 blive tilbage.)

Dlaf.

Nu Tangbrand, Du har staaet taus og stille?

Tangbrand.

Og inderligt mig glædet ved din Lykke.
 Du vorder Konning til et herligt Land.

Dlaf.

Men over Hedninger, som spotte Gud.

Tangbrand.

Deßtorre vil din Hæder, Herre! vorde,
 Naar Du har bragt dem paa den rette Wei.

Dlaf.

Ja, Tangbrand! ja, jeg følger Himlens Vink.
 Vel havde jeg besluttet først at drage
 Til Garberike.

Tangbrand.

Du har Intet lovet.

Løft var det Rygte kun, som drev Dig, Dlaf!

Vant til Bedrifter, kieded Dig din Ro;
 Du søgte Daad, som sømte sig en Christen;
 Der ulmed i din Barm en Heltelyst,
 Til at stadfæste Himlens Magt paa Jorden. —

Olaf.

Og tænk Dig, Tangbrand! i mit Fædreland.

Tangbrand.

Som Norges Konning kan Du bedre hjælpe
 Ivan i Garderik, hvis det behøves.

Olaf.

Det bør sig Hjælpen først vor Slægt og Venner.
 At christne Norge — store, skønne Tanke!

Tangbrand.

For Norge Garderike staaer tilbage.

Olaf.

Men, Tangbrand! thi jeg skjuler Intet for Dig —
 Ei blot af Fromhed glæder sig mit Hierte;
 Det svulmer ved den Udset, ved den Hæder
 At hævede sig sin Ret. Jeg fødtes til
 Den norste Krone; sig mig, er det syndigt,
 At Olaf ønsker, hvad han fødtes til?

Tangbrand.

Saa vist Gud elsker Mennesket som Fader,
 Og under det enhver uskyldig Fryd, —
 Nei Olaf! — nei! At nyde Livets Lyst,
 Naar fromt det nydes i Uskyldighed,
 Det er, at giennemskue Herrens Godhed.
 Held Den, som stedse seer i Livets Fryd
 Et Gienstien af den fjerne Herlighed!
 Held Dig, ifald det lykkes Dig som Hørde
 At lede faderligt den christne Hiord.

Olaf.

Forlad mig, fromme Fader! Af forlad mig!
 Jeg trænger til at være nu alene

Tangbrand.

Christ styrke Dig, min ædle unge Helt!

(Gaacr.)

Olaf

(Kaster sig paa Ana med foldede Hænder).

Mit Hierte smelter ved den store Tanke.
 O hellige Christ! er jeg det svage Redskab,
 Som Du har kaaret, til at kæmpe for
 Din Herlighed paa Jorden? Fader, see
 Jeg stander i din Haand, din Villie see!

(Reiser sig begejstret.)

Ja, ja! jeg føler det, jeg føler det!
 Min Arm er stærk, Kraft luer i mit Bryst.
 Ja, jeg skal være din Apostel, Herre!
 Med dette Sværd, Forløser! som er smeddet
 I Korsets Lignelse, med dette Sværd
 Skal jeg bestribe hver den Frækheds Magt,
 Som tør modsætte sig din Herlighed.
 Og, som en Hyrde for sit elskte Flok,
 Skal Olaf styre den betroede Hiord.
 Hvor Odins Gudhuus mørkt og stummelt stod,
 Hvor ofte flød uskyldigt Hierteblod,
 Skal Røgelse, skal Myrrha nu kun ryge;
 Sin Afgud skal ei Hedning blodbestryge;
 Ei Raab af Dffret, ei de vilde Skrig
 Af Odins Guder om de blege Liig!
 Uskyldig Harpeleeg og Sang skal tone,
 Med fromme Lyd mod Evighedens Throne.
 I hellig Andagt skal de samle sig,
 Og hist, Forklarede! kun skue Dig.
 Hver lav og jordist Tid skal da forglemmes,
 Med Giestebud skal Kirken ei bestømmes;
 Iffun det tause store Giestebud
 Forkyndende skal: Alt lever i sin Gud.
 Bort Had og Vold og Mord og vilde Leire!
 Uskyldighed og Kiærlighed skal feire!

(Gaar.)

Glade.

Gjennemgang i Skoven.

Hakon Jarl kommer bevæbnet med Sværd, Skjold og Bue. Thora
meder ham.

Hakon (stanser forlegen).

Hvad seer jeg her? Min Thora! loffer ogsaa
Det smukke Sommerveir Dig i det Grønne?

Thora.

Hvad loffer Dig? Ei Thora! Vilde Du
Besøge mig? Jeg seer, Du est bevæbnet.

Hakon.

Til Orlog, Thora! Jeg staaer færdig at
Bestige Skibene med mine Mænd.
Vi gaae i Søen mod en næsviis Røver,
Som hærjer Kysten.

Thora.

Ha, for hvilken Lykke
Maa jeg da ikke takke Hændelsen!
Du seiler bort?

Hakon.

Jeg havde givet Karer,
Min Svend, Bested at bringe Dig.

Thora.

Din Træl.

Hakon.

Min Tid var knap, det var mig selv umuligt.

Thora.

O Hakon, Hakon!

Hakon.

Bliv mig ei med Lov!!

Thora.

Du elsker mig ei meer.

Hakon.

Og var det saa,
Troer Du da vel, at din Bebreidelse

Var mægtig til at tænde Luen atter,
Hvis den var slukt?

Thora.

Dg saa behandles jeg?

Jeg, hvem Du elskte meer end Alt i Verden!
Froløse! hvilke søde Smigersord
Dyfundt din Tunge. Jeg var ene Den,
Som kunde gøre Hakon Livet kiært,
Jeg var den Enefte, som var istand til
At smelte Jernet i hans Kæmpebryst,
At vænne det til huld Bestandighed.
Ha, jeg Enfoldige! jeg troede Dig,
Forlod mit Huus og Hiem, og oversaae
Mit Rygte, fulgte Dig og gav mig hen —
Dg nu — Ha! jeg fortæner denne Skiændsel!

Hakon.

Hvad Skiændsel? Thora! Blandt de mange Fortrin
Dg Indigheder, som jeg fandt hos Dig,
Var ogsaa den, at Du var fordomsfri.
Du taler om min Ubestandighed,
Dg gjør Dig skyldig i den samme Feil.
Hvor er dit før saa raske Blik paa Livet?
Du siger, at Du gav Dig hen til mig?
Du taler sandt; Du gjorde mig lykkelig.
Dg hvad saa meer? Var det en Ungersvend,
Af dem, hvis Hierter Mattens Maane smelter,
Der vandt din Elskov? Sagde Du ei selv,
Du elskte mig, fordi jeg var en Mand,
Dg mellem Mand den første, som Du kiendte?
Hvad er da Mandens Daad? Er Mandens Daad,
At sukke kiælent i den Elstes Arm?
Du var en deilig Enke; paa din Gaard
Henrandt dit Liv kiedsommeligt og tomt; —
Hvad offred Du? Velbyrdig Norges Dvinde,
Selvstændig, riig, kan Du, ifald Du vil,
Foragte Rygterne, foragte Skvalder.

To Maaneder har vi tilsammen nydt
 Saa sødt som noget Bar i Freias Sal;
 Nu fængsler anden Gienstand Heltens Mand.
 Forbovne Bønder vove hist og her
 Alt knurre, tale høit; man giester Landet
 Med Røverstibe. Det maa forekommes.
 Det bør sig Norges første Mand at tænke
 Paa Alt itide. I de første Dage
 Vil neppe vorde nogen ledig Time
 For Elfskovs søde Spøg. Vær god, min Thora!
 Drag atter til din Gaard, din Eiendom,
 En liden Stund. Fraværelsen forstærker
 Den matte Kiærlighed. Vi sees igien,
 Og dobbelt elfskovsfuld er da din Hakon.

Thora.

Og dermed er det gjort, er det forbi!
 Og med den usle matte Strøm af Ord
 Er Thoras Trostak, Kiærlighed betalt?
 Jeg har fortient det; ja, ved Alfa Løse,
 Jeg har fortient din lave Troløshed,
 Du siger: jeg er klog og snild? O ja,
 Saa snild jeg vistnok er, at klart jeg indseer:
 Den Tale var kun spildt, som vilde bringe
 Forsvunden Elfskov i dit lunkne Hjerte.
 Men at Du med saa slink og færdig Frækhed,
 (Erhvervet ved utallig Troløshed)
 Dig viser uden Skaansel, uden Blu,
 Selv uden al Bekymring for min Smerte, —
 Det knuser og det dræber mig.

(Sun græber.)

Hakon.

Ved Freia!

Du est mig kjær, min Thora! hvis det var
 Min Hensigt, som Du troer, at svige Dig,
 Da kom jeg ikke, har ei Dnsket frem
 Med denne Rolighed, som Du misliender.

Thora (opbragt).

Du lyver, Boler! ja, ved Syn! Du lyver.
 Du kalder Freia til dit Vidne? Ha,
 Sværg ei ved Freia! Freia vender bort
 Sit Ustyldsblif fra dine falske Lader.
 Skiorlevner! Har jeg kunnet elske Dig?
 Ja, jeg har elsket, Dig, den Gæst, som
 Som drog til Dig af sanddru Kærlighed,
 Var Thora. Thi hvad rørte mig din Høihed?
 Min Slægt er gammel og berømt som din.
 Forvildet, som jeg var, jeg tænkte daarlig
 At bringe Fromhed, Reenhed i dit Hierte,
 Og Trofskab. Odin! Naar var Løve troe?
 Men vel jeg høvnes; jeg har Brødre, Hakon!
 Og Frænder! bedre Kampens Mænd end Du.
 Ved Asa Odin, de skal tugte Dig!

Hakon (med opbragt Kulde).

Du taber Beiret, Thora! Giv Dig Tid!

(Han kalder. Karler kommer.)

Hvis Du har endnu mere at sige, see,
 Der staaer min Træl; fortæl Du Resten ham!
 Det sømmer sig Jarl Hakon ei at høre
 Paa matte Skældsord af en opbragt Dvinde.

(Han gaaer.)

Thora.

Hvad vil Du, frække Træl?

Karler.

Jeg? Skældes ud,

Det hørte Du jo nok, min Herre hød.

Thora (saaer ham).

Forvorpne!

Karler.

Edle Frue, tag Dig vare!

Du støder dine Hænder paa min Ryg.

Thora (fatter sig).

Ha, Thora! Du fornædret Dig. Hvor blev
 Din Høihed og din Stoltthed? Træl, forlad mig!

Karfer.

Det har min Husbond ei befalet mig.

Thora.

Hvad har han da befalet Dig?

Karfer

At der

Skal meldes Eder, ædle Frue: Karmen
Staaer færdig, for at føre Jer til Rimol.

Thora.

Det var da den Bested, Du skulde bringe,
Hvortil din Herre selv ei havde Tid?
Godt, Karfer! godt; han er vor fælleds Herre.
Jeg lyder ham og reiser ufortøvet.

(Hun gaaer.)

Karfer

(Talber paa de andre Trælle. De komme).

Nu gif Fru Thora hjem, nu skal der flyttes.
Nu bærer Jer fornuftigt ad! Hun er
Lidt vred i Hovedet. Ifald I lade,
Som Noget gif itu, saa er det muligt,
At hun slaaer ogsaa Jer i Næs' og Mund.
Saa gif det mig; det krilled mig i Siælen.
Hun har to deiligbløde hvide Hænder;
Det kom mig for, som om hun havde trykt mig
I Næsen med en Silkepude.

Leif.

Ei!

Karfer.

Hun vilde gierne blive længer, seer Du!
Det troer jeg nok, men det gaaer aldrig an.
De Andre heller ei maae være Stedbørn.
Imorges gif en Flok af vore Trælle
Til Lunde, hente Gudrun, Bergthors Datter;
Hun træder ind igien i Thoras Blads.

Leif.

Alt nu en Ny?

Karfer.

Alt nu? Man hører nok,
 At Du est ikke gammel her paa Glade,
 Thi ellers havde Du vist sagt: Først nu?
 To fulde Maaneder var Thora her;
 Det gaaer ei an, som selv Du kan begribe,
 Hvis det skal ordentlig gaae Landet rundt.

Leif.

Gaae Landet rundt?

*Karfer (bevisende).

Ja det maa være, seer Du!

Vor Jarl, som har saa mange Ting i Hov'det,
 Og som maa passe paa vos allesammen,
 Og som maa altid være, hvor det kniber,
 Og som maa passe paa vos allesammen,
 Og har saa mange Ting i Hov'det, seer Du!
 Sam kan man ei fortænke just deri,
 At han, som har saa mange Ting i Hov'det,
 Og som maa altid være, hvor det kniber,
 At han —

Leif.

Ja jeg forstaaer Dig nok, for saavidt.

Karfer.

Desuden, sig Du mig, mit gode Leif,
 Paa din Samvittighed, hvis Du var Jarl,
 Og kunde gjøre, hvad Du fandt for godt,
 Om ei Du gjorde, hvad for godt Du fandt?

Leif.

Jo, hvad jeg fandt for godt, men ikke hvad
 Jeg fandt for slet.

Karfer.

Hjælp Thor! for slet? for slet?

Man hører strax, at Du est nylig kommen,
 Og har ei hørt paa vise Herrers Tale.
 Thi ellers vidste Du, at sli en Mand,
 Der har saa mange, mange Ting i Hov'det,

Dg som maa være stedse, hvor det kniber,
 Dg som maa passe paa vos allesammen,
 At han —

Leif.

Ja, Karfer, jeg forstaaer Dig nok.

Karfer

(fortrødelig over at blive afbrudt).

Saa lad mig høre da, hvad Du forstaaer?

Leif.

Du mener, at en saadan Helt, som vaager
 Om Dagen over alle Landets Mænd,
 Om Natten sove maa hos Landets Qvinder.

Karfer.

Det giver jo naturlig sund Forstand.

(De gaae.)

Einar Lambekielver er under forrige Optrin kommen ind, og har sat sig
 paa Stubben af et Træ i Baggrunden, for at giøre sin Due istand; i det
 Trællene gaae, reiser han sig, og seer hen til den modsatte Side.

Hvo stander hist paa Veien der? Ved Thor,
 Det er Jarl Hakon; det er Hakon Jarl,
 Som kommer op igien fra Skibene.
 Nu skal jeg spille ham et Bud! Man siger,
 At ingenting kan giøre ham forfærdet.

(Han lægger an og styder ud af Scenen.)

Ha, ha! der stød jeg Busten af hans Hielm.

Hakon

(løber i Harmen mod Einar med oploftet Sværd, griber ham i Brystet, og siger):

Ha, købte Stimand! flux bekiend, sig frem:
 Hvad har man lovet Dig for Hakons Liv?

Einar (rolig).

Slet intet, Herre! Jeg behøver intet.

Jeg er ei heller Stimand, jeg er født
Af ædel Byrd; Du kiender mine Frænder.

Hakon.

Hvo est Du, Niding, og hvo er din Slægt?

Einar.

Min Fader hedder Manddom, Herre Jarl!
I kiender ham, det er en gammel Knark,
Men rørig af sin Alder; Skiægget tykt,
Og Armen stærk; han har alt længe boet
Paa Norges Klipper.

Hakon.

Manddom, Niding? Dø!

Einar (holder hans Arm fast).

Laf være Guderne, som gav mig Kraft,
At holde Hakons Arm tilbage! Det
Var ellers ude med mig.

Hakon.

Hvilken runken

Seidkone laante Dig sin Herkraft,
At holde denne Kæmpearms?

Einar.

Ja rigtig!

Min Moder, Herre! hun har lært mig det.
Hun er en Her, som ganske ret Du siger;
Dog er hun ikke runken, hun er rød
Og hvid, som Melk og Blod; hun hedder Sundhed,
Og er, som Du, af gammel nordisk Met.

Hakon.

Nu skal Du døe!

Einar.

Det er for tidligt, Herre!

Jeg er kun lidet over thye Vintre.
Du kom til kort, min ædle Jarl, ifald
Du dræbte Norges bedste Ungersvende.

Hakon.

Ha, Niding! vilde Du ei dræbe mig?

Einar.

Ved Odin og ved Norges Freia, nei.
Jeg vilde skyde Busten af din Hielm,
Og intet andet.

Hakon.

Og til Skive for
Din Dvælse Du vælger Hakons Hoved?

Einar.

Hans Hielmhust, gode Herre! blot hans Hielmhust.
Det mored mig at giøre Hakon ræd;
Man sagde, det var svært at strække Dig,
Og derfor stød jeg Fiæren af din Kam.
Det Saar kan heles snart, det koster Dig,
Ifald det kommer høit, en Hanesvands.
Forresten, hvis Du holder i din Haand
En Sølvpenning, og jeg skyder den
Ei bort, og giør Dig ingen Fingerstade,
Saa maa Du kalde mig en Mareminde,
Ja hænge mig i første, bedste Træ.

Hakon.

Jeg troer Dig, Dreng! Dit Die lyver ei.
Hift henne sidder i den grønne Birk
En Blet i Barken, sort og liden; kan
Du træffe den, saa Pilen borer sig
I Bletten ind og sidder fast, saa vil
Jeg troe din Tale.

Einar (sigter og skyder).

Altsaa troer Du mig.

Hakon.

Du est en prægtig Skytte! Du skal være
Beständig om mig; vel, jeg træffer Dig!
Her Rygtet gaaer i Landet om en Svend,
Der rofes som den bedste Bueskytte,
Og jeg har stevnet ham hid til min Gaard;
Naar han nu kommer, skal han see, at vi
Har ogsaa Bueskytter her paa Glade.

Einar.

Lad ham kun komme! Jeg vil styde med ham.
Hvad kalder han sig?

Hakon.

Einar Lambestielver.

Einar.

Det hedder ogsaa jeg. Lad ham kun komme!
Jeg mærker, at jeg veier op mod ham
I alle Ting, om selv det er i Navnet.

Hakon.

Hvad? Du est Einar Lambestielver?

Einar.

Herre!

Den Ene. Bring mig flur nu til den Anden,
Saa skal vi nappes om den første Rang.

Hakon.

Ei ei, Du overgivne raske Gut!

Saa est Du kommen nu til Hakons Hof?

(Tager ham under Hagen.)

Hvor ung og stærk og smuk! Hvor overmodig!

Nu, slike Evende just jeg ønsker mig.

Saa har Du Lyft at tiene Hakon Jarl?

Einar.

Hvis jeg kan tiene Dig med eet og andet,
Da skal det glæde mig af ganske Hierte;
Men her er jo saa roligt nu i Norrig,
Som i en gammel Kærrings Krog bag Dvnen.

Hakon.

Ei overalt saa roligt, som Du tænker;
Jeg bruger stærke, trohengivne Mand.
Endnu i Dag med mine Skibe gaaer jeg,
At dække den sydvestre Kyst af Landet,
Imod en fremmed, maastee farlig Fiende.
Vil, Einar, Du gaae med og spænde Buen
Til Hakons Forsvar og din egen Vre?

Einar.

Ja, Herre! gierne. Hiælv mig Thor i Thrudvang,
Hvad har Du der en deilig Bue, Jarl!
Indlagt med Guld og Sølv; min, som Du seer,
Er kun af Træ og feige Bjørnesener.

Hakon

(tager Buen af sin Skulder, og ræller ham den).

Tag denne Bue, Einar! og behold den
Til Pant paa Hakons Venstrib!

Einar

(prøver Strængens Stramhed).

Åh! for veeg,
For veeg er Jarlens Bue. Herre! tag den
Igien! Den er for tung, den er for slap;
Min egen her er meget bedre.

Hakon.

Ha,

Du stolte Svend! Foragter Du min Gave?

Einar.

Jarl Hakon eier Noget, som ei Einar
Foragted, blev det budt ham.

Hakon.

Og hvad da?

Einar.

Du har en Datter, Jarl! en Rosenknup
Var ei saa deilig paa en Lillevand.
Dog derom kan vi altid siden tale.

Hakon.

Saa troer Du —

Einar.

At jeg skal fortiene Berglioth.

Hakon.

Du sigter til et fiernt ophøiet Maal.

Einar.

Saa bør det sig en dygtig Bueskytte;

Min Pii! indhenter fierne Maal, det veed Du;
Men Diets fiælne Blik har ogsaa Pile.

Hakon.

Er Skytten stude?

Einar.

Det skal han siige Dig,
Naar han har dræbt en Flok af dine Fiender.
Til Stranden, Herre!

Hakon.

Est Du færdig alt?

Einar (slaaer paa sit Rogger).

Jeg har mit Husgeraad paa Ryggen med mig.
Til Stranden, Herre! Hurtig!

Hakon.

Raste Gut!

Jeg lider Dig, fast som Du var en Dvinde.

Einar.

Det var det sidste, som jeg vilde være!

(De gaar.)

Bondestue.

Orm sidder med sin Brud Gudrun øverst ved Brudebordet; **Bergthor**
hos hende. Paa den anden Side **Astrid** med sin Fæstemand **Thorvald**.
Flere Bønderfolk.

Bergthor.

Saa, lystig Børn! Lad Hornene gaae rundt!
Og sparer ikke Nisden, god og gammel.
Den Dag, jeg holdt mit Bryllup med Gundløde,
Da lagde selv jeg Lønden i min Kielder,
Og svor en Eed, at ei den skulde røres,
Før jeg fik holdt min ældste Datters Bryllup.
Og hvad jeg svor, seer I, det har jeg holdt!
Jeg nyder Glæde paa min Gammelalder.

Er Pigen ikke snild, min gode Ven?
 Ni Maaneder hun yngre blev end Miøden;
 Det varede ikke længer, seer Du vel,
 Før min Gundløde stienkte mig en Datter.
 Jeg husker end, da førstegang jeg saae Dig,
 Da blev jeg vred, jeg nærved havde bandt Dig,
 Jeg stienkte paa min Gundlød i sin Seng,
 Og raabte: Dvinde! Hvad er det for Streger?
 Hvad skal jeg med de Døttre? Skaf mig Sønner,
 Som jeg kan lære Vaabenleeg og Hærværk.
 Og dermed smed jeg Tøsen ned i Buggen.

Orm.

Men Fa'er, med Liden fik Du Pigen kjær.

Bergthor.

Da hun blev større, veed jeg ei, — hun krøb
 Omkring mig, vimsed om, og naar de Gienter
 Blier henved femten, sexten, sytten Aar,
 Saa maa man holde af dem, om man vil,
 Og om man ikke vil; man nødes til det.

Orm.

Ha, Gubben er i Aften ganske lystig.
 Nu Thorvald! lad dog Hornet atter fyldes!
 Der bliver ikke drukket ret i Lauget.

Thorvald.

Ei drukketOrm? Min Gut! hvor vil Du hen?
 Det er fast gaaet mig som Konning Fielnir,
 Der drukned i et Miødkar.

Bergthor.

Stille, Børn!

Hvad er det for en Larm derudensfor?

Thorvald.

Fleer Venner, flere Giester til dit Bryllup!

Stein og en Flok bevæbnede Trælle træde ind.

Thorvald.

Hvad vil I Svende? Hvad er Eders Vrind?

Stein.

Vi er Jarl Hakons Trælle, vi er sendt
At melde Herrebud.

Orm.

Har Jarlen faaet
Et Nyss alt om, vi er forsamlet her,
Dg nytter denne Sammenkomst? saa tal
Kun frit! Vi stande rede til at høre.

Stein.

At I saa talrigt var forsamlet her,
Det just formoded' Jarlen ei, siendt vel
Han vidste, her blev feiret Pryllupsgilde.

Orm.

Hvad er da Eders Grund? Siig det frem!

Stein.

Nu fort og godt, vor Jarl har sendt os hid,
At hilse Dig med Venlighed, Orms Lyrgia!
Han kiender Dig, han veed, Du est en Mand,
Som er sin Overherre lydig, tro.
Vor Jarl har seet din Brud, hun har opflammet
Hans Siæl, ei leve kan han uden hende.
Han har en Tidlang kæmpet mod sin Attraa;
Men Tanken, at en Undersaat besidder
Hvad han forgiæves smægter, sukker for,
Er ham utaaelig. Han haaber derfor,
Du tilfredsstillte vil hans Hiertes Kængsel,
Dg afstaae ham din Fæsteme.

Bergthor (reiser sig).

Hvordan?

Orm.

I komme for at røve mig min Brud?

Stein.

Ei for at røve, hvis Du, hvorom Jarlen
Ei tvivler, slipper hende med det Gode.
En feie Tid Du bare vente skal,

Saa sender venligst Gudrun han tilbage,
Kedsfaget af Foræringer og Guld.

Orm.

Dg sigt et Ord, forvorpne Træl! Du vover?
Dg sig en Forbring, sigt et Tilbud tør
Jarl Hakon gjøre frie og stolte Normænd?

Stein.

Heel mangen Brudgom, stolt og fri som Du,
Har anseet Jarlens Tilbud for en Lykke.
Vi haabed her at træffe Dig alene,
Med nogle faa særdeles gode Venner.
At dette Budskab kommer noget brat,
Har tvende Grunde: først har Jarlen alt
Sit Stib bestaget og er reist fra Glade;
Desuden haster, Orm, Du med dit Bryllup;
Det driver Jarlen, som Du kan begribe.
Derfor han har udtrykkelig befalet
At vi skal bringe Gudrun til hans Gaard,
Dg vogte hende, til han kommer hjem.
Bedømme Jarlens Daad — hvo vover sigt?
Dertil formaster ingen sig af os.
Han er ophøiet over Alles Dadel.

(Almindeligt Bulder.)

Bergthor.

Det gaaer forvidt. Afsted! Afsted paa Stand,
Forvorpne Trælle!

Thorvald (griber et Drillehorn).

Hilser Eders Jarl,

Dg siger: Thorvald druffet har hans Gravøl.

Flere Stemmer.

Bort, Hakons Trælle! Bort!

Stein (til de andre Trælle).

Til Vaaben, Svende!

Thorvald.

I vove tør Jer Afmagt at forsøge?

Alle.

Slaaer dem ihjel!

Bergthor.

Her har jeg smeddet mig
En Drehammer af det bedste Jern,
Og hvor den rammer, styrte fire Trælle.

Stein.

Mod, Svende! Mod!

Bønderne.

Med med den Dgleslægt.

(Strid. Efter nogen Modstand flygte Hakons Trælle, Mændene forfølge dem.
Gubrun, som er falden i Asmagt, omringes af de fersamlede Qvinder, som
søge at bringe hende til sig selv igien.)

Astrid.

Min Søster! elskte Gubrun! kom til Live!

De flygted alt. Her er slet ingen mere.

Seer Du igiennem Vinduet hvor de flye?

(Mændene komme tilbage. Drm. som bliver sin Bruds Tilstand væd, kaster
sig for hendes Fødder.)

Drm.

Gaf Livet i min Brud! Hvi staae I der,
Og klynke, Qvinder? Hvor er Eders Kunst?
Gaf mig min Brud igien!

Thorvald.

Nu ved Hærfader

Paa Glibstiaf, her opløfter jeg mit Sværd,
Med Trællebod besudlet — ha, med Blodet
Af Hakons Venner. Jeg undsiger ham!
Ved Odin, Vil' og Bee! ved alt hvad helligt!
Jeg er ei rolig, før jeg blande kan
Hans Blod med Trællenes, og kraftigt hævne
Den Skiændsel, som han tiltænkt har min Broder.

Bergthor.

Og fiøndt jeg alt er gammel, rynket, stiv,
Jeg sværger dog paa Hamrens røde Næb,
At hart jeg hævner sliq Forsmædelse.
Han vilde have sig en Krone hamret!

Ha, vi skal hamre ham! Jeg er den Elbste
Blandt Eder Brødre! jeg er Pigens Fader!
See der: der ligger hun, den stakkels Mø,
En falmet Blomst i hendes Veilers Arm.
Forsamler Eder om mig, Bondemand!
Dg sværger paa min store tunge Hammer,
Hakon den Ondes Fald.

Orn.

Gudrun! min Mø!

Du aabner Diet?

Alle Bønderne (paa Hammeren).

Hakon Jarl skal døe!

Credie Handling.

Den Møster.

Jostein. Carlshoved. Grib.

Grib.

Ja, som jeg siger Eder, kiære Herrer!
 Jarl Hakon er alt landet her paa Møster;
 Han ligger med sin Skibsfloot under De,
 I Fiorden, paa den anden Kant, bag Skoven.

Carlshoved.

Og har ei Olaf mødt, da ud han seiled
 At hente sine Skibe snelt i Havn?
 Besynderligt! thi om et Dieblif
 Kan vi dog vente Kongen her tilbage.

Grib.

Jarl Hakons Kløgt og Matten var ham gunstig.

Jostein.

Saa staaer den norske Drot vel færdig alt,
 At hilse Kongen gramt, saafremt han prøver
 At gaae i Land? En stor og værdig Holm
 For denne store Dyekamp.

Grib.

Olaf har man

Bestemt en Hilsen; men til denne Kamp

Behøves ingen stor og herlig De;
 En aaben Plads var plat ubrugelig,
 Vi trænge til en mørk og stummel Skov —
 Og den har vi jo her til begge Eider.

Carls hoved.

Forklar Dig tydeligt! Hvad mener Du?

Grib.

En hellig Styrelse fra Guberne
 Forbandedt har min Herres Røgn til Sandhed;
 Men denne Sandhed har naturligviis
 Igien forandret hans og Jarlens Forsæt.

Jostein.

Forvovne Træl! hvor vover Du at tale
 Til os i dette Sprog?

Grib.

Det samme Sprog

Jeg haaber, I vil føre, naar I kiende
 Den rette Sammenhæng.

Carls hoved.

Tal uforblommet!

Grib.

Saa vider: Neppe var Jarl Hakon kommen
 Fra Glade, før en hurtig Fisserbaad
 Indhented ham, da seent han maatte krydse
 Ved Nerne. Den bragte ham det Budskab,
 At der var steet en Sammensværgelse
 Blandt Trondhiems Bønder, for en Piges Skyld,
 Som, efter Skik, han kaared til sin Frille.
 Alf Bælden, hvormed Breden udbrød, saaes,
 At Gnisten ulmed havde længst i Alfens.
 Hvad var at gjøre nu? I veed, at Jarlen
 Beslutter hurtigt; da han havde grundet
 En liden Stund, fandt han det mere vigtigt,
 At drage mod en vældig fiendelig Drot,
 End mod en Bønderflof. Han meente, Seiren
 Forøge skulde brat hans Krigerhæder,

Dg strække Bønderne. Men da han kom
 Paa Dybet ud og sendte Speidere,
 Da hørte han — og til sin store Sorg,
 At Olafs Flaade var langt mere stor,
 End Nøgtet havde nævnet ham paa Glade.
 Hvad var at gjøre nu? Han søgte Møster;
 Her fandt han Thorer strax, sin høire Haand.
 Fortvivle, veed man, er ei Jarlens Sag;
 Hvis Gøt ei lykkes, maa det Andet prøves.
 Det Forslag, som min ædle Herre gjorde,
 Blev samtykt: „Nøden tvinger mig! det er
 De høie Guders Sag!“ Saa var hans Ord.
 Men sikkert ogsaa for sin egen Skyld,
 Han ønskte den ubudne Giest fra Halsen.
 Jarl Hakon var i Nød; blev det bekiendt,
 Som Sagen stod, at Trygvason var landet,
 Saa vilde Kiærlighed til Kongestammen,
 Dg Had mod Jarlen, begge snelt foreent,
 Ham gjøre Faren endnu mere farlig.
 Hvad skete da? Han taug; lod sine Mænd
 Slaae deres Telte her; de kiende lidt
 Til Sagen kun; thi han har bildt dem ind
 Det er en Røver, som han krydser efter.

Tostein.

Dg hvad er hans Beslutning?

Grib.

Jeg har tidt

I mangen søvnløs Nat, med Graad i Diet,
 Udsørgt de høie Guder, paa mit Straa,
 Hvi dog de havde sat mit friske Liv
 I den foragtelige Trællestand?
 Tak være de alvise, rige Guder!
 Thi uden Dette, var først Thorer's Forsæt
 For seent opdaget; uden Dette svam
 Alt Olaf i sit ædle Kongeblood.

Jostein.

Spænd længer vor Forventning ei, men tal!

Grib.

Jeg hørte det; jeg var tilstede ved det.
 Jeg er hans Træl; en uæsel, ringe Træl,
 Han følger ubemærket med, som Slæbet
 I Herrens Skarlagstind; hvad følges ham?
 I denne Skov da, for at være fort,
 Skal Olaf loffes hen af Thorer Klæve,
 Huldt under Benstabs Skin — og myrdes der.
 Jarl Hakon venter i en Bondehytte
 Paa Thorer's Ankomst med det blege Hoved.
 Saa gaaer han op i Fastland. Rogaland
 Er huldt og tro, der samler han en Hær,
 Og splitter Irterne, saafremt de vove
 Paa Land at hævne deres Konges Død.

Jostein.

Det har Du hørt?

Grib.

Ja, ved den fromme Baldur,
 Saa sandt jeg er uskyldig, brødesfri.

Jostein.

Og dertil skulle vi ham række Haand?

Carls hoved.

Og vi har hiulpet til en saadan Daad?

Jostein.

Ha, Grib! Jeg skammer mig, jeg rødmer for Dig.

Grib.

Det har slet ingen Ting at sige, Herre!
 Naar først man kommen er saavidt, at rigtigt
 Man skammer sig, saa har man meer ei nødig
 At skamme sig. Hvo havde vel formodet
 En saadan Handling af en saadan Helt?
 Jarl Hakons Dine lyne som en Guds,
 Og hyde blot med deres Blik; de hød —
 I Iod! Hvor stort at være Hakons Kæmper,

At have den Bevidsthed i sin Barm:
 Vi hjalp den store Helt paa Kongestolen.
 Det drev Jer! Ikke sandt?

Jostein.

Nedstødes skal han!

Carlshoved.

Saa vist, Kong Olaf er en adelig Helt,
 Og Astrids Søn: Jarl Hakon, Du skal blegne!

Grib.

Nu, Grunden, den er god, det kan jeg mærke.
 Men stille! Skibet nærmer sig alt Stranden.
 Hift lander Kongen. Seer I Snekken alt?
 Hvad nu skal stee, maa snarlig stee; saasnart
 I træffer Olaf ene — siger Alt!
 Min Husbond er i Skoven med Jarl Hakon;
 Naar Olaf sthynder sig med sine Kæmper,
 Da fanger han i Buret begge let.
 I hvordan end det gaaer, er Magten Olafs.
 Maaskee skal Noget alt da være steet.
 Men stille! Hører I de skionne Toner
 Fra Skibet? Hører I den fromme Sang?
 Ak hvor det lyder deilig over Vandet!
 Farvel, nu maa jeg ile til min Husbond
 I Skoven. Glemmer ei, hvad I har lovt!

(Han gaar.)

Jostein.

Nei sikkert ei.

Carlshoved.

Nu standser Skibet. See

Nu stiger Kongen ud med sine Mænd
 Og Munkene. — Seer Du? Man rækker ham
 Det røde Banner med det hvide Kors.

Jostein.

Den røde Grund betyder Heltetmodet,
 Det Hvide Christendommens Fred og Ustyld.
 De nærme sig. Kom, lad os gaae tilside!

(De gaar.)

Kong Olaf træder frem med det store Banner i sin Haand, fulgt af sine
Mænd og Munkene. De sidste synge følgende Chor:

Cæli Deus sanctissime!
Qui lucidas mundi plagas
Candore pingis igneo,
Augens decoro lumine;

Infunde nunc, Piissime!
Donum perenni gratiæ;
Fraudis novæ ne casibus
Nos error alterat vetus.

Expelle noctem cordium!
Absterge sordes mentium!
Resolve culpæ vinculum!
Everte moles criminum!

O tu, sole serenior,
Et balsamo svavior,
Veni, veni Rex optime!
Pater immensæ gloriæ*!)

Olaf

(hæver sit Banner, og støter det fast ned i Jorden).

Her planter jeg det christne Banner dybt
I Norges Grund. Igiennem Fjeldets Stene
Det, som et Træ, skal skyde stærkt sin Rod,

*) Ved Opførelsen bruges følgende danske Vers:

Forjages skal den dunkle Nat,
O Himmel! af din Straale brat.
Den sidste sorte Dæmringsky
Med Lørden fra din Bue flye.

Opvarmes skal det kolde Nord,
O Almagt! af dit Kraftens Ord.
Din Helt Du skænkte Magtens Sværd,
Pan sælde Merkets Trolddomshær!

Og det skal blomstre frem og bære Frugter,
 Ja syvfold qvægende livsalig Frugt!
 Med Kængsels, med Bodfærdighedens Laarer
 Dets Rødder vandes skal; og fromme Suk
 Skal komme hølgende, som lune Vind,
 At modne Saften i det fulde Bæger.
 Som Fuglesang skal Menighedens Røst
 Til Himlen quiddre, fra den høie Hvalving,
 Og, som en gammel hundredaarig Steeneeg,
 Skal Træet brede sine stærke Grene
 Hen over Fædrelandet. I dets Ly
 Skal Vennskab, Kiærlighed og Fromhed boe,
 Og stirre, fra den moderlige Stamme,
 Med andagtsfulde Blik i Aftenrøden.
 Og i dets hellige, dets rene Bark
 Skal Norges Konger stiare deres Navne.
 Ustyldighedens Blomster, trindtomkring,
 Skal holde Vagt, som Himlens Englebørn,
 Og støde Nattens Spøgelseser tilbage.
 Forfærdet bort fra Christendommens Træ
 Skal Odin, med sit ene Trolddomsøie,
 Flye bort til Orknerne, til nøgne Fjeld,
 Og prøve der vanmægtige Forsøg
 Paa at erhverve sig den tabte Magt.
 Der skal han hyle, som en saaret Ulv;
 Men Træets Blade skal som Englevinger
 Bortvifte Troldens græsselige Glam;
 At ei de skrække Landets fromme Son,
 Der tillidsfuld trygt under Lovet blunder.

Choret.

Amen!

Da f.

Tak, at I fromt bekræfte mine Løfter,
 I gode Brødre! Tak! O mindes I,
 Da Skibet nys drog Den Stord forbi?
 Der Hakon Athelstein, min Formand sad,

Kong Olaf træder frem med det hvide Banner i sin Haand, fulgt af sine
Mænd og Riddersene. De sige følgende Chor:

Cæli Deus sanctissime!
Qui lucidas mundi plagas
Candore pingis igneo,
Augens decore lumine;

Infunde nunc, Piissime!
Donum perenni gratiæ;
Fraudis novæ ne casibus
Nos error alterat vetus.

Expelle noctem cordium!
Absterge sordes mentium!
Resolve culpæ vinculum!
Everte moles criminum!

O tu, sole serenior,
Et balsamo svavior,
Veni, veni Rex optime!
Pater immensæ gloriæ*)!

Olaf

(hæver sit Banner, og støter det fast ned i Jorden).

Her planter jeg det christne Banner dybt
I Norges Grund. Igiennem Fjeldets Stene
Det, som et Træ, skal skyde stærkt sin Rod,

*) Ved Opførelsen bruges følgende danske Vers:

Vorjages skal den dunkle Nat,
O Himmel! af din Straale brat.
Den sidste sorte Dæmringsly
Med Lørden fra din Bue flye.

Opvarmes skal det kolde Nord,
O Almagt! af dit Kraftens Ord.
Din Selt Du skienkte Menneske
Kan sælde Morkets Tunge

Da han blev kaldet fra sit Gæstebud
 Til Slaget, hvor han døde Heltedød.
 O Hakon, ædle Hakon! fromme Hakon!
 Athelsteins Fostre! Gode blide Frænde!
 Du visned, som en alfortidlig Blomst
 I Nattefrosten, og din fromme Rod
 Var ikke mægtig nok, at trænge sig
 I Nordens stolthardnakkete Kolde Fjeld;
 Men Du har lagt den første Spire ned,
 Velsignet være Du derfor i Himlen!
 Der est Du sikkerlig; skændt ei Du mægted
 At kæmpe mod Bildfarelsen. De tvang Dig,
 At smage Hestelever; tvang din Læbe
 Der vilde klæbe sig til Bagtens Kalk,
 At røre deres Offerbollers Rand.
 Da var ei Tiden kommen, ædle Hakon!
 Nu smiler Du fra Himmelen ned til Olaf,
 Som træder fiæk i dine fromme Spor.

Choret.

Amen!

Olaf.

Tak, Brødre! Tak! Og vender atter nu
 Tilbage, styrker Eder efter Rejsen!
 Thi vore Baadsmænd har alt teltet Skibet,
 Og I har viet Landet ind med Sang.
 Nu fromme Brødre, gaaer med Himlens Fred!
 (Choret gaaer, Olaf bliver tilbage med sine Kæmper.)

Carlshoved og Fostein komme.

Olaf.

Nu, mine gode Frænder, snilde Brødre!
 Vil I vel staae mig bi, som ægte Venner?

Fostein.

Herr Konge!

Carlshoved.

Konning Olaf!

Olaf.

Nu hvad er der?

Jostein (Snare).

Tag vore Hoveder!

Carls hoved (ligesaa).

Ja tag dem, Herre!

Olaf.

Hvad vil det underlige Tilbud sige?

Jostein.

Vi har bedraget Dig!

Carls hoved.

Bedraget Dig!

Olaf.

Umuligt! Hvad? Bedraget mig? Hvordan?

Var alting Baasund? Har I loffet mig

I Jarlens Snare?

Carls hoved.

Spar din Frygt, min Herre!

Olaf.

Jeg frygter ei for Helved, endnu mindre
 For Hakon Jarl. Stat op! hvortil den Knælen?
 Kæft Jer i Knæ for Gud, hvis I har syndet,
 Og stælver for Retsfærdighedens Arm.

Carls hoved.

Min ædle Herre! Thorer Klake loi,
 Men alt hvad han fortalte Dig var Sandhed.

Jostein.

Thi Hakons Tyranni har nylig gjort
 Til Sandhed, hvad kun digtedes for Dig.

Olaf.

Saa Landet er i Oprør?

Carls hoved.

Herre, ja!

Olaf.

Og Hakon?

Jostein.

Her.

Olaf.

Her?

Carls hoved.

Med en ringe Magt;

Ei nær saa kraftig som din egen, Herre!

Olaf.

Hvad vil han da?

Jostein.

Med Lumskhed prøve, hvad

Han havde haabet offentlig at kunne.

Thorer er en Forræder; han skal lokke

Dig hen i Skoven mellem mørke Graner,

Dg give Dig dit Banesaar.

Olaf.

Er Hakon

I Skoven? Kommer Thorer der alene?

Hvor stor er Jarlens Magt?

Jostein.

Ei stor som din.

Alting skal stee med allerførste Stillehed;

Thi Hakon frygter næsten meer, Kong Olaf!

For egne Kæmper, end for dine Helte.

De Norske maae ei vide, Du est her;

Det vilde bringe Saaret til at buldne.

Hakon sig skjuler i en Bondehytte;

I Skoven hist Du træffer Thorer Klake;

Dg for at være sikker i din Sag,

Lad alle dine Kæmper følge Dig!

Saa har Du Styrke nok mod Hakons Styrke.

Olaf.

Hvordan forstaaer jeg sliq forblommet Sag?

Dg hvad forviiser mig derom, at nu

J tale Sandhed, J som nylig har
Tilstaaet mig et sligt Forræderi?

Jostein.

Just at vi har tilstaaet det, beviser,
At vi har ingen Deel i denne Daad.
Jarl Hakon havde Lyst at kæmpe med Dig,
Han bad os følge Thorer Klake hid,
For at opholde Dig, til selv han kom.
At søge Kamp og Strid, er nordist Sæd.
Han var vor Herre; Snildhed og Bedrag
Forstod at lokke listelig vor Ungdom.
Du er vor Slægt; men kun vi saae i Dig
Den store Hakons Helligheds Forstyrer;
Vi gif. Nu har sig Sagen midlertid
Forandret, og med den Jarl Hakons Forsæt.
Saasnart vi vidste det, fik Du det vide.
Med Taushed havde vi Dig let forraadt.
Bort Paasund her, vor Tillid til en Niding
Fertiener Straf; jeg bød Dig nys mit Hoved —
Det kan Du tage, men mistænk mig ei!

Olaf.

Hvad skal jeg med dit Hoved, raffe Svend?
Behold det selv! Du har det nødigt; mig
Det vilde lidt kun nytte.

Carls hoved.

Wilde Kenge!

Jostein.

Saa tro mig paa mit Ord, og følg mig flur;
Hvis ei, drag bort igien paa dine Snekker. —
Men sniger sig ei Thorer hist med Grib,
Imellem Trærne?

Olaf.

Jeg piner fiernt

Den anden Flok af mine Mænd. De lande.

Dem vil jeg underrette først, de skal
Omringe Stranden; om en liden Stund
Er Hakon fanget med sin hele Sværm.

(Til sine Mænd:)

Med dragne Sværd mig følger giennem Skoven!
Dg gjør Jer rede til en Løbsjagt!

(De gaar.)

Thorer Klake og **Grib** komme hurtigt ind fra den anden Kant; den
Første med en Kury og en Daggert i Haand.

Thor er.

Der gif han. See! der gif han med sin Flok,
At hvile sig i Norges Sommergræs.
Stand, Olaf! skynd Dig ei saa stærkt! Den kommer,
Den lange Hvile, før Du venter den.
Nu Grib, forstaaer Du vel hvad jeg har sagt?

Grib.

Hvert Ord, min ædle Herre! saare vel.

Thor er.

Du løber til og støder Daggerten
I Brystet paa ham, mens han sidder hos mig.

Grib.

Vel, fiære Herre!

Thor er.

Naar han saa er død,
Afhugger Du hans Hoved, lægger det
I denne Kury og følger mig i Hast
Til Hytten, hvor Jarl Hakon venter os.
Saa giver han Dig Frihed Grib, og binder
En Glavind ved din Lænd.

Grib.

Vel, gode Herre!

Thor er.

Begrib den Ore, som Du nyder, Grib!
Lænk Dig, Du vorder Olafs Banemand;
Han, som vil styrte Guderne fra Valhal,
Ham dræber Du! Om nogle hundred Aar

I gamle Sagn man finde vil dit Navn,
Dg læse: denne Daad har Grib fuldbragt!

Grib.

Jeg længes inderligt, min suilde Herre!
Alt længe har jeg ønsket mig en Daad,
Som kunde hæve mig fra Trællestanden.

Thorer.

Det veed jeg; og den faaer Du nu, min Grib!
Kom, seer Du denne skionne, slebne Daggert?
Saa glimtende som Nattens Lys paa Vand.
Seer Du, hvor den er spids, hvor den er skarp?

Grib.

En herlig Kniv!

Thorer.

Det er ei nok med det;
Du seer kun halvt dens gode Egenskaber;
Thi — mærker Du i Staalet denne Kende,
Der løber ned mod Odden?

Grib.

Ja, min Herre!

Thorer (smiler tumst).

Saa liden som den er, er den dog Veien
Til Helheim, Grib!

(Seer sig om.)

Her er dog Ingen?

Grib.

Nei!

Stetingen. Det var kun en sulten Ravn,
Som streg paa Fjeldet hist.

Thorer.

Den striger efter
Sit Bytte, Grib! Thi seer Du denne Kende,
Som løber ned fra Hialtet? — Seer Du Hialtet
Er huult, — og denne Fieder — Du forstaaer mig?

Grib.

Nei, Herre!

Thorer.

Det er sandt; saa skønne Sager,
Saa kunstige, dem kiender man kun lidt til
Her i det plumpe Nord. I Velsland har
Jeg paa min Reise kiøbt mig denne Dolk;
Jeg tænkte nemlig, som det er i Sandhed:
Hvo veed, hvortil vel den kan bruges?

Grib.

Rigtig!

Thorer.

Altsaa, min Grib, har Du ei ofte seet
En saaret Kæmpe, som med samt sit Saar
Er kommen sig igien og vorden karst?

Grib.

Seel ofte, Herre!

Thorer.

Men naar Daggertstødet
Skal være vist og sikkert, seer Du selv,
Hvor lidt man stole kan paa Armens Kraft.

Grib.

Jeg veed dog ei, — naar Armen kun er stærk.

Thorer.

Hvad stærk? Hvad er da menneskelig Styrke?
Men seer Du: denne Dolk er fyldt i Gialtet
Med en fortræffelig kostbar Saft, som flyder
I Saaret flux, som blander sig med Blodet,
Og leverer det.

Grib.

Ha, nu forstaaer jeg — Gift!

Thorer.

Raab ei saa høit! Der har Du Dolken, Grib!
Bær Dig forsigtigt og fornøstigt ad!
Du est ei vant at bruge Vaaben.

Grib (vugger den i Haanden).

Herre!

Jeg faaer en sølsom Lyft. Veed I hvortil?

Thorer.

Nei, Grib! Dit Die flammer. Nu hvortil?

Grib.

At støde den i Eders eget Bryst.

Thorer.

Grib, est Du rasende?

Grib.

Stat stille, Herre!

J kan jo nok begribe, det var Spøg.

Thorer.

Men saadant Spøg!

Grib.

J mener, for en Spøg

Var det for grovt?

Thorer.

Ja, Grib! det var for grovt,

Og Tid har vi nu ikke til at spøge.

Grib.

Saa vil vi strax da gjøre det til Alvor.

Du striger atter, Ravn? Kom! Tag dit Bytte!

(Han støder ham Daggerten i Brystet.)

Thorer (Rorter).

Troløse! Du har giennembort mit Hierte.

Grib.

Det er ei sandt. Hvad kalder Du dit Hierte?

Den kolde Rødflump i den venstre Side

Gi'er Du dog ikke dette Hædersnavn?

Den aldrig følte, hvordan skulde den

Da føle dette Stød? Umuligt, Thorer!

Thorer.

Forræder!

Grib.

Du har nævnt dit eget Navn.

Thorer.

Ha, det er sandt!

(doer.)

Grib.

Det skulde Du betænkt
En Kiende før. Nu er det alt for sild.
(Betragter ham.)
Der ligger han og svømmer i sit Blod.
Hvor er nu dine Ræsker og din Snildhed?
Kan Du ei finde paa et vittigt Indfald,
At stille Blodet med? Enfoldig taus,
Med Næsen op i Veiret, ligger han;
Og ei hans hele Livs Forslagenhed
Formaaer at hindre Veien ham til Nastrond.

Olaf. Carlshoved. Tostein. Folge.

Olaf

(til Grib, med draget Sværd).

Hvor er din Herre, Træl?

Grib (peger paa Liget).

Der ligger han.

Olaf.

Hvad? Thorer Klake svømmer i sit Blod?

Grib.

Han seiler ned af Elivagas Bølger
Til Helheim.

Olaf.

Hvo har dræbt ham?

Grib.

Han selv har dræbt sig med sit Nidingsværk.
Høie Konge!

Olaf.

Forkynd!

Grib.

Han vilde overtale mig
At støde denne Daggert i dit Bryst;
Thor veed hvorfor, han har formodentlig
Dog havt en Affky, for at myrde Dig
Med egne Hænder.

Olaf.

Nu? Og hvad saa meer?

Grib.

Jeg Dolken fik, forsynet vel med Gift;
 Jeg skulde støde den i Trygvason,
 Men jeg tog feil og stødte den i Thorer.
 Nu ligger han halsstarrig der paa Jorden,
 Og taler ei et Ord. Før lob hans Tunge,
 Med samt det lille sledste røde Die,
 Ustadiigt stottende, snart hist, snart her,
 Kun aldrig roligt, kækt. Nu seer det roligt;
 Men dunt og døstigt, som igiennem Horn.
 Ak Herre! neppe kan I troe, hvor hurtigt
 Min Husbond har omskiftet sin Natur.

Olaf.

Du adle Træl!

Grib.

Hvis Thorer kunde tale,
 Da skulde han bekræfte Jer mit Ord:
 Han loved mig at vorde Hakons Mand,
 Fra Trældom fri at føre Stang og Skjold,
 At drikke Mjød paa Bænk i Kongehallen,
 Hvis jeg udførte vel min Dont; men Herre,
 Det tyktes mig, som det var alt for dyrt,
 At købe Hakons Mjød med Olafs Blod.

Olaf.

Hugprude Svend! Og vil Du heller da
 Vel kaldes Olafs Mand? Og vil Du trofast
 Bestandig stride for ham, som din Drot,
 Og sidde, til et Mærke paa hans Vensteb,
 Iblandt hans bedste Kæmper?

Grib (rørt).

Ak, nu smelter
 Min Stoltthed I med Vennefælighed.
 Slikt bydes mig? Saa er da Timen kommen,

At jeg skal bryde mine Trællebaand?
 O jeg maa græde som et Barn. Tilgiv!

Dlaf.

Dig var jo lovet Frihed af din Karl.

Grif.

At, hvilken Frihed! hvilken Frihed, Herre?
 Jeg skulde købe Kroppens usle Frihed,
 For Sjælens; skulde miste Trællenavnet,
 For virkelig at vorde til en Træl.

Dlaf.

Du christne Hedning, kom! ræk mig din Haand!
 Hvad hedder Du?

Grif.

Grif var mit Trælleavn.

Dlaf.

Saa kald Dig Grif, og lad en vældig Grif
 Med stærke Farver male paa dit Skjold,
 Som slaaer en Widderslange ned til Jorden.

Grif.

Ha, jeg forstaaer Jer fuldvel: Widderslangen
 Er Thorer Klake. Ddin! det var prægtigt!
 Ha, Dlaf! Du belønner kongeligt.

Dlaf.

Kald Ddin ei! vanmægtig er hans Magt,
 Du seer hans Aand i hans Tilbedere.
 Hvor er nu Hakon?

Grif.

Gift i Skoven, Herre!

Skjult i en Bondehytte med sin Træl;
 Der venter han paa Thorer med Jert Hoved.
 Men jeg vil hugge Thorer's Hoved af,
 Og lægge det i Kurven, Herre Konge!
 Saa bringer Du Karl Hakon Thorer's Hoved,
 Istedet for, han skulde bringe dit.

Dlaf.

Nei, Grif! Nei! død er død. Gaaer, mine Mænd,
Dg jorder Thorer Klafes døde Legent.

Grif.

Bag Nelderne ved Grøften!

Dlaf.

Jorder ham

Ved Hyldebussen hist! at den kan strøe
Sit hvide sørgelige Blomster ned
Paa Graven. — Grif! ei maa Du være grum,
Ei hade maa Du efter Døden.

Grif.

Herre!

Stig mig kun, hvad der sømmer sig og bør sig,
Saa skal Du see, at jeg skal bedre mig.

Dlaf.

Følg mig i Stillehed nu til Hakon Jarl!

Grif.

Saa maae vi denne Vei, min ædle Konge!

(De gaae.)

Et affides Sted i Skoven ved en Bondehytte.

Hakon Jarl. Karfer.

Hakon.

Har Du fuldbragt dit Vrind, som jeg bød?

Karfer.

Ja, Herre Jarl! Jeg sagde dem paa Skibet,
At Du var gangen op i Birkelunden,
At trække Veiret bag de fiøle Grene,
Fordi det var for hedt paa salten Sø
I Middagsstunden; hvilket kommer af,
At Solen skinner ned med Glands paa Vandet,
Dg saa fra Vandet atter op igien.
Saa man har ondt at giøre; thi paa Eøen

Er altid tvende Sole; det vil sige
 Kun een paa Himmelen, men een paa Søen.
 Paa Landet er man plaget kun af een;
 Og derfor var Du gaet op i Land.

Hakon.

Og at jeg vilde holde Maaltid her,
 Det sagde Du vel ogsaa?

Karfer.

Herre Jarl!

Det kan I sagtens tænke. Naar forglemmer
 Jeg Maden og hvad der vedkommer Maden?
 Det er det Allerbedste her i Verden;
 Skiondt rigtignok man, paa den anden Side,
 Vel kan indvende mig, at ogsaa Drikken
 Kan ha'e sin store Nytte. Det forstaaer sig!
 Jeg sagde: Jarlen æder hist sin Daure.
 Paa Vandet skulper Skibet op og ned,
 Saa faaer han Maden i den gale Hals.
 Hvad kan det hjælpe?

Hakon.

Net, min Karfer! Net!

Du est en vittig Gut. Gaa nu og hjælp
 Ripping at syde. Lad mig ene, Karfer!
 Naar Thorer kommer, eller Thorer's Svend,
 Da beed dem frit kun træde flur herind.

Karfer.

Godt, Herre Jarl! det Alt skal efterkommes.

(Gaar.)

Hakon.

Gid jeg kun havde flere slige Svende,
 Saa var jeg sikker, hvor jeg gif og stod.
 En Hund er ikke nær saa stærk og tro,
 Og dertil kommer dog, at han kan tale.
 Et Redskab og et Vaaben! uundværligt;
 Jeg bytted ham ei for det bedste Sværd.

(Sætter sig.)

De Andre med de skarpe Blik og med
Den floge Tale kan man ikke troe.
Stiendt Thorer — Thorer! har Du hilset Olaf?
Har Du alt sendt ham bort til sine Guder
I Luften hist?

(Støtter sit Hoved til Haanden og grunder.)

Det var ei min Beslutning;

Den kom fra Thorer. Thorer maa forsvare
Sin Daad for Odin. — Odin vil ei vrede.
Ha! skulde denne Banvid ei forhindres,
Som truer med at styrte Guderne
Fra deres gamle Stole? Olaf vil
Ei blot tilrane sig min Kongemagt,
Men endnu meer: Valfaudurs. Lad ham falde!
Thi brat maa Stormen standses i sin Gang.
Det er den høie Tid, den høie Tid!
I graane, mine Haar! men hyde Lokker!
I snart skal vorde gule, giver Tid!
De stieluste Møer spottet mig tilforn,
Fordi mit Haar var sort og ikke gult;
Giv Tid, I Bern! gult, guldgult skal det vorde,
Det skal forgyldes af den gyldne Ring. —
Hvo kommer der? Ha, sikkert Thorer Klake.
Han loved mig at bringe Olafs Hoved! —
Mit Blik sig vægrer ved at skue did.

(Han bliver siddende i den forrige Stilling.)

Olaf Trygvason træder ind, hyllet i en graa Kappe, med en slid Hat
paa Hovedet.

Hakon (uden at vente sig).

Min kolde Thorer Klake, kommer Du?
Er alting lykkedes og bringer Du,
Hvad Du har lovet? — Svar mig, Thorer Klake!

Olaf.

Alting er gaaet, som det burde, Herre!
Men undskyld Thorer, at han selv ei kommer,
Og bringer Eder Konning Olafs Hoved.

Det faldt ham vanstelig. Thor veed, han havde
En Slags Modbydelighed for at bære
Det selv, og sendte mig.

Hakon.

Vel, vel! Saa gaa,
Og grav det strax dybt ned i Jordens Skød!
Jeg vil ei see det selv. Mit Die taaler
Ei slige Syn. Det staaer for mig i Dromme.
Grav Riget ned, og stig din Herre, Træl,
At flux han kommer!

Olaf.

Thor er Klæde sover.

Hakon.

Han sover?

Olaf.

Middagsføvn; stiv har han strakt
Sig under nogle mørke Hyldebuste.

Hakon.

Saa væk ham da! (atfides) Nu sove? Efter sig
En Gierning? Thor er! Jeg beundrer Dig,
Du har et siebent Mod. (vott) Gaa, væk ham, Træl!

Olaf.

Men vil I ikke see først Olafs Hoved?

Hakon.

Nei, har jeg sagt! Nei!

Olaf.

Herre Jarl! I troer

At det seer skrækkeligt og hæsligt ud?
Men intet mindre, Herre! Olafs Hoved
Er vel saa sundt som Rogens her i Landet.

Hakon.

Gaa, siger jeg!

Olaf.

Nu har jeg aldrig hørt!
Jeg havde tænkt, Jarl Hakon var en Helt,
Som saa i Mord, og dog han frygter for

Et dødt og blegt og koldt afhugget Hoved?
 Hvor vilde Du først staa, hvis Du fandt
 Det levende paa Kroppen.

Hakon (vender sig forbitret).

Træl! Du hover? —

Hvor har Du det?

Olaf

(tager Hatten af, og slaaer Kappen tilside).

Paa mine Skuldre, Jarl!

Lilgiv mig, at jeg bringer Eder det
 Paa denne Viis; den faldt mig mageligst.

Hakon.

Ha, Surtur! Olaf? Ha, Forræderi!

Olaf.

Min Gubbe, spar dit raske Heltmod!
 Bev ingen Dyst med Olaf! Husk, at end
 Han har sit Hoved heelt og ubeskaaret,
 Og at din krastesløse Oldingsfærd,
 Kun kæmper mod den hovedløse Olaf.

Hakon.

Ha, Niffelheim!

(Anfalder Olaf.)

Olaf

(slaaer Hakon Sværdet af Haanden, og siger med torbænende Stemme):

Vær rolig, siger jeg!

Og stik dit Sværd i Balgen. Mine Mænd
 Omringe Huset; mine Skibe, Jarl!
 Opveie dine. Jeg er kommen hid,
 At vinde Landet i en ærlig Strid.
 Du selv har loffet mig med Rænker hid.
 Nu staaer Du, som en Træl, foragtelig,
 Indviklet i din egen Snare. Jeg
 Vil ei benytte sliig en ussel Fordeel,
 Som Slumpelykken stænter mig. Nei, Hakon!
 I Marken vil jeg dristig møde Dig.
 Dit Anslag, som Du seer, er gaaet ilde,

Din Thorer spømmer i sit eget Blod.
 Det var mig saare let at gribe Dig;
 At dræbe Dig var endnu mere let;
 Men jeg bekiender mig til Christi Lære,
 Foragter sliq uhelderlig Bedrift.
 Thi vælg imellem tvende Kaar: Bliu Jarl
 Paa Glade, som Du var, og sværg mig Trostid,
 Hvis ikke, sty! Hvor vi da sees igien,
 Det gælder blodigrode Bander, Hakon!

Hakon (stolt og rolig).

Det Sidste vælger jeg, det Sidste, Olaf!
 Du kalder mig en Niding og en Træl?
 Det loffer høit et Smil paa mine Læber.
 Man hører, at Du est en Yngling, Olaf!
 Raadmundethed og Overmod er Det,
 Hvormed din Alder melder sig. See mig
 I Diet, Olaf, og betragt min Bände!
 Har Du hos Trælle fundet sliqe Bliu?
 Og tykkes Dig, at Feighed og at Lumstshed
 Har smaalig furet denne Bændes Nynker?
 Jeg lod, Dig lokke? Ja naturligviis;
 Jeg vidste, Du behøved blot et Bink,
 For strax at slagre did til Loffemaden;
 At i din stolte Siæl Du agted meer
 Dit Slægtstak med en udbød Kongeslægt,
 End Hakon Jarls beundrede Bedrifter;
 At kun Du lured paa en Leilighed,
 For at forstyrre Gubben i sin Sto.
 At denne Færd jeg ønsked overstaaet,
 So før jo heller, kan det undre Dig?
 At jeg bedrog en Sværmer, som foragter
 De høie Guder, kan det undre Dig?
 Og kan det undre Dig, at jeg tillod
 Min Kæmpes Anslag, da en fiendtlig Skiæbne
 Lod til at ville styrte — mig ei blot —
 Men Balhals Guder?

Olaf.

Hakon! mindes Du,
Erindrer Du vel, Hakon! at Du selv
Har været Christen og at Du blev døbt
Af Biskop Poyo? at Du siden svog
Din Eed? Hvormangen Eed har Du vel sveget?

Hakon.

Forbandet kalder jeg det Dieklif,
Da, fært bag Lyset af den sledste Munk,
Jeg lod mig daare ved en ussel Kunst:
Han kunde bære Jernet gloende,
Naar Haanden først var overstrøget med
En Heresalve.

Olaf.

Stakkels, blinde Gubbe!
Jeg hufes over dine sølvgraae Haar.

Hakon.

Ha, spar din Mnf! Saa sem Du seer mig her,
Seer Du det sidste Glimt, den sidste Gnist
Af gammel nordisk Kraft og Heltelig; —
Den, Ungersvend! den skal Du ikke slukke
Med dine sygellige Feberdrømme.
Jeg veed det nok, det er de Christnes Eed,
At hufke Folk, omvende dem, forbedre;
Vor Eed er den: dybt at foragte Jer!
At pense paa Jer Undergang og Død,
Som Gudernes og Heltelivets Fiender.
Det Hakon gjør, og derudi bestaaer
Hans Nidingsfærd. Ved Odin og ved Thor!
Du skal ei slukke Norges Helteild
Med dine fromme, vaade Drømmetaager.

Olaf.

Velan! Vi stilles ad for dennegang.
Vee Dig! naar næstegang vi atter sees.

Hakon.

Ja, vee mig! om jeg ikke knuser Dig.

Olaf.

Himlen vil træffe Dig med sine Klammer!

Hakon.

Nei, Thor skal splintre Korset med sin Hammer!

(De gaar hver til sin Side.)

Fjerde Handling.

Glade.

Hakon Jarl. Et Bud.

Hakon.

Forkynd dit Budskab, siig det uden Frygt
Dg uden Forbeholdenhed! Hvor gaaer det?
Har Bondehæren samlet sig?

Budet.

Ja Herre!

Forbittrelsen har sammenstimlet dem.
Orm har paa fire Veie fra sin Gaard
Sendt Herorf rundt omkring, og budt Enhver,
At han bevæbnet skulde drage hid,
Dg faae Dig dræbt. Han sendte Bud til Haldor
Paa Skierdingstad, og han har atter sendt
Budstikken længer om. Med ham har Sigurd,
Den skionne Brynielvs, før din Trilles, Husbond,
Forenet sig, samt Alf og Skialm fra Rimold,
Der komme for at hævne deres Søster.
De føre Hæren an, med Orm og Haldor.
Den samler sig i Orkedalen.

Hakon.

Ha!

Jeg stoler paa min gode Kæmpefare.
Med faa, men vel bevæbnede, med kække

Krigsvante Mænd adsplettes let igien
En sammenstimlet Bønderflok.

Budet.

Men, Herre!

Den er alt stor, foreges daglig meer;
Forbittrelsen har vel bevæbnet dem.

Hakon.

Med øieblikligt Mod, der svinder brat,
Saa snart Jarl Hakon kommer med sit Sværd.
Hvad meer? Er Olaf landet med sin Flaade?

Budet.

Ja, han er løbet ind i Trondhiems Fiord.

Hakon.

Hvad? Her i Fiorden? Uden Modstand? Har
Ei Erland, har min Søn da ikke mødt ham?

Budet.

Af, Herre Jarl!

Hakon.

Hvi sukker Du? Saa tal!

Budet.

I Morges seiled Olaf ind i Fiorden,
Med fem skjoldhængte, lange Krigerstibe,
Da var din Søn, din Erland, der med tre;
De andre laae i Vigen, dybest inde.
Der faldt en Taage; Erland mægted ei
I denne Skynding dem et Vink at give.
Først troede han at møde dine Snekker;
Men da de nærmed sig, da saae han vel,
Han havde taget feil, og vilde vende
Mod Landet; men det var for silde. Kongen
Foer med sit Følge hurtig ind i Fiorden.
Han tog din Søn for Dig, Herr Jarl! og bød
Noerfolket Nareslaget at forstærke.
Da Erland og hans Mænd sig nærmed Landet,
Dg da hans Snekke løb paa Grund, da sprang
Med sine Kæmper flux han overbord.

Hvad fulde han udrette vel med tre
 Smaasnekker, uden synderlig Befolkning,
 Mod fem, der fyldtes af staalklædte Mænd?
 Han svømmed under Vandet og forsøgte
 Paa denne Viis igien at naae til Land.
 Men Olaf havde tabt ham ei af Sigte:
 Han saae den lyse Brynie, Kobberstioldet,
 Som overgik de Andres langt i Skønhed;
 Bestandig troede han, at det var Dig,
 Og raabte: „Hakon! dennegang undgaaer
 Du Døden ei! Husk da vi taltes sidst!
 Da svor vi, at det gjaldte røde Bander.“
 Med disse Ord greb Kongen til en Roerpind —
 Og stød den hen — O Herre! staa mig for
 At sige meer, og staa Dig for at høre!

Hakon.

Tal! Tal! han stød Roerpinden af sin Haand —

Budet.

Og traf din Søn dermed i Tindingen,
 Saa Hovedstallen brast og Hiernen vælted
 I Havet.

Hakon (stiuler sin Emerte).

Har Du meer at sige?

Budet.

Olaf

Fortørntes over, at han ei traf Dig.
 Hans Kæmper dræbte mange Mænd; Endeel
 Gav han dog Fred; af dem erfared han,
 Hvor Bøndehæren staaer, og hvordan den
 Er fundet mod Dig.

Hakon.

Har Du meer at sige?

Budet.

Nei, Herre Jarl!

Hakon.

Saa gaa!

(Budet gaaer.)

Dg Du blev vred,

For di Du ikke traf mig, Olaf? Ha!
 Du aldrig havde kunnet træffe bedre,
 Ham traf Du ei; min Erland traf Du ei;
 Ham Ugir tog i vennefulde Favn,
 Og hævded ham, den sagre Ungersvend,
 Til Valhal. Men hans Fader har Du truffet,
 Dybt har Du truffet Hakon i sit Hierte.
 O! Erland! Erland! O min Søn! min Søn! —
 Bevæget, Hakon? Taarer paa din Kind?
 Ha, det er længe siden. Hakon Jarl,
 Du bliver gammel, græder som en Kvinde.
 Han var mig kjær, han var min Alders Haab,
 Thi Erik stormer om paa egen Haand;
 Jeg saae alt længst i ham min Eftermand.
 Hvor er I alle svundne, mine Dremme?

(Han grubler et Dieblil, derpaa siger han forfærbet:)

Det gaaer tilbage! — Ha, det gaaer tilbage!
 Hvorledes? Hvilke Taager sig om Valhal?
 Vlev Odins gyldne Stol i Hlidstiaf rusten?
 Har den alt tabt sin Straale? Grønne Frigga,
 Gif Du alt visnet, som en Birke i Høst?
 Stial atter Bøke dine Frugter, Idun?
 Hvor er din Hammer, Thor? Hvor Asatyr!
 Din stærke drabelige venstre Haand?
 Sitg, høie Skare, har Du hyllet Dig
 I Mulm, og fulgt til Hel den fromme Valdur? —
 Op, Hakon Jarl! Op, gamle norske Kæmpe!
 De kalde Dig en Hedning? Hædersnavn!
 Ja vel en Hedning, Hakon! thi Du strider
 For Hedenold. Til Vaaben og til Seir!
 Tilgiver Hakon, evigbellige Guder!
 At han Valhalla glemt har over sig;
 I høre det! I høre det: Fra nu af
 Er dette Liv for evig offret Eder.
 Den stienne Drom, at Astenjolen skulde

Forgyldte denne Linding, før den sank,
 Er dunstet hen; en Storm har hævet sig
 Med Ruff og Slud; den hyller Solen ind,
 Og inden Himlen vorder atter blaa,
 Nedblinke Stierne paa Hakons Høi.
 Man tog min Søn, min Erland; Erling har
 Jeg vel tilbage. — Men hvor kan jeg troe,
 At denne spæde Spire skulde trodse
 Vanfredens Magt? — Saa være det da svoret
 Ved, Odin, ved din Krones Edelstene,
 De blanke Stierne; Muktbor, ved din Bogn,
 Som vender ned sin lyse Stang hver Midnat:
 Fra nu af lever jeg for Valhals Guder.
 Hvis Stolthed rev mig hen; tilgiv mig da,
 Du sienne Saga! Du fortrylled mig;
 Og var det Mishag, Odin, med min Daad,
 Som fik Dig til at rynke Heltetanden,
 Da kræv et Dffer! kræv, hvad helst Du vil,
 Og Du skal faae dit Krav!

Stein kommer med et Guldhorn.

Hakon.

Hvad bringer Du?

Stein.

Et Bytte fra din Fiende, Herre Jarl!
 Du veed at Olaf havde sendt endeel
 Muurmestere til Land, for, nær ved Stranden,
 I Skoven op at bygge ham ved Fiorden
 Et Huus, et, som de kalde det, en Kirke
 For deres nye Guder. Du besol,
 Som billigt, strax en Flok af dine Mænd
 At gaae derhen og hindre denne Daad.
 Det skete som Du hød. Men før vi kom,
 Sandt Olafs Svende, ved at grave dybt
 I Jorden, dette Horn. Det have vi
 Frataget dem, Herr Jarl! og bringe Dig.

Hakon.

Vel Stein! Og bringe flere det end Du?

Stein.

Vi er en flok.

Hakon.

Saa skal I vel bevartes
I Borgestuen. Hver skal have sig
Saa stort et Horn med Mied, som dette her.

Stein.

Det skal vi tømme paa din Sundhed, Herre!

(Gaacr.)

Hakon.

Et herligt gammelt Offerhorn af Guld,
Af drevet Guld; et sjældent gammelt Horn.
Paa denne Plads stod udentvivl tilforn
Et Gudehuus for alle Valhals Aser.
Der skulde Du nu bygge dine Kirker,
Og dine skumle Munkeceller, Olaf?
Ret, mine Mænd! at I fordrev dem; ret,
At I tilbandt mig denne gamle Skat,
Saa skøn, som herlig. — Der er skrevet Runer
Om Hornets Mand. Lad see, hvad er der skrevet?

(Læser:)

Brøster for din Brøde,
Bonde, din Lykke;
Gaf til høie Guder,
Giv dem det Bedste!

(Hakon staar længe truffen og forbauset, derpaa gjentager han Verset langsomt og med Vægt.)

— Giv dem det Bedste! —

Det vil I altsaa, Burs og Børs Børn?
Det Bedste vil I, saa vil I formildes?
Ha, jeg forstaaer dit Vink, Du høie Skuld!
Jeg seer Dig hyllet i de hvide Lin,
Du sidder under Asten Ygdrasil;
Dybt stirrer Du i Urdurs Kilde. Siig,
Er Vandet rødt, forlanger Vølgen Blod? —

Det Bedste! Hvad er da det Bedste vel?
 Min Erland faldt; alt fik I jo det Bedste! —
 Men det har Hakon ei frivillig offret;
 Og selv han Eder give skal det Bedste;
 For at gienvinde sig den sundne Dykke,
 Der brast ham for hans Brøde; thi han glemte
 Jo Valhal over sig. — Giv dem det Bedste! —
 Jeg har endnu en snild, en lille Gut,
 Med gule Haar, med Dine blaae som Gimle,
 Ustyldig som den klare Morgenstjerne,
 Men raft og vælig, som en Buk paa Fjeldet,
 Af Hakons Manddomsblod den sidste Draabe; —
 Ham giælder det dog ei? Du lyse Freia!
 Du kræver dog ei, hvad Du selv har givet?

(Grunter.)

De høie Guder kræve to Slags Dffer:
 Get for at hævde deres Bragt og Herstab,
 Da falder Dvæg, da falde slagne Fiender,
 Da hvirvle Glædesflammerne fra Jorden,
 Og Odin smiler paa sin Kongestol;
 Det andet Dffer ryger til Forsoning,
 Dets Lue dæmper ifkun Valhals Brede,
 Da bløder Hjerttet medens Dffret bløder,
 Det steer i Stilhed uden Sang og Klang,
 Det er til Straf, det bringer Guderne
 Til Missundhed, naar de har vendt os Ryggen.

(Betragter Hornet.)

Her staaer det roligt gravet ind i Guldet
 Med tydelige Træk: Giv dem det Bedste!
 Og hvorfor bragtes det mig netop nu,
 I Diebliffet, da jeg svor Valfader
 At virke kun for ham? I Diebliffet,
 Da jeg tilstod — Sy Hakon, ingen Svaghed!
 Thorgierdur Horgabrud! Du gridste Skjoldmø,
 Som følger Kæmperne til Striden, paa
 Den hvide Ganger, med et Klæde, farvet

I lunkent Blod, om dine brede Skuldre,
 Med Dødens Glavind i din stærke Haand;
 Dit Die gløder blodigt efter Kov,
 Du strækker ud din Haand, — din Daggert blinker —
 Vel, Hakon lyder! Hakon stælver ei.

(Han gaaer.)

Skov.

Langbrand. Grif.

Langbrand.

Vel at jeg finder Dig, min Grif! Hvor er
 Kong Olaf? Hvad vil dette Væsen sige?
 Hvor er han henne med den gamle Mand?

Grif.

De gaac bestandig end i Skeven sammen,
 De tale snart om Et og snart om Andet.
 Sær udelader sig den Gamle tidt,
 Paa en utydelig forblommet Viis,
 Om Olafs Færd.

Langbrand.

Jeg var der ei, hvad har
 Da Gubben sagt, og hvordan er han kommen?

Grif.

Vi sad just ved vort Vindseastensgilde,
 Særdeles muntre trindt om Egebord,
 Kong Olaf selv var overgiven oprømt;
 Da treen en Gubbe langsomt ind i Hallen.
 Get Die har han kun; han satte sig
 Ved Døren; men Kong Olaf, som er giestfri
 Og vennefæl, bad ham, at nærme sig
 Og sætte sig hos ham. Derpaa begyndte
 De To at tale flogt og længe sammen.
 Den Gamle vidste god Bessed om Alt,

Hvad der er skeet i Landet rundtomkring,
 Han gantedes, men paa en egen Maade,
 Som plat ud ei var efter Olafs Sind.
 Han sagde: Som jeg mærker, helligholder
 Man her Forvirrelsernes Fæst! I mindes
 Den Aften, da de fromme Brødre hver
 Gik Lyft at snakke paa sin egen Vüs,
 I Munden paa hinanden. Troer Du, Olaf!
 At de fra den Tid har forstaaet hverandre?
 Tilfældt blev det den gamle Mand for lummert
 I Salen, og da Sommernatten var
 Saa luun og sval, bad han Kong Olaf gaae
 En Vandring med ham giennem Skoven. Kongen
 Gav efter for hans Ven. Jeg fulgte dem
 Beständig i en Afstand. Ak, Hr. Bisp!
 I kan ei troe, hvorvidt de vandred om.
 Den Gamle førte Kongen stundom hen
 Paa Fjeldkanten, pegte med sin Finger
 Ud over Landet, mens han talde. — Maanen
 Redskinte klar. Det var ret underligt!
 Thi naar man stued' begge noget borte,
 Saae Gubten ud, svæbt i sin sorte Finmut,
 Fast som en Trold. Jeg ønske vilde, Kongen
 Dog endelig engang gif hjem tilfængs;
 Thi det er silde, Natteduggen falder.

Tangbrand.

Hvor er han? Bring mig strax til Kongen, Grif!
 Forlængst gif Solen alt bag Havet ned;
 I Morgen, naar den stiger, smiler den
 Med helligt Blik paa Vindses Sommerfæst,
 Og end er Aftenmessjen ikke siungen.
 Hvorledes skal jeg dog forstaae min Olaf?
 Saaledes før han aldrig pleied svigte
 Sin fromme Pligt. Kom, lad os søge Kongen!

(De gaar.)

Olaf kommer vandrende ind fra den anden Side med **Auden**. Denne har en sort Kappe paa og en Hætte over Hovedet.

Auden.

Ja, jeg forstaaer Dig nok, min Ungersvend!
 Den skønne Sang i disse hvalte Kirker,
 Den smeltede Dig Hjertet og dit Blik
 Henreves af de smukke Billeder.
 Du troede vist, det maatte være Sandhed,
 Alt hvad Du følte; hvad Du dengang følte,
 Skal hele Norges Land nu føle med,
 Hvis ikke, — smage Kraften af dit Sværd.
 Er det ei saa?

Olaf.

Du est en sølvgraa Gubbe,
 Som længst er stivnet i sin gamle Tro;
 Jeg Dig fortænkter ei deri, at Du
 Kun kalder min Bedrift Vildfarelse.

Auden.

Du siger, jeg er stivnet i min Tro?
 Det er et godt, et saare heldigt Udtryk.
 Og sig mig, Olaf, hvad Du mener kun
 At jeg skal være; kunde der ei siges
 Om Alt, at det var ligesaa? Thi Tro
 Kan dog vel ikke kaldes andet, end
 En egen synderlig Tilbøjelighed,
 En Drift, som hæver Kraften i vor Siæl
 Mod Livets Dødhav, det Uhyrlige;
 En Drift, som er forstiellig, efter Bæsnen,
 Den virker paa; forstiellig efter Tiden,
 Den virker i; forstiellig som Naturen. —
 Saaledes stræbe disse Graner, Olaf!
 Og dette kratte Fjeld. Den frække Biis,
 At have Natterne saa høit i Veiret,
 Er, saa at sige, deres Tro. Du seer,
 De har den samme Tro tilfældes; thi,

Som Du begriber, er det ei for Intet,
 Alt overalt, saavidt dit Die rækker,
 Og overseer det stolte Norden, Alt
 Bær' Præget af en Mand, et eget Væsen.
 I Sydens Dal — der er det anderledes!
 Der flades ud de stive smækkre Løv,
 Til runde bløde Blade; Stammen kneiser
 Gi længer der med ranke Stud fra Jord;
 Den bukker sig i fromme Krumninger,
 Mørkt under Hvalvingen; omtrent saadan
 Som dine Munk, naar de holde Messe.

Diaf.

Forunderlige Gubbe!

M u d e n.

Hvor nu Himlen

Er altid blaa, hvor Solen daler rød
 Hvor Aften, hvor den vellystfulde Kund
 Indbyder kun til Elskov og til Sang,
 Der vaagner Strængelegens, Sangens Kunst;
 Man river Farver, for at efterligne
 Den smukke Straaleglands og Blomstervrimmel;
 Og Kærlighed, som lefler overalt,
 Bl'et Præget, som sig trykker paa det Hele.
 Hvor derimod Naturen, mere streng,
 Frembyder flere Steen end Blomster; hvor
 Det tykke Sneelag hyller Aaret halvt
 I sine hvide Lagen; men hvor ogsaa
 De haarde Scener stramme sig bestandig
 Med mere Styrke; hvor det blier en Dyd,
 Naturen lærer, at undvære; sigt
 Og tappert at forsvare den kun sparsomt
 Tildeelte Løb; — der toner ingen Sang,
 Der morer ingen smukke Billeder;
 Men i de lange Vinternætter aabner
 Sig Sjælen taus med høie Manddoms-Lauter;
 Der voxer frem den indre Blomst, og luffer

Sig som en Rose trindtom Dvindens Hierte,
 Som dristig Tanke-Lilie springer den
 Fra Mandens Hoved. Ei paa glatte Bræt,
 Med snart forsvundne, skygeblandte Farver; —
 Af Fjeldet selv, det uforgiængelige,
 Sig reise Guderne fra Jordens Skjød,
 Og stue roligt og med stolte Blik
 Ud over Dalen. Den medfødtte Kraft
 Bli'er drevet af en medfødt Trang, til mandigt
 At øve sig. Da triner Kraft mod Kraft;
 Og Tapperhed og Manddom verber Præget
 I Nord, som hist i Syden kælner Dmhed.

Dlaf.

Forunderligt!

Muden.

Naar nu en Ungersvend,
 Af Hændelsen først drevet ned mod Syd,
 Tilbage kom og bragte med en Kurv fuld
 Af velste spæde Blomster, og fik Lyst til
 At plante dem i Norges Klipperister;
 Naar Granen og naar Birken overalt
 Stod ham i Veien; og han fældte rast
 De gamle store Skove; staaente der
 Selv ei den vældigste, den største Stamme,
 Paa det hans Roser skulde have Plads
 At vore; — Dlaf! hvis Du saae hans Daad.
 Hvad vilde Du vel kalde ham?

Dlaf.

Blig fra mig!

Muden.

En Helt! Ei sandt? En Kæmpe for den gode,
 Den skønne Sag. Og Gubben derimod,
 Som sagde: „Dreng! lad mine Graner staae!
 Din Vellyst-Urt ei trives paa mit Fjeld.“
 Hvad vilde Du vel kalde ham?

Dlaf.
Som Dig!

Auden
(seer ham stvt i Vinene).

Og hvo er jeg?

Dlaf.

Auden har Du jo kaldt Dig.

Hvem est Du?

Auden.

Ja, hvem er jeg? Vise Svend!

Du, som veed Alt, Du maa vel kiende mig.

Dlaf.

Get Die kun Du har.

Auden.

Har Lyset flcer?

Matten var klar, skøndt kun med enkelt Lie;

Imorgen skinner Solen med det Andet.

Erindre Dig, hvad Du har hørt! Forglem

Det Maanskin ei, som denne Sommernat

Helbredende har trængt sig i din Siæl!

Dlaf.

O Jesus giv mig Kraft! For førstegang

Har Tvivl og Angest spændt sig om mit Hierte.

(3 det Dlaf vender sig fra Auden, gaaer denne burt med hurtige Skridt og forsvinter mellem Træerne.)

Tangbrand og Grif komme.

Tangbrand.

Ha, træffer jeg dog endelig Dig her

Kong Dlaf? Jeg har søgt Dig overalt.

Hvordan forstaaer jeg det, min fromme Herre!

At Du forglemmer Astenbennen reent?

Det har endnu Du aldrig hidindtil,

Og mindst paa en saa høi, saa hellig Asten

Som denne.

Dlaf (vender sig).

Tangbrand! hvor blev Gubben af?

Langbrand.

Jeg veed det ei. Men glem den gamle Hedning,
Som har forvirret Dig med sine Taler.

Olaf.

Ha, Langbrand. Er alt Aftenmessen sungen?

Langbrand.

Da Sol gik ned, da var det jo paa Tiden;
Dog hørte Du og ændsed ei mit Vink.
Thi Gubbens Tale lofte kun dit Dre,
Ret som Sirenesang.

Olaf.

Hvo er den Mand?

Grif.

Glet ingen kiender ham af dine Kæmper.
Mig kommer han heel sær og sælsom for;
Han ligner Odin i Jarl Hakons Lund.

Olaf.

Han kaldte sig selv Auden.

Grif.

Auden, Odin,

Det kommer ud paa Get.

Langbrand.

Min Olaf! sikkert

Har een af Odins Præster giestet Dig,
Dg søgt ved vilbsom og forblommet Tale,
Paa Hakons Vink, at vende dine Lanfer.
Maaſtee det var den ſledſte Hakon ſelv.

Olaf.

Han være, hvo han være vil, ſaa er han
Et Mattespøgelse fra Mørkets Engle.
Han vilde ſtrengt bevise mig, hvor ſtor
Den Uret er, at rive Folket fra
Sin gamle Tro.

Langbrand.

Dg til Beviiſ derpaa,

Saa malte han Dig vel med stærke Farver,

Hvor skönt den gamle Lære tog sig ud
 I dette kolde Nord? At ogsaa den
 Engang blev indført af en fremmed Helt,
 Fiernt fra et andet østligt Land, derom
 Blev intet hmtet, tænker jeg, i Taler?

Olaf.

Ha, Tangbrand! Du har Ret, den gamle Lære
 Blev ogsaa indført. Hvad betyder da
 Hans Roes, og Glæden over Kampetroen,
 Som Norden selv har avlet, selv har givet
 Sit Brag?

Tangbrand.

Slet intet, Olaf! Thi saa lidt
 I Norden, som paa noget andet Sted,
 Det tilladt er at offre Broderblod,
 Og at forglemme Fredens milde Dyder.

Olaf.

Vel, Tangbrand!

Tangbrand.

Ikke vil jeg plat fordømme
 Den gamle mørke Lære fra sit Udspring;
 For intet har ei Gud forundet den
 At virke vidt udbredt og diærvt paa Jorden;
 Nu er den kun en mærkelig Ruin.
 Da var endnu ei Christendommen hørt;
 Det bør sig Mennesket at foretrække
 Det Bedre.

Olaf.

Ha, nu taler Sandheden.
 I Morgen haaber jeg paa Vindsefesten
 At overvinde Hakons Hedninger.

Tangbrand.

Hans Trælle rante mig det Offerhorn,
 Som jeg i Jorden fandt, der skulle smeddes
 Til Alterfalk. Der stod et gammelt Bers
 Paa Hornet, som ret godt jeg kunde lide.

Der stod: „I fald Dig brøster for din Prøde
 Din Lykke, Bonde! gaf til høie Guder,
 Giv dem det Bedste.“ Denne Indskrift skulde
 Min Kalk beholdt; hvad kan vel bedre gives,
 End et uskyldigt, et taknemligt Hierte?
 De rev det af min Haand; men lad dem det!
 Gud Herrens Straf vil følge dem, saavel
 For dette Man, som for de andre Synder.

Dlaf.

See Solen stiger alt bag Havet frem!
 Snart lyser den Belsignelsen og straalere
 Udover Norges første Bindsedag.
 End har vi ingen Kirke; men Kapellet
 Har selv Naturen hvælvet os i Klippen.
 Der stunge vi ambrosianske Lovsang;
 Til Mattens Mulm forjage vi hver Tvivl.

Tangbrand.

Nu taler Du Dig værdigt, fromme Konge!

(Tangbrand og Dlaf gaar)

Grif

(som har staaet i Tænker hidtil).

En Dffergode? Maaskee Jarlen selv?
 Men Jarlen ligner ogsaa Billedstøtten
 I Dfferlunden. — Jeg veed nok hvad jeg troer.

(Gaar.)

Dfferlunden.

Hakon Jarl kommer med sin liden Son Erling ved Haanden.

Erling.

Det er saa koldt, min Fader!

Hakon.

Kiare Sen!

Det kommer af, at det endnu er aarle.

Du fryser, Barn?

Erling.

Det er det samme, Fader!

Jeg er dog glad, fordi Du loved mig,
 Alt jeg skal Solen see, naar den staaer op;
 Det har endnu tilførn jeg aldrig seet.

Hakon.

Seer Du de røde Straaler hist i Øst?

Erling

(Staaer Hænderne sammen).

Alt, hvilke Roser! Hvilke skønne Roser!
 Men, kære Fader! sig mig dog engang:
 Hvor komme alle disse Perler fra,
 Hvormed den hele Dal er overstrøet?
 O hvor de glimter imod Roserne!

Hakon.

Det er ei Perler, det er Morgenduggen;
 Og hvad Du kalder Roser, Barn, er Selen.
 Seer Du, den rejser sig?

Erling.

Ha, hvilken Kugle!

Hvor purpurrød! O kære Fader, kan vi
 Ei rejse hen engang til Morgenselen?

Hakon.

Med Selen stræber hele Livet hen.
 Thi seer Du, denne skønne, røde Glands,
 Som straalet histet, — det er Odins Dæ!
 Det andet, som Du seer om Matten, Erling,
 Med matte Straaler, med den hvide Lue,
 Har Odin sat i Pant i Mimers Brønd,
 For at forstæffe sig den Drik, som styrker
 Hans Dæ til at vorde mere skarpt.

Erling.

Hvor er da Mimers Brønd?

Hakon.

Det store Hav,

Der vælter sig mod Klipperne berneede,

Det er den gamle Mimers dybe Brend,
Der styrker Odins Dæ. Dobbelt stien
Sig hæver Solen, listig vederqvæget
Af fiøle Morgenbølger.

Erling.

O, nu stiger
Den alt for høit jeg taaler ikke meer
At see derhen; det brænder mig i Dæet.

Hakon

Alfader stiger paa sin Stol i Hlidstiaf,
Snart overskuer han den hele Verden.
Den gyldne Throne klænder Jordens Dæ.
Hvo tør formaste sig, at stue Livets
Og Dagens Konning i sin Middagsglands?

Erling (seer sig frygtfom om).

Hu! hu! min Fader! hvad er det for fæle,
For gamle hvide Mænd, der staaet i Krogen
Bag Træerne?

Hakon.

Tal ikke saa, min Søn!

Det er de høie Guders Billeder,
Af Menneſter udhugne front i Steen.
Ei blinke de med stærke Sommerflammer,
For dem kan Alfurs Sønner knæle roligt,
Og see med Urefrygt i deres Mafyn.
Kom, lad os nærmere betragte dem!

Erling.

O nei, min Fader! jeg er bange for dem.
Den gamle Gubbe, med det lange Skiæg
Derhenne, seer saa grumt, saa hæsligt paa mig;
Han gjør mig ganske ræd.

Hakon.

O Erling! Erling!

Det er Gud Odin. Frygter Du for Odin?

Erling.

Nei, Odin frygter jeg slet ikke for;

Den rette Odin, som er hist i Gimle;
 Han gjør mig intet, han er god og stien;
 Han kalder Blomster frem af Jordens Skjød,
 Han stinte nylig selv jo som en Blomst.
 Men denne blege, fæle Trold, — han stirrer
 Som om han stod mig efter Livet.

Hakon.

Ha!

Erling.

Min Fader, lad mig hente Blomsterkrandsen
 Som jeg lod hænge hist paa Bussen, da
 Du vilde vise mig, hvor Solen opstod.
 Og lad os saa gaae hjem igien, min Fader!
 Fra disse stygge gamle Billedstøtter.
 Thi Du kan troe, den gamle grimme Mand,
 Han mener det ei heller godt med Dig.

Hakon.

Hent Krandsen, Barn! og kom saa flur tilbage.

(Erling gaaer.)

Et Offerlam bør være festligt smykket.
 Hellige Guder! seer fra Valastialf
 Jarl Hakons Tro og Tillid af hans Daad.

Erling

(kommer tilbage med en hvid Blomsterkrands om sine Lokker).

Her er jeg, kære Fader! med min Krands.

Hakon.

Knæl nu, min Søn! for Odin, før Du gaaer.
 Ræk begge dine Hænder høit i Beiret
 Og beed: Alfader! hør den lille Erling,
 Og tag ham i din hulde Baretægt!

Erling

(kastet sig paa Knæ imod Solen, strækker sine Arme ud, og siger barnligfromt):

Alfader, hør den liden Erlings Bøn!

Og tag ham i din hulde Baretægt.

(Hakon, som staaer bag ham, hæver sin Daggert og vil støde til, men taber den af
 haanden. Erling vender sig, uden at mærke Faren, tager Dolken op, og siger
 venligt, (det han reiser sig:)

Der tabte Du din Daggert, kære Fader!

Hvor den er skarp og blank! Naar jeg er stor,
Saa faaer jeg ogsaa slige Vaaben, for
At hjælpe Dig mod dine Fiender, Fader!

Hakon.

Ha, hvilken Trold indklæser Dig bestandig
Slig Tale, Dreng! for at forferde mig?

Erling.

Hvad fattes Dig, min Fader! Est Du vred?
Hvad har jeg gjort?

Hakon.

Følg mig bag Billedstøtten!

Erling.

Af, bag den stemme Mand!

Hakon.

Følg mig, og lyd!

Der vore Roser hist bag Billedstøtten,
Men ingen hvide Roser, — røde Roser,
Blodrøde Purpur-Roser! Ha, det er
En Lyst at see, hvor flur de vore frem.
Følg, siger jeg, og lyd!

Erling (græder).

Af, kiære Fader,

Jeg er saa bange for de røde Roser!

Hakon.

Afsted! hist galler Heimdals Hane høit.

Det er paa Tiden nu, det er paa Tiden!

(De gaar bag Skuepladsen.)

Ginar Lambeskjelver kommer hurtigt ind, bevæbnet med Spyd og Bue.

Hvor er han da? Man sagde mig, han var

I Offerlunden; her er ingen Jarl.

Hvor er han da? Hvad vil han her? Det giælder

Nu om at slaaes og ei at holde Bøn.

(Han lytter. Man hører Barnets Skrig bag Skuepladsen.)

I Guder! hvad var det? Jarl Hakon! Hakon!

Hakon (kommer med blodige hænder).

Hvo falder mig?

Einar (besvret).

Ha! hvad vil dette sige?

Hakon.

Hvad vil Du?

Einar.

Hakon! kalde Dig til Strid.

Kong Olaf hurtig har forenet sig
Med Bondehæren. Alle drage nu
Op mod din Kongsgaard. Dine Mænd staae rede
Til Slag. Jeg har forenet dem. Du søges;
Men Du var ingensteds at finde. Har Du
Nu atter offret?

Hakon.

Ja.

Einar.

Hvad har Du offret?

Hakon.

Mit Offer ligger bag ved Odins Billed.

Einar.

Det skal vel hjælpe stort.

(Gaaer, for at see det.)

Hakon.

Nu er det skeet;

Nu Mod og Kraft!

Einar

(kommer forskædet og forbitret tilbage).

Ha, gamle runkne Seidmand!

Hvad har Du gjort?

Hakon.

Fornildet Odin; offret

Min egen Fryd, mit eget sidste Haab
For Norges Held.

Einar.

Saa knuse Nithet mig

Med Koller og med Steen i Niffelheim,
Hvis jeg et Dieblif skal spænde Buen

For Dig og for din Skiæbne meer, endstiondt
Jeg elsker Berglioth.

(River en Guldklæbe af sin Hals.)

Der har Du din Kiæde!

Som den, jeg river hver en Lænke bort,
Der bandt mig før til Dig, Du blege Blodmand!
Og nu jeg tiener Olaf Trygvesson!
Din Tid er kommen! Du har lært mig gys
For dine Guder. Olafs Gud skal seire.
Hvad hindrer mig vel i, at med mit Sværd
Jeg styrter Dig paa Stand til Hel? Dog nei!
Meer offentligt, meer skiændigt vorde skal
Dit Fald; thi fange, fange vil jeg Dig,
Og hjælpe Olaf til at hænge Dig
Op i den høieste, den værste Galge.

(Han gaaer.)

Hakon.

Det maa jeg høre!

(Man hører Lurer langt borte. Der raabes:)

Hakon! Hakon!

Hakon (drager sit Sværd).

Nu er Timen kommen,

Som vælger mellem Odin eller Kristus.
Hør hvor det toner! Det er lutter Skioldmøer,
Lutter Valkyrier, som slagre hen
I Luften, og med frygtelige Raab
Til Kampen kalde. Rædsomt sfulmer Naren
I Heimdals Bænde, saadan blæser han
Af alle Kræfter i sit Giallerhorn.
Thorgierdur Horgabrud! giv Tid! jeg kommer.
Min Erling har jeg offret Dig; ham skal
En talrig Flok af dine Fiender følge.

(Han gaaer.)

Femte Handling.

Hal paa Rimol.

Nat. Thora og Inger sidde ved et Bord ved noget Haandarbeide. Lyset paa Bordet er næsten brændt ned i Stagen.

Thora.

Du est nok søvnig, Inger!

Inger.

Det er Midnat.

Men Frue, banker det ei stærkt paa Borten?

Der er de!

Thora.

Det var Stormens Lag. Den dundrer,

Som om den vilde rive Huset ned.

En rædsom Nat! Der pibster Hagl og Regn

Beständig ned. Ha, ret et Vintermørke!

Hør kun, hvordan det flaaer paa Skodderne.

Inger.

Åh, Frue! troer I, Eders Brødre nu

Vel ride hjem i dette Veir? De bie

Til det er Morgen, til det klarer op.

Vær uden Frygt!

Thora.

Hvis Du est søvnig, Inger,

Saa gaa Du kun i Seng! Jeg kan ei sove.

Jeg veed, at Slaget stod i Morges aarle;
 Min Skialm og Alf har lovet mig forvist,
 At komme hjem, saasnart de mægted det,
 At sige mig, hvad Udfald Kampen fik.
 Gaf Du tilfengs!

Inger.

Saa vil jeg hvile lidt,
 Hvis Du tillader det, min ædle Frue!
 Men slaaer det ei paa Porten? Det umuligt
 Kan være Stormen.

Thora.

Hadding aabner den,
 Jeg hører Trin af Mænd igiennem Gaarden.

Inger.

O det er dem! Ja det er dem! Jeg strax
 Vil lyse. Glæd Dig Thora, det er dem!

(Hun gaaer.)

Thora.

Hvor jeg er angst om Hiertet! Alf og Skialm
 Mod Hakon! Hvo af Jer der ogsaa vinder,
 Saa har dog Thora tabt.

Einar Lambestielver kommer.

God Morgen, Thora!

Hvis ei jeg feiler, er det Morgen alt;
 Høit Hanen gol paa Hald. Jeg kommer at
 Ferkynde Dig, hvad der er steet i Striden.
 Mit Navn er Einar Lambestielver. Frygt
 Kun ikke for en Ben af Hakon Jarl!
 Thi siden han i Lunden slagtet har
 Sin Søn i Raseri til Guderne,
 For Held i Strid, har Einar vendt ham Ryggen.

Thora.

I Guder!

Einar.

Du har Ret, den gamle Synder
 Fortiener Afsty. Alting vækker den.

Du Marsag har at hade ham, sem jeg,
 Thi ogsaa Dig han dybt fornærmet har.
 I Morges gik jeg til Kong Olafs Hær;
 Kort var mit Kiendskab kun til dine Brødre,
 Dog blev vi Venner i en Haandevending.
 Vi lærte snart at kiendes; man behøver
 En Time blot i Striden, for at see,
 Hvad tidt en Levetid ei sees i Fred.
 De stred som Mand, det gjorde hele Flokken;
 Som Lynet splitted Olaf Hakons Hær.
 Varmt gik de under blodbestænkte Skjolde,
 Hedt brændte Sværdet i de røde Saar.
 Valkyrierne vare med i Kampen,
 De kræved Blod, det fik de. Odin stænker
 Ei mere gavmild Nisid i Valassials.
 De fleste faldt. Men Hakon og hans Træl
 Er flygtet, og de søges overalt.

Thora.

Og Einar, mine Brødre? Mine Brødre?
 Du kommer, ædle Helt! en fremmed Mand,
 I Matten hid — jeg stælver — mine Brødre? —

Einar.

Fik Forsald; kunde selv ei komme meer.
 Glæd Dig, min ædle Thora! Skialm og Alf
 Reed under Solens Dypgang til Valhalla;
 Længst har de siddet alt paa Bænk med Odin,
 Og stuffet ud de store Horn til Velkomst.

Thora.

O Freia!

Einar.

Glæd Dig, ædle Thora! glæd Dig!
 Det er ei stungenet just for hver Mand's Bugge,
 Paa sliq en herlig Nis at døe. Bestandig
 De fremst i Slaget var, vi strede sammen.
 Karl Hakon raste som en Bjørn i Kampen,

Dg Kampen den var haard; thi store Skarer
 Bevæged sig forbitret mod hinanden.
 Det halve Norge slog for Hakon Jarl,
 Den halve Deel for Olaf; thi hans Rygte
 Fløi som en Ild i visnet Sommergræs
 Til Landets Ende. Skialm og Alf bestandig
 Henstevned opbragt imod Jarlen selv;
 De svor hans Død; de vilde hævne Dig —
 Da sank de Begge for hans skarpe Sværd;
 Det falder haardt, især naar han er bister.
 Hvad er det meer? Det er en Banemand,
 Som er dem værd; man sige hvad man vil,
 Saa er den gamle Hakon dog en Kæmpe,
 Som faa i Nord. Det viste han i Slaget.

Thora.

O Alf! O Skialm! O mine fiære Brødre!
 O mine Brødre!

Einar.

Jeg misunder dem!

De er Einheriar; de straale nu
 I lyse Brynier, og til deres Vænd
 Baulundur alt har smeddet blanke Sværd.
 I Morgen de nedlægges i en Høi,
 Der trodser Evigheden; og om Høien
 Vil Olaf sætte store Bautaastene.
 Hils Thora! Hils vor Søster! raabte de;
 Det var de sidste Ord af deres Mund.
 Jeg loved det; nu har jeg holdt mit Løfte.
 Jeg rider med en Flok af Olafs Mænd,
 At søge Hakon. Olaf med en anden.
 Ved Gaulaae skal vi atter træffes. Olaf
 Har stævnet Thing; men jeg veed ikke hvor.
 Nu har jeg gjort en liden Omvei, Thora!
 For dine Brødres Skyld. — Jeg troer det regner,
 Min Hielmbugt drypper. — Snart, snart haabe vi

At fange Jarlen, - og at hævne Dig.
Nu Frigga glæde Dig! Farvel! jeg haster.

(Han gaaer.)

Thora.

Hellige Guder! til hvad rædsom Skiæbne
Har I bestemt den arme Thora? Hvad
Har denne Barm forbrudt, at den skal knuses?

En Mand træder ind, hyllet i en Kappe og med tildækket Ansigt.

Thora.

Ha, hvad er dette? Fremmede, hvad vil Du?

Den Ubekjendte.

Er vi alene her? I Sikkerhed?

Thora.

Hvad taler Du om Sikkerhed, som trænger
Dig i et fremmed Huus og angster mig?
Siig dog, hvad vil Du?

Den Ubekjendte

(Aaer Kappen tilside).

Kiender Du mig, Thora?

Thora.

I Guder! Hakon! —

Hakon.

Ja, han selv; han selv!

Thora.

Du slyer til mig?

Hakon.

Bed alle Valhals Guder,

Du undrer Dig med Ret; men jeg vil see
Det ædle Vildt, som ikke søger Skiul,
Selv under det urimeligste Læ,
Naar det forfølges skarpt af lutter Hunde.

Thora.

Du blegner, Hakon, og dit Blif er mat.

Hakon.

Obin har seet det, jeg har kæmpet som
En Ulv, naar den forsvare sine Unger.

Med dette Sværd har jeg til Valhal sendt
 En talrig Skare Mænd. Nu er jeg træt,
 Min Hær er slagen, Bykken svigted mig,
 Og Olaf døved med sin christne Trolddom
 De norske Sværd. En Skare blev mig troløs.
 Nu har jeg Ingen meer at stole paa.
 Valkyriens, den høie Rotas Gaand,
 Har tungt og iiskoldt lagt sig om min Linding.
 Jeg reed i Natten ene med min Træl,
 Forladt og træt af Dagens svære Kamp.
 Af Ildtørst har jeg længe været plaget.
 Er Vandet reent, som staaer i dette Bæger?

Thora.

O Hakon! hi og lad mig hente Dig —

Hakon (briller).

Vist ikke! Bliv! — Ha, det har lædset alt. —
 Bed Gaulaae styrte endelig min Ganger;
 Jeg dræbte den, jeg trak min Kiortel af,
 Og dypte den i Blodet, for at stufte
 De Fiender, som forfølge mig.

Thora.

O Hakon!

Hakon.

Da, Thora, kom jeg just din Gaard forbi,
 Og grant mig randt ihu, hvor tidt og helligt
 Du svor, at Ingen elskte mig som Du.
 Vel veed jeg: Kiærligheden kan forvandles
 Til Had — Velan, det gælder her en Prøve.
 Her er jeg, Thora! Vil Du huse mig
 For Olafs, for hans Benners Efterstræben?
 Lak være da din Kiærlighed, som jeg
 Saa lidt har forhen vidst at skionne paa.
 Ifald Du nægter det, — det koster, Thora!
 Det koster Hakon Jarl at trygle, Thora!
 Saa vandrer han igien i Natten bort.
 Op vil jeg stige paa det største Fjeld,

Dg skue sidstegang ud over Norrig,
 Ud over Riget, som har hyllet mig, —
 Dg derpaa falde rolig i mit Sværd.
 Da skal den vilde Storm paa sine Vinger
 Oploste Hakons Land til Seiersfader,
 Dg Sol skal finde Heltens Ligt paa Klippen,
 Dg sige: Høi i Døden som i Livet.

Ihøra.

O Hakon! Hakon! tal ei saa. Nei, Hakon!
 Jeg hader ei, jeg hader Dig ei meer;
 Dg jeg vil huse Dig og giemme Dig,
 Dg tro bevare Dig mod dine Fiender.

(Hun griber hans Haand.)

Hakon.

Veed Du, at jeg har dræbt med denne Haand —
 Den liden Erling, som Du leed saa godt?

Ihøra.

Ja, Du har offret ham til Guderne.
 Det vidner om den Yderlighed, Hakon!
 Svortil en ulykkelig Skæbne bragte
 Din ualmindelige Siæl.

Hakon.

Veed Du,
 At jeg med denne Haand, som nu Du trykker,
 Har — Ha, det smerter mig, at — —

Ihøra.

Ja, jeg veed,
 At Du har mine Brødre dræbt i Striden.

Hakon.

Dg dog?

Ihøra.

Er Ihøra endnu altid Ihøra.
 Ja, Hakon! Du har handlet haardt imod mig;
 Du har forstødt min Trostabs med Foragt;
 Dræbt mine gode Brødre! — Men i Striden
 Gaaer det jo Liv mod Liv; og Ginar siger:

De er i Balhal, i Lyksalighed.

(Hun stuler sit Ansigt i sine Hænder og græder; derpaa hæver hun atter sit Hoved og stirrer paa Jarlen.)

Ha, sig mig, Hakon! — er det Dig, som staaer
 I Thoras Kammer, i det mørke Skovhuus,
 Langt fra den lyse Kongesal paa Glade,
 I Nattens eensomt gyselige Mørke,
 Her, hvor om Gaardens Mure Stormen støder,
 Som i mit Bryst? Siig, Hakon, er den blege,
 Den taus Mand i Hallen virkelig
 Dig selv, som, uden Hielm og Purpurkaabe,
 Sig støtter til sit Sværd?

Hakon.

Den blege Stygge,

Du seer, var eengang Norges Herre, mægtig;
 De stærke Normænd led hans Vink. Han faldt
 I Striden, i en Strid, som stod paa Glade.
 Ha, det er længe siden, fast forglemt!
 Nu gaaer hans Gienfærd kun omkring og spøger
 Ved Nattetide; Hakon var hans Navn.

Thora.

Ha, jeg er hævnet, hævnet græsseligt!
 Bort, usle Nag! Kom atter, Kærlighed!
 Jeg var en Ulv i Skoven, ingen Dvinde,
 Hvis nu hvert Nag ei af mit Bryst forsvandt
 Ved slikt et Syn. — O hvil Dig ved mit Hierte!
 Kom lad mig tørre Sveden af din Pande,
 Kom lad mig bringe Kivet i dit Blik!

(Hun omfavner ham.)

Hakon (vild).

Hvad er dit Navn, min snilde Norges Datter?

Thora.

Kiærminde kaldtes jeg blandt Dalens Piger.
 Jeg var en lille blaa, en venlig Blomst,
 Som op var voret i din Egerod,
 Som suged Liv og Farve kun fra den,
 Som maatte visne, da den ei fik Lov til

At trives i sin lille fiære Krog,
I Skyggen af sin Stamme.

Hakon.

Ha! Kiærminde! —

Et yndigt Navn!

Thora.

O Freia! hvad er dette? —

En Feberfuld Dig ryster i min Arm.
Du græder, Hakon? Valhals evige Guder!
Det er en ny, en usædvanlig Tilstand.
Naar saae jeg før en Taare paa din Kind?

Hakon (med vild Venlighed).

Kiærminde! smukke lille blege Blomst
Paa Kæmpens Grav, min Taare undrer Dig?
Har Du ei ført feet haarde Stene græde,
Naar de fra Kulden bragtes ind i Barmen?
Det er en Kiigsved, blege Dødens Blomst!
Lad den ei skrække Dig.

Thora.

Ha, gode Freia!

Hakon.

Bjergsneen smelter, — det er snart forbi;
Den kiække Vinter flyder hen i Taarer,
Og viger for den veltlystfulde Vaar,
For Olafs Blomster. — Hakon Jarl er borte,
Det blege Spøgels gaaer igien. Men nærmer
Jeg Liget uden Frygt, og støder kiæft
En Væl igiennem det, dybt ned i Jorden! —
Saa spørger han ei meer, saa er han rolig.

Thora.

Fat Dig, min Hakon! Lad ei længer vildt!
Den største Siæl, hvor høi, hvor stærk den er,
Naturen yde maa sin Ret tilsidst.
Alt længe var dit store Hierte spændt,
Blandt lutter Fiender, lutter Harm og Modstand,
Nu løser det sig op i mørk Forvirring.

Kom, følg mig! Under Huset er en Hvelving,
 Uldgammel, huggen ud i Klippens Grund,
 Som Ingen kiender, uden jeg; der vil
 Jeg skjule Dig, til Faren er forbi.
 Snart atter vil en bedre Lykke smile.

Hakon.

Siig mig oprigtig: troer Du, Dagen smiler
 Helt paa den anden Side Hvelvingen?

Thora.

Jeg tvivler ei derom, min holde Hakon!

Hakon.

Og ned i denne hule, dybe Hvelving,
 Den mørke Kiælder, ukiendt under Jorden,
 Hvor Fienden standser, Faren er forbi,
 Ned i den skumle Borg, men sikke Tilflugt —
 Did vil Du bringe mig?

Thora.

Ja, kiære Helt!

Hakon.

(rækker hende høitidelig sin Haand).

Kom, min Valkyrie! Min vakre Hel!
 Jeg følger Dig.

Thora.

O alle milde Guder!

Hakon.

Troer, Vistre! Du, jeg skjæler for dit Ansyn?
 Vel est Du kleg, og dine Læber blaae;
 Du dræber ei som dine Søstre rast,
 Som Hildur og den vilde Geierskøgul,
 Med Diebliffets Heltespyd paa eengang;
 Du dræber langsomt fælt, med Angstens Iis,
 Først Mandens Mod, Du Grumme, siden ham.
 Men ligemeget, lad os ile did!
 End har Du ei min Stoltheds Funke slukt;
 Jeg følger Dig med faste Skridt i Graven.

Thora.

O alle milde Guder, staaer ham bi!

(De gaar.)

Skovfuld Egn ved Gaulaae.

Olaf Trygvason. Carlshoved. Jostein. Grif. En Flot
Stridsmænd.

Grif.

Det dages, Herre Konge! Himlen blaaner.
Det lader til, at Dagen klier saa smuk,
Som Natten trued fæl. Est Du ei træt?
Vil Du ei hvile Dig lidt under Træet,
Mens Hestene faae Hv?

Olaf.

Nei, ingen Hvile!

Jeg er ei rolig, — jeg har svoret det, —
Jeg er ei rolig, før jeg finder Hakon.
Den skændige Misgjerning paa hans Søn
Skal straffes, den skal koste ham hans Liv.
Hvor findes Mage til en saadan Daad?
Et helligt Sagn fortæller om en Olding,
Som med et sorgfuldt, knuset Faderhierte
Gik hen at lyde Himlens Vink; men det
Var kun en Prøve; sikkert ogsaa var
Det skarpe Staal ham falden af hans Haand,
Hvis ikke Himlen havde standset ham. —
Men Hakon! —

Jostein.

Herre Konge, Du har Ret,
Det var en græsfelig, en rædsom Daad.

Olaf.

Hans Hær er adspredt, den er ikke slagen;
Ung Einar taler lystig alt om Seir;
Men han er mindre viis endnu end fiæk.

Faaer Hakon Tid, og redder han sig atter,
 Da samle sig til Fod de spredte Bække,
 Jeg vil ei øde Landet med Skiærmydsler;
 Jeg vil husvæle det med Himlens Fred.
 Sin Synd skal Hakon sone med sit Blod!
 Imens han lever, er der intet Haab
 Om Rolighed; imens den Hedning aander,
 Kan ei den christelige Rose trives.

Einar Lambestielver kommer med Hakons blodige Klæder.

Vi har ei nødig at gaae længer, Olaf!
 Ved Naen hilsset fandt vi Jarlens Ganger
 Nedhugget, og ved Siden laae hans Kiortel,
 Bestænkt med Blod. Der een af dine Kæmper
 Maa have truffet ham; der fandt han Døden.

Olaf.

Ha, er det sandt, Du taler? Siger, Benner!
 Er dette Jarlens Kiortel?

Grif.

Kiortlen er der,
 Men hvor er Jarlen? Ligger Jarlen ogsaa
 Ved Naen?

Einar.

Nei! Hans Ganger kun, hans Kiortel;
 Og begge stærkt besudlede med Blod.

Grif.

Bring Jarlen selv! saa slaae vi os til No,
 Før ikke. Kiender Du ei Hakon bedre?
 Forstaaer jeg ret, saa stikker sikkert han
 Nu i en anden Kiortel. Herre! bryd Jer
 For alting ei om dette Kneb! Det ligner
 Den kloge Jarl; det har han ene giort
 For at mislede Dig; jeg kiender ham.

Olaf.

Afsted! Vi er fra Rimol ikke langt;

Der har jeg stevnet Thing; der hører jeg,
Om mine Sendebud paa Spor er komne.

Grif.

Der Thora boer, hans Kiæreste.

Ginar.

Tilforn!

Men Hafon har fornærmet hende haardt,
Og hendes Brødre var hans værste Fiender.

Grif.

En Undersøgelse kan aldrig skade;
Man siger: gammel Elskov rustet ei.

Dlaf.

Det dages meer og meer. Til Hest! Afsted!

(De gaar.)

En underjordisk Klippehælvning.

Hafon og Karfer komme ind; den sidste med en Lampe og
et Madfad.

Karfer.

Saa det er Hulen, vi skal stiules i?
Her er ei megen Heilighed. Hvor skal
Jeg sætte Lampen?

Hafon.

Hæng den hen i Krogen

Paa Væggen der!

Karfer.

Det kan jeg, det er sandt;

Og her er hugget Sæder ud i Klippen;
Man kan dog hvile sig. Herr Jarl, vil I
Nu ikke spise lidt? I nød jo intet
Den hele Dag.

Hafon.

Nei! jeg er ikke hungrig.

Spis Du!

Karfer.

Det vil jeg da, hvis I tillader.

(Han sætter sig og spiser. Hakon gaar frem og tilbage med lange Skridt.)

Herr Jarl! Hu! det er ret en hæslig Hule.
Saae I Kigkisten ei, den sorte Kiste,
I Gangen strax, da vi kom ind ad Døren?

Hakon.

Hold Mund og spis! (for sig) I denne mørke Hvalving
Har Thora vandret, mangen søvnløs Nat
Og grædt i Gensomhed. Til hendes Grav
Var denne Hal bestemt. Den sorte Kiste
Hun tømre lod i Løn. Her vilde hun,
Det skønne Legem udstrakt skulde vente
Forraadnelsen.

(Seer paa Karfer.)

Hvi spiser Du ei, Træl?

Du griber ellers graadig efter Maden.
Hvad fattes Dig?

Karfer.

Ik, Herre Jarl! jeg har
Slet ingen Madlyst.

Hakon.

Ingen Lyst? Hvorfor?

Spis, Træl! Vær glad og munter, stol paa mig,
Din Herre.

Karfer.

Ik, men Herre Jarl! I er
So selv modfalden og beflemt om Hiertet.

Hakon.

Beflemt om Hiertet? Træl! Hvad vover Du?
Vær lystig! Hvis Du ei kan spise just,
Saa syng! Syng mig en Vise!

Karfer.

Hvad for een?

Hakon.

Syng hvad Du vil, dog syng mig helst en sliq,
 Hvor Sangen buldrer vildt og voldsomt hen,
 Som Regn og Haglen i en Vinterstorm.
 En Buggevise, Træl! En Buggevise!

Karfer.

En Buggevise?

Hakon.

At det gamle Barn
 Indslumre kan i Natten uden Skræk.

Karfer.

Jeg kan en prægtig Kæmpevise, Herre!

Hakon.

Saaer den en hæslig Ende? Lader det
 Først, som det skulde gaae særdeles vel,
 Men ender dog tilsidst med Mord og Skiændsel?

Karfer.

Nei, Herre! Den begynder strax bedrøvet.

Hakon.

Det kan jeg lide. Dette Sving, at Alt
 Saa roligt og saa muntert aabner sig,
 For bestomeer at røre kun tilsidst,
 Er et til Uffelthed gientaget Kneb
 Af vore Skjalde. Morgenhimlen graa,
 Saa veed man strax, hvad man kan vente sig.
 Begynd din Sang!

Karfer (singer).

Ronning Harald og Erling de seiled en Nat,
 Ved Maanstin og sagte Vinde;
 Men da de komme til Dglogaard,
 Da brændte de Jarlen inde.

Hakon.

Karfer, est Du forrykt?

Min Faders Drapa synger Du mig for?

Karfer.

Var Sigurd Jarl da Eders Fader, Herre?

Det har jeg aldrig vidst. Ja, I har Ret,
Med ham fik det en daarlig Ende.

Hakon.

Li!

Karfer.

Her findes ei engang et Stykke Maatte,
Hvorpaa man sove kan, ei mindste Straa.

Hakon.

Hvis Du est træt, da stræk Dig hen ad Jorden!
Saa har jeg meer end eengang giort.

Karfer.

Det vil jeg,

Hvis I har intet derimod.

Hakon.

Sov! Sov!

(Karfer lægger sig ned paa Jorden og sover ind, Hakon betragter ham.)

Dorste Natur! Indslumret est Du alt.

Den Smule Gnist, som vidned, at Du var

Et Dyr, og ingen Blof, den ulmer dødt —

Allt under Afledningen. Vel Dig, vel Dig!

Her flammer det, her stormer det i meer

Ubændig Kraft. — Sang Du min Faders Drapa

I denne Time, for at give mig

Et Vink fra Nornen? Vorder Hakons Ende

Som Sigurds? Sigurd var, som jeg, en Blodmand,

En vældig Dyrker af de gamle Guder;

Han tæmmed under Venstabs Skin den fromme

Kong Athelstein; han hindred Kongens Daad.

(Urolig.)

Har da den hvide Kristus virkelig

Dig overvundet, Odin? Falder Den,

Som standser Sydens Tro? — Ha, det er kelig

I denne Hule! Her er koldt og fugtigt. —

(Han gaaer en Tidlang frem og tilbage, derpaa bliver han staaende og betragter Karfer.)

Han drømmer! Fæle Rynker folde sig

I Trællens Pande. Fy! Han ligger der

Dg griner under Lampen som en Trolld.

(Ruster i ham.)

Baagn, Træl! Baagn, Karfer! Hvad betyder det
Uffhyelige Smil?

Karfer.

At! Ha! Jeg drømte.

Hakon.

Hvad drømte Du?

Karfer.

Jeg drømte —

Hakon.

Stille! Lys!

Hvad er det for en Larm her over os?

Karfer.

En Skare Krigsmænd, Herre! Hører Du

Ei deres Spyd og Pandserplader rasle?

Ha, det er Konning Olafs Mænd, Herr Jarl!

Der søges efter Dig.

Hakon.

Den gamle Hvalving

Er ubekendt, og Thora gav mig Nøglen.

Med Jern og stærke Laase sluttet Døren;

Her er vi sikke. Hid kan Ingen trænge.

Karfer (lytter).

Hør, Herre! Hører Du, hvad Kampen raaber

Hjørøstet over Hovedet paa mig?

Hakon.

Hvad raaber han?

Karfer.

At Konning Olaf vil

Belønne Den med Hæder og med Guld,

Som bringer Eders Hoved.

Hakon (seer stivt paa ham).

Det vil Du

Dog ei fortiene? Hvorfor ryster Du?

Hvi est Du bleg? Hvi blaane dine Læber?

Karfer.

Af, jeg er endnu bange for min Drøm.
Siiig, Herre Jarl, hvad den betyder. I
Forstaaer Jer jo derpaa, I raader Drømme.

Hakon.

Hvad drømte Du?

Karfer.

Det allerførste var,
At vi var begge paa en Baad i Søen,
Jeg sad ved Roret.

Hakon.

Det betyder, Karfer!

Du raader for mit Liv og mine Dage.
Vær tro, staa mig i Nødens Time bi,
Saa skal jeg bedre lønne Dig, end Olaf.

Karfer.

Jeg drømte meer.

Hakon.

Hvad var det, Karfer? Tal!

Karfer.

Saa drømte jeg: en sort og sørlig Mand
Kom ned fra Fjeldet og fortalte mig,
At nu var alle Sunde lufte.

Hakon.

Karfer!

Du drømmer ikke godt; det vidner om
Et kort og stakket Liv kun for os Begge.
Vær tro! Vær tro! Som selv Du har fortalt,
Er begge to vi sødt den samme Nat;
Der bliver ikke heller langt imellem
Vor Død.

Karfer.

Saa syntes mig, jeg var paa Glade,
Hvor Konning Olaf lægge lod en Ring
Af Guld omkring min Hals.

Hakon.

Ha, det betyder,

Han lægger Dig en Ring af tvunden Gamp
Omkring din Hals, ifald Du troløs sviger
Din Husbond. Sæt Dig hen i Krogen der!
Jeg selv vil sætte mig i denne Krog.
Saa vil vi sove.

Karfer.

Som I vil, Herr Jarl!

Hakon.

Hvor skal Du hen?

Karfer.

Jeg først vil pudse Lampen.

Hakon.

Gaa, sæt Dig! siger jeg. Lad Lampen brænde!
Du kunde slukke den, saa sad vi her
I Mulm og Mørke. — Jeg begriber ei,
Hvor Folk saa rolige hver Aftenstund
Kan slukke Lysen, før de gaae tilsæns;
Det er et hæsligt Billede paa Døden,
Langt mere fort og fælt end Døden selv.
Hvad blusser stærkt og kraftigt, som et Lys?
Hvor bliver Lysen af, naar det er slukt?
Lad Lampen staae, den brænder døstigt; men
Den brænder dog endnu. Saalænge der
Er Liv, saa er der Haab. Gaa, sæt Dig, Søn!

(De sidde begge stille en Tidlang.)

Hakon.

Nu Karfer! Gover Du?

Karfer.

Ja, Herre Jarl!

Hakon.

Ha, dumme, stumpe Slave!

(Reiser sig og gaaer frem og tilbage.)

Hakon! Hakon!

Er dette Dyr den allersidste Levning
Af din forsvundne Magt? Jeg troer ham ei;

Thi hvad Begreb gjør sig et saadant Hoved
Om Bligt og Trostab? Som en Rænehund
Han kommer logrende til Den, som byder
Det bedste Suul.

(hoit)

Giv mig din Daggert, Karfer!

En Træl tør ikke føre Vaaben.

Karfer.

Herre!

J har jo stænket mig den selv. Der er den!

(Rækker ham den.)

Hakon.

Sov nu!

Karfer.

Ja strax.

(Lægger sig ned)

Hakon.

En Feber knuger mig,

Omsuser i mit Hoved. Jeg er træt

Og mat af Dagens Strid og Nattens Flugt;

Men sove tør jeg ei! thi denne Træl —

Nu jeg vil hvile lidt; men ikke sove.

(Sætter sig ned og slumrer ind.)

Karfer

(reiser sig sagte).

Nu sover han! Han troer mig ikke ret!

Han frygter, at jeg skal forraade ham.

Kong Olaf byder Penge for hans Liv,

Og hvad kan jeg vel vente meer af ham?

Han rører sig. — Hjælp Thor! Han gaaer i Søvn.

Hakon

(reiser sig i Søvn, gaaer med stive Skridt frem og standser midt i Gulen).

Gulldharald! Graafeld! Ha, hvad vil J mig?

Lad mig i Ro, J har fortient Jer Død,

Jeg sveg Jer ei med løiet Venstab. — Nu

Hvad vil J, Pigebørn? Gaaer hjem, gaaer hjem!

Nu har jeg ingen Tid at gantes længer.

Og Eders Fæstemænd — og Odins Billed —

Det sank i Gruus — Du beed paa Krogen, Olaf!
 Nu vil Du have Hakon til at bide
 Paa Dødens Krog. — Hvo græder hist bag Busten?
 Det er det værste. Erling græder Du?
 Stak jeg for dybt? — Der trille Purpurdraaber
 Udaf dit Bryst imellem Roserne.

(Raaber høit.)

Ha, Karfer! Karfer!

Karfer.

Herre Jarl! — Han gaaer
 Bestandig end i Søvn.

Hakon.

Det er fuldbragt!

Der er din Daggert! Stød den i mit Hierte!

Karfer.

Det vil I angre, naar I vaagner, Herre!

Hakon.

Jeg har fortient det, Karfer! Stød kun til.

Karfer (tager Dolten).

Han er min Herre, jeg maa lyde ham.

Hakon.

Ha, skynd Dig! skynd Dig, Karfer! før jeg vaagner.
 Du eller jeg maa døe.

Karfer

(Støder Dolten i hans Bryst).

Saa dø da Du!

Hakon (størter).

Der traf mig Himlens Havn med sine Flammer,
 Nu er din Spaadom opfyldt, Trygvason!

(Han døer.)

Karfer.

Nu er det giort, nu hjælper ingen Klage.
 Om end jeg skreg og tudeb nok saa meget,
 Saa tudeb jeg dog ikke Livet i ham.
 Nu vil jeg tage Nøglen af hans Lommer,
 Og bære ham i Gangen op til Døren,
 Og aabenbare Konning Olaf Alt,

Saa stænker han mig baade Sølv og Guld.
 Steet er nu steet! Han vilde selv sin Død;
 Jeg har kun adlydt, hvad min Herre bød.

(Han løfter Liget paa sine Skuldre, og bærer det bort.)

En rummelig Plads uden for Thoras Gaard.

Olaf Trygvason staaer bevæbnet med Skjold og Spyd paa en høi Sten,
 omringet af Folket paa Thinge.

Grif.

Der kommer Thrønderne, Herr Konge! Nu
 Er Thinget fuldt, nu mangler ingen meer .
 Af alle Dalens Sendebud og Laugmænd.
 Der kommer Bergthor Smed, den ældste Thrønder,
 Han stred med Dig igaar, men saae Dig ei,
 Thi Nat faldt paa, før Slaget var forbi.
 Det er en Mand! Du skulde see hans Døttre,
 Dem fik han med sin tredie Hustru, da han
 Var over treds.

Bergthor kommer, fulgt af en Skare Bønder.

Bergthor.

Der staaer han, Brødre! Seer I,

Der staaer han kongelig paa Thingets Steen,
 Ret som Haarfager, ret som Athelstein!

(Tager sin Hue af.)

Est Du Kong Trygvas Søn af Vigen, Du?

Olaf.

Ja, jeg er Olaf, Trygvas ægte Søn.

Bergthor.

En fager Mand! Man kiender Gitten strar.

Nu Olaf! Du har stævnet os til Thing;

Jeg Laugmand er for Thrøndelagens Bønder,

Thi jeg er ældst. Velkommen her i Landet!

Vi stred med Dig igaar, vi see Dig først

I dag. I gaar var ikke Tid til Syn.
 Hver Norges Mand har længtes efter Dig.
 Med Glæde vil jeg kaare Dig til Konge,
 Dertil est Du med Gren født. See her,
 Her er en Krone, Konge! Hakon bad
 Mig smedde den; men jeg har hamret Kronen
 Omkring en Jernring, Halfdan Svartes Maal;
 Den passed ikkun slet til Hakons Hoved;
 Den faldt ham over Dinene. Nu kommer
 Det an derpaa, om Du kan passe den.

(Olaf sætter den paa.)

Den passer ham, som den var støbt om Isfen.
 Slaaer nu paa Eders Skjolde, Bondemænd!
 Og keiser ham!

(Vaabengny.)

Almuen.

Hil Olaf Trygvason,
 Vor Konge! Hil vor Konning Olaf! Trostak
 Og Mandskab sværges Dig. Vi sværge høit
 Ved Odin, Vil' og Bee, ved alle Guder!

Olaf.

En Gud er nok, I snilde Norges Mænd;
 Thi sværger ved den ene, sande Gud,
 Som hører og som skuer Alt i Himlen.

Almuen.

Ved Olafs Gud, ved Olafs Gud! Vi sværge!

(Vaabengny og Glædesraab. Man hører Larm udenfor Stuepladsen.)

Olaf.

Hvad er det for et Dpløb hisset?

Einar (kommer).

Herre!

Din Sol har brudt sin mørke Tordensky;
 Den lyner og den tordner ikke meer.
 Man bringer hid Jarl Hakons Liig paa Skjolde.
 Hans gamle Kiæreste, Fru Thora, har,
 Som Gris forsikkred, ikke glemt sin Elskov,

Hun havde stult ham i en ukendt Hvalving;
Der er han myrdet af sin egen Træl.

Dlaf.

Har Du seet Hakons Liig, og veed Du vist,
Det er ham selv?

Grif.

Ja! nu er det ham selv,
Ei blot hans Kiortel; dødbleg ligger han,
Og Blodet flyder af et Saar fra Brystet.

Dlaf.

Fred med hans Siæl i Døden! Bringer Riget
Hvor før det laae, hvor man har fundet det.
Hans Død forsoner mig, mit Had er slukt.
Den arme Qvinde: trofast, elstovsfuld!
Giv hende dette kiære Støv igien.
Den Træl, som svog sin Herre, lide Døden.

Grif.

Vel, Herre Konge!

Dlaf (stiger ned).

Nu afsted til Glæde!

Hvo følger mig?

Bergthor.

Det hele Norge, Konge!

Dlaf.

Godt! I skal alle være mine Gæster.
Middagen vidner om en venlig Aften;
Guldhornene skal vandre Bænken rundt
I Trondhiems muntre Lund; dem skal I tømme
Til Dlaf's Velkomst.

Mængden.

Hil vor Konning Dlaf!

(Baabengny. De følge ham.)

Den underjordiske Hvelving.

Lampen brænder endnu. Lyende Svende komme med en sort Kiste; de sætte den midt i Hulen og gaae igien. Thora kommer langsomt med et draget Sværd og en stor Krands af Granløv i sine Hænder; hun staaer længe og betragter Kisten, endelig siger hun:

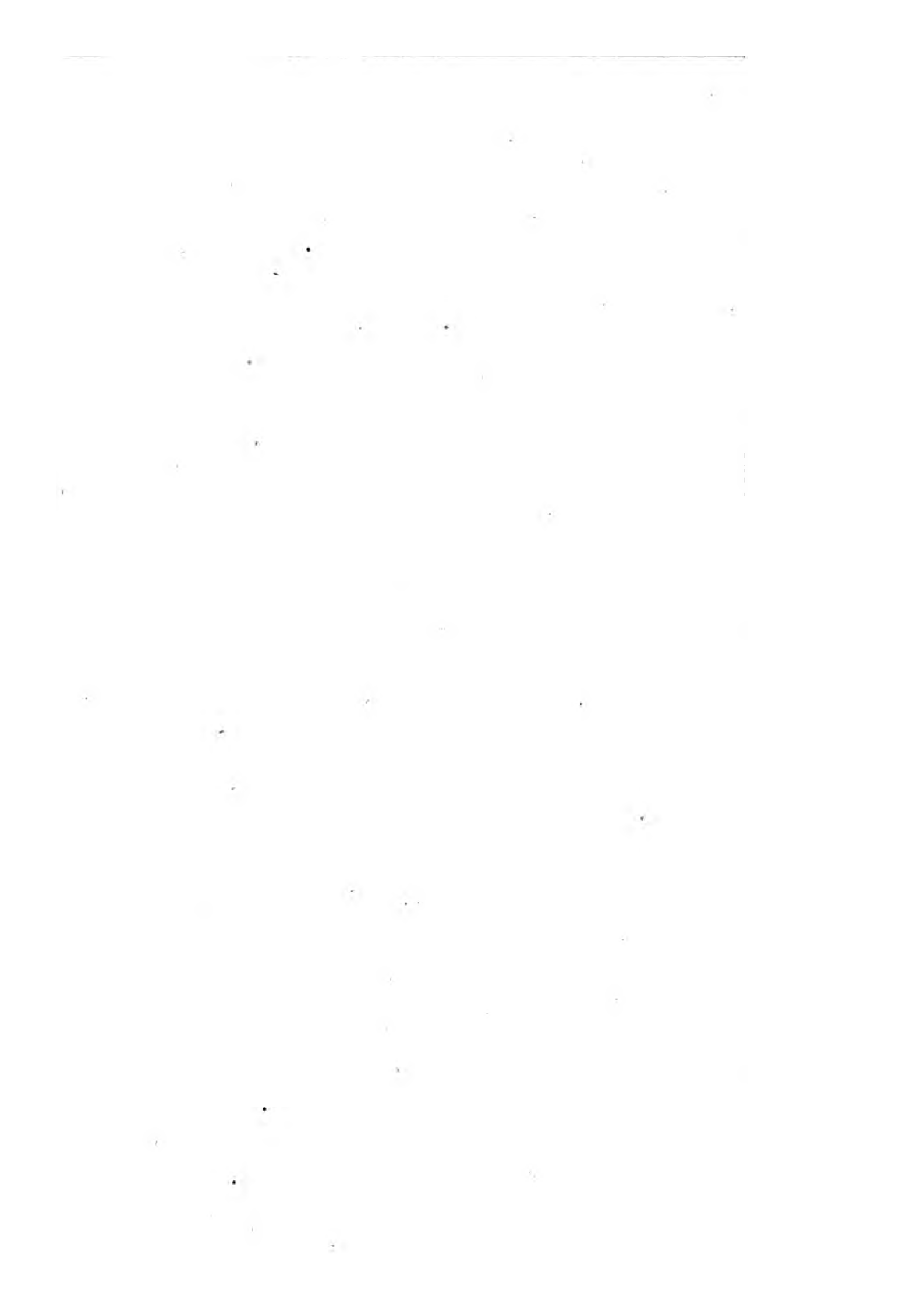
Saa est Du nu da strinlagt, Hakon Jarl!
 I Thoras Skrin — Det havde mindst jeg ventet.
 Nu Fred med dine trætte Been i Graven!
 Hvis Du har syndet, har Du hødet for det,
 Og Ingen spilde meer et frækt og grusomt
 Letfindigt Ord, til Skændsel for dit Rygte.
 Jeg elsker Dig i Døden som i Livet.
 For kort Tid siden glimred Du i Nord,
 Som Solen, hvorved Alting faaer sin Glæde;
 Nu har den hele store Helteflo
 Forglemt Dig, hylde nu et fremmed Hjs.
 Et blømt, qvindligt Hierte staaer kun end
 Af stille Beemod ved dit kiære Minde.
 Saa lad da hende hde Dig den Hæder,
 Som dine Mænd har glemt i Glædens Ruus.

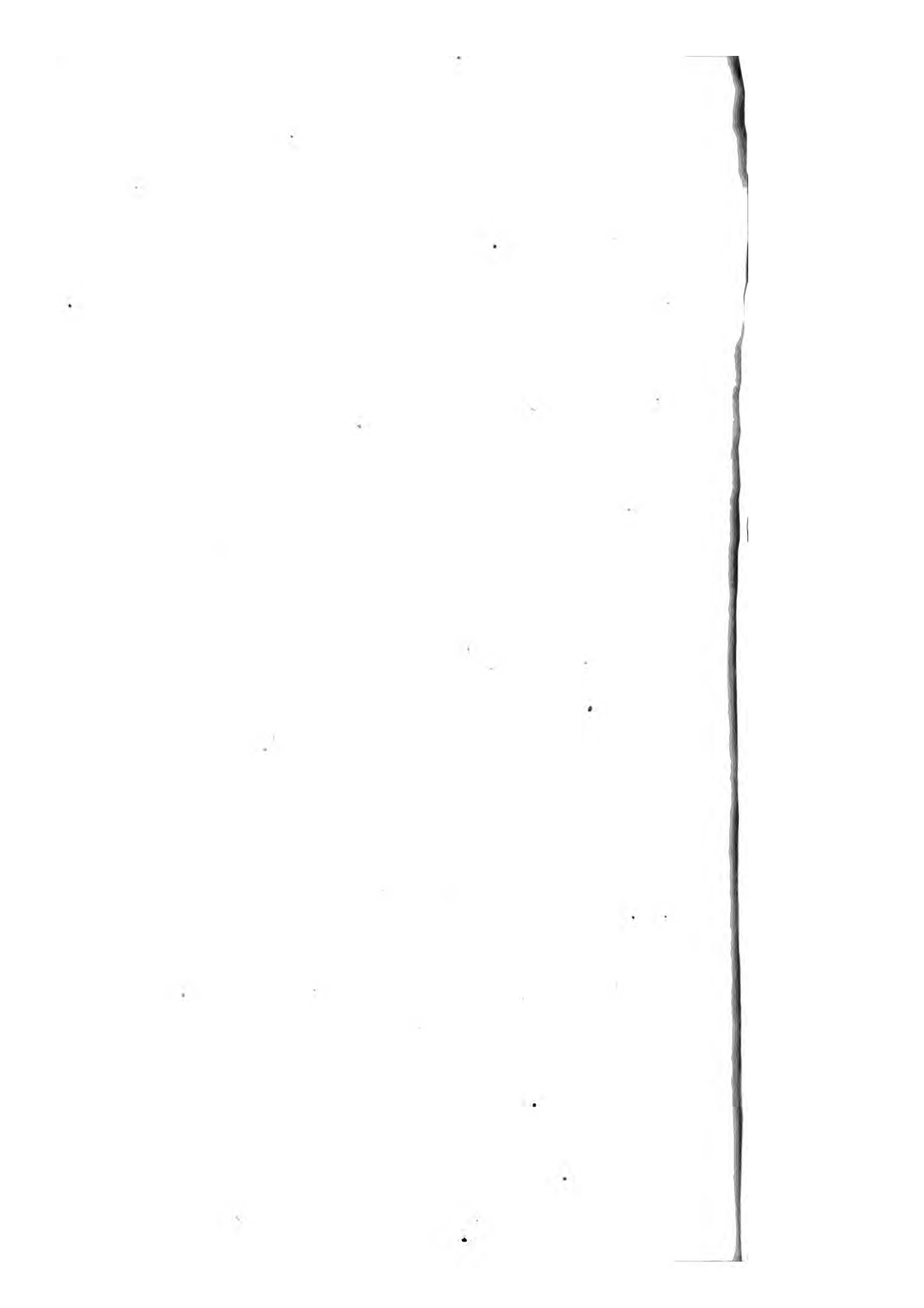
(Hun lægger Krandsen og Sværdet paa hans Kiste.)

Tag af din Thoras Haand en frodig Krands!
 En Krands af Norges stolte Graner slynge
 Sig om dit brede Kampesværd; den vidne:
 Du var en nordist og en sjelden Helt;
 En Blomst, som qvaltes af en Vinterfrost.
 Engang vil Nordens Saga koldt fortælle,
 Naar Tidens Haand har slettet Farven ud,
 Og kun Bedriftens Omrids staaer tilbage:
 Han var en ond, en grusom Afgudsdyrker!
 Med Gysen vil man nævne da dit Navn.
 Jeg gyser ikke; thi jeg kiendte Dig.
 De bedste Kræfter og en mægtig Mand
 Blev Offret for sin Tids Bildfarelser.

Saa sov da vel, Du store Hakon Jarl!
Tusind god Nat! Gifft glæde Seiersfader
Din Kæmpesæl! — Nu gaaer jeg bort og luffer.
Dg naar man atter aabner denne Dør,
Da bringe Thoras Svende hendes Liig,
Dg sætte det ved hendes Hakons Side.

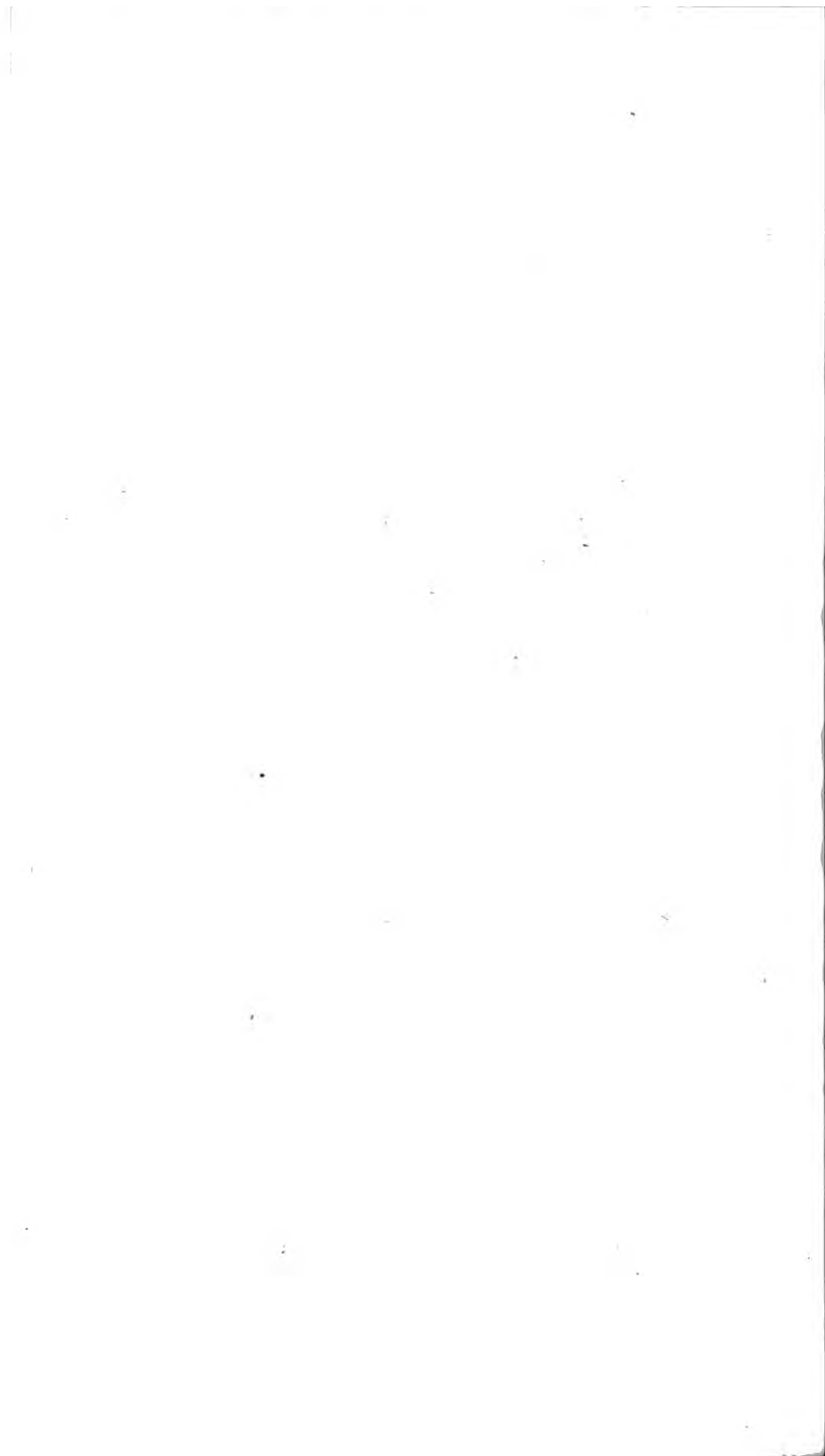

Oehlenschlägers Tragedier.

Fjerde Bind.

Oehlenschlägers

T r a g ø d i e r.

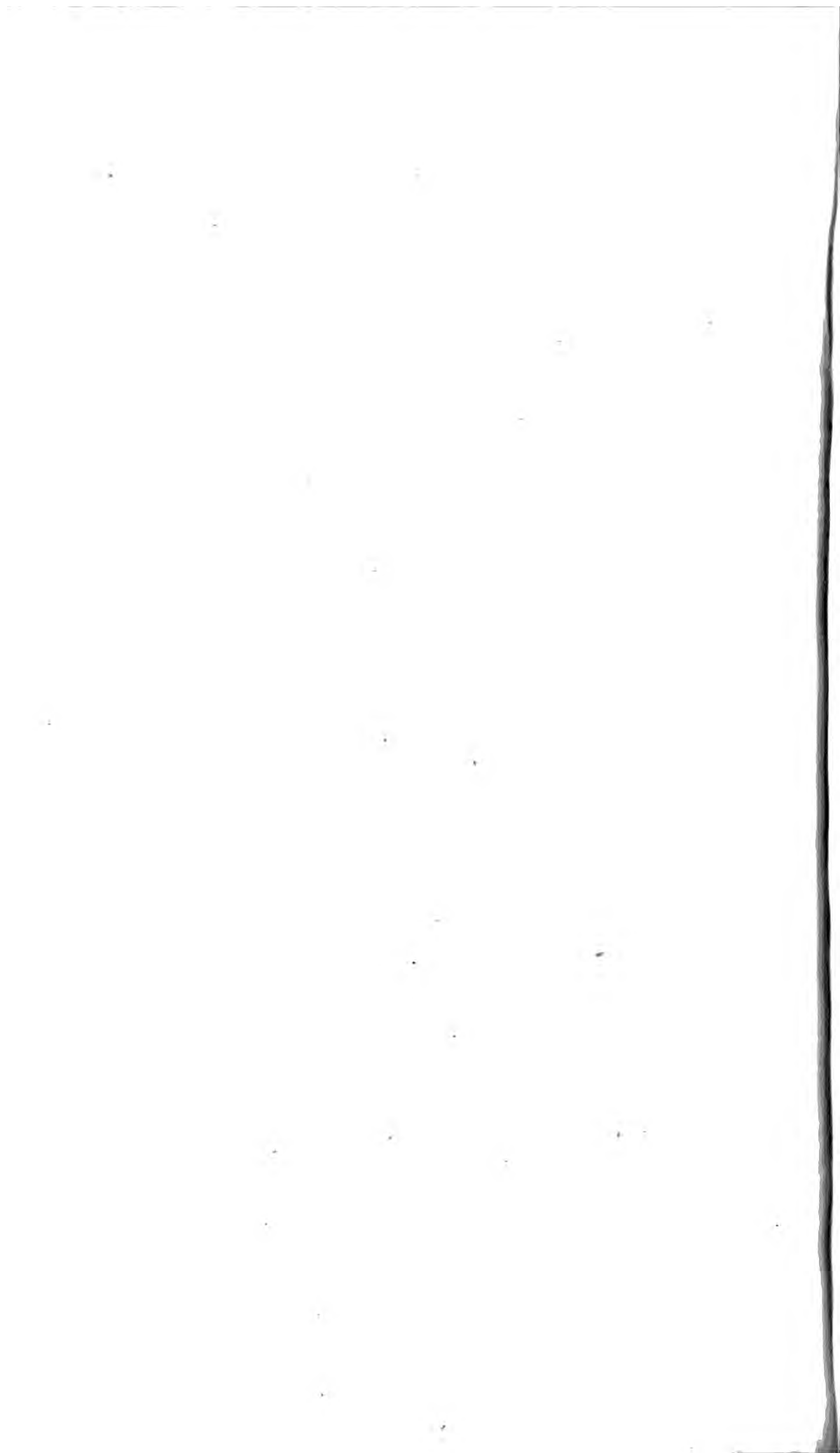
Fjerde Bind.

K i ø b e n h a v n.

Paa Universitetsboghandler Andr. Fred. Høsts Forlag.

Trykt hos Kgl. Hofbogtrykker Bianco Luno.

1849.

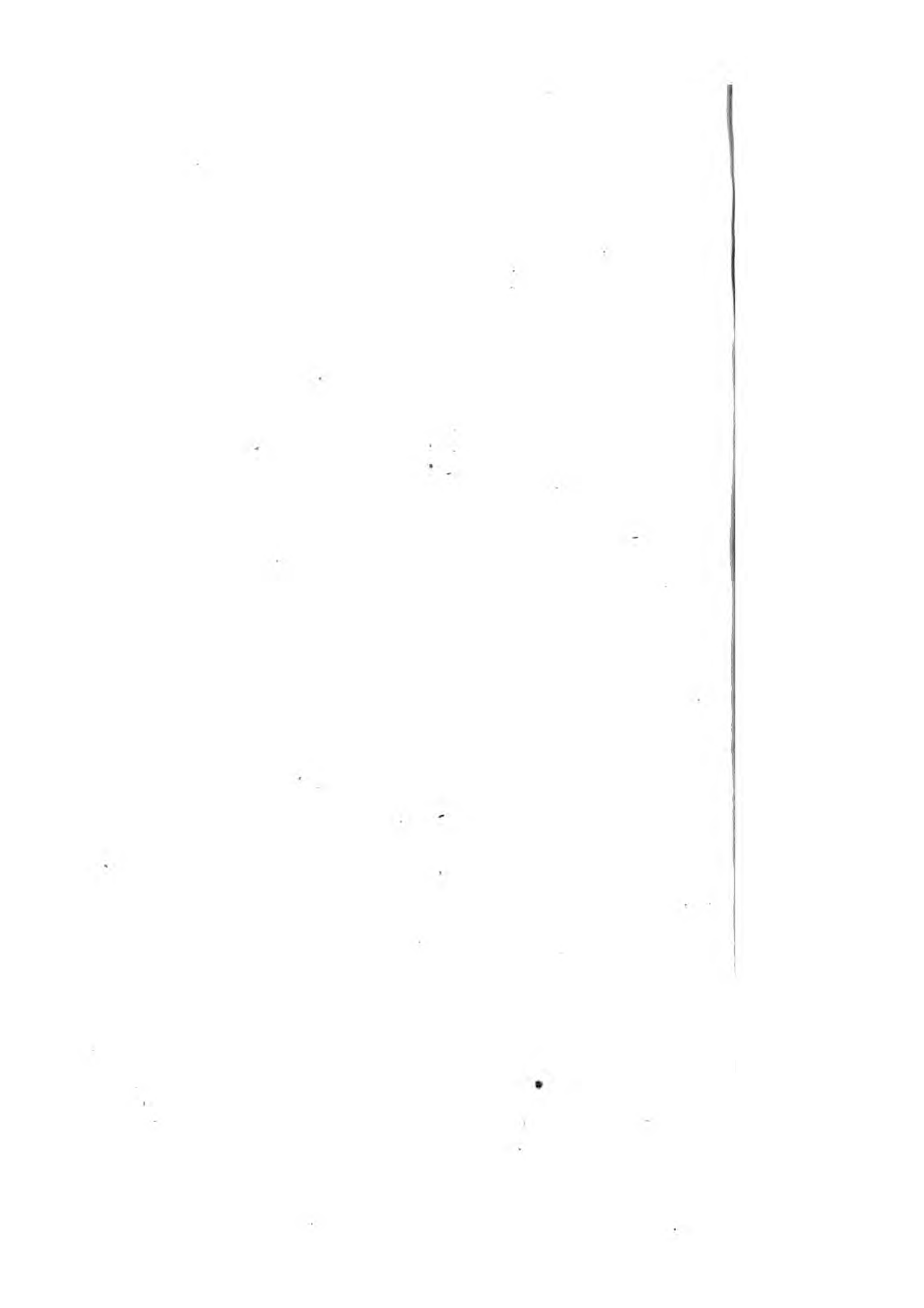

I n d h o l d.

Dlaf den Hellige.

Landet fundet og forsbundet.

Knud den Store.

Olaf den Hellige.

Tragødie i 5 Handlinger.

(1836).

Personerne.

Rong Olaf Haraldson, af sine Fiender kaldet hin Digre, efter sin Død af Alle: den Hellige.

Magnus, hans lille Søn.

Harald Sigurdson, hans Hælsbroder.

Astrid, hans Dronning.

Ingegerd, hendes Søster, Dronning i Garderike.

Thormod Kolbrunarskiald, Kongens Ven.

Sighvat Skiald.

Rorik, en blindet, forhenværende Underkonge.

Biorn Staller.

Biskop Grimkel.

Kalf Arnason,

Finn og

Thorberg, hans Brødre,

Thorer Hund,

Harek af Thiotte,

Gunsteen,

Rognvald,

Sigrid, Kalfs Hustru.

Sigurd Alfison, en dansk Mand.

Afarfaste, Gaukathorer og flere Skovrovtere.

Thoraren, en islandsk Kiebmand.

En Lægeqvinde.

En Amme.

Finn Lille, Roriks Træl.

Gisfur Guldbraa,

Thorsind Mund,

Hofgarde Ref,

Hofgoder, Kæmper og Præster.

} Bønder.

} sungen de Skialde.

Handlingen foregaaer i Værdalen, Nømteland og paa Stiklestad,
i Midtsommeren 1030.

Første Handling.

En Hal hos en rig Bonde i Værdalen.

Kong Olaf. Thormod Kolbrunarstjald.

Olaf.

Thormod Kolbrunarstjald! Det glæder mig
At see Dig her igjen i Norges Land,
Saasnart jeg sætter Foden over Kiølen.
Hvorledes har Du levet siden sidst?

Thormod (munter).

Godt, Herre! Skjøndt jeg ei var i Besøg
I Bretland hos Kong Knud hin Mægtige,
At hente gyldne Ringe mig, som Sighvat.

Olaf.

Har altid Du endnu den slemme Vane
At haffe lidt paa Sighvat? Nu er Sighvat
Som Pilgrim i Rom, nu kan han bede
For Dig, imens han beder for os Andre.

Thormod.

Ja lad ham det! I Rom — der beder man,
Her gælder det vel om at stride snart.

Olaf.

Jeg takker Dig, fordi Du kommer til mig,
I Farens og i Nødens Tid. Du bruger

Dit Sværd saa kraftigt, som Du slaaer din Harpe.
Jeg trænger til dem begge, gode Skiald!

Thormod.

Jeg har dem begge med. Her er mit Sværd,
Dg Harpen hænger hæsset i mit Hytte.
Men, Herre Konge! see, jeg bringer end
Tre andre Skialde.

Dlaf.

Vel! Det Hværv, jeg har,
Dg den Bedrift der forestaaer, behever
God Skialdesfang.

Thormod (teer).

Som Ried behøver Salt,
Naar det skal lægges ned og ei forraadne.

Dlaf.

Hvo er de andre Skialde?

Thormod.

Gisfur Guldbraa,
Hans Søn Hofgarde Ref, og Thorsind Mund.

Dlaf.

Velkommen alle mine gode Skialde!
Hvor var I, mens jeg var i Garderike?

Thormod.

Hos Ottar Bonde hist i Numedal;
Vi pløied Agren med ham, rødded Urer,
Dg bildte selv os ind, vi var paa Island
Igien, som Bønder; stienet ei noget Hella
Forlyster Natten her med kraftig Flamme.

Dlaf.

Saa har I ei fulgt Strømmen?

Thormod.

Nei, Herr Konge!

Det Skialden gaaer som Laren: ofte springer
Han allerbedst, naar det er hardt mod Strømmen.

Dlaf (teer).

Dg fanges i en Kurv.

Thormod.

Os har Du fanget
I Gævmildhedens, Vennefælighedens.

Olaf.

Vel, Thormod! hvilken Fremtid spæer Du mig?
Jeg drog fra Sverrig med en ringe Hær.

Thormod.

Der snart vil vorde stærre, tro Du mig!
Snebolden triller hurtig ned fra Bierget,
Forvandlet til det frygteligste Fjeldsfred.

Olaf.

Den trænger ogsaa til at vorde stor;
Thi dersom Rhygtet mig har Sandhed talt,
Forjæmle sig tretusind vrede Bønder
Bed Trondhiem, under Thorer Hund, samt Harek
Af Thiotts med Kalf Arnason.

Thormod.

Men Hunden

Vil ikke bide Dig; thi den har afflidt
De skarpe Tænder alt paa Bjørnejagten
I Biarmeland; og Kalven, Herre Konge!
Den stanger slet, thi den har ingen Horn.

Olaf.

Beständig lystig!

Thormod.

Lystig maa man være,
Naar man i Marken gaaer, at meie Korn.
Jeg stedsse før har kendt Dig fro, min Herre!
Glem ei, da Du som liden Gut paa ti Aar
Opsadled Bukken til din fromme Stedfa'er,
Den fredelige Konning Sigurd Svr,
Da han befaled Dig at bringe Hesten.
Du sadler ikke Gangeren til Flugt,
Du sadler Bukken. Lad den stange dem!

Olaf (i andre Tænder, sultende).

Ja gib den vilde!

Thormod (affides, forundret).

Denne Modløshed!

(Svit.)

Tilgiv, Herr Konge! men — ifald Du tvivler
 Og sørger alt, — da skynd Dig heller strax
 Tilbage til det fjerne Garderike,
 Og modtag der det Land Bulgarien,
 Som Konning Jarisleif har lovet Dig.
 Med Overmod maa Livets Bæger stumme,
 Hvis det beståle skal en dristig Flok;
 Men smitter Du os med Nedslagenhed,
 Da har alt Fienden vundet halvt sin Seir.

Olaf (vred og stolt).

Fremfusende, som altid! Næsedær!v!

(Fatter sig.)

Men — jeg tilgiver Dig; jeg veed, det kommer
 Velmeent fra Hjertet.

Thormod (glad).

Nu, Christ være lovet!

Jeg mærker, Du kan vorde vred endnu.
 Saa har det ingen Nød. Vær Du kun vred!
 Ifald kun ei din Brede gaaer saa vidt,
 At Du en Vidie flætter i mit Haar,
 Og hugger Hov'det af.

Olaf.

Det er for godt!

Men hvor kan Thormod troe, at Olaf sukker
 Modløs for Bondehæren?

Thormod.

Du har Ret!

Det var en Dumhed af mit gode Hoved.
 Men hvorfor sukker Du da, fromme Konge?
 Betro mig dine Suk. Det er en Sag,
 Som gaaer fra Hjertet; der er Skjaldens Rige.

Olaf.

Du veed, min Dronning Astrid følger mig.

Thormod (smilende).

Dg sukker Du for hende, Herre Konge?

Dlaf.

Nei — over hende.

Thormod (bald sagte).

Det er mere troligt.

Dlaf.

Men misforstaa mig ei! Hun er mig kjær.

Thormod.

Det bør hun ogsaa være; thi det var
Et Vennestykke, da hun friede selv —
Ved Sighvat.

Dlaf (fortrydelig).

Altid spodst og altid Sighvat!

Thormod.

Lilgiv min Overgivenhed, Herr Konge!
Den kommer af, jeg seer Dig her igien;
Det gjør mig lykkelig, det gjør mig lystig.
Ifald Du byder det, jeg være skal
Alvorlig som en Munk, der synger Mæsse.

Dlaf.

Ja vær alvorlig, Ven! Dg viis Dig værdig
Til min Fortrolighed. — Hun følger mig —
Dg Barnet følger.

Thormod.

Af! din lille Søn,

Som Sighvat af Banvare døbte Magnus,
Da han ham vilde give Kongenavn,
Smukt efter Karl hin Rike. Han tog feil,
Dg kaldte Drengen Magnus, ei Karolus.
Saa lærd han var, forstod han ei Latin.

Dlaf.

Nu atter Sighvat!

Thormod.

Det var sidstegang. —

Hvor gammel er da nu din lille Magnus?

Dlaf.

Han Alfild fødte for tre Somre siden,
Før Astrid blev min Hustru.

Thormod.

Er hun nidkær?

Dlaf.

Nei tvertimod, hun elsker Barnet høit,
Men med en Kiærlighed, som ængster mig.

Thormod.

Forklar mig det, Herr Konge! Jeg forstaaer
Mig lidt paa Angst, og mindst paa Kiærlighedens;
Skiondt Elskov er just ei mit Hierte fremmed.
Paa Island var der en mørkladen Dig,
Jeg digted mine første Viser til;
Og derfor kaldes jeg Kolbrunar = Skiald.

Dlaf.

Du allerbedst vil fatte hvad jeg mener,
Naar selv Du hører hende tale, Thormod!
Der kommer hun.

Thormod.

Rødsiet og forgrædt.

Dronning Astrid kommer; den lille **Magnus** løber foran hende.

Astrid.

Du søde Barn, saa løb dog ei din Vej!
See, Astrid elsker Dig med Moderømhed.
Kom til mig! Kom! (vred) Kom! siger jeg. Han-vil ei,
Han er ulhydig. Bør han nu ei revses?
Skal han ei komme til mig, naar jeg kalder?

Dlaf.

Han er saa lille. Skræk ham ei med Trudsel,
Saa kommer han. (venlig) Kom Magnus!

(Barnet løber hen og kaster sig i hans Arme, han tager det paa Armen
og kysser det.)

See, der er han!

Astrid.

Dig lyder han, fordi Du er hans Fader;
 Mig vil han ikke lyde, skøndt jeg elsker
 Ham som en Moder. Ha, det er min Skæbne!
 (Hun græder.)

Dlaf.

Min hulde Dronning Astrid, vær fornuftig!
 Lad Afstedstimen worde mild og klar,
 Som Sommermorgnen til den skønne Dag.
 Vi sees vel snart igien.

Astrid.

Ja — hist i Himlen!

Dlaf.

Vil Du mistroste mig?

Astrid.

Det kan Du spørge?

Dlaf.

Den Mand, Du ynder, maa Du agte med;
 Men agte kan Du ingen modløs Mand.
 Drag til din Broder, drag til Svearike!
 Lag Drengen med! Bevar mit Diefteen!

Astrid.

Han er Dig mere dyrebar end jeg.

Dlaf.

Jeg elsker ham som Fader.

Astrid.

Er da jeg

Ei Moder mod ham?

Dlaf.

Jo.

Astrid.

Gud Dig forlade,

Som Du misliender mig!

Dlaf.

Nei, Astrid! ved

Den hellige Jomfru, Olaf kender Dig,
 Og skionner paa de Dyder, Du besidder.

Astrid (bitter).

Men dem jeg ei besidder —

Thormod (sagte).

Dem kan han

Ei skionne paa.

Olaf.

Min Hustru! vi er Synd're
 For Gud, og Hver har sine Feil paa Jorden.
 Lad os ei spille Afskedstimen, Astrid!
 Med at betragte Livets Skyggesider.
 I Afskedstunden reiser atter sig
 Med Duft hver visnet Blomst paa Livets Bei.

Astrid (vriiter sine Hænder).

Jeg sammenlignes med en visnen Blomst!

Olaf.

Du misforstaaer mig ganske. Hver en Fryd,
 Vi her har nydt, det er en vienet Blomst;
 Men Afskedstaarens Regn gjør, at den groer
 Fortriflet op i Paradisets Hauge.

Astrid (kærlig til Varnet).

Kom til mig!

Olaf (rækker hende det).

See, der er han.

Astrid (kysser den Lille).

Søde Dreng!

(Stirrer paa ham og siger derpaa med Rædsel):

Gud, hvor han ligner Alfild! Og han seer
 Spodst paa mig, med et Smil, som om han sagde:
 Ja kiæl Du kun! Du mener det ei ærligt,
 Du est dog ei min kiødelige Moder.

Olaf.

Hvor kan en sværmerisk Indbildningskraft
 See Eligt i en uskyldig Engels Ansigt?

Astrid (om).

Ja, Engel er han! Han er englestion.
 Ufsyldige Barn! tilgiv mig min Betskyldning.
 Nu leer Du mildt — som Engel. Alle Børn
 Er Engle. Hil det Barn, som tidlig døer!
 Det syndes ei, det kommer vist i Himlen.

Dlaf (sagte til Thormod).

Der seer Du, Thormod! Fatter Du min Angst?

Thormod.

Ja jeg begynder selv at vorde bange;
 Paa slige Sagter bider intet Sværd.

Dlaf

(med stærk Stemme, misfornøiet).

Han skal ei døe! Han er min første Søn;
 Nei! han skal arve Riget efter mig.
 I Slaget's Stund er Mindet om min Magnus
 Den Tanke, der bestæler mig som Helt
 Paa Jorden; stiondt det Maal, jeg stevner til,
 Staaer i Guds Rige.

Astrid (med frampagtig Bølsomhed).

Jeg skal pleie ham,
 Og lære ham at elske Dig, hans Fader.
 Og stiondt hans Blik som Pile trænge sig
 Dybt i mit Hierte, da de minde mig
 Om hvad jeg savner; — skal jeg trykke ham
 Saa ømt til denne Barm, som om han fik
 Af den sin Die.

(Hun trykker Barnet saa stærkt i sine Arme, at det striger.)

Dlaf (vrister Barnet fra hende).

Nei, ved Gud og Mænd,
 Det skal Du ei. Du faaer ham aldrig meer
 I dine Arme.

Astrid.

Grumme! stiller Du
 Mig ved min sidste Trøst?

Olaf.

Det koster mig

At tæmme Breiden, Astrid! Var det skeet
 For ti Aar siden, da Gud naade Dig!
 Men jeg har lært at tvinge mig som Christen,
 Og jeg skal ei behandle Dig med Strengbed,
 Selv ei miskiende Dig. Gaae! Du er syg,
 Mat — stælesvag.

Astrid.

Eroløse, grumme Mand!

Du aldrig, aldrig har Du elsket mig.

Olaf (rolig og bestemt).

Nei aldrig! Jeg tilstaaer det ærligt, Astrid;
 Du kræver det. Og aldrig har jeg sagt,
 At Olaf elskte Dig. — Jeg heilede til
 Din Søster Ingegerd; din Fader gav
 Sit Ja til dette Ugteskab; men tog
 Det strax tilbage, da den stærke Drot
 Fra Rusland sendte sine Friere.
 I Garderike maatte Ingegerd,
 Som lydige Datter, ægte Jarisleif.
 Da talde Du med mine Sendebud,
 Og lod Dig tydelig dermed forstaae:
 Du ønskede nok at vorde Norges Dronning.
 Af Kiærlighed til Land og Rige, kom
 Jeg Dig imøde; gjorde Sveafongen
 Til Norges Ven, og Astrid til min Dronning
 Og til min Hustru. — Og jeg var din Husbond, —
 Hengiven — ærlig, — agtede dine Dyder —
 Var venlig mod Dig. Aldrig har Du hørt
 Et Ord fornærmeligt fra disse Ræber.
 Nu sværmer Du! Men dette Sværmeri
 Er fælt, og gyseligt og farligt, Kone!
 Jeg stilles venligt fra Dig — hvis Du vil;
 Jeg kommer atter til Dig — hvis Gud vil!
 Men Barnet i dit Bærg faaer Du ei.

Astrid (fortvivlet).

O jeg Usalige! Nu saa farvel,
Du grumme Helt! Jeg ønsker Dig ei Ondt,
Endstiondt Du krænker og fornærmer mig.
Gud stænke Held og Seir Dig mod din Fiende!

Olaf.

Gud stænke Dig Besindighed og Ro,
Og begge, naar engang vi sees igien,
Samdrægtighed og Fred. Christ være med Dig!

(Astrid gaaer.)

Thormod (roster paa hovedet).

Det er et farligt Folk at stride med,
Det Dvindfolk! Mænd — det er en anden Sag,
De være maae saa tappre som de ville,
Paa dem dog bider Sværd og Spyd og Dre;
Men intet Sværd kan tvinge Dvindesind!
Og Thorer Hund forstaaer sig saa godt
Ei bag sin biarmelandste Heresofte,
Som sliig en Dvinde bag sin Laaresnak.

Olaf.

Nu staaer jeg her med Barnet i min Arm
Og Dren i min Haand. Hvor kan jeg kæmpe
Saaledes faren? Magnus, kære Dreng!
Nei, nei, jeg giver ikke Slip paa Dig,
Før Himlen sender mig en venlig Engel,
Der kan bevare Dig.

(Han gaaer til en Dør og virker, Ammen kommer.)

Følg med din Amme!

Og leg i Fruerstuen med min Hielm.

Magnus.

Den skal jeg høre, som min Fader har den.

Olaf.

Det lærte Dig din Amme vel at sige?

Ammen.

Jeg vædder, han gjør ei mit Ord til Skamme.

(Hun gaaer med Barnet.)

Thormod (seer ud af Vinduet).

Der kommer alt den Engel, som Du maned.

Thi hvis ei Diet reent bedrager mig,

Gaaer Du i denne Stund et kiært Besøg

Af Dronning Ingegerd fra Garderike.

Hun stiger af sin Karm ved Fruerstuen,

Hun har alt mødt, og taler med sin Søster.

Olaf (forbausset).

Hvorledes Ingegerd? Fløi fra din Mand,

Dit Garderike Du, til Norges Land?

Est Du et Englesyn i Straalestin,

Som til min store Daad mig vier ind?

Kom Du et Nattens Blandværk, Sandhed ei, —

Og frister Olaf end paa Livets Bei?

Nei! — atter jeg dit Himmelsie seer,

Og tvivler ei om Dyd, om Fromhed meer.

Du styrker mig, min Barm Du ei gjør trang.

Jeg skal Dig see — Dig hilse — sidstegang.

Ja! sidstegang; hvad end Guds Villie bød,

Hvad enten Seier — eller Martyrdød!

Thormod.

Hvi blev den Lilievand dog ei din Brud?

(Veger først ud paa hende, og saa paa sig.)

Naar Solen kommer, — saa gaaer Faklen ud.

(Han gaaer.)

Dronning Ingegerd kommer venlig og munter.

Vel mødt, Kong Olaf!

Olaf (forvirret).

Ingegerd! Veninde!

Du her? — Hvorledes gjorde Du saa snelt

Den lange Reise? Jeg forbauses — Ingegerd! —

Dg fort før Slaget? — Af besværrer kan
Jeg her med Gæstfrihed ei favne Dig.

Ingegerd (smilende).

Min Ven! jeg kommer ikke for at favnes.

Olaf.

Men sig! Saa brat! — Knap har jeg taget Afsted
Med Konning Jarisleif og Dig —

Ingegerd.

Saa flyver

Den lette Fugl alt lystigt efter Olaf.

Har Du ei ofte sammenlignet mig

Med Fuglen, for min Sang og før min Flugt?

Nu vel! jeg følger Fuglens Natur.

Hvad er en saadan Reise for en Drossel,

Fra Garderikes Mark til Kiølsens Fjeld?

Olaf.

Men —

Ingegerd.

Hør mig! Du maa ikke meer forbauses.

Forbauselsen ei klæder Helten godt,

Den sømmer sig kun lidt den vise Mand,

Dg allermindst den christelige Helt.

Olaf.

Saa lær mig da —

Ingegerd.

Først haaber jeg, Du veed,

Endstjøndt Du ingenting har hørt endnu,

Af denne Reise steer i bedste Hensigt,

Dg at den ei gjør Olafs Franke Skam.

Olaf.

O gid mit eget vilde Fordumsliv

Uplettet var, som dit, Ustyldige!

Ingegerd.

Du drog fra Jarisleif, endstjøndt han hød Dig

Et Rige, — sandelig ei noget slet;

Dit Fædrefrige vilde Du gienvinde.
 Men ikke for Uergierighedens Skyld!
 Det halv begyndte, halv tilintetgjorte
 Men store Værk: at christne dine Landsmænd,
 Det vilde Du fuldende. Svigted Lykken,
 Da skulde det besegles med din Død.

Olaf.

Saa er det.

Ingegerd.

Men — til dette fjerne Nord,
 Paa, hvad han kaldte „sværmeriske Tog“,
 Gav Jarisleif Dig ingen Kæmper med.

Olaf.

Jeg skal vel finde dem!

Ingegerd.

Men Helten trænger
 Til gode Sold; thi han er ingen Bonde,
 Hvis Nr ham staffe Guld; og ingen Riobmand,
 Hvis Skib ham bringer Sølv; i lange Krig
 Gjør han i Vikingsfærd ei heller Bytte.
 Og skøndt vel Blod og Uren ei belønnes
 Med Penge, — var det aldrig Helten uskært
 At eie skønne Sværd og gyldne Ringe.

Olaf.

Dg disse?

Ingegerd.

Bringer Ingegerd i Kister
 Paa sine Gangere.

Olaf.

Høimodige!

Ingegerd.

Spar Laffen! See, min Gave kun er liden.
 Jeg bringer Sværd og Ringe; Du, Kong Olaf!
 Maa staffe Heltearmene, der bær' dem.

Olaf.

Det er ei vanskeligt.

Ingegerd.

Men det er sandt,

Jeg skulde bringe Dig af din Forundring;
 Thi, skøndt Du tier, undres Du endnu;
 Og skøndt Du vel har gode Tanker om mig,
 Kan Du dog ei begribe, hvorfor jeg,
 En Dvinde, kommer selv med mine Skatte.
 Det kan dog ikke være, mener Du,
 For at forsvare dem mod Overfald,
 Hvis en Flok Stimænd mødte dem paa Veien.

Dlaf (raster hende venligt Haand).

Hvi kommer Du da selv, min Ingegerd?

Ingegerd (alvorlig).

For at bevare Dig en Skat, Kong Dlaf,
 Langt mere stor, end den jeg bringer Dig,
 Og som ei nogen Kæmpe kan bevare;
 Der hører Dvinde til!

Dlaf.

Hvad mener Du?

Ingegerd.

Din Magnus, mener jeg, din Diesteen!
 Din lille Søn, som kun er slet forvart
 Hos en tungsindig, en urolig Astrid,
 Hvis Veemod grændser til Afstandighed.

Dlaf.

Bed Christ, min Frelser, Du har talt mig af
 Mit Hjertes Fylde; — Du har endt min Frygt.

Ingegerd.

Lillader Du da nu, jeg tager Magnus
 Med mig til Garderike?

Dlaf.

Hvad Du tager,

Er meet til Held for mig, end hvad Du gav.
 Jeg veed ham sikker i din Favn.

Ingegerd.

Og sikker

Hos Konning Jariisleif. Du kiender ham,
Den adle Mand; — som ei er svag og nidkær,
Endskiøndt han veed — vi elste dog hinanden.

Dlaf (forfærdet).

Ha, Ingegerd!

Ingegerd (med munter Nøisighed).

Hvi vil Du skamme Dig
Bed at tilstaae, hvad der er Sandhed, Dlaf?
Jeg elsker Dig — Du mig. Vi har ei sagt
Hinanden det tilforn. Jeg var bestemt
Dig til din Brud, før jeg blev Jariisleifs;
Da havde vi ei seet hinanden end.
Som Garderikes Dronning saae jeg Dig
Før førstegang! — da smelted Du mit Hierte,
Jeg dit, — vi taug derom, — og vi var Venner.
Det vidste Jariisleif, han stolte paa
Vor Ærbarhed og Gudsfrøgt, pinte sig
Ei selv, saa lidt som os, med Nidkærhed.
Og dette Udelmod, den skønne Lillid
Blev bedste Bogter for hans Husstrus Dyd.
Han blev sig lig, da gierne han tillod mig
At drage hid og see Dig sidstegang,
At redde Dig din Søn, dit Riges Arving.
O misforstaa mig ei, min frække Helt!
Jeg har det bedste Haab, — Du vinder Seir!
Men — gaa det som det vil, vi sees ei meer.
Nu, jeg har sagt Dig, at jeg elsker Dig,
Nu maae vi stilles ad for dette Liv.

Dlaf.

Ja — underlige Syner vises mig!
Mig bæres for — jeg lever ikke længe.
Dog aldrig følte jeg en større Kraft.
Mig tyffes hisset den Korsfæstede
Lilsmiler mig; som om en stor Seraph
Til Kampen rakte mig sit Flammesværd.
Selv Du, min Ingegerd, mig forekommer

Som en af disse Himmelens Cheruber,
 I Skyer og Straaler om Gud Faders Fod —
 Et Englehoved kun med lette Vinger.

Ingegerd.

Ja lette Vinger, Olaf, har mit Hoved!
 Og lette Vinger, Olaf, har mit Hierte!
 Det flyver over Bierg og Dal til Dig;
 Til Dig det flyver over Skyer og Stierner.
 Omfavn din Ingegerd for sidstegang!

Olaf (omfarner hende).

Jeg favner Dig — men ei som Menneſte;
 Som Aander favnes vi for Eviigheden!

(De gaar.)

Finn Lille kommer med **Thormod** fra den anden Side.

Finn.

Nu, det var godt, at Olaf gif igien
 Med Magnus, Ingegerd, til Fruerstuen,
 At vi kan bringe Konning Rorik ind
 I Hallen her.

Thormod (seer sig om).

Den Hal er saare smuk.

Jeg ændsed den ei før, fordi jeg talde
 Med Kongen. Han er mere værd at see.

Finn (leer spodst).

Den Digre!

Thormod.

Før af Lemmer, men ei diger.

Den Tykke kalde kun hans Fiender ham
 Til Spot. Man siger, at han gjør sig tyk!
 Men heller skulde de ham kalde høi,
 Thi høit han rager over alle Kæmper.

Finn.

Han er ei meget høi.

Thormod.

I Manden, Træl!

Veed Du hvad Manden er?

Finn.

Ja det er Odin.

Thormod.

Du est en herlig Christen.

Finn.

Jeg er Hedning,

Som Rørik.

Thormod.

Finder sig Kong Olaf i

At Hedning lever under Tag med ham?

Finn.

Fra den Dag, han lod Konning Rørik blinde,

Forsølger ham Samvittighedens Alf,

Og rider ham hver Midnat som en Mare.

Og derfor taaler han Kong Røriks Had,

Og straffer aldrig ham; selv ei, naar Drotten

Al Hyst til Hævn ham stræber efter Livet.

Thormod.

At Olaf lod den lumste Rørik blinde,

Det var ei Grumbhed; det var Skaansomhed;

Thi Døden havde Nidingen fortient,

Da han de andre fire Dplands Drotter

Ophidsed til et feigt og nedrigt Mord

Paa Den, de nylig havde svoret Trofskab.

Finn (seer ud af Vinduet).

Han kommer.

Thormod.

Ledet hid af tvende Mænd,

Der tiene ham; og Du, hans Træl, er hos ham.

I Hallen sidder han hos Konning Olaf,

Højsædet deler næsten han med ham;

Og alt det Godt, der kildrer Sandserne,

Det nyder han.

Finn (smiler ondskabsfuldt).
 Undtagen Diets Sands.

Thormod.

Jeg vil ei see ham, kan ei taale ham.

Finn (seer).

Bliv dog og hør! Han nys er staaet op,
 Og pleier gierne, mens de andre helte
 Til Ottesfang og Morgenbønnen gaae,
 At lette Hjertet med en Hoben Skjældsord
 Mod Olaf, som den Digre aldrig regner
 Til Onde ham.

Thormod.

Den Utafnemmelige!

Jeg gaaer, at ikke jeg forgriber mig
 Paa denne blinde Niding. Var jeg Olaf,
 Jeg varmed ikke Slangen i min Barm.

(Gaaer.)

Den blinde Kong Rorik ledes ind af to Mænd, som gaae igjen, naar
 de have stillet ham hen i Nærheden af Finn Lille.

Rorik.

O Nat! du skumle Fængsel, fra hvis Muur
 Og Lænker ingen Dag mig kan befrie;
 Uendeligt, som Luften, er dit Rum,
 Til alle Verdenskanter; enten Storm,
 Med Is i Skiagget, ryster Vinterloffen,
 Hvad eller Droslen synger i sin Birk;
 Om høit paa Fjeld, i Dal, i Hal, paa Flod.
 Usalige Drot! som sidder her til Spee
 Ved Gildet, med dit Dies Morder; nyder,
 Hvad fostre skal og nære kun din Sorg;
 Ha, Betleren i Bialter Du misunder!
 Han seer sin Armod, Du din Velstand ei.
 Saadan henraver jeg nu femten Aar;
 Et Lid og Rum er Lid og Rum for mig.
 Thi som i Nastrond fort Gensformighed,

Bundløse Tomhed straffer Nidingsværk,
Saa drømmer hen den blinde Drot sit Liv
I Mulm, som Dødens Nat, der venter ham.

(Genroft)

Men Skuld! Du skaffer mig mit Syn igien.
Thi Gir i Valhal læge vil med Sundhed
Mit Die, saa det seer Hærfaders Pragt. —
Din paa Hlidstials! Ha, din bedste Lyft
Er den at see Ulverden fra din Stol.
Forbarm Dig! See til Den, som intet seer.
Og Lofe! Du som førte Hødurs Haand
Mod Baldur, — leed Du min, — skienk mig min Hævn!
Da drikker jeg i Døden Suttungs Misd.

Finn (Ugegøvlig).

Er Du nu færdig?

Rørik.

Dumme Træl!

Finn.

Ja stæld

Du mig kun ud! Naar Konger taale det,
Saa kan en Træl vel finde sig deri.

Rørik.

Jeg agter Dig langt meer end Kongen, Træl!

Finn.

Saa maa Du ikke agte Kongen høit.

Rørik.

Finn! har Du Daggerten, og er den slegen?

Finn.

Saa spids og skarp, at den, som Ulven, bider.

Rørik.

Godt, godt!

Finn.

Maaskee just ei saa faare godt.

Rørik.

Hvorfor?

Finn.

To Gange prøved Du forgiæves
 At myrde Kongen, — han tilgav Dig det;
 Men Krukken gaaer tilvands, til Hanken brister.
 Lad heller mig! Jeg let kan slippe bort;
 Der løber ingen Been omkaps med mine.
 Saa foste det Dig ei dit eget Liv.

Rørik.

Nei, nei! Jeg hader ham, og han skal døe;
 For Trællehaand skal han dog ikke falde.
 Og fød er Døden mig, naar Olaf smager
 Den kun af mig. Træl, giv mig Daggerten!

(Finn giver ham den.)

Tag mig mit Vord, min Stol! Sæt Stol til Olaf;
 Han kommer nok og gør mig sit Besøg.
 Og skynd Dig, tag mig saa mit Legetøi!
 Jeg mener Poserne med Kuglerne.
 Og sæt den gamle Miød, med Urter brygget,
 Paa Bordet!

Finn (gør det).

Det er skeet. Der kommer Kongen.

(sætte)

Jeg strax paa Stand vil tænke paa min Redning.
 Thi falde Kongerne, saa maa jeg med.
 Det hjælper ei, at jeg med Suf og Taarer
 Og Eed beviser min Ustyldighed.

(Gaaer.)

Olaf træder ind.

Rørik

(lader, som han tog Olaf for Finn.)

See, Finn! nu leger jeg min gamle Leg.
 Jeg tager Kugler ud af Posen her,
 En Haandfuld, — kommer dem i denne Pose;
 Saa tæller jeg — om effen, om ueffen!

Dg saadan taber eller vinder jeg.
Er det ei morsomt?

Dlaf (affides, medlidende).

Uøse Lidsfordriv,
For Den, der sad med Spiret i et Rige.

(Rørmer sig ham, stirrer paa hans Dine, træder tilbage og siger sagte):

Dygive kan endnu jeg Haabet ei
Om hans Helbredelse. Han er kun blindet
Med lette Saar. En Læge sagde mig,
I Garderike, at sig Blind engang
Fik Synet atter af en Mystelse,
Der klared Diestenene.

Rørik.

Hvo taler?

Dlaf.

Dlaf, din Frænde.

Rørik.

Sæt Dig hos mig, Dlaf!
Kom! Vil Du spille med mig? Har Du Tid?

Dlaf.

Ja nok! Et Dieblif. (sagte) Han som et Barn
Maa spies, hvor det stikker sig. Han er
Ei ond og vred idag, han smiler lystig.

Rørik (samler ham paa Armen).

Har Du din Raabe paa?

Dlaf.

Jeg kom fra Messe,

Der bruges intet Harnisk.

Rørik.

Jeg forstaaer

Ei hvad Du siger om din hvide Christ;
Skjøndt vistnok mange underlige Ting
Er skeet i gamle Dage.

Dlaf

(træder forfærdet tilbage og siger sagte):

Christ, min Frelser!

En Daggert, flet forvart, har han i Barmen.
 Ha, gamle Synder! vil Du atter myrde
 Den Mand, som staaer Dig?

Rørif.

Kom, sæt Dig Olaf

Paa Stolen hos mig!

Olaf.

Strax!

(Han løser sin Raabe af og hænger den over Stolen.)

Rørif (tager i Stigen).

Er det din Raabe?

Olaf (boier sig over Stolen og siger):

Ja!

Rørif.

Saa lad os spille

Nu effen og ueffen om — vort Liv!

(Han støder Daggerten igennem Raaben, saa den bliver siddende i Stoleryggen,
 og raaber):

Dø mine Glæders, mine Dines Morder!

(Da han opdager sit Feiltagelse.)

Ha, Olaf! flyer Du for den blinde Mand?

Thormod og flere Kæmper styrte ind.

Thormod.

Ha, tænkte jeg det ei? Den gamle Synder

Vil atter myrde Kongen. Far til Hel,

Du Hvermands = Niding!

(Kæmperne straffe deres Hellebarder ud mod Rørif.)

Olaf

(drager sit Sværd, bedækker ham med sit Legem og raaber):

Naade for den Blinde!

(Teppet falder.)

Anden Handling.

En snever Fjeldvei.

Kong Olaf. Thormod Kolbrunarstjald.

Olaf.

Jeg næsten troer, vi har forvildet os
Paa dette Fjeld. Jeg vilde styde Gienvei
Og ikke ride Bierget rundt. Hvor er vi?
Kun at vi stilles ei for langt fra Flokken.

Thormod.

Du har dit Horn ved Siden jo, som Roland
I Ronceval; blæs kun! saa faaer Du Svar.

Olaf

(blæser, det besvares langt borte).

Fra Vest, — saa er vi ikke steget feil.
Her vil vi tøve til man bringer Heste.
Der staaer et Steenbord under dette Fjeld,
Med Bænk, til Sæde for den trætte Vandrer.
Her lad os hvile lidt! Jeg er saa varm;
Thi det er svært at gaae i Harnisset.
Det gif lidt steilt.

Thormod.

Det er en Bane, Herre!

Paa Island er jeg vant at gaae tilfjelds;
Men denne lodne Kappe tynger mig.
Vil Du vel vise mig den Tieneste —

Jeg skammer mig, men Du er venneføl —
 At bære den et Dieblig for mig?

Dlaf

(tager Ihermod's Kappe paa).

Ja nok! saa sætter Heden sig imens.

Ihermod (seer ud).

Derhenne drage Mændene med Rorik.

Vi har ei vundet meget ved at flavre.

Dlaf.

Det er et Billede paa Livet, Ihermod!

Ihermod.

Hvis Du tillader det, saa kommer der
 Min Landsmand Iheraren, at hilse Dig.

Han reiser lige til sit Fædreland,

Men vilde gjerne først see Norges Konge.

Han følger op ad Bierget med de Kæmper,

Som vogte Rorik.

Dlaf.

Dog vel ingen Speider?

Ihermod.

Jeg indestaaer for ham.

Iheraren kommer og hilser Kongen arbejdigt.

Dlaf (munter).

Ha, er det Dig,

Islænder! Jeg Dig saae i Norges, troer jeg,

Hos Rodulfs. Laa Du ei og sov paa Svalen?

Iheraren.

Jo ganske rigtig, min høiædle Herre!

Der var ei Rum i Huset; men den Fryd,

At være Dig en Nat i Livet nær,

Sik let mig til at glemme Nattelusten.

Dlaf.

Du gaaer til Island?

Iheraren.

Strax, min gode Konge.

Tilgiv! — Forretninger. — Jeg gjorde gjerne

Dig Bistand i dit Slag, — men jeg er Riebmand,
 Og ikke just særdeles vaabenvant.

Dlaf.

Som Riebmand, Thoraren! kan Du maaskee
 Saa godt mig tiene, som en øvet Kriger.
 Den blinde Konning Rorik skal Du bringe
 Til Vinland, Thoraren! paa eget Skib.
 Med denne Guldring jeg betaler Fragten.

(Tager en Guldring af sin Arm og rækker ham.)

Den blinde Kong Rorik indbringes af Drabanter.

Dlaf.

Min Frænde Rorik! Jeg vil ikke meer
 Udsætte mig for dine Overfald.
 Tregange har Du stræbt mig efter Livet,
 Ulykkelige! — Hvis i Fordumsdage
 Den Mildhed havde hersket i mit Sind,
 Som nu, — da var Du neppe straffet med
 Saa svart Forliis. Jeg sender Dig til Grønland,
 — Til Vinland — hvor, man siger, Ranken groer.
 Der, Rorik! skal man bygge Dig et Huus.
 Finn Lille bliver hos Dig, dine Mænd,
 Som ere vant at lede Dig; og intet
 Skal mangle Dig.

(Gaaer hen til Bordet og skænker i Pøgene.)

Her drikker jeg din Skaal.

Christ signe Dig og styrke Dig, min Frænde!
 Tag Bøgeret! Drik mig en Skaal til Afsted!

Rorik

(tager Bøgeret, holder Driften langsomt paa Jorden, og kaster Bøgeret med Foragt
 for Dlaf's Fødder).

Dlaf.

Saa lad ham gaae i Tausshed, som i Mørke!
 Den stive Green kan ikke bøies meer,
 Jeg nænner ei at sønderbryde den.

(Han vinker, Thoraren og Folget gaae med Rorik.)

Thormod (sagte).

So længer jeg ham kiender, bestomeer

Jeg faaer ham kjær. Stiondt — det er Galenstab
 At slippe denne gamle Ræv af Saren.
 Vel var det, Olaf fik min Kappe paa,
 Han var saa heed; men nu har Heden sat sig,
 Nu er den ham blot til Besvær og Møde;
 Nu maa jeg see at faae den af igien.

Olaf.

Du ryster, Thormod?

Thormod.

Det er koldt i Aften.

Olaf.

(løser Kappen af og giver ham den tilbage).

J Skjalde bli'er dog et forfælet Folk,
 Saa hårde, saa tappre som J ere.
 Snart er det Jer for varmt og snart for koldt.

Thormod (tager Kappen paa).

Sa vi er lidt ømfundlige; deraf
 Formodentlig vi pirres let.

Olaf.

Men jeg

Er selv et Stykke, veed Du, af en Skjald.

Thormod.

Troer Du, jeg har forglemt dit Dvad til Ingerd?

„Jeg saae den sagre Dvinde,
 Fra Klippen, da hun reiste.
 Hun slyg Ganger styred,
 Til Garderik hiemilte.
 Guldsør i Haaret slagred;
 Det Freias Taarer pryde!
 Snart Glæden er forsvunden.
 Hver Siæl har sin Bekymring.“

Olaf.

Et lille Hjertesuf. — Gud mig tilgive,
 Jeg nævnte Freia!

Thormod.

Det er Skjaldestik.

Dlaf.

Du er en ærlig Gut. Man siger Du
Fostbroder var med Thorgeir før paa Island.
Hvad havde da vel Staldbroderstabet?

Thormod.

Vi havde skaaret lange Strimler Grønsvær,
Dg fæstet deres Ender dybt i Jorden;
Gik sammen ind derunder, sværgende.

Dlaf.

Det var paa hedenst Viis.

Thormod.

Jeg havde dog
Som Christen holdt den Eed, jeg svor paa hedenst,
Hvis Thorgeir havde løst mig ei fra Eden.

Dlaf.

Hvordan?

Thormod.

Vi vilde gaae paa Vifingstog.
Som Skibet skal bestiges siger Thorgeir:
„Mon vel der gives Kæmper, vore Lige?“
Jeg svarede, De vel fandtes, hvis man søgte.
„Men hvo af os to, troer Du, vilde seire,
Ovad Thorgeir, hvis vi prøvede Styrke sammen?“
— „Det veed jeg ikke,“ gav jeg ham til Svar,
„Men dette veed jeg, Thorgeir! at dit Spørgsmaal
For evig hæver vort Fostbroderstab.“ —
Jeg vendte Ryggen ham, og saae ham aldrig
Fra den Dag siden.

Dlaf.

Belgiort. Du og han
Dg Grætter gialdt jo for de Stærkeste
Paa Island?

Thormod.

Ja! Man sagde: „Grætter er
Kun ræd i Mørke, Thormod ræd for Gud,
Men Thorgeir ræddes for slet ingenting.“

Gaukathorer og **Aforfaste** sees paa Fjeldet; den første sleiter i en Pibe;
i det samme springer en Flok **Bevæbnede** frem fra Fjeldklosterne og omringe

Olaf og **Thormod**.

Afarfaste (raaber til dem).

Bort alle Vaaben! Kaster Sværd og Brynier,
Hjelm, Kiortler, Belter. Ei det nytter Eder
At kæmpe To mod Mange. Eders Følge
Gik bort i Dalen med den blinde Mand.

Olaf

(med draget Sværd til Thormod, som ligeledes drager sit).

Nu, tappre Thormod, stil Dig **Ryg** mod **Ryg**!
Dg lad os hugge, som den flatte **Ørn**
I **Skjoldmærket**, hver med udstrakt **Klo**.

Afarfaste

(raaber til sine Mænd):

Ei overfalder ham! Hans **Skjold** er hvidt
Med **Guldfors** i; han har den valste **Hjelm**.
Jeg vædder, det er **Olaf** Digre selv.

Olaf.

Du nævner ham.

Alle (raabe):

Velkommen, Herre **Konge**!

Gaukathorer og **Afarfaste** komme ned; den første er især en stor høj
bredskuldret **Kæmpe**.

Afarfaste (rækker **Olaf** Haand).

Der havde let vi slemt forløbet os.
Ihi det er netop Dig vi vilde tiene,
Dg havde nær Dig dræbt.

Olaf.

Hvi overfalder

Du fredelige Mænd?

Afarfaste.

Det er vort **Haandværk**;
Ihi vi er **Stimænd**, **Røvere**.

Olaf.

Gud bedre!

Afarfaste.

Ja Bedre vissefelig er bedre, Konge!
Langt heller vil vi være dine Mand,
Ifald Du tager os i Gød og Bligt.

Dlaf.

Stimænd!

Afarfaste.

Det har vi Lov til, Herre Konge!
Jeg hedder Afarfaste; men den Kæmpe
Du skuer der, han hedder Gaukathorer.
Vi stamme ned fra Jarler; vi er Herrer
I Landet, vel saa godt som nogen Anden.
Vi stamme ned fra gamle Drotter, Konge!

Dlaf.

Hvad? Allesammen?

Afarfaste.

Alle Tredive!

Thormod.

Ja hvad vil det forslaae? Ifald de Tredve
Nu gifte sig, og hver kun faaer tre Børn,
Saa bliver det halvfemsindstyve Drotbørn
Med lige Rettighed.

Arfarfaste.

Ja det forstaaer sig.

Dg vi vil ikke lyde Knud hin Rife,
Dg Bønderne foragte vi. Vi kæmpe
Paa egen Haand, som en selvstændig Magt.
Vor Borg, vor Hofgaard er en Klippehule,
Hvor vi udskrive Bønderne til Skat
Dg Tiende; — thi leve maa man jo.
Men da de ei godvilligt vil betale,
Saa maae de overfaldes, pantes ud;
Det er ei meer end billigt. Dog, da Du
Tilbagekommer, som Haarfagers Æt,
Vi blues ikke ved at tiene Dig.

Dlaf.

Besynderlige Mand! Er det din Broder,
Der Ruse, som der staaer?

Afarfaste.

Ja, Herre Konge!

Dg han er Høvding, jeg næst efter ham.
Men ei det hjælper, at Du taler til ham;
Ehi han har svoret paa, han mæler ei
Et Ord i Verden meer.

Dlaf (teer).

Dg dog Jer Høvding?

Hvordan befaler han Jer da?

Afarfaste.

Med Biben!

Han er den Stærkeste, den Tappreste;
Det er det Vigtigste. Han er saa stolt,
At han sig stammer ved at mæle meer.
Han mener: Talen er for Qvinderne,
For Børn, for Tralle, for Bedrageri;
At Helt bør ei nedlade sig til Snak,

Dlaf (teer).

Saa bliver han jo et Umælende.

Afarfaste.

Det er det just, min stolte Broder attraaer.
Ei Bjørnen taler, mener han, ei Ulven,
Dg Løven snakker heller ei, og Tigren
I Blaaland; og en Kæmpe tier stolt,
Imens han strider; — kort, han tier stille.

Dlaf.

Hvorved har han da skaffet sig den store
Berømmelse?

Afarfaste.

Da lidt endnu han mæled,
Da mødte han engang en mægtig Bjørn,
Der havde hærjet fælt i Bondens Giord,
Dg hvilte paa et sønderrevet Faar.

Da raabte Gaukathorer: „Stolte Bamsen!
 Ifald Du tør, giv Dig i Kæft med mig!“
 Men Bamsen reiste sig, den saae paa ham
 Og lagde sig igien. Min Broder vedblev:
 „Ifald maaskee Du synes jeg er alt=
 For stærkt bevæbnet, skal det vorde mindre.“
 Tog Hielmen af og lagde Skjoldet bort.
 Men Bamsen satte sig paa sine Bagbeen,
 Og rystede paa Hov'det. See da raabte
 Min tappre Broder: „Ha, jeg mærker nok,
 At vi skal være lige!“ Kasted Sværdet
 Og meldte: „Kom nu, dersom Du har Hierte!“
 Men da blev Bamsen vred; den snelt sprang op,
 Den reiste Børster og blev saare glubst.
 Men Gaukathorer tog den i sin Favn —
 Og knækkede dens Ryg i Favnetaget.

Dlaf.

Jeg nægter ei, det var en tapper Gierning;
 Og gierne vil jeg tælle Jer klandt Stridsmænd,
 Hvis I er Christne.

Afarfaste.

Nei, det er vi ikke.

Dlaf.

En Hedning kan ei følge Korsfets Banner.

Afarfaste.

Hvad er nu det for Griller, Herre Konge?

Dlaf.

Fembundred Hedninger, som vilde stride
 Med mig mod Bønderne, lod jeg gaae hjem,
 Da de sig ikke døbe lod i Elven.

Afarfaste.

Men vi er ikke Hedninger, Herr Konge!
 For den Ting kan Du være ganske rolig.

Dlaf.

Hvad er I da?

Afarfaste.

Vi er slet ingenting!

Vi stole paa vor egen Kraft og Styrke;
Derved befindes vi os saare godt.

Olaf.

Nei, døbes maade I, vil I tiene mig.

Afarfaste (til Gaukathorer).

Hvad siger Du dertil? Nu var det dog
Ret godt, min Bro'er, hvis lidt Du kunde mæle.

Gaukathorer (leer).

Afarfaste.

Du leer?

Gaukathorer (rækker Olaf Haand).

Olaf.

Du rækker mig din Haand; Saa sig, vil Du
Da vorde Christen?

Gaukathorer (nikter).

Afarfaste.

Ja, naar Han det vil,

Saa vil vi Andre med.

Thormod.

Ei mine Dage

Saae jeg tilforn saa stort et Klokkesaar.

Afarfaste.

Tag Dig iagt, at ei hans Klokke ringer
Dig ned i Graven.

Thormod.

Det var snel Forandring,

Fra hedenst Nøver til en Christen Klokker.

Olaf

(blinker til Thormod og siger til Gaukathorer).

Lad ikke Skjaldens Spøg fortørne Dig!

Gaukathorer (ryster paa Hovedet).

Thormod (rækker ham Haand).

Tilgiv! Jeg vilde prøve kun din Styrke.

Man siger, stærke Folk ei vrede sig let.

Afarfaste.

Han bliver aldrig vred. Han slaaer ihjel
Før han bli'er vred.

Olaf.

Vil I da vorde Christne?

Afarfaste.

Om Du os væder med den Draabe Vand,
Og om vi faae den hvide Skjorte paa,
Det gjør vel ingen Skade.

Olaf.

Lvertimod

Du snart vil see, naar Du faaer meer Forstand,
Det gjør Dig evigt Gavn.

Afarfaste.

Nu — lad saa være!

(Man hører Toner af en Luur.)

Olaf.

En Kæmpeslof sig nærmer, men jeg hører
Paa Lurens Lyd, at det er vore Venner;
Ifald det ei er Svig.

Afarfaste.

Vi skal forsvare!

Olaf (seer ud).

Behøves ei! Bjørn Staller kommer med;
Saa har det ingen Nød. Du, Afarfaste!
Du Gaukathører! drager Jer tilside
Med Eders Flok, og lad i No mig tale
Med Høvdingen, der kommer. Denne Blads,
Luun under Fjeldet, midt paa Vandveien,
Har selv Natur indrettet til en Hal.
Det godt for mig! Jeg har jo ingen anden.
Tilforn var Olaf Konge for et Rige,
Nu hører der ham ei en Hytte til.

(Stimændene gaar.)

Olaf

(plukker i Tanker nogle Bær af en Busk, smager et deraf, men kaster de andre bort med Foragt).

Ha, usle Bær!

Ehormod.

Du mener: usle Bønder!

Harald Sigurdson kommer.

Harald.

Hil Dig, Kong Olaf Haraldson! Her komme
 Serhundred gode Kæmper, som vil tiene
 Dig troe, med Liv og Blod.

Olaf.

Ha, Ungersvend!

Mig tykkes, jeg skal kiende Dig, og dog
 Est Du mig ubekiendt.

Harald.

Det kan jeg tænke.

Da sidst Du saae mig, laa jeg fast i Svøbet,
 Som Larve; nu er Larven Sommerfugl.

Olaf (omfavner ham).

Min Broder Harald!

Harald.

Kiender Du mig dog?

Olaf.

Paa Dinene! Det er de samme Dine,
 Der ikke blinkte, da jeg gjorde Dig
 Det biftre Ansigt, mens Du sad paa Skødets
 Og trak mig i mit Skiæg. Alt som jeg rynked
 Mit Bryn, kun trak Du meer.

Harald.

Da sagde Du:

„Hævnlysten vorder Du med Liden, Frænde!“

Olaf.

Og da Du ved Keervigen stod og leged
 Med Spaanerne, som flød —

Harald.

Da sagde Du:

„Den Tid vil komme, Frænde, da Du raader
For Skibe.“

Dlaf.

Harald! Husker Du, dengang
Jeg spurgte Dig og begge dine Brødre,
Guttorm og Halfdan, hvad I ønskte Jer
Af alt i Verden helst?

Harald.

Da svared Guttorm:

„Jeg ønskte mig saa stor en Eng med Græs,
Der kunde dække dette lange Næs.“

Dlaf.

Da meldte Halfdan —

Harald.

„Jeg mig ønske vilde
Saa mange Køer, at de opæde kunde
Min Broders Græs.“

Dlaf.

Da ønskte Du tilsidst —

Harald.

Saa mange Kæmper, at de æde kunde
Min Broders Køer.

Dlaf.

Dg jeg — jeg loe, og vendte
Til Moder Afta mig med disse Ord:
„I denne Dreng opfostrer Du en Konge.“ —
Du gode Broder! Dg Du bringer mig
Serhundred —

Harald.

Christne Kæmper!

Dlaf.

Hvordan taffer

Jeg Dig for Gaven?

Harald.

Bed at bruge den.

Dlaf.

Men saae jeg ei Biørn Staller i dit Følge?
Hvi kommer han ei strax at hilse mig?

Harald.

Han stammer sig.

Dlaf.

Biørn Staller stamme sig?

Hvorfor?

Harald.

Han staaer ei aabenbare Skrifte;
Men jeg vil lade Jer alene sammen,
At han udøse kan sit Hierte for Dig.

(Han vinker Biørn Staller, og gaaer ud.)

Dlaf

(gaaer Biørn venligt imøde).

Min gamle Ven! Staldbroder i min Nød,
I alle mine Kampe; som saa tidt
Paa Thinget, hvor de vrede Bønder floktes,
Med høi Røst talde diervt din Konges Sag;
Som voved Dig i Døden, da jeg gav Dig
Det vanskelige Hverv at gaae til Sverrig
Dg beile der til Ingegerd for mig;
Som sad i Hallen ligeover for
Din Konge mangt et Aar, og deelte der
Bed Dl og Miød hans Glæder og hans Sorger;
Hvad bringer Dig dertil, at Du idag,
Med blege Kinder, med usikre Blik,
Ja — som det lader — fast med Skam og Blu,
Mig hilser her igien?

Biørn.

Jeg vil ei svøbe

Min Gierning i en smuk og broget Raabe;
Nei, splitternøgen skal den staae for Dig.
Bedøm den selv! Straf den, benaad den, hvis

Den findes Naade værd. Men har Du straffet,
Saa tilgiv mig, som Christen, og beklag!

Olaf.

Hvad har Du syndet? Tal oprigtig med mig.

Biørn.

Tro tiende jeg Dig, mens Du var i Landet,
Med Liv og Blod og med mit gode Raad.
Du drog herfra, Du opgav Norges Rige,
I lang Tid hørte vi slet intet fra Dig;
Man sagde, Jarisleif Dig havde stænkter
Et andet Rige. Konning Knud var mægtig
Og mægtig var i Landet Hakon Jarl;
Og alle Bønder havde vendt Dig Ryggen.
Da kom et Sendebud og lod mig vælge:
„Bliv Knuds og Hakons Mand, hvis ikke fly
For Livstid bort fra Hiem og Fædreland!“

Olaf.

Ha, Biørn! det var tilgivseligt, om Du
Da Den forlod, som havde Dig forladt.

Biørn.

Saa Du tilgiver mig?

Olaf.

Og sætter atter
Dig ind i alle dine Værdigheder.

Biørn.

Derpaa jeg kiender Olaf! Men nu skal
Du ogsaa kiende Biørnen: den er stundom
Slikmundet efter Honning, Herre Konge!
Den la'er sig lokke, — men den er dog ærlig.

Olaf.

Hvad har Du meer at strifte mig?

Biørn.

Som Konge

Var dette nok for Dig at vide; hvis
Jeg stod for Dig som egennyttig Hirdmand,

Som Kænkfæmed; men Olaf — jeg er Christen,
Jeg er din Ven — og Du maa vide meer.

Olaf.

I Herrens Navn, tal af dit Hjertes Fylde!

Biørn.

Man trued mig med Eiendoms Forliis —
Hvad var det meer? Det vindes let igien.
Hvi reiste jeg da strax ei fra det Alt,
Og søgte Dig? Blev Du i Garderike,
Saa havde der jeg fundet hvad jeg tabte;
Men drog Du hjem at vinde Land og Rige,
Da vinkte Banneret din Mærktsmand.

Olaf.

Hvad holdt Dig da?

Biørn.

Ha, det fordomte Sølv!

Du veed, jeg er en ærlig, tapper Kæmpe;
Men fra min Barndom har jeg havt at stride
Med denne Helveds Bengegierrighed.
Jeg troer, min Moder har forseet sig paa
Sølvpenninge, Guldfillinger, dengang
Hun bar mig under Hjertet. Kort og godt:
Man trued mig med Marks og Gaards Forliis, —
Det agted jeg kun lidt; man loved mig
At vorde Jarl; — det rokked ei din Biørn.
Men da de kom med Poserne, saa fulde
Kun af de stionne, blanke Sølvpenge
Fra Bretland, med slet intet Kobber i;
Og da man aabned dem; — da løb mig Munden
I Vand. — Og da de mærkte det, og heldte
I Suppekiedelen med Sølvmynten
En Hoben Kringler af det røde Guld; —
Da vakled jeg, og bad dem komme til mig
Den næste Morgen; — jeg om Natten vilde
Betænke mig.

Dlaf.

Dg da nu Natten kom?

Biørn.

Da stod Du for mig med det hvide Banner,
 Hvori den sorte Slange bugted sig;
 Dg trued mig at stifke mig i Hjertet,
 Fordi jeg meer ei var din Mærkismand.
 Din Finger peged paa det hellige Kors;
 Dg Guld og Sølv i Poserne blev Dgler,
 Som hvidsled op med Braadden efter mig.
 Da sadled jeg min Ganger, sendte Trællen
 Med Poserne til deres Eiermand,
 Dg ilte bort i Natten, som St. Anton
 Fra Diavelen, der vilde friste ham.
 Saaledes mødte jeg din unge Broder.
 Han gav mig Mod igien; men Modet smelter
 Som Snee i Solen, da jeg staaer for Dig.

Dlaf (omfavner ham).

Saa lad det hærdes atter nu som Snee
 I Skyggen ved mit Vennebryst. O Biørn!
 Saa kraftig en Fortrydelse var ægte.
 Slaa Du kun for mig, med din stærke Lab,
 Dg Honningen skal ikke mangle Dig.

Thorberg Arnason kommer.

Ha, Konge! vi har fanget ham. Nu lad ham
 Undgiælde for sit Nidingsværk!

Dlaf.

Hvem, Thorberg?

Thorberg.

Min fælste Broder. Hvem i Verden ellers?
 Kalf Arnason.

Dlaf.

Ham har I fanget?

Ihorberg.

Ja.

Min Broder Finn hidbringer ham. Han reed
Paa Jagt, med fem i Følgestab, paa Fjeldet.

Finn kommer med Kalf bundet.

Finn.

Her er han! Nu skal den Forræder ei
Dig svige meer.

Olaf.

Kalf Arnason, Du her?

Hvor agter Du Dig hen, saa heit tilfjelds?
Har Du ei Ting af større Vigtighed
At passe nu, end gaae paa Biernejagt?

Kalf

(seer venligt, men forvirret paa ham).

Her vil jeg standse nu, min ædle Konge!
Da jeg har truffet Dig. — Sandt, mine Sysler
I Landet er ei ubetydelige, —
Dog — meget lyves, meget lægges til.
Jeg venter Hædersnavn ei af Kong Knud.
Bed Stiklestad forsamlers sig en Hær
Af Bønder, høist forterne paa Dig;
Den troer, den har stor Overlast at hævne.
Jeg tilstaaer ærligt, jeg har selv en Flok
Krigshelte der; det kommer an paa Dig,
Saa staaer jeg Dig dog bi. Giv mig et Ord —
Saa tiener Kalf ei længer Knud, men Dig!

Olaf

(tier et Dieblif, og siger derpaa til Ihorberg).

Hvad mener Du? Kan man vel troe ham meer?

Ihorberg.

Jeg veed ei. Kalf er mere klog end jeg.
Dog vil jeg ikke raade til det Værste;
Endskøndt jeg frygter, Du har liden Fordeel
Af denne Klogskab.

Finn.

Han er slu, som Ræven.

Lad heller ham en Vaand i Haaret snøe,
 Saa skal jeg hugge selv hans Hoved af.
 Hvad eller læg en Riisqvist om hans Hals!
 Og jeg vil styde Blokken fra hans Fødder.
 Saa hænger han i Galgen, den Forræder!

Olaf.

Ha, sær fortørnet maa Du være, Finn!
 Da ikke Du vil egne Hænder spare,
 Men søle dem i egen Broders Blod.

Finn.

Saa redder jeg ham fra den værste Synd,
 Der vilde styrte ham heelt ned i Helved.
 Og bedre, hæderligere han døer
 For Broder- end for Bøddelhaand.

Olaf (til Aalf).

Der seer Du

Din Giernings Frugt! Din bitter Fiendtlighed
 Har som en Pest alt smittet dine Brødre;
 Og, som det gaaer, at Hadet tidt bli'er værst,
 Hvor stærke Kiærlighed sig sveget fandt,
 Saa raser nu mod Dig Finn Arnason,
 Fordi han ikke meer kan elske Dig.
 Du svor mig Trostabsæed, Du blev min Høvding
 I Throndelag; dog hyldeb Du min Fiende.
 Den smukke Haken Jarl gif det som Dig.
 Jeg fanged ham i Slaget, og hans Liv
 Stod i min Haand. Men det var mig umuligt
 At rive ham det kostelige Smykke
 Fra lange, gule, silkebløde Haar,
 Og farve det med Bøddelørens Blod.
 Jeg gav ham Fred. Han svor en hellig Eed,
 Ei meer at føre Vaaben imod mig;
 Han holdt den længe, men — han blev forført.
 Og Havet hævned mig, det slugte ham

Med Mand og Muus; og det troløse Skum
 Sang Gravsang over Hakons Troløshed.
 Kalf Arnason, hvad gjør jeg nu med Dig?
 Genrette Dig, det var mig saare let.
 Alt Dren blinker starr i mangen Haand,
 Der higer efter Dig at spalte Naffen;
 Men — Olaf tørster meer ei efter Blod.
 Jeg kommer ikke, som i vilde Ungdom,
 Med Ild og Sværd at plante Christendom!
 Med Fredens Balmer vil jeg bane Veie
 For Gud min Frelser, som paa Palmesøndag
 Mænd, Qvinder, Børn, da han sit Indtog holdt.
 Og saadan da begynder jeg med Dig.
 Og uden at forlange nogen Gæd
 Og Løfte meer, — benytter jeg mig ei
 Af denne Fordeel, Hændelsen mig stæunker.
 Neis bort i Fred! Gjør hvad Samvittigheden,
 Hvad Hiertet siger Dig. I hvad Du gjør,
 Saa skal jeg møde Dig som christen Helt.
 Som Mand jeg frygter ei din Troløshed,
 Men som din Næste frygter jeg for din Skyld.

(Der hersker en dyb Tausshed. Kalf Arnason hilser Kongen taknemmeligt og herte-
 greben; han rækker sine Brodre Hænderne til Afsted. De vende ham Nyggen
 med Æragt. Han gaaer.)

Finn (bald sagte).

Den Rettergang — den er vi ikke vant til.

Olaf (som har hørt det).

Der er saa Meget, I er ikke vant til;
 Med Guds Hiælp haaber jeg at Vanen kommer.

(Han lytter.)

Hvad er det for en Larm, jeg hører der?

Bjørn Staller

(som er gaaet ud, kommer tilbage).

Herr Konge! Sigurd Alfson, en tapper
 Og ædel Danste, — han er Sønneson
 Af den Vagn Alfson, som slog med Bue
 Hin Digre fordum i Jomsvingsslaget, —
 Er kommen for at hilse Dig.

Olaf.

Med Følge?

Biørn.

Alene kommer han.

Olaf.

Bring ham herhid!

Maaskee han gjæster mig som Sendebud
Fra Knud hin Rike. Denne Bondehær,
Der samler sig paa egen Haand og smykker
Sig med den mægtige Dantonges Navn,
Er ikke mere hans, end den er min.
Hans Navn den bruger som et Paastud blot,
At ikke Væbningen skal kaldes Dyrer.
Men Knud saa lidt som jeg' var tiemt vel med,
At disse Flokke seired; thi de ville
Indføre kun det gamle Hedenstab.
Lad Sigurd komme! Jeg har seet ham før,
Jeg mindes ham; det er en ærlig Kæmpe.

Sigurd Alfison kommer. De andre trække sig tilbage og lade ham alene
med Kongen.

Olaf.

Velkommen, Sigurd! Jeg Dig neppe kiender
Igien. Hvor Du est bleg.

Sigurd (sutter).

Ja bleg og svag.

Olaf.

Har Du da været syg paa denne Reise?

Sigurd.

Ja — syg paa Livets Reise. Der er Ingen
I Danmarks Land, som kan helbrede mig.
Du er en Biis, en Læge, Konning Olaf!
En hellig Mand, saa godt som vældig Helt;
Dg kan Du ei helbrede mig, saa veed
Jeg sikkert, Du vil ei foragte mig.

Olaf (forundret).

Foragte Sigurd?

Sigurd.

Ja, i Danemark

Foragtes jeg.

Olaf.

Hvad har Du da bedrevet?

Sigurd.

Elet intet, Herre! Det er just mit Vanheld,
At nu Bedriften mig saa reent er nægtet.
Derfor foragtes jeg.

Olaf.

Løs mig din Gaade!

Sigurd.

Du mig har kiendt i Bretland som en Mand.

Olaf.

Det var Du! En af Knud hin Rifes Bedste.

Sigurd.

Nu — Svermands Ridding!

Olaf.

Ilden i dit Blif

Mit Hierte siger: at man gjør Dig Uret.

Sigurd.

Ak, de har Ret; men jeg er dog uskyldig.

Olaf (mort).

Est Du da worden feig?

Sigurd.

Ja, Herre Konge!

Jeg kan ei taale meer at stue Blod;

Naar jeg det seer, besvimer jeg.

Olaf.

Umulligt!

Sigurd.

Nei virkelig; derfor foragtes jeg.

Olaf (med en vred Mine).

Hvis det var Feighed —

Sigurd.

Det er Hereri!

Dg, for maastee at løses fra min Trolddom,
 Hidkommer jeg til Dig; da Du er viis,
 Dg da jeg veed, din Viisdom eier Kraft.

Dlaf.

Saa strift mig Alt!

Sigurd.

Engang iflor, da jeg
 Til Venden foer, at sælge mine Varer,
 Dg havde mig en Aftenstund forsinket
 I Maanskin, mødte mig en Heresflok,
 Skindtiortlede, med sorte Haar, der hang
 Som Fiskegialler langt dem over Skuldren.
 De havde strømmet mine Folk fra Baaden,
 For mig at røve Varerne. De tænkte
 At gjøre mig den samme Skæl; men jeg
 Forstod dem uret, dreg mit hvasse Sværd.
 Den største Her, en fæl og grulig Dvind,
 Høi, jettestor, stod for mig med en Stang,
 At spørre Veien mig. Men jeg hug Haanden
 Af Heren, saa den faldt, om Stangen klemt,
 Til Jorden ned. Da raabte Jetteqvinden:
 „Det var en tapper Gierning; men det vorder
 Den sidste, Sigurd, Du i Livet øver!
 Thi ei fra denne Stund Du taaler meer
 At skue Blod, og regnes ei blandt Tappre.“
 Derpaa hun hæved Armestumpen høit
 Dg overstænkte mig med Hereblodet.
 Forsvandt. — Jeg troede først, det var en Trubsel,
 Et blot Mundsveir, et Dvinderaseri;
 Men snart opdaged jeg, desværre, Ronge,
 Det var den bittre Sandhed. — Thi paa Jagt
 Forfulgte kort derefter jeg en Hare;
 Da jeg den havde stude — da gyste jeg
 Dg blegned som et Liig; — og Haren, Herre!
 Det feigeste blandt alle Jordens Dyr,
 Ha! det forfærdede den stærke Sigurd.

Saa gruligt havde Heren heynet sig.
 Dg aldrig taalte jeg fra den Dag af
 At ssee Blod. Hvorlænge kunde Sligt
 Vel holdes hemmeligt? — Jeg sad engang
 Likhords med Knud hin Mægtige; han ynded
 Dg regnte mig blandt sine bedste Kæmper.
 Da hvidsted til ham Dronningen Alvifa.
 Dankongen loe; han tog en liden Kniv
 Dg ridsed sig i Huden, viste mig
 Det røde Blod, — da blev jeg hvid som Kalk
 Dg maatte gaae fra Bordet. Fra den Stund
 Foragted Kongen mig og Hver som han.
 Jeg holdt det meer ei ud i Danemark.
 Da lod Dit fromme Rygte, man fortalte:
 Du havde mange Tertejn gjort. „Maaskee
 Den hellige Konge kan helbrede dig“
 Var den Fortvioltes Tanke. Jeg drog hid.
 Dg kan Du ikke hælpe mig, Kong Olaf!
 Nu, saa vil Christ forbarmes over mig,
 Dg dække min Forsmædelse med Graven.

Olaf (starkt begeistret).

Hvis Christus større Kræfter har end Satan,
 Saa kan han ogsaa frelse Dig fra ham.
 Dig Tetteqvinden har forheret med
 Sit Hedningblod? — Her i min Arm jeg ridses
 Med Daggerten, skøndt ganske let i Huden,
 Det hellige Kors! — En Draabe Blod deraf
 Vil vist forløse Dig.

(Han blotter sin Arm, ridses deri og strækker den rast ud imod ham.)

Sigurd

(Skirrer glad sulkende paa Blodet).

Jeg er forløst!

O Gud! nu kan jeg taale Blod igien.
 En Draabe Purpur fra det hellige Kors
 Har lægt min Affind. Jeg kan atter svinge
 Mit stærke Sværd.

(Han læster sig paa Ana og kysker Olafs Haand.)

Dlaf (figner ham).

Sving det som christen Helt!

Biørn

(Kommer ind med endel af de øvrige Helte; henrykt over Jerteagnet).

Vor Konge! ha, Du est en hellig Mand.

(Alle tørse og neie sig for Dlaf.)

Dlaf (ventligt smilende).

Jeg er et syndigt Menneske, som I;

Men Troen, veed I nok, kan flytte Bierge.

Credie Handling.

Paa Møre.

Kalf Arnason. Sigrid hans Hustru.

Sigrid.

Saa fik Du da din Billie frem, min Husbond!
 Og Høvdingerne samle sig hos os
 Paa Møre, for endnu engang, før Slaget,
 Umulighed at prøve. Med det Gode
 Du tænker at betvinge Kongens Hu!

Kalf.

Saa har jeg gjort, hvad Urligheden bød,
 Saa maae de rige Guder raade Lykken.

Sigrid.

I fremmed Land har Du din Gierne fyldt
 Med sæere Drømme; Du indbilder Dig,
 Med Fynd og Klem at dyrke Guderne;
 Dog er jeg vis derpaa, din Mening finder
 For hver en Normands Gierte Døren luft.

Kalf.

Desværre da for Gierterne! Hvis saa var,
 Da stod de, uden selv at vide det,
 Blaf hin Digre bi. Er Guderne

Fra Nord forsyndne, nu saa er det billigt,
At Andre kom fra Syd; thi Menneſtet
Kan ei undvære Guder.

Sigrid.

Nu, det ſkal

Han heller ikke; men dit Drømmeri
Bidrager til at gjøre taaget om dem.
Jeg raader Dig, vogt Dig for ſlige Taler,
Naar Thorer Hund, Harek af Thiotts komme.
De tage Tingen paa den rette Maade.
ſkal noget hjælpe, maa det være dette.
Fra Dvers Tid ſtaaer Gudebilledet
Af Afathor, (ſom Olaf Trygvafon
Dog ei fik brændt, dengang han Hoffet brændte)
Giemt i min dybe ſteenudhugne Kielder.
Det vil de fiere frem, naar Kongen kommer;
Dg Guden ſkal forfærde ham.

Kalf.

Han vil

Ei meer forfærdes over dette Skræmſel,
End Karlen over Spurven, naar den hopper
Ved Laden.

Sigrid.

Saadan vover Du at tale,

Kalf Arnafon, om Afathor?

Kalf.

Dg troer Du,

At Thor ſtaaer ſpærret i din ſnevre Kielder?
Dg at det Uglebilled ligner Thor?

Sigrid.

Hvor er han da?

Kalf.

I Skyen, over Skyen.

Der tordner og der lyner han.

Sigrid.

Ja, ja,

Der er han ogsaa — det kan ikke nægtes.

Kalf (leer).

Dg dog af Træ, som Klods i Kielderen?

Sigrid.

Du gjør mig reent forstyrret med din Snak.
Jeg veed nok, jeg er en eensoldig Dvinde;
Dog bedst med Eensold dyrkes Guderne.
Dg hvis Du ei vil Dlaf stræmme bort
Med Gudebilledet, hvad vil Du da?

Kalf.

Med Ordets Kraft jeg træde vil for ham.
De Christne kalde det at prædike;
Det kan jeg ogsaa, Sigrid, paa min Viis.
Jeg vil fortælle ham: Kalf Arnason
Er ingen lumst Forræder, som han tænker.
Han troer, jeg hader ham; — det er saa fiernt,
At tvertimod jeg voyed mig igaar
Paa den forvovne Jagt, blot for at see ham.
Jeg tilstaaer Dig, mit Hierte har ham kjær.
Dg altid end jeg elsker mine Brødre,
Skiondt Meninger og Tro har stilt os ad.
Jeg vilde tale mig tilrette med ham;
Men da jeg stod i den beruste Flok
Af vrede Christne, mærkte jeg for seent,
Det var Umulighed. Jeg blev forvirret;
Hans Blik beherskede mit Sind; dog tabte
Jeg Modet kun et Dieblif. Jeg bad
Ham give mig sit Ord; — men det var vel,
At ei han høre fik Betingelsen.
Thi skiondt han nu vil fare frem med Mildhed,
Er han saa lidenskabelig en Christen,
At havde jeg et Ord kun mælet høit
Mod Christendommen; — ja, saa havde Sinn,

Min brede Broder, faaet Lysten styret,
At hugge mig mit Hoved fra min Hals.

Sigrid (forundret).

Du elsker Olaf?

Kalf.

Han fortjener det —

Som Mand — som Drot. Gav han mig ikke Dig?
Gav han mig ikke Throndelag til Len?

Sigrid.

See, Kalf! den røde Plet paa Gulvet der,
Som ingen Lud, som ingen Aste tvætter.
Det er min første Husbonds, Ulvers Blod.
Her Kalf! see her lod Olaf Ulver dræbe,
Fordi han blotede til Guderne.

Kalf.

Jeg veed det. Men et Drab, i Hidstighed,
Paa Fienden i sin Ungdomstid, det har
Vel Ulver ogsaa øvet.

Sigrid

(henter en Gulbring).

See, min Husbond!

Den Gulbring havde Thorer om sin Arm,
Min egen Søn, den dræbte Faders Søn,
Da Kongen ham henrette lod i Hallen.

Kalf.

Men vilde Thorer ei snigmyrde Kongen,
Dg sveg hans Giestfrihed?

Sigrid.

Ha! det var Blodhavn.

Det skyldte han sin Faders Mand i Høien.

Kalf.

I Høien Manden, Thor i Kielderen!
Som Troen, saadan Frugterne. Nei, Kone!
Man takkes Guder ei med Nidingsværk.
Dg ærligt taler jeg med Olaf Digre.
Jeg har ei sveget Kongen; han har tvunget

Med Magt mig til en Eed mod mine Guder.
 Ei Den fortørner Guder, som foragter
 En Eed, der byder at foragte dem.

Sigrid.

Nu taler Du fornuftigt. Vær kun rolig!
 Lad Bønderne selv raade! Ithorer Hund,
 Min Broder, kommen er fra Biarmeland,
 Har meget Sølv og Guld, han agtes høit;
 Og Harek stammer ned fra gamle Konger.
 Nu — hvorom alting er — saa mødes Olaf
 Engang endnu med Bønderne til Fred;
 Og kan man ikke tale sig tilrette, —
 Saa stilles man, og mødes næstegang
 Med Sværd og Drer.

Kalf.

Ja — der skal jeg møde,
 Naar først jeg har forsvaret mig for Olaf.
 Men jeg kan ikke taale hans Foragt.
 Og — ved de hellige Guder — blot hans Blik
 Mig lammede min Arm, hvis ikke først
 Jeg havde rensset mig for Nidingsværk.

Sigrid.

Nu rolig Kalf! Der kommer Nogen alt.

En gammel Mand med graat Skiag, en sid Hat paa Hovedet og med
 Harpe under Armen, træder ind.

Kalf.

Det er en gammel Skiald,

Skialden.

I gode Bønder!

Jeg veed, at Folket samles her i Eggen.
 Med Drif og Snak tilbringes hele Natten.
 Kong Olaf Digre kommer, naar det dages,
 Han stevnet har til Thing i Morgenrøden.
 I alle Huse fandt jeg sliig en Flok,
 At der var ikke Plads til gammel Skiald.

Desuden — stærkt af denne Sag beruste —
 De fladdre høit i Munden paa hinanden,
 Og lytte lidt kun efter gammelt Ord.
 Men hos Kalf Arnason og hos hans Sigrid,
 Der gaaer det fornemt til, paa Herseviis.
 Jeg hører Harek kommer her med Thorer;
 Og Harek stammer ned fra gammel Tid,
 Saa elsker han vel ogsaa gammel Vise.

Kalf.

Jeg frygter, Du gier Regning uden Bært!
 Thi Thorer kommer med, den største Snakker
 I Norges Land, som hører Ingen uden
 Sig selv. I ham er Harek saa forelskt,
 Som unge Veiler i sin skionne Brud;
 Endskiøndt i Tænkemaade saa forskiellig
 Fra Thorer Hund, som Dag fra Nat. Men Harek
 Er svag i Munden alt, skiøndt stærk af Lemmer.
 Tro mig, vi faae endeel om Biarmeland
 At høre, før det dages. Dog skal man
 Om Kalf ei sige: han bortviste Skialden.
 Sæt Dig paa Banken der! Naar Bægret fyldes,
 Skal vi ei heller glemme Dig; men vent
 Opmærksomhed kun ikke for din Harpe!
 Den Tid desuden er forbi, Da Kampen
 Om sine Guder gierne Sangen hørte.
 I Tidens Vaar — da quiddre Fuglene;
 Men hen ad Efteraaret til, min Gubbe,
 Naar Birken visner, — blier det stumt i Skoven.

Thorer Hund, Harek af Thiotto og flere Hovdinge komme.

Thorer.

Hil Jer og Sæl, min Søster og min Svoger!
 Da det saasnart endnu vel neppe dages,
 Har I vel intet begge derimod,
 Da Harek ønsker det, og jeg endnu

Har ikke ret fortalt Jer om min Reise
Til Biarmeland —

Kalf (leer).

Nei, nei! fortæl Du kun.

Jeg er alt forberedt. Min Hustru, bring
Dø M og Mjød! Jeg flytter Bordet frem.

(Det skeer, de sætte sig.)

Harek

(som har hilset Kalf og Skarib venligt).

Jeg længes inderligt. Om sliq en Reise
Har, siden Thorkil Udalfar drog did,
Man intet hørt.

Thorer.

Ja Thorkil Udalfar!

Det var den rette Karl; den største Løgner
Bed Isefjord. Han fyldte gamle Gorm
Med Dæmesager, saa han rendte selv
Lilfsidst jo med en Viimstang. Hvad jeg her
Fortæller Dig, er Sandhed. — Jeg drog did
Med Gunsteen og med Karle.

(Den gamle Skald henne paa Bænken gjør en hurtig Bevægelse, som ingen uden
Kalf mærker.)

Harek.

Nu, det var

Jo holde Kæmper begge.

Thorer.

Store Løsser!

Som jeg tog med for Selstabs Skyld, og for
At have flere Skibe, flere Folk
At raade over. Jeg har narret dem,
Som de fortiente.

Harek (nysgierriq).

Nu da?

Thorer.

Biarmeland

Er foldt.

Kalf.

Det veed vi.

Thorer.

Der gaaer Folket om

I Rensdyrskoster; disse Rensdyrskoster
 Er meest forherede; paa dem ei Sværd
 Og Drex bide. Jeg har bragt herhiem
 En halv Snees Stykker, og jeg tænker selv
 I sligt et Skind at slaae paa Konning Olaf.
 Og vil I ha'e det lig'saagodt som jeg —

Kalf.

Nei mangetak! Jeg møder ham som Mand,
 Og ei som Rensdyr; kun jeg slaaer paa Den,
 Som er istand at slaae paa mig igien.

Thorer.

Det er dit gamle Grillesfænger.

Du, Harek?

Harek

(undsæelig og besteden).

Du kan kalde det en Svaghed —

Men, da jeg stammer ned fra Harald hin
 Haarfagre, tykkes mig, at jeg tør gaae
 I blanken Harnisk, som min Stammefader.

Thorer (leer).

Nu — jeg vil ikke nøde Godt i Ondt.

Det vil fortryde Jer. Men videre!

Kalf.

Spring over Skær og Banker, kom i Land!
 Vi har alt hørt det før; fortæl kun Harek
 Hvordan Du plyndred Biarmelandets Afgud
 Tomale, denne plumpe Blok af Træ,
 Som Biarmelænderne — de Skrællinger —
 (I deres Dumbhed maa man dem tilgive)
 Tilbede som en Mand, et himmelsk Væsen.

Thorer.

Ja det var morsomt. See — hans Hof — hans Gaard

Var giærdet af det høie Blankeværk,
 Og Borten luft; men jeg slog Døren fast
 I Blankeværket, flavred op ved den,
 Og aabned Døren dristig for de Andre.

Kalf.

De sandt jo Veien did saa godt som Du,
 Har Du mig før fortalt.

Ihorer.

Nu, lad saa være!

Nok sagt: vi kom derind.

Kalf (sagte).

Den, som skal lyve,
 Han trænger til en god Huskommelse.

Ihorer.

I Biarmeland har man for Skif at jorde
 De Døde med en Mængde Sølv og Guld.
 Det laa i Hølen skjult. Vi aabned den,
 Og fished godt. — Vi bar det ud; der var
 Naturligviis en Høben Gruus imellem.

Harek.

Naturligviis!

Ihorer.

Men midt i Gaarden sad
 Somale, deres Gud, med Sølvbollen
 Propfuld af skionne Penge paa sit Skjød.
 En Kiæde, smeddet af hint røde Guld,
 Hang om hans Hals. Nu havde jeg befalt,
 At Ingen maatte fræk formaste sig
 Mod Guden, men kun tage Skat af Høien.
 Selv skyndte jeg mig snelt tilbage, da
 Jeg fik de andre Løsser giennet bort,
 Og henteb Bollen. Man er selv sig nærmest.

Harek (besteden).

Naturligviis! Men — da Du havde dog
 Giort Fælledsftab med dem, saa synes mig —
 Fortryd ei paa min Tænkemaade, Ihorer!

Du veed, jeg stammer fra Haarfagers Æt —
Jeg havde deelt mit Bytte med de Andre.

Thorer (leer).

Det har Du af Haarfager ikke lært;
Thi han tog selv det hele Norges Land,
Dg efterlod slet intet til de Andre.

Harek

(ryster paa Hovedet).

Det var en anden Sag.

Thorer.

Nu, Karle syntes

Som Du, at jeg for meget fik; han skyndte
Sig ind og tog Guldkjæden af Somale.
Men det var Noget, som paa ingen Maade
Jeg fandt mig i. Først bad jeg med det Gode;
Men da han trodsig blev, gav knubbet Ord,
Da giennembores jeg ham, som han stod
Med dette gode Sprog, og raabte: Karle!
Lær nu at kiende ret en Viarkæbo.

Harek.

Men uden Forsvar? Tilgiv, gode Thorer!
Maaskee jeg feiler — men, som Haralds Æt —
Vi altid har den Bane, naar vi stride,
At æfte først til Kampen, Den vi fælde.

Thorer.

Hver har sin Bane. Han forbittred mig.
Med grove Ord.

Harek.

Har Du med Bøder, Thorer,
Forsønet Gunsteen, Karles Broder?

Thorer.

Nei!

Den Staffel løb sin Wei, til sine Skibe.
Han flygted bort, jeg har ei seet ham siden.

Den gamle Skiald.

Nu seer Du ham!

(Han springer op og vil gienneborre Thorer med sin Daggert; men Kalf, som har holdt Die med ham, griber hans Arm og holder ham tilbage.)

Kalf.

Jeg mærker, Eventyret,

Saa tidt os Thorer end det har fortalt,

Er ei tilende.

Harek.

Gunsteen!

Thorer

(fatter sig og siger ventlig og rolig).

Gunsteen her?

Ei ei! — hvor var Du dog saalænge, Gunsteen?

Jeg spurgte tidt, men fik ei Underretning.

Thi Bøder vilde gierne jeg betalt,

Hvis kun jeg havde truffet Dig.

Gunsteen

(der har affasket Fat og Skæg).

Taf Du

Kalf Arnason, at jeg Dig ikke traf.

Thorer.

Vi vil ei fives, Gunsteen! Tilgiv mig!

Og dersom jeg har pralet lidt maastee,

Saa tilgiv ogsaa! Hvis din Broder Karle

Kun havde skældt mig ei saa hæsligt ud,

Saa havde vi vel talet os tilrette.

See, Gunsteen! alle mine Kister bragte

Jeg med idag; thi jeg har lovt min Søster

At pynte Thor, for at den Digre meer

Skal agte ham. Her har jeg Smykker nok.

Jeg vil betale Bøder for din Broder.

Gunsteen.

Ja vil Du det, saa kan vi end forsones.

Thorer.

Det var jo Spot og Skam, hvis Vønderne

Her klamredes og blev uenige,

Hinanden slog ihjel, nu da det giælder
Med samlet Kraft at kæmpe mod den Digre.
Hvad fordrer Du?

Gunsteen.

Ti Mark i røden Guld
Skal Du betale Thor, og ti Mark mig.

Thorer.

Hvordan betale Thor?

Gunsteen.

Til Brydelsjer,
Som Du maa siden ei berøve ham.

Thorer.

Godt, godt!

Gunsteen.

Og ti Mark mig!

Thorer.

Godt! Thyve Mark.

Det er lidt dyrt; men det faaer nu faa være.

Sigrid

(som er gaaet til og fra, staaer i for dem alle).

Saa drikker, Venner! da paa det Forlig;
Dg Hver i Stuen, til Stadfæstelse.

(De sætte sig om Bordet og drille.)

Thorer (selvtillfreds).

Er det nu ikke godt, er det ei smukt,
At vor Gudsdyrkelse tilsteder sig
Forsoning mellem Fiender? Let det kan
Jo hænde sig, man af Feiltagelse,
Fra Lid til Lid, en Landsmand slaaer ihjel;
Men skulde derfor Efterkommerne
Bestandig hævne sig, saa blev der jo
Tilfødt i Landet ingen Folk tilbage.
See det har vore Fædre sørget for!
Dg naar man blot betaler Mandebød
Til den Fortørnede, hvorved man baade
Tilstaaer sin Uret og erstatter Skaden,

Saa er al Hævnen endt. Men det fik Ende,
 Hvis Olafs hvide Christ kom til at raade.
 Saaledes gaaer det med utallig Blisdom,
 Der passer for vor Tilstand, for vort Land.
 Har man for megen Fred, for Lidt af Penge, —
 Gaaer man paa Vikingstog og henter Bytte;
 Men vil man ei faa langt, og har man Fiender
 I andre Dale, saa bekæmpes de.
 Hver Bonde selv er som en liden Drot,
 Han kriger, slutter Fred paa egen Haand;
 Det styrker Heltemodet; men fik Ende,
 Hvis Olafs hvide Christ kom til at raade. —
 Har man for mange Børn og skrantne Noer,
 Som vilde gjøre kun Forældre Skam, —
 Paa Veien sættes de, døe for de stionne.
 Som Gbleblomster falde de fra Træet,
 Men hvad tilbage blev, bli'er moden Frugt.
 Den Mængde Børn gjør Fad'ren ei til Prakker.
 Er det ei godt? Men, Brødre! det fik Ende,
 Hvis Olafs hvide Christ kom til at raade. —
 Og nu en Ting, der kunde synes ringe,
 Men er det ei; thi sund og kraftig Helt
 Behøver ogsaa god og kraftig Spise:
 Det lækkre Hestekjød — (min Søster steger
 Til Davre just et saadant herligt Dyr)
 Den Hiertestyrkning, — ogsaa den fik Ende,
 Hvis Olafs hvide Christ kom til at raade.

Harek.

Ha, Thorer taler som den vise Odin!

Kalf.

Ja, sandelig, han overgaaer ham langt
 I heltestor Uegennyttighed;
 Thi Thorer Hund har begge sine Dine
 Pantfat i Mimers Brønd — for ingenting,
 Og seer nu Verden som en nyfødt Hvalp.

Thorer (vred).

Kalf Arnason!

(Fatter sig.)

Dog, det er sandt, min Svoger!

Du redded nys mit Liv. Kom, lad os drikke!

Kalf.

Det skionne Harnist, som i Høien rustet,
Det elsker Du kun Rusten af; veed ei,
At da Thor yndte det, da var det blankt.

Thorer.

Den Snak forstaae vi ei.

Kalf.

J hade Kristus,

Men Afatroens Viisdom har J glemt.

Thorer.

Vi vide nok, for at bekæmpe diærvt
Den Digre, der vil ælte Landet om.

Kalf.

J hjælpe ham, saafremt J meer ei agte
Gudinden Saga med den høie Være.

Harek.

Det nægter Ingen, Kalf! Men lad os nu
Om Andet tale. Det er Tid engang
At vælge Droft som byde kan i Slaget,
Ifald Kong Olaf, hvad jeg meget frygter,
Ei lader sig bevæge.

Thorer.

Det er sandt.

Jeg tænker, dette Valg er hurtig giort.
Harek af Thiotts stammer ned fra Harald
Haarfager; han bør være Hovedsmand.
Han er en duelig, forfaren Helt;
Ugunstig var ham Olaf, hadelig,
Og megen Uret Harek har at hævne.

Harek.

Men jeg er gammel. Olaf blusser end

I feirest Manddom. Den, som byde skal
 I dette Slag, maa være frist af Alder.
 Desuden — Olaf er min nære Frænde; —
 Han har fornærmet mig, — men han er dog
 Min Frænde; — det sig sømmer ei for mig,
 At jeg gaaer fremst i Striden. Thorer Hund
 Bør være Høvding. Det er Pligt for ham
 At hævne begge sine Frænders Drab.

Thorer.

Ei finder jeg mig god, at reise Banner
 Mod Olaf; thi jeg kiender Thrøndernes
 Stoltthed og store Mod, og neppe lyde
 De vil en Helgelænder. Og desuden —
 Hver har sit Hverv! Hvor List og Styrke hjælp,
 Der er jeg med; at speide Vindens Luner,
 At liste mig imellem Skær og Banker,
 Forstaaer jeg godt; at sælge mine Varer
 Paa Markeder, forstaaer jeg saare godt.
 Mit Eventyr i Biarmeland har viist,
 At jeg var ikke bange for mit Skind;
 Men nu jeg svøber mig i Skind af Mener,
 La'er Dren med paa Naffen, følger Jer!
 Og kan jeg Olaf Digres Bænde fløve,
 Saa gjør jeg det med stor Fornøielse;
 Men være Høvding, — nei, det vil jeg ikke.
 Kalf Arnason! uagtet Du mig driller
 Hvert Dieblif med din Stortalenhed,
 Saa veed jeg dog at statte dine Fortrin. —
 Han er en Thrønder, han var Lensmand før
 I Throndelagen, kiender alle Bierge,
 Hver Bei, hver Sti — han er berømt som Kriger,
 Hans Mod er stort; hans Tanke sværmer vildt
 I Fredens Tid; men flige Flammetanker
 Gjør Nytte just i Kamp: som Falken nytter
 Til Jagt, men siden maa ha'e Hætte paa,
 For ei at styrte ned paa Gaardens Høns.

Alle.

Kalf Arnason, Du est vor Hovedsmand!

Den blinde Kong Rørik ledes ind af Finn Lille.

Rørik

(i Døren med hot Røst).

Her var en Hovedsmand for Jer, I Thronder!

Ifald han kunde see.

Kalf.

Kong Rørik!

Alle.

Rørik

Hin Blinde.

Rørik.

Ja — hin Blinde. Hiælp mig Thor!

En Krøbling af en Konge tog sin Tilflugt

Til Eder, Bønder! Vil I huse ham,

Dg skjule ham for Olaf?

Sigrid.

Gierne, Herre!

Kalf.

Hvad har befriet Dig fra dit Fangenskab?

Rørik.

Den blinde Løve laa i Nattet viklet,

Dg intet hiulpe der dens Kræfter meer;

(Peger paa Finn Lille.)

Da kom en Muus og gnaved Traaden sønder

Med skarpen Tand; saadan slap Løven fri.

Min Træl, min Skovvend, stial mig fra Thoraren,

En dum Islænder, som den Digre gav

Det Hverv, at bringe mig til Viinland. Seer I,

Der drikke skulde jeg hans Skaal i Viin,

Da ikke her jeg vilde det i Ol.

Thorer.

Hil Dig og Sæl, Herr Konge! Du kan tiene

Med Viisdom os, med dine gode Raad.

Rørik.

D kunde jeg, som Harald Hildetand,
Anføre Jer i Slaget, skøndt en Blind!
Det er umuligt mellem disse Klipper.
Her har man ingen bred Bravallahede.
Velan, saa skal jeg give Jer mit Raad.
I har hidstevnet Olaf?

Thorer.

For at prøve

Det sidste Middel. Han vil tale med os,
Men tale vil vi Meget ei med ham;
Vi vide dog, det hjælper ingenting;
Thi bedre føler han sit Ord, end vi.
Du kunde vel, Kong Rørik; — men har Du
I lange Fangenskab forgiæves talt,
Saa nytter nok din Talen heller ei.
Dog — hvis det muligt var at bære Drotten
Fra denne Galenskab: i Landet ind
Med Ild og Sværd at føre christne Guder,
Saa vilde vi vel vælge ham til Konge.

Harek.

Bed Fødselen har Ingen større Ret
Dertil end han; jeg har vel ogsaa Ret;
Men jeg er gammel, viger gierne ham.
Thi han er sindrig, han er klog og stærk;
Han har en Konges store Egenstaber.

Thorer.

Det sidste Middel vil vi da forsøge.
Thorsbilledet stod længst i Sigrids Kiølder
Fra Olvers Tid.

Harek.

Det er et helligt Billed

Af Asathor, har Underværker giort.
Haarfager blotede til det, dengang
Han undertvang Smaakongerne; Blodøre
Medbøied først sit stolte Knæ for det.

Thor er.

Nu har vi vadsket det ved Midienat,
Dg blotet trende Heste ved dets Fod;
Dem Sigrid steger, og dem siden vi
Fortære ved det store Dffergilde.

Garek.

Naar Olaf kommer, vore Goder skal
I hyide Linned og med Egekrandse,
Bed gamle Sange, drage Thor paa Bogn
For Olaf frem. Thor skal forfærde ham,
Saa han forsager sit Afguderri.

Thor er.

Dg hjælper ikke det — da strax til Slag!
Dg da skal Sværd og Dre stille Trættten.

Rørik.

Nei, Bønder! Thor forsmæder sig Dfferfest;
Han væmmes ved den altfor fiælne Slægt,
Dg netop derfor har han vendt os Ryggen,
Fordi den Grumhed og den kraftige Blodtørst,
Fortid besad, forsvandt i svage Tid.
I Balhal — findes der Medlidenhed?
Der dræber Bennen efter Maaltidet
Sin Ven med Dren; men han lever op;
Thi evig lever Helt, som tækkes Guder.
Balkhyrien, med Hestehaar fra Hielmen,
Har ei Medlidenhed. Den stumle Skuld,
Dødsnornen, agter ingen Bøn; kun dræbt
Seer Du paa Balhals Bag Staalklingerne.
Derfor maa Dødens Rædsel hårde Dig!
Dg høist ugudeligt den gamle Skif
Dphørte: Thor at offre Mennesker.
Dog Alt kan vorde godt. Begynder kun!
Idag et herligt Dffer kræver Guden.
Naar Olaf kommer, — griber ham! En Hedning
Ei skylder Urlighed den hyide Christ; —
Dg slagter ham paa Steen! Naar Olafs Blod

I Morgenluften damper, da vil Thor
Sig glæde høit, med Lyn og Tordensstralb.

Kalf.

Dit Valhal er elendig; thi det savner
Sin Halvedeel; din Siæl er ogsaa blind,
Blind, som dit Legem. Hvor er Banerne?
Dem udelukker reent Du fra dit Valhal.
Hvor er Lysalferne? Det lader til,
Du kiender blot Svartalfer. Og din Baldur
Er evig død? — ja, det kan jeg begribe.
Men hør nu ogsaa mig! Ifald I ei
Tilsværge mig ved Odin, Vil' og Bee,
At holde Lovtet, I har svoret Olaf,
Saa gaaer jeg med min Flok strax hen til ham,
Og blotter Eders Skiændsel, Eders Meeneed,
Og slaæer for ham, imens min Dre holder.
Men er I ærlige, som det sig sømmer
Den ædle Thrønder, — nu saa skal jeg føre
Jer kiæft i Kampen mod den hyide Christ.
Giv mig et Svar! Jeg tøver ikke længer.

Harek.

Oprækker Hænder, sværger Eden ham!

Alle Kæmper

(med oprakte Hænder).

Ved Odin, Vil' og Bee, vi sværge den!

Kalf.

Velan, saa kalder mig, naar det er Tid!
Det Abespil med Blokken, der skal stræmme
Fra Landet Olaf, som en Spurv fra Frugt,
Det vil jeg ikke være Vidne til.
End er det Dæmring, end udfolder Solen
Som prægtig Paafugl ei sin Purpurviste,
End blinker Freias Rok paa sorten Himmel.
Nu gaaer jeg ud og knæler for stion Freia!
Hun har ei mistet alle sine Kæmper;

Dg hun vil spinde Livets Traad, det veed jeg,
Endnu for mange Slægter paa sin Rok.

(Han gaaer.)

Thorer.

Det er en Sværmer, men en tapper Helt,
Som være kan os til mangfoldig Nytte.
Lad ham nu ene med sit Sværmeri!

(Der blæses udenfor i en Luur.)

Der gives Legnet alt, Kong Olaf kommer.
Op nu, at møde ham med Afathor!

(De gaaer.)

Sigrïd (alene).

Forjage Ham med Ord?
Dertil Jer fattes Ord.
Men sikkert, Afathor!
Dit Norge vil Du hævne.
Du stænker atter Mod,
Naar Heltekraften hælder.
Huff, at dit Billed stod
Saa lang Tid i min Kiølder!
Lidt lukte der jeg ind
De varme Solens Flammer;
De stinte paa din Kind,
Dg straalte paa din Hammer.
Dg jeg faaer ingen No,
Hvis ikke Hævn jeg søger;
Thi her i denne Bo
Bed Midienat det spøger.
Her, hvor min Olver stod,
Da Bødlerne ham dræbte,
Hvor flød det kiære Blod,
Hvorfra de Liget slæbte,
Her falder Blod endnu.
Ja — ja — jeg kan det høre,
I Nattens stille Gru

Det drypper for mit Dre. —
 Da rasler høit i Harm
 Guldringen i sin Kiste,
 Som Thorer bar paa Arm,
 Da han sit Liv forliste.
 Det tidt mig jager ned
 Til Thor i mørken Hule.
 Men dødt han stirrer, leed,
 Paa Flammerne de gule,
 Paa Fyrrespaanens Røg,
 Som om han vilde sige:
 Først prøver et Forsøg,
 Og staffer mig mit Rige! —
 Ja, snart i Heltefærd
 Vil Hævnen ikke tøve.
 Den Digres hvasse Sværd
 Skal vi med Trolddom døve.
 Min Broder er en Mand
 Som veed — at Olver blødte!
 Han foer til Biarmeland,
 Der Herene ham mødte.
 De gav ham — Drex ei;
 Ei Sværde, som saa ofte;
 Paa eensom Nattevei
 Hver rakte ham — en Kofte!
 De stive Mensdyrskind
 De stænkte ham; saa blege,
 Som Maanen i sit Skin,
 Bag Graner og bag Ege.
 Thor er en mægtig Gud;
 Men større vil I finde
 Thorgerdur Horgabrud,
 Som hævrende Gudinde.
 Hvor Kraften ei forflaaer,
 I Mulm — i Farefristen,

Der Asalofe staaer,
 Og hjælper os med Listen.

(Gaer.)

En Fjeldegn med Udsigt til Trondhiems Fiord.

Under Klang af Lurer, Piber og Trommer træktes Thorsbilledet, behængt med Sølv- og Guldkjæder, ind paa en Bogn, i Optog af Hofgoder, der gaae syngende parviis, i Linfortler og egekrandsede. Rogle gaae bag-
 efter.

Hofgodernes Sang.

Bred blev Ving-Thor,
 Da han vaagned,
 Hamren savned,
 Skiægget krysted.
 Florida raabte:
 Lumste Løse!
 Mon i Mulmet Du
 Miølnir giemmer?

Brat blev begge
 Buffene hentet',
 Spændte til Skagler.
 Skyen stralbed.
 Hvi er vel Auktthors
 Blik saa skarpe?
 Ild mig tykkes
 Fra Brynet flamme.

Floridas Hierte
 Loe i Barmen,
 Da den Haardsføre
 Hamren kiendte.
 Thurse-Drotten
 Thor Du dræbte!
 Fanged Miølnir,
 Ved Meigingarder!

Under denne Sang har man fiort Thorsbilledet omkring, og standser med det forrest paa Skuepladsen. Thorer Hund, Harek af Thiotto og flere Høvdinger ere komne til, og slutte sig til Toget. — En Psalme-melodie, blæst af Basuner udenfor, tilkiendegiver, at Kong Olaf nærmer sig. Han kommer ind vaabenklædt, med Oxen i Haand, fulgt af Thormod Kolbrunarsfiald, Biorn Staller, Finn og Thorberg Arnason, Gaukathorer, Afarfaste og flere Hirdmænd, samt Biskoppen, der bærer et gyldent Kors og sin Krumstav.

Olaf.

Jeg træder frem for Jer i ringe Flok,
 I Bondehøvdinger! som I for mig;
 Mens begge vore Hære vente nær
 Paa Fjeldene, hvad Følgen vorde skal
 Af denne Sammenkomst. Jeg lover Jer
 Venstæb og Fred; alt gammelt Had skal glemmes;
 En vennesalig Drot jeg Eder vorder;
 Og Hver beholder, hvad han har i Landet,
 Hvis I mig atter sværge Lydighed,
 Afstaffer et afsthyligt Hedenstæb,
 Og bøie Knæet for den hvide Christ,
 Og den Almægtige, som skabte Himmel
 Og Jord, og styrer Verden ved sin Almagt.

Thorer Hund (vralende).

Vi veed ei, hvilken Gud Du taler om.
 Du kalder Den en Gud, som hverken Du
 Ei heller nogen anden Mand kan see.
 Her er vor Gud! Vi seer ham, og Du seer ham.
 Han skal forfærde Dig, med samt din Bisp,
 Den Hornebe med Purpurkaaben der,
 Hvis Stav sig krummer som et Bødderhorn;
 Som Trødsste sliort mod Lordengudens Hammer.
 Nu er han kommen for at spæge Jer.
 Han seer paa Eders Kors med bistert Die,
 Indgyder Rædsel og Forfærdelse.
 Viis os nu din Gud, Olaf! har Du een,
 Og overgaaer han Vor, saa vil vi troe Dig.

Dlaf.

Han kommer snart; han stiger paa sin Høistol
 Med bedre Smykker, større Straaleglands,
 End dem Tert Afgudsbilled har om Halsen.
 Mod Osten alle vender Eders Dine!
 Der kommer han.

(Det alle Bønderne vende sig mod Osten, staaer Solen op i sin Herlighed. Dlaf bugger i det samme saa stærkt til Thorsbilledet med sin Dre, at det styrter fra Jorholningen. Han springer selv op i Skedet; Biskoppen rækker ham det gyldne Kors.)

Dlaf

(til Bønderne, som vende Vinene tilbage og forfærdes ved at see ham staae i Thors Sted, høit løstende Korset, der straalet i Morgenrøden).

Dy her bestraalet han

Det hellige Kors, hvorpaa hans Søn har lidt
 For alle vore Synder. Det har styrtet
 Thorsbilledet i Støv, og det skal feire!

(Han giver et Vink. Basunerne blæse Psalmen igien.)

Bønderne.

Flyer! Flyer! Den hvide Christ har styrtet Thor.

(De flye.)

Dlaf staaer henrykt med Korset i Morgenrøden;
 under Basuntoner falder Tappet.

Fjerde Handling.

Bondehuns i Nærheden af et Nonnekloster i Semteland.

Astrid. Ingegerd.

Astrid.

Svorledes er det med min søde Magnus?
 Jeg haaber dog, at dette Feberanfald
 Var kun et flygtigt Blus, — Forkjølelse.
 Et Barn i spæden Alder er ei vant
 Til slig en Reise. Det var koldt paa Fjeldet
 Inat, og nu er Sommerdagen heed.
 Men her i dette Nonnekloster vil
 Vi dvæle, til han kommer sig igien.

Ingegerd.

Alf, kære Søster! længe maatte Du
 Da dvæle her; for Nonnesløret bytte
 Din gyldne Dronningkrone.

Astrid.

• Christ Maria!

Han er dog ikke farlig syg?

Ingegerd.

Nei, Astrid!

Nu Faren er forbi.

Astrid.

Gud være lovet!

Det stemme Dieblif — hvad Rægerne
 Jo falde det, — det er nu overstaaet?

Ingegerd.

Ja det er overstaaet. — Han er død.

Astrid (striger).

Hvem?

Ingegerd.

Magnus!

Astrid.

Magnus død?

Ingegerd.

Sødt sov han hen,

Ukiendt med Verdens Glæder og dens Sorg,

Det lille Noer, som til en Middagsføvn.

Astrid.

Dg det fortæller Du mig nu saa rolig,

Dg med saamegen Fatning, kolde Søster?

Dg veed ei, at dit Ord, saa fromt det klinger,

Glaaer Tiggerfløer i mit ømme Hierte?

Ehi Moder — Moder var jeg ham i Hiertet,

Skiøndt jeg ei bar ham under det.

Ingegerd.

Det veed eg,

Du stakkels Søster! Dg jeg tilstaaer Dig:

Det gjør mig mere ondt for Dig, end ham;

Ehi han er lykkelig, hvor nu han er,

Men Du bedrøver Dig kun altid meer.

Astrid.

Ja jeg er stabt kun til Fortvivlelse,

Til Sorger, paa den usle, mørke Jord.

O, det har anet mig! Ja, Ingegerd,

Jeg siger Dig det, — fra det Dieblif

Jeg saae ham, frygted jeg for Drengens Liv.

Dg nu, da han blev syg, umuligt var

Det mig at pleie ham; — det vilde knust mig.

Wilde brevet af min ængstelige Veemod,

Jeg sværmed, som et Spøgelse ved Midnat,
 I Nonnehaugen, mellem Træer og Buste.
 Jeg plukte Blomster: Roser og Kiærminder.
 Men Nonnehaugen har kun hvide Roser;
 Det var de rette just. Jeg bandt en Krands
 Af dødblaae Knopper ved de hvide Kalfe;
 Og Gud — det tyktes mig — det var en Liigkrands
 Til Barnets Kiste.

(Hun tager den af et Sem paa Væggen.)

Ingegerd.

Du har anet ret;

Og påsælig nu kommer denne Krands.

(To Mænd træde ind med en lille Liigkiste.)

Thi her er Kisten med den døde Magnus.
 Jeg kiendte nok dit ønne Moderhierte,
 Din rystende, for stærke Følsomhed,
 Og derfor staaente jeg Dig for et Syn,
 Som vilde bragt Dig Hjertet til at briske.

Astrid (omfavner hende).

Gud takke Dig for det, min gode Søster!
 Ja — briske vilde det! — men nu, da Du
 Har forberedt mig med saamegen Omhu, —

(aaender let.)

Nu kan jeg fatte mig.

Ingegerd.

Ja gjør kun det!

Astrid (omt smilende).

Han er jo lykkelig!

Ingegerd.

Det er han vist.

Astrid

(med et Blik til Himlen).

Han er hos Gud.

Ingegerd (meget alvorlig).

Der er vi Alle, Astrid!

Maar vi er gode, selv imens vi leve.

Astrid (sværmerisk).

Ustyrbige Barn! her lægger jeg en Krands
Dig paa din Kiste.

(Hun lægger Krandsen paa Kisten.)

Tidt ved Maanens Glands

Jeg sørge skal for Dig. Desværre — nei —
Forbi din Grav ei falder meer min Vet.
Her, i den hellige Klosterkirkes Skød,
Maae vi nedsenke Dig, da Du er død,
Men mangan Taare skal, i Maanestien,
Til din Grindring flyde paa min Kind.
Hvi græmmes jeg? Han nyder Engles Lyst.

(glad.)

O Gud! en tung Steen falder fra mit Bryst!
Smil som en Skytsaand fra dit Himmerig!
Skiank mig en Søn, — lad ham erstatte Dig!

(Hun gaar.)

Ingegerd.

Det farligste Bedrageri er det,
Hvormed sig Mennesket bedrager selv.
Jeg haaber Gud tilgiver mit Bedrag.

(Til den ene af Mændene med Ligkisten.)

Nu, Halsdan! Tak, Du stakkels Mand, som bærer
Med stumme Sorg dit eget Barn til Graven,
Dg taaler, for at redde det, der lever,
At vi, som Magnus, jorde lille Grolf.
Dog — Du forstaaer mig! Jeg bebreider ei
Min Søster; hun har ingen Synd bedrevet; —
Men — hun er stælsyg, og kan ei taale
Nærværelsen af dette Kongebarn,
Der ei er hendes eget. Gaa nu, Halsdan!
Nedgrav din Skat! Den røves ikke fra Dig,
Skiondt Du forlader den, Du stakkels Fader!
Paa Dommelig Du finder den igien.

(Halsdan kysser grædende hendes Haand og gaar med Kisten.)

Ingegerd (kalder paa Ammen).

Dg kom nu med, min lille søde Magnus,

Der er saa frist og karst som Fisk i Vandet
 Og Fugl i Luften. Han maa finde sig
 En Stund dog i at hedde Trællebarn;
 Men kun saalænge til min Søster Astrid
 Og jeg har taget Afsted med hinanden.
 I Garderik er Magnus atter Magnus.
 Men Svanhild — nu Du kalder mig maaskee
 Det vorne Barn, — som Du saa tidt har gjort.

Ammen.

Altid i god Betydning, fiære Frue!
 Som Børn vi komme kun i Gimmerig.

Ingegerd.

Da hid jeg reiste fra Kong Tarisleif,
 At hente lille Magnus, tænkte jeg:
 Maaskee hans fromme Fader alt er død,
 Hans Land i Oprør. Det vil røre Folket,
 At see det fiære Barn i Kongedragt.
 En Mængde sikkert strax vil hylde ham,
 Naar saadan jeg frembærer ham paa Thinge.
 Da lod jeg smedde ham den liden Krone,
 Det lette Kongespir, og tog det med.
 Gud være lovet det behøvedes ei!
 Og dog — Jeg sukker ikke blødt, som Astrid,
 Det veed Du Svanhild, — men jeg har et Hierte.
 Hvordan det nu gaaer Olaf Haraldson,
 Maa Himlen vide. Haabet er ei stort!
 Men lille Magnus — Du skal troste mig.
 Du bares ikke bort som Liig i Kisten,
 Nei Du er karst, og Du skal bære Kronen
 I Norges Land; — men jeg vil see den paa Dig.
 Det Billid af et Liig, som jeg har faaet
 I Tanker, maa et muntert Syn fordrive.
 Min Søster kommer ei saasnart igien.
 Luf Døren først, imellem vore Kamre!
 Bring Barnet ind.

(Åbner en lille Kiste.)

Her Kronen er og Spiret;
Ja, jeg vil see min Gut i Kroningsdragt.

Ammen kommer med den lille **Magnus**.

Ingegerd.

Kom nu, min Magnus, min søde Dreng!
Dg see, hvad før jeg Dig viste.

Magnus.

Den lille Hrolf, som laa i en Seng,
Han bæres nu bort i en Kiste.

Ingegerd.

Han bæres nu bort!

Magnus.

Dg skal han nu døe?

Ingegerd.

Nei, Magnus! Han gif til Freden;
Han lægges kun ned som et Englesrø,
Med Vinger for Evigheden.

Magnus.

Hvad vil Du mig nu?

Ingegerd.

(Sætter ham op paa et Bord).

Jeg pynte Dig vil

Med Kronen af gyldne Farve.

Endnu den hører din Fader til,

Men Du hans Krone skal arve.

(Hun sætter Kronen paa ham.)

Magnus (berører den).

Ei! hvad betyder den gyldne Krands?

Ingegerd.

Høiføngelig Magt og Ære;

Men — stænker ei Himlen den sin Glands,

Da blier den Dig tung at bære.

(Hun giver ham Spiret i Haand.)

Magnus.

Dg hvad betyder den gyldne Stav?

Ingegerd.

Dig Folket med den vil prise,
Naar Du Dig mindes, at Gud den gav,
Dg peger med den til det Bise.

Magnus.

Du stælver, Moder! Mig synes Du giøs,
Hvad vil dine Taarer sige?

Ingegerd

(ta:er ham paa Armen og kysser ham.)

Maaskee Du idag alt er faderløs
Dg Konning for Norriges Rige!

(Hun gaaer med den lille Stonge).

**En Lade med Luger mellem Stolperne til begge Sider,
hvoraf de fleste endnu ere lukkede.**

Thormod Kolbrunarstald sidder i Midten; **Kong Olaf** ligger og
sover med sit Hoved i hans Skød.

Thormod.

Saa fød en Søn, kort før en vældig Kamp,
Der muligt døsfer ham i Dødens Slummer!
Det tyder paa en god Samvittighed,
Paa Styrke, Helbred, sieldent Heltetmod,
Dg paa en Tro saa stærk som Norges Bierge.

(Betragter ham).

Det skønne Ansigt! Det er klart og rødt,
Dg bredt; — det passer til hans føre Lemmer.
Dg herligt falder ham det affelyse.
Det tykke, glatte Haar om Skuldrene.
Luft er nu disse skarpe Slangesvine,
Som vinde Kæmpers Hierter, naar de smile;
Men som forsærde, naar de lyne vredt.
Man siger Oprørsbønderne har meer
Stræk for Kong Olafs Blik, end for hans Dre.

Jeg maa dog vække ham. Det er paa Tide.

(Han rører ved Laf.)

Herr Konge!

Laf

(vaagner og rejser sig strax).

Af — hvi vakte Du mig, Thormod?

Hvi lod Du mig et Dieblif endnu

Ei drømme fort?

Thormod.

Jeg lod dit eget Bud,

Min ædle Herre. Fienden nærmer sig.

Laf.

Af kun et Dieblif endnu; saa havde

Jeg mere vidst, og kunde sagt Dig, Thormod!

Hvad Alle Menneſter vil gierne vide,

Men hvad ei Noget veed — før efter Døden.

Thormod.

Saa havde Du en ſaadan hellig Drøm?

Fortæl mig den, min gode Konge! Skialden

Er drømmekær, han drømmer vaagen, veed Du.

Laf (begeiſtret).

Mig tyktes jeg høit paa Kielen ſtod

Dg over Norge ſaae,

Over alle Klipper, i hver en Dal,

Hvor Elven ſtinner blaa.

Da kiendte jeg mangt et Blæſkehuus,

Hvor før jeg Glæde nød;

I Hringerike ſtod Sigurd Ghr,

Min Stedfa'er var ei død.

Han ſtod i Marken med Filtehat

Dg i en graalig Beld,

I Haanden en Stok med forgyldte Knap.

Dog var han ogsaa Helt.

Han lærte mig tidlig Kunst og List,
 Med Biælker og med Snor.
 At Broen i London saa let jeg brød,
 Jeg nemmed af Sigurds Ord.

At jeg ved Helgaa dæmmed en Sø, —
 Og vælted Jarl Hakons Kiel,
 Det lærte Du mig, min Fosterfa'er!
 Du var en ægte Døl.

Min Moder Asta, hæderlig Viv,
 Stod hist med Dbelsblik;
 Hun sagde mig: Du est kongefød!
 Det dybt til Hiertet gif.

Nu skued mit Die til Nidaros,
 Der stode de Bønder i Rad;
 Fra Clemenskirke min Klokke klang;
 Men Glad var meer ei glad.

Saa sørgeligt klemmed den over hin Flok,
 Og vinkte mig bort fra Land.
 En liden Stund jeg giested Knud
 Paa Danmarks Begestrand.

Han efter min Guldkrone tog,
 I høieste Pragt og Glands;
 Han bar den kun et Dieblik; —
 Min Søn fik siden hans!

Da saae jeg atter min Ingegerd,
 Med liden Magnus hist
 For Altret knæle, hvor hellige Mø
 Sad med sin liden Christ.

Nu aabnede sig en Egn saa fiern,
 Hvor før jeg aldrig kom;

En Eremit af Skoven treen,
Fra Hyttens Helligdom.

Han spurgte: Kiender Du Trygvason,
Som Fadder til Dig stod
I Hringerike? Som liden Gut
Du viste mig alt dit Mod.

Han bragte mig til Miflagard,
Hvor Børinger holdt Fæst;
Han sagde: Snart som Dødningsdrot
Du rider hviden Hest.

Da synlig mig blev det hellige Land,
Hvor al vort Held kom fra.
Jeg stued de trende sorte Kors,
Fiernt, fiernt paa Golgatha.

Jeg blev den Himmelstige vaer,
Jakob i Drømme saae.
En Engel bragte mig derop,
Klædt i en Raabe blaa.

Han vilde sin Hemmelighed mig sagt,
Dg aabnet mig Himlens Port; —
Da vakte Du mig, Du slemme Skiald!

(Omfavner ham venligt bedreibende.)

Hvi har Du dog det gjort?

• Thormod.

Min æble Herre! sion var denne Drøm;
Men at jeg vakte Dig, før Englen lukte
Dig ind i Paradis, det var dog godt.
Det haster ei, Du kommer nok i Himlen;
Men mangt et Aar Du leve først paa Jorden,
Dg høste Frugt og Glæder af din Seir!

En Kæmpe kommer.

Kalf Arnason selv kommer som Herold
Fra Bondehæren, med en Green i Arm.

Olaf.

Den Green er hellig; dog jeg venter mig
Forresten intet Helligt meer af ham.
Han kommer som Herold? Saa lad ham komme!

Ehormod og Kampen gaae. Kalf Arnason træder ind ubevæbnet, med
en Birkegreen i Arm.

Olaf (vred).

Kalf Arnason! hvorkænge tænker Du
At sætte min Taalmodighed paa Prøve?

Kalf (rolig).

Saalænge, til Du ei miskiender mig.

Olaf.

Du vover atter? —

Kalf.

See, jeg kommer som
Herold fra dine Fienders Høvding, Olaf!
Det er jeg selv; jeg røgter selv mit Vrind.
Man siger: det er sikkest; men hvor sikkert
Det er i Dag, det vil nu vise sig.

Olaf.

Hvad vil Du mig?

Kalf.

Jeg vil ei kæmpe mod Dig,
Hvis jeg kan undgaae det.

Olaf.

Kan undgaae det?

Oprører Du Dig ikke mod din Konge?

Kalf.

Oprører Du Dig ei mod Guderne?
Er Guder ikke meer end Menneſter?
Og naar Du ſvigter Guderne, hvor kan
Du stole da paa Menneſtens Troſtab?

Dlaf.

Et grumt, affhyeligt Afguderi
 Er ingen sand og from Gudsbjerkelse.
 Deri bestaaer det just at være Drot,
 At man med Anden rager over Tiden,
 Og gjør den bedre. Christendommens Sol
 Udbreder sig paa Jorden. Visfelig!
 I Norge skal det blot ei være Nat.
 I skal ei meer, som frygtelige Bildmænd,
 Med Blod af Mennesker bestryge Stolper
 Og Afgudsblokke.

Kalf.

Deri har Du Ret:

Den ægte, gamle Tro er artet ud;
 Men hvad kan Troen for, den er forðærvet?

Dlaf.

Og hvilken ædel Tro har før I havt?

Kalf.

Var ikke Kiærlighed, Retfærd og Mildhed
 I Asalæren, som i Christendommen?
 Var Baldur ei den Gode? Kaldes ei
 Forsete den Retfærdige? Mon Freir
 Og Freia, Frugtbarhedens sionne Guder,
 Forlange Blod? Kan ei Lysalferne
 Med Engle fappes? Er Landvætter ei
 Saa blide Væsner, at de flye forfærdet
 For Skibets Dragehoveder fra Strand?
 Har ikke Vola spaaet en bedre Tid,
 Da Jorden nysødt reiser sig af Havet,
 Da Baldur lever op igien?

Dlaf.

Jo, jo!

Og dette Ragnarokur, som det kaldes,
 Det er just det, vi Christne bringe, Kalf!
 Thi Baldur lever atter op i Kristus.
 O Kalf, Du sværmer! Du vil bringe Mildhed

Dg Ustyld ind i Asalærens Nat?
 Freir kaldes god? Dg drikker han i Upsal
 Ei Mandeblood af store Kobberboller?
 Dg deler Freir med Odin ei de Slagne?
 Jeg mærker paa dit Blik og paa din Afsærd,
 Du taler ærligt! men i største Vanvid.
 Selv har Du smeddet Dig en Asatro,
 Dg bilder nu Dig ind, at Verden skal
 Herester artes efter dine Dromme.
 Umuligt, Kalf! Hør Sandheds Røst! Dpluf
 Dit Hierte for en hellig Aabenbaring!

Kalf.

Det har jeg gjort. — Hør! Lov mig idetmindste,
 Naar Du er Konning, at Du taale vil
 Forskiellige Gudsdyrkelser; giv mig
 Dit Ord derpaa, at Du i Fremtid ei
 Om Bondens Tro og Fester Dig bekymrer;
 Sværg mig det til! Saa skal jeg sørge for,
 At Bondehæren stilles ad.

Dlaf.

Jeg skal

Ei meer, som fordum i en hidsig Ungdom,
 Indføre Christendom med Ild og Sværd.

Kalf (bestig).

Gjør det, — saa er vi ikke bange for Dig!
 Men lov os kun, Du ei forsøge vil
 At smugle den i Landet ind med Mildhed!
 Din Mildhed farlig er, din Grumhed ei.

Dlaf.

Nei, Kalf! jeg gjør Dig ikke sligt et Løfte.

Kalf.

Saa maae vi kæmpe, Konning!

Dlaf.

I Guds Navn!

Kalf.

Farvel!

(Gaaer, men vender sig om i Døren og siger:)

Dog det er sandt — eet Lovte giver
Du mig maaskee. Det er ei Høvdingen
Som beder, det er blot Kalf Arnason.

Dlaf.

Hvad kræver Du?

Kalf.

At Du skal ikke meer
Foragte mig. Du seer, jeg handler ei
Af Egennytte, heller ei — ved Baldur —
Af Fiendtlighed mod Dig; men mod din Tro,
Mod dine Forsæt.

Dlaf.

Jeg tilgiver Dig,
Som Kristus paa sit Kors tilgav en Røver,
Fordi Du ikke veed hvad selv Du gjør.

Kalf.

Det veed jeg saare godt.

Dlaf.

Dersom jeg falder,
Da vil maaskee min Død, som Stephani,
Dit Hierte røre; Du bli'er meer ei Saul,
Som stener Christne.

(Seer venlig og med Beundring paa ham.)

Hvis Du blev en Paulus?

Kalf

(sagte, med hemmelig Frygt).

Der kommer han igien med disse Dine,
Som smelte Hiertes og bedøve Hierner.

(Hoit i en bairt Tone.)

Jeg kiender lidt til Eders Guder, Herre!

(Mildere).

Dog glæder mig, at Du mig ikke holder
For Niding meer.

Dlaf.

D gid jeg kunde si

Det samme, Kalf! om hver af dine Brødre,
Som løfte Haand mod mig.

Kalf

(med et Blif raa Kongen, der udtrykker dyb, men tilbagetrængt Følelse).

Jeg strænger høit:

For Nidingshaand skal Olaf ikke falde!

(Han gaaer.)

Olaf (ene).

Saa har jeg dog ei taget feil af ham,
Naar man ham kaldte lumst og underfundig.
Hans Handling bar vel Troløshedens Bræg;
Men naar jeg saae ham i det aabne Ansigt,
Begreb jeg ei slig Underfundighed.
Besynderligt! Kalf har en christen Siæl, —
I Grunden blød, — dog Hedning! Du, min Thormod!
Du er saa stolt som Thor, og dog en Christen.
Saa sælsomt blandes Menneskenes Væsen!

(Han gaaer til Døren og raaber:)

Lad Røgnvold Bonde bringe Kisterne!

Røgnvold kommer med to Trælle, som bære en stor og en mindre Kiste ind
i Laden. Trællene gaar.

Olaf.

Røgnvold!

Røgnvold.

Herr Konge!

Olaf

(aaabner den mindre Kiste, og tager to store Punge ud deraf).

Disse Benge, Bonde!

Du give skal til Kirker og til Præster.
Glem heller ei de Fattige! Desuden
Betal endeel for Siælcemesfer, Røgnvold!
For dem der falde nu ved Stiklestad.

Røgnvold.

Til Siælcemesfer over dine Helte!

Olaf.

Nei, Røgnvold! det behøves ei, med Guds Hiælp;
Thi falder jeg og mine christne Kæmper,

Da vil Gud nok forbarme sig. Du skal
 Betale disse Siælemesser, Rognvold!
 For mine Fiender, for de stakkels Bønder,
 Der fare vild. De kan behøve det.

(Rognvold løfter Kongens Haand; Claf lægger den anden paa Bøndens Hoved,
 signer ham og siger:)

Dg fald mig nu paa mine Høvdinger!
 Jeg maa dog gjøre Brug af disse Skatte.
 (Rognvold gaaer.)

Thormod kommer.

Claf.

Ha, Thormod! her Du kommer ret som faldet.
 Jeg har endeel fortræffelige Sværd
 I denne Kiste, de skal deles ud;
 Dg Kongen glemmer heller ei sin Skiald.
 Det tidt har undret mig, at see Dig, Thormod!
 Med dette gamle rustne Sværd ved Belte.
 Det seer jo ud, som om det havde ligget
 I Jorden.

Thormod.

Jaa, det har det ogsaa.

Claf.

Hvad?

Thormod.

Det har endnu ei truffet sig, Kong Claf!
 At Du har spurgt mig om mit rustne Sværd.

Claf.

Hvi er det rustent?

Thormod.

Det er ædel Rust!

Det er Hrolf Krakes, Keirekongens Olavind,
 Hans eget Sværd.

Claf (forundret).

Hvad?

Thormod.

Den berømte Skofnung,

Som Stegge tog af Høien og foræred
Til Kolmar Skjald. Han var min nære Frænde;
Nu har jeg arvet Skofnung efter ham.

Dlaf

(siger det henrykt i Haanden).

Hrolf Krakes Sværd! Den store Leirekonges!
Den store Hednings! Skjald! af alle Drotter
Før Christendommen — Ingen agter jeg
Saa høit som Hrolf i Leire. Spurgte man:
Hvo helst af hine Konger vil Du være?
Jeg svared: Ingen; thi jeg er en Christen;
Men høiest agter, elsker jeg Hrolf Krake
Blandt Hedninger.

Thormod.

Saa lad mig stænke Dig
Hrolf Krakes Sværd! Forsmaa ei Skjaldens Gave!

Dlaf.

Jeg takker Dig! Men jeg har selv et Sværd,
Som stod i tre og tredive Slagtninger
Mig troligt bi, — og Grebet er et Kors!

Thormod.

Lilgiv! Du trænger ei til Andres Sværd.
Og saa berømt din Sneiter vorde vil,
Som Leirekongens Skofnung.

Dlaf

(siver ham en Guldring og siger venlig):

Tag den Guldring,

Da Du forsmaaer mit Sværd.

Thormod.

Mit Hierte binder
Du fast dermed, men ei min Arm, Herr Konge!
Det slaaer for Dlaf med Hrolf Krakes Sværd.

Biorn Staller, Finn og Thorberg Arnason, Dag Nigson, flere
Kæmper og Skjaldene komme.

Dlaf.

I gode Venner! skændt jeg veed, at Trofskab

Dg Tapperhed belønnes ei med Guld
 Dg med Klenodier, saa vil I dog
 Vist gierne, kort før Slaget, af min Haand
 Modtage hver en god og prægtig Slavind.
 Den skønne, fromme Dronning Ingegerd
 Bad mig at række Sværdene til Jer.
 Fra hendes Haand faaer Været større Kraft.
 Thi Christen=Kridder agter ædel Liv;
 I Himlen sidder jo vor Frue selv
 Dg deler Væren, i sin Indighed.
 Biørn Staller! Dig tilkommer Gaven først.
 (Med to Sværte i Hænderne, smilende.)
 Vil Du ha'e dette Sværd?

Biørn

(griber begjærlig efter det andet, med mere Guld om Haandsfanget).

Nei, giv mig dette!

(De andre Kæmper see paa hinanden og lee.)

Biørn (vret).

Hvad leer I af, Grønstollinger?

Dlaf

(omfavner ham).

D lad

Dem lee! Det er jo godt at vi er muntre,
 Før vi skal stride. Men I gjør ham Uret!
 De troe, Du valgte det for Guldets Skyld.

(Til de Andre.)

Men jeg forsikrer Jer, at ogsaa Klingen
 Er bedre. Det forstaaer min Mærkismænd
 Ved første Blik. Tag Sværdet, gode Staller,
 Min holde Biørn! Jeg haaber Hver i Flokken
 Vil bruge sit saa tappert, som Du dit.

Biørn.

Hvad er vort Ordtag, Herre?

Dlaf.

Det er: „Fram,
 Fram Christmænd, Kormænd, Kongsmænd.“

Biørn.

Herre Konge!

Jeg har et Raad at give Dig, som vist
Kan være Dig til sterste Nytte.

Dlaf.

Tal,

Min gamle Ven!

Biørn.

Dyrererne forsamle
Sig meer og meer i Flokketal. Man siger
Der er tolvtusind; — vi er firetusind.

Dlaf.

Men vi er Helte.

Biørn.

Nogle — visseelig,
Ja selv en dygtig Slump kan kaldes saa.
Men hvad er kraftig Arm i vilden Storm?
Folkkræseri, — det er en Ildebrand,
Som kun kan dæmpes med en anden Ild.

Dlaf.

Vi dæmpe den med Staal.

Biørn.

Nei, Ild, Herr Konge!

Saa har Du vundet Seier før Du stred.

Dlaf.

Hvad mener Du, min Gubbe?

Biørn.

Disse Bønder
Har Huus og Hiem, Hustru og Børn forladt,
Før nu at dræbe deres ædle Herre.
Du viser dem for stor en Ære, Konge!
Bed at nedlade Dig til Kamp mod dem.
Send dine Trælle blot til deres Bygder,
Lad alting røve, deres Gaarde brænde!
Saa vende de som Røvene til Hulen,
At frelse deres Unger.

Dlaf.

Nei, min Ven!

Dit strenge Raad kan Kongen ikke følge.
 Jeg nægter ei, jeg har tilforn engang
 For ti Aar siden brugt slikt grusomt Middel;
 Det var for Christi Skyld — og dog ei Ret.
 Idag jeg strider for min egen Sag;
 Og jeg er meer ei Den, jeg fordem var.
 At handle saa, det var ugudeligt
 Som det var uflogt. Hvis vi seire, Biørn!
 Da er det godt, at Landet, vi har vundet,
 Blev ei aldeles ødelagt; men hvis
 Vi falde, Ven! — da er det allerbedst
 At staae for Frelseren med rene Hænder.

Biørn.

Jeg har ei meer at sige.

Harald Sigurdson kommer hurtigt.

Broder! Faaer

Jeg intet Sværd? Jeg hører, Du forærer
 Dem til Saamange; faaer ei Harald eet?

Dlaf.

Min Harald! Du est ikkun femten Aar,
 Du est for ung at gaae i dette Slag;
 Spar Dig til Fremtids Aar! — Min egen Søn
 Er kun et lille Barn; — ifald jeg falder,
 Da er det godt, jeg har en Broder her,
 Som overlever mig; — at ingen Fremmed
 Skal gribe Magten.

Harald.

Det var evig Skam

For mig, ifald jeg stod med tomme Hænder
 Og gæbed som Tilskuer blot i Slaget
 Ved Stiklestad. Jeg for har været med!

Dlaf

(tager et Sværd frem).

Men er det Sværd ei altfor tungt til Dig?

Harald.

Jeg lader det med Bjørnesener snøre
 Til Armen fast, saa faaer jeg Heelmands Kraft.
 Olaf.

I Herrens Navn!

Finn Arnason (melber):

Man siner Fienden fernt.

Olaf.

Saa skynder Eder ud, I Høvdinger!
 At ordne Hæren, som jeg har befalt.
 Jeg vil med mine Skjalde svinge først
 Det gamle Biarkemaal, som Bodvar sang
 I Leire, sidste Nat, da Hrolf hin Gode
 Blev overfaldet af Forræderne.
 De Hedningord, som Sangen indeholder,
 Veed vi at give frommere Betydning.
 Men mine Kæmper elske denne Sang,
 Der styrker Modet meer end gammel Mjød.
 Oplukker alle Luger!

(Lugerne lukkes op til begge Eder.)

At min Hær

Kan høre Sangen, lade Skjoldeklang,
 Ledsfage den.

(Til Skjaldene)

Nu henter Eders Harper!

Høvdingerne gaae. Trællene oplukke alle Luger til begge Eder. Skjaldene
 komme med deres Harper. Olaf drager sin Sneiter og stiller sig midt
 imellem dem: Thormod Kolbrunar og Thorfind Mund paa heire, Gissur
 Guldbraa og Hofgarde Ref paa venstre Side. Kongen svinger med
 Skjaldene til Harpernes Klang; i Mellemrummene hører man Hæren til
 begge Eder slaae paa Skjoldene.

Dagen er oprunden,
 Duggen Løvet dækker,
 Hanen ryster Hammen,
 Riæk til Kampen galder.
 Vaagner nu, I Venner!
 Bærgen fløbent vinker

Kongens gode Kæmper,
Kraftige som frække.

Blodbestænkte Skjolde,
Spyd og Sværde fløyer!
Udel er af Udden
Ei den bange Feige.
Vakt ei her til Vinen,
Ei med Viv at lesle,
Men til Hildurslegen
Hanen Helten vækker.

Olaf.

Dg nu afsted! Dg alle mine Skjalde
Skal være der, hvor høit min Sneiter klang;
Ehi hvis jeg blegner, hvis jeg skulde falde,
Saa lever jeg dog fort i Eders Sang.
Jeg gierne gaaer i Døden, hvis den kunde
Fuldende, hvad ei meer mit Liv formaaer.
Hvis som en Martyr her jeg skulde blunde,
Vil Kirken blomstre, hvor min Kiste staaer.
Min Athelstein! Du faldt i feire Dage,
Du kom for tidligt til det store Kald;
En Hestelever tvang de Dig at smage,
Din Død besang en — stor — ei christen Skiald.
Min Trygvafon! for streng Du vilde tvinge
Til milde Tro dit stolte Fædreland;
Du sank ved Svolder, og der brast din Klinge;
Maaskee Du lever end ved fremmed Strand.
Som Eremit — maaskee — men langt fra Hiemmet. —
Mig vinkte Hiemmet til sit kiære Skjød.
Ja, Christendommen er ei længer fremmed,
Naar Olaf den besegler med sin Død!

(Han gaaer med sine Skjalde.)

Bed Stillestad.

Fieltegn med fri Udsigt i Baggrunden, det er Tusmørke. Solen er bedækket af en Sky.

Under Musik, som udtrykker Stemningen og Folkebevægelsen, kommer et Dptog af bevæbnede Bønder og gaaer over Skuepladsen. En Flok bliver staaende, anført af:

Kalf Arnason (i Harnisk) fulgt af **Thorer Hund** (i Rensdyrskofte).
Thorer.

Vi vil omringe ham med Mængden, Kalf!
Saa fange vi ham sikkert.

Kalf (med Foragt).

Saadan fanger
Man Dyr, men ikke Konger. Naar Du sælger
I Lønsberg og paa Glade dine Varer,
Saa kan Du være sikker paa din Fangst;
Gst Du en Helt, — da maa Du vove Livet.

Thorer.

Troer Du, at jeg er bange?

Kalf.

Du har vel
Forstandset Dig bag dette stive Belsværk.
Du ligner Dvæget meer end Mennesket.
Du tænker vel at skræmme Olaf bort
Med Hereskoften?

Thorer.

Spotter Du din Ven?

Man skulde troe, Du holdt med Olaf.

Kalf.

Nei,

Bed Athor! det skal jeg vise ham,
At Kalf ei holder med ham.

Thorer.

Hvor det bliver

Paa eengang mørkt. Kan Du begribe det?
Vi samles i Skærsommer, efter Middag,
Og alt det aftnes som ved Vintertid.

Kalf.

Det er en vigtig Stund! De høie Guder
Indhulle sig i Mulm og Mørke, Thorer!

(Glar)

Men seer Du Freias Rok ved Middagstid?
Jeg tydeligt den siner. Det betyder,
At vore Guder seire. Olaf skal
Gi med sin Sommerdag fra Syd betvinge
Den norste Vinternat.

Thorer

Der er han alt!

Kalf.

Til Strid I Bønder! Husker Løsenet:
„Fram Bondemænd!“

(De gaar.)

Skjarmydsler begynde, ledsagede af Musik. Det bliver alt mørkere og mørkere.
Solen staaer, som en sort Kugle med rød Rand, midt paa den blodigt-
dæmrende Himmel.

**Kong Olaf og Biørn Staller møde Thorer Hund og Kalf
Arnason.**

Kongen hugger til Thorer med sin Sneiter, saa der staaer Støv ud af
Rensdyrskosten.

Olaf (til Biørn).

Slaa Hunden, hvem ei Jernet bider paa.

(Biørn vender sin Øre og staaer Thorer med Ørehammeren.)

Thorer

(glenneborer Biørn med sit Eryd; han falder).

Saadan vi hede Biørne!

(Til Olaf.)

Nu skal Du,

Kong Olaf, ogsaa døe.

Kalf

(kastet ham tilside saa han tumler).

Men ei for din Haand.

Hust, Olaf! hvad jeg loved Dig, da sidst
Vi talde sammen.

(Han dræber Kongen.)

Ei for Nidingshaand!

Dlaf.

Nu hjælp mig Gud!

(Falder.)

(Det bliver aldeles mørkt. Dyrerne og Sværdene flinge i Mørket mod hinanden og paa Skjolbene. Løsenet høres alk imellem fra den ene Side: „Fram, fram, Bondemænd!“ og fra den anden: „Fram, fram, Christmænd, Korskænd, Kongsmænd!“)

Løppet falder.

Femte Handling.

En aaben Plads med Skov til den ene Side, til den anden et stort Biælkehuns.

Thorer Hund, hans Træl, med en Pøse under Armen.

Thorer.

Du seer, at jeg har Lillid til Dig, Kimbe,
 Min Træl! jeg veed, Du er mig tro; og det
 Er baade godt for Dig og mig; thi flygted
 Du bort med disse kostelige Sager,
 Saa veed Du, jeg kan finde Dig. Jeg hedder
 For ingenting ei Thorer Hund; jeg lugter
 Paa Jagten Farten ligfaa godt som Hunden;
 Og Bildtet smutter ikke let fra mig.
 Men det var ikke det, jeg vilde sige.
 Jeg vilde kun befale Dig, at Du
 Skal skynde hjem Dig til min Hustru, Kimbe!
 Med disse Smykker, som paa Valen jeg
 Tog fra de døde Christmænd; og som de —
 (Endeel dog i det mindste) atter tog
 Fra Afathor, da Olaf havde væltet
 Ham ned i Støvet — Alt er ikke fundet
 Af hvad jeg savner; derfor vil jeg gaae
 Til Røgehufene; de Saarede
 Skal fløe mig det tilbage. — Hvad er det?

Der kommer Sværmeren Kalf Arnason
 Med Bondesloffen og med Olafs Kiste.
 Jeg kan ei lide den forrykte Karl.
 Jeg veed det, — han foragter mig; — jeg ham.
 Han hader Olaf, — nu, det gjorde jeg med;
 Men han er død, hvad rager han mig meer?
 Dog hvad gjør Kalf? Først var han saa forbittret,
 At ei engang han undte mig den Ære
 At give Kongen Banesaar. Han fik
 Mig skubbet bort; — blot af Forsængelighed,
 For at i Skjaldefangen siden efter
 Han skulde vorde nævnt som Kongens Bane.
 Og nu — nu vil han ei engang tillade
 De stakkels christne Mænd at jorde Kongen.
 Nu vil han brænde Riget, — drukne det. —
 Hvad bryder jeg mig om de dumme Streger?
 Gaa, Rimbe! med din Sæk. Jeg staffer meer.

(Trællen gaaer.)

I hører

(ene; han tager et Smykke frem af Barmen).

Det bedste Smykke, dette Kristusbilled
 Paa Pladen af det tykke Guld, — det tog jeg
 Af Kongens Liig; det bærer jeg paa Brystet,
 Som Olaf Du, — men ei, som Du, i Brystet.

(Han glemmer det paa Brystet igjen og gaaer.)

Kalf Arnason kommer med en Flok Bønder, der bære en slet Liigkiste
 af umalede Fyrrebræder; fulgt af **Drabanter**.

Kalf.

Ja hører nu, I Bønder! hvad jeg siger:
 Jeg deler Eders Had til Olaf Digre;
 Saa lidt som I, jeg vil, at Munkene
 Skal bringe ham i Kirken, gjøre Væsen
 Af den Bedragers Hellighed, og muligt
 Med Dytog og med Lys forvirre Hiernen
 Paa Mange. Men hans Liig maa heller ei
 Paa Baalet brændes; det var Hedninghæder,

Dg den fortæner ingen christen Drommer.
 Nedsænker ham da dybt i Trondhiems Fiord!
 Betynger Kisten vel med store Stene!
 Men aabne maa man ei hans Kistelaag;
 Han være, hvad han være vilde, han
 Var dog Haarfagers Kæt og Norges Drot.
 Den Ridning som formaster sig mod Raaget, —
 Drabanter, støder ham med Spydet ned!

En Bonde.

Vær Du kun rolig! Vi skal ei berøve
 Den salte Fiord sin døde Skat.

Kalf.

Saa gaaer!

Dg skynder Eder; før en anden Sværm
 Af Olafs Kæmper hindrer denne Valfart.

(Bønder og Drabanter gaar med Kisten.)

Kalf Arnason staaer hængsunket i dybe Tanker. **En gammel Mand**
 i Munkedragt træder bleg og forvirret ud af Skoven.

Manden.

Kalf Arnason! — Kalf Arnason!

Kalf

(vaagner af sin Grublen).

Hvad vil

Du mig, Du blege Gubbe?

Manden.

Jeg vil sænkes

I Fiorden, med min fromme Konges Liig.

Kalf.

Ha — jeg skal kende Dig — hvo est Du, Gamle?

Manden.

Jeg var en Bisp, mens Olaf var en Drot.

Kalf.

Ha! Biskop Grimkel.

Grimkel.

Nu er jeg en Munk,

En Tiggermunk, der trygler Dig om Døden.

Kalf.

Ulykkelige Gubbe!

Grimfel.

Ha, beklag

Dit blinde Fædreland! Hvor Olaf er,
 Og hvor jeg kommer, trives Lykken evigt.
 Men dette Liv er usfelt og forhadet.

(til Kalf.)

Kom, Dødens Engel! Uforsonlige!
 Dræb mig! Og har Du dræbt mig, kast mit Liig,
 Med Steen belæsset, til min fromme Konges.
 Da Trondhiems Fiord vil græde salte Taarer,
 Og stumme med Foragt mod Jer, I Mænd,
 I Mennesker, som staae med tørre Dine
 Paa Stranden, efter fuldendt Nidingsværk.

Kalf.

Og troer Du, Kalf har øvet slikt et Værk?

Grimfel.

Befalte Du dem ei at sænke Liget
 I Fiorden?

Kalf.

Jo; — men for at staae Liget.
 Thi kun med Steen og Straa var Kisten fyldt.
 Og Kongens Liig henbringe mine Mænd
 I Skovens Dyb, til bældmørk Klippehule,
 Hvor det i Fred kan staae, til Raseriet
 Har sat sig, og I kan begrave ham.

Grimfel (vil omfavne ham).

Gugprude!

Kalf.

Roes mig ei, omfavn mig ei!
 Herr Biskop, veed I — nei det veed I ei,
 At hellig Olaf faldt for denne Haand?

Grimfel.

Nei, Kalf! Men at Du selv ham kalder hellig,
 Beviser, at Du har fortrudt din Synd.

Kalf (atter grublende).

Stundom begaae vi Mennesker en Synd,
Dg troe, det er en Dyd.

Grimfel.

Hil Dig, ifald

Dit Sind omvendes.

Kalf.

Hvis det var for silde?

Grimfel.

Paa Naadens Dør ei bankes kan for silde.

Kalf.

Den Solformørkelse, mens Slaget varede,
Var et forfærd'ligt Ferteegn. Jeg det tyded
Til Balhals Gre, men det var ei saa;
Thi knap var Olaf død og laa paa Valen,
Saa smilte Solen venligt paa hans Liig,
Der laa saa stiont, med rosenrøde Kinder,
Som om han leved end.

Grimfel.

O Kalf! det var

Et stort Mirakel. Olaf er en Helgen.

Kalf.

Dg dette Ferteegn med den danske Mand!

Grimfel.

Det glæder mig at finde Dig saa blød.

Kalf.

Blød? Een Ting løber vildt mig om i Hov'det
Dg ængster mig, til jeg forstaaer det ret:
Kong Olafs sidste Ord til mig igaar.

Grimfel.

Siig mig hans Ord! Jeg haaber, jeg forstaaer dem.

Kalf.

„Ifald jeg falder — sagde han — da vil
Maafee min Død dit Hierte røre, Kalf!
Du bliver meer ei Saul, som stener Christne;
Maafee en Paulus.“ Hvo var denne Paulus?

Grimfel.

Forblindet først som Du. Da Stephanus,
 En hellig Mand, som Olaf Haraldson,
 Af vilde Sværme dræbtes, da var Saul
 En af de Grummeste; men siden, Kalf!
 Da han i Eensomhed bedrøvet grubled,
 Og vandred ad en Vej, da løb en Røst
 Fra Himlen i et vældigt Tordenstrald:

„Saul! hvi forfølger Du mig dog saa grunt?“

(Et stærkt Tordenstrald lyder pludselig over deres Hoveder.)

Kalf

(kaster sig paa Knæ, med solbede Hænder).

Din Tiener hører, Herre!

(Reiser sig.)

Kom, Herr Biskop!

Primsignet er jeg længst; men vil I døbe
 Mig strax i Skovens Kilde?

Grimfel.

Gierne, Søn!

Men hvor er Fadderne?

Kalf (dybt rørt).

De hellige Engle!

(Han gaaer med Biskoppen.)

Forhallen til Sygehuset.

En Stofsteen til den ene Side, med Ild. Lægeqvinden kommer med en
 Gryde, som hun hænger derover. Thormod Kolbrunarssiald
 træder langsomt ind, dødbleg.

Lægeqvinden

(rører i Gryden, vender sig til ham og siger):

Nu trænge de til mig, de diærve Helte!
 Midt under Slaget, — ja, det er en Stolthed,
 Gud naade da det Dvindemenneste,
 Der turde nærme sig. Endskiøndt — min Sandt,
 Valkyrien, som kalder dem til Valhal,

Er ogsaa Dvinde; Beborg og Ursine
 Var stærke Skioldmøer i Bravallaslaget.
 Men det er nu det samme. Ingeborg
 Er fredelig som Gir. Jeg laver dem
 De bedste Bindfler for de værste Skrammer,
 Og styrker dem med kraftig Urte-drif.
 Og derfor elste de mig som en Moder,
 Der anner sine Børn. Nu ligge de
 Laalmodige paa Bænkene, de Stafler,
 Og Nogle vaande sig som syge Moer.
 Den stakkels unge Harald Sigurdson
 Er ogsaa stærkt forhugget; men man hører
 Ei Rny af ham. — Mand! hvis Du ei er faaret,
 Saa kunde Du nok hjælpe mig, og hente
 Det Brændeknippe, som ved Døren ligger.
 Jeg — som Du seer — har begge Hænder fulde.

(Thormod gaar ud og henter hende Brændet. Hun kaster noget deraf paa
 Sten, og seer paa ham.)

Men seer jeg ret? Du est jo bleg som Døden.
 Hvad fattes Dig?

Thormod.

Sig Dvinden undrer over
 At jeg er bleg? Man vorder ei rødmsøst
 Af dybe Saar.

Dvinden.

Kom! Lad mig see din Bunde!

Thormod (blotter sin Side).

Dvinden.

Der sidder jo et Jern deri.

Thormod.

Sa vist!

Det er en afbrudt Piss.

Dvinden.

Jeg veed ei hvor

Den vender hen; — om det er Hulsaar, eller
 En mindre dyb og mindre farlig Bunde.

I denne Kiædel kogter jeg en Grød
 Af Røg og stærke Urter; den jeg giver
 De Saarede. Naar de har nydt af den,
 Saa veed jeg strax om Saaret ret gaaer dybt;
 Thi da det lugter stærkt af Leget. Kom
 Og tag nu ogsaa lidt!

Thormod (med Lunc).

Nei, mange Tak!

Jeg er ei syg for Grød.

Dvinden.

Rød mig dog see!

(Betragter Saaret igien.)

Ja det gaaer dybt, det er et Banesaar.
 Jeg med en Tang kan trække Stumpen ud,
 Men naar det steer, da har dit Liv en Ende.

Thormod.

Kaan mig en Tang, hvis Du har een tilovers.

Dvinden (giver ham een).

Her har Du een! Men tør Du selv?

Thormod (putter den i Lommen).

Hvorfor ei?

Tak, Dvinde! Jeg er ikke rød for Døden;
 Men friste Livet nogle Dieblit
 Endnu, det vil jeg nok. Gak til de Andre!
 De Længerlevende behøve Dig.

(Lægekvinden gaaer ind.)

Thorer Hund kommer udenfra.

Jeg væmmes næsten ved at gaae derind;

(Stirrer paa Thormod og siger drillende:)

At høre paa den Jammer og det Gyl.
 Stor Skam for raske Karlfolk, ei at taale,
 Naar Saaret smerter. Muligt Kongens Mand
 Har Manddom viist i Striden; men kun slet
 Udholde Smerten de af Saarene.

Thormod.

Du har nok fine, lange Dren, Bønde!
Da Du kan høre Rlynk, hvor ingen lyder.

Thorer (betragter ham).

Var Du i Slaget med?

Thormod (stolt).

Det er et Spørgsmaal!

(bedst).

Var Du der ogsaa?

Thorer.

Ja, med Bønderne,

Som bedst var. Est Du saaret?

Thormod.

Rigemeget;

Det er ei Talen værd.

Thorer.

Du har en Guldring

Om Armen, Du est en af Kongens Mænd.

Giv mig din Ring! saa skal jeg stiule Dig.

Men dersom Bønderne Dig træffe her,

Wil de betale Dig Meiligheden.

Thormod.

Tak, Thorer! Tak! Du har et Hundnavn;

Men stiondt jeg gierne troer, Du deler fleer

Af Hundens Egenstaber, tvivler jeg

Dog meget om: Du est saa tro som Hunden.

Thorer (truende).

Giv mig din Guldring!

Thormod (rolig).

Thorer, tag den selv!

Kong Olaf har forært mig den. Du veed,

At hvad man i Foræring faaer, det tør

Man ei til andre stianke. Bold og Magt —

Det er en anden Sag; — men Ringen faaer

Du ikke, Thorer! med min gode Willie.

I hører

(griber ham om Armen).

Her holder jeg din matte Arm med Guldet.

I hormod.

Den stærkere med Staalet træffer Dig.

(Han tager hurtig en Daggert ud af Barmen og støder den mod Iholders Bryst, men Daggerten springer i Stykker paa Gulbpladen.)

Endnu i Herestaller under Kofteen?

I hører

(Slipper ham, træder forfærdet tilbage og siger).

Christbilledet har frelst mig! Hellig Olaf
Har frelst mig! Crucifixet, som bedækker
Mit Bryst, har reddet mig fra Daggertstødet.

I hormod.

Hvad, drømmer Hunden?

I hører.

Lovet være Olaf!

(Han forsøger sig og gaaer.)

I hormod

(med et Blik til Himlen).

Min fromme Konge! I hormod er just ikke
Saa hurtig til at troc den Slags Mirakler;
Men dersom Du har omvendt denne Hund,
Har Du som Helgen gjort dit Mesterstykke.

(Efter et lidet Odbold.)

Hvad staaer jeg her endnu og tøver efter,
Paa Grændsen mellem Liv og Død? De Andre
Gik alle mig forud: — den fromme Konge,
Biørn Staller, mine Landsmænd, Skialdene.
Besynge fulde vi Kong Olafs Daad;
Vi var i Kredsen inderst, for at see den;
Men deelte Drottens Skiebne. Heltedaaden
Nu døer med os! — Og det bedrøver mig!

Sighvat Skiald kommer som Pilegrim med hvid Stav i Haand,
Muslingestaller paa Hatten.

Sighvat.

Jeg stod paa Mont en Morgen
Ved Borgen, og betænkte

Den svundne Tid, da Skjoldet
 Og Brynien sprang for Breiden.
 Ihu jeg kom den Herre,
 Den tiæffe Norges Konning;
 I Livets Vaar en Vifing,
 Gavmild mod alle Gæster.

Thormod (baantigt).

Ha, Sighvæt! Kommer Skjalden
 Som Vinterflud — for silde?
 Det hæsligt frøs i Høsten,
 Da Blade faldt fra Birken.
 Med Munkesang Du Messes,
 Men Miølnir Korset knuste.
 Gaf, Bløde! nu tilbage;
 Hvi dvæler Du hos Døden?

Sighvæt.

Til Helveds Luer hede
 Den hvide Christ mig faare,
 Hvis feigt fra Olaf flygted
 Den ellers Tro og Tappre.
 Jeg drog til Rom en Reise,
 Da Drotten drog af Landet;
 Brat ilte jeg tilbage,
 Da Haabet atter hørtes.

Jeg agted, intet Andet,
 Paa Floder og paa Fielde;
 Jeg saae ei skønne Syner,
 Men Olaf, Kongen, ofte.
 Han vinkte mig! Paa Veien
 En Bonde ved sin Bolig
 Hvit flynked over Dvinden,
 Hendvæt i feire Dage.

Da sang jeg: „Manden sørger,
 Som mistet har sin Mage;

Men større Kæmpers Rummer
 Er for den store Konge."
 Hid ilte jeg. Men Himmel!
 For Døden at opdage —
 Og for med Spot at saares
 Til Velkomst af den Brede.

Thormod

(trækker ham ventligt Haand).

Sighvat! Du est uskyldig.
 Vær billig mod den Blege!
 Jeg gierne gaaer i Graven.
 Nu digter Du et Drapa,
 Langt bedre, holde Broder!
 End Thormod det kan tømre.
 Tilgiv min Tidseftale! —
 Du est et større Snille.

Sighvat.

Du Sværdet bedre svinger!

Thormod

Min Nidfiærhed mig nager.

Sighvat.

Lad den Dig ei bedrøve!
 Hver feiler, mens han færdes.

Thormod.

Saa leed mig ud i Lunden,
 Paa Bænken under Birken!
 Der Dig jeg Alt fortæller,
 Om Kongen og om Kampen;
 At Du i stionne Drapa
 Kan høit om Helten stunge.
 Saa skal jeg stne Solen
 Og Blomst endnu og Bierget.
 Og naar Du saa har nemmet
 Alt hvad til Dvadet kræves, —

(Viser ham Tangen.)

Da napper dette Næb mig
Min Dval. — Jeg gaaer til Christus!

(Han gaaer, understøttet af Sigvat.)

Kalf, Finn og Thorberg Arnason komme ud fra Sygekamret, fulgt af
Lægeqvinden.

Finn

(med den venstre Arm i et Klæde; forbitret til Kalf).

Fordømte Hedning! Trænger Du Dig ind
I Pinselskamret, hvor de Lappre stonne,
Der, deres Konge mere troe end Du,
Har deelt hans Saar, — og Mange snart hans Død?

(Han kaster sin Daggert efter ham; den saarer Kalf i Bristen.)

Kalf (blid).

Der stod Dig Kongen bi, som ei tillod Dig
Et Brodermord, men dog at saare mig,
Fordi jeg har en Røvselse behov.

(Han strækker Benet ud til Lægeqvinden, som strax forbinder ham.)

Thorberg

(bolter Finn tilbage).

Du skal ei myrde ham! Han kommer til os
I Sygehuset, venlig, ubevæbnet.
Jeg spored Glæden i hans Die, da
Han hørte, vi var ikke farligt saared'.
Din Grumhed mod ham ærgrer mig tilsidst.
Han være hvad han vil, han er dog Broder.

Kalf.

Taf, Thorberg! Du est ogsaa Broder!

Finn (snvsende).

Jeg

Var Broder Dig, før Du blev en Forræder.
Du est min Konges Banemand! Men ved
Den hellig Tornekrone — .

Kalf (afbrøder ham).

Hør mig, Finn!

Jeg elsked Olaf varmt som Du; men, Finn!
Jeg elsked mine Fædreguder meer;
Og, tro mod Guderne, jeg svigted Olaf.

Dog loved jeg ham Hiælp mod Bondehæren,
 Ifald han ikke vilde christne Landet.
 Han nægted det naturligviis; da loved
 Jeg ham en ærlig Død. Da Thorer Hund
 Med sine Trælle kom i Herkøsten,
 Og stulte ham og Skialdene fra Hæren,
 Og vilde dræbe ham; da kasted jeg
 Den lumste Troldmand med Foragt tilside;
 Kong Olaf faldt for ærligt Kæmpesværd.

Finn.

Og har Du ikke kastet Kongens Liig
 I Trondhiems Fiord?

Kalf.

Nei, jeg har reddet Liget.
 Og vil I følge mig ad Skoven til,
 Skal I den dyrebare Helgen see,
 Og vi vil christeligt begrave ham.

Finn (rørt).

Kalf! Har jeg gjort Dig Uret?

Kalf (omfavner ham).

O, min Broder!

Aqvit mig lidt kun paa min store Regning
 Med dine Synder; jeg har nok tilbage.
 Før kaldtes jeg den Første blandt Jer Brødre,
 Nu skal man kalde mig den Ringeste.

(De gaae bort Arm i Arm.)

En mørk Klippehule, kun oplyst af en Straale fra
 Indgangen.

Kong Norik ledes ind af Finn Lille.

Finn.

Her er vi sikre, Herre Konge!

Rørik.

Ha!

Hvor staae vi nu?

Finn.

Midt i en Klippehule
Bag Skoven under Fjeldet, — næsten bældmørk.

Rørik.

Jeg væmmes over dette Jammerliv.
Fra Olafs Baand jeg vilde mig befrie,
Og glemte: Kiæden, jeg er smeddet til,
Er Blindheds Lænke; smidig, blød og glat,
Som den, der Fenris bandt.

Finn Lille.

Det var dog godt,

At denne Hule fandtes; ellers havde
Vi mødt en Skare Bønderfolk paa Fjeldet;
Og det var mig umuligt fiernt at see,
Om det var Venner eller Fiender, Herre!
Mig tykkes, jeg kan høre dem. Der er de!

Rørik.

Skjul mig i Kløsten!

(Finn skjuler sig med Kongen.)

Nogle Mænd bringe Kong Olafs Liig paa en Baare af Spydstager; de lade
Liget synke ned paa Gulvet.

Formanden.

Her vi sætte Liget,

Som Kalf befaleb. Nu aafsted igien!
At Ingen mærker os; thi Sigrid løber
Med sine vilde Karle rundtomkring,
Og snuser som en Vos, der søger Bytte;
Men heldigviis har hun ei Vossens Lugt,
Og denne Hule finder hun vel neppe.

(De gaae.)

Finn

(kommer med Kongen).

De er alt borte, Herre! Kom kun frem!

Rørik.

Hvad vilde de?

Finn.

Thor veed! men de er borte.

Det roligt er igien.

(Løber til Udgangen og seer ud.)

De gaae herfra.

Staa stille kun, saa vil jeg strax slaae Ild.

Du tidt er saa urolig, uforstigtig.

Staa der, til vi faae Lys!

Rørik.

Ha, dumme Træl!

Som om det derfor Lysned meer for mig.

(Han gjør et Par Skridt frem ad, snubler over Liget, og styrter med Hovedet mod Jorden.)

Ha! — jeg har slaaet mig. Jeg faldt; — jeg slog

Min Hænde hart imod en iskold Fod.*

(Han springer op.)

Finn Lille

(som har slaaet Ild og tændt Løset i Lygten).

J sværmer, Herre! som sædvanlig. Seer

J nu igien?

Rørik (forundret).

Tidt har jeg bildt mig ind,

Jeg Synet fik; men aldrig nogentid

Saa klart som nu.

Finn (leer).

Dg seer J mig? Hvad gjør jeg?

Rørik.

Du truer mig med Haanden, dumme Træl!

Finn.

Ei, hjælp mig Thor! hvad er det?

Rørik (roster paa Hovedet).

Selvbedrag!

Jeg har kun glettet det. Hvor ofte før

J Drømme, naar jeg vaagned halvt, var jeg

Forsikkert om: mit Syn var vendt tilbage.

Mig undrer kun, at denne fiære Drøm
 Saalange varer. Thi mig tyffes end,
 Jeg seer dit stygge Ansigt, Finn! hvori
 Sig Dumbhed blander med Bestyrrelsen.

Finn.

Hvo maa ei her bestyrtes?

Rørik.

Det er Blødværk!

Thi — der — paa Gulvet — hvor Du Intet faae —
 Seer jeg Kong Olafs blodbestænkte Liig —
 Smuk efter femten Aar — endnu i Døden —
 Kun Skiægget mere buftet, mere tykt.

Finn (forfæret).

I Guder!

Rørik.

Og det forekom mig, som
 Jeg slog min stolte Bænde mod hans Fod.
 Da brast et dunkelt Horn fra Diets Lygte;
 Men Lyset brændte klart.

(føler paa sine Dine og seer paa sine Hænder.)

Hans Blod har vædet

Mit Dielaag. — Men — det er kun en Drøm!

Sigrid med Hielm paa. Haaret slagrende ned ad Raffen, forresten bondeflædt,
 fulgt af Bønder og Trælle med Fakler.

Sigrid (ordøger Liget).

Her fandt vi ham! Og skynder Jer nu, Bønder —
 Nei — Trælle! Lager Liget. Kaster det
 I Klippens Dyb, hvor ingen Moders Siæl
 Kan øine det, og faae det op igjen;
 Før Kalf, min spage Husbond, og min Broder,
 Den tamme Hund, — thi nu er Hunden tam —
 Sidkomme, for at bære ham til Kirke.

Rørik

(Niller sig for Liget, udstrækker sin Haand, tubelig i Fakkellyset for Alle, og raaber):
 Lad af! Her lyder Eder Dplands Konge!

(Mængden træder forunbret tilbage.)

Rørik.

Du søger jo, som Ulven efter Ladslet,
Du vilde Sigrid! Skammer Du Dig ei?
Saa smuk endnu, og dog saa vild og grim,
Med Ulvebliffet i det store Die.
Jeg seer Dig førstegang, men kiendte Dig
Paa Stemmen strax.

Sigrid.

Hvordan? Kong Rørik seer? —

Du fik dit Syn?

Rørik.

Ja — Legemets og Siælens.

Mængden.

Den blinde Konge seer! Ha hvilket Tertegn!

Rørik.

Ja ja, jeg seer! Men jeg er vorden blind
For Meget nu, som før den Blinde saae:
Jeg seer ei Asathor! din Hammer meer;
Nei, der er sat et Stykke til dens Jern,
Den blev et Guldfors, klart som Morgensolen.
Nedbøier Eders Knæ for denne Helgen,
Tilbeder ham, og vorder alle Christne!

(Alle knæle uden Sigrid.)

Kalf Arnason og hans Brodre, med en Flok bevæbnede Kæmper.

Kalf (forundret).

Hvordan? Vi troe at finde Hedninger
Mishandle Kongens hellige Liig, — og Alle
Nedknæle?

Sigrid.

(med et stolt Blik paa Kalf).

Alle?

(Sun gaaer burtig bort.)

Rørik

(Saaer op og betragter glad de Indtrædende).

Kalf! — Et herligt Ansigt!

Og denne raske Skare tapper Ungdom!

Jeg seer Jer, som for femten Aar; dog — det
 Er Jer og ikke Jer: den samme Skov,
 Men andre Blade, Dviste, Grene paa
 Det gamle Træ.

Kalf.

Du seer? Endnu et Under!

Saa bruge vi da ikke vore Sværde,
 For at gienvinde Riget. Denne Hule
 Blev ingen Høverkule, men Kapel
 For alle Christne førstegang. Saa kalder
 De fromme Munke hid, som staae derude!
 Indvier denne Hal, og bringer Kongens
 Reliquier til Midaros i Kirken!

Rorif (uroelig).

Tilgiver, Brødre! Tilgiv, fromme Helgen!
 At jeg for Diebliffet ikke dvæler
 Og takker Dig med Bøn og høiet Knæ.
 Det Syn, Du gav den blinde Mand tilbage,
 Ham kalder ud i Guds Natur. Jeg kan
 Ei længer dvæle her i denne Hule;
 Mit Die længenok var klippedæft;
 Jeg maa paa Bierget ud og see mit Norge:
 Den grønne Gran, guulstammet Fyr og Birken
 Med friske Løvbust, Elven i sit Løb,
 Og Laren i sit Spring; den hvide Fos
 Og Biergets Lind og Klippevæggens Afgrund;
 Og Blæstens Keeg og Skyens Farvespil —
 Og Himmelen, den blaa, den hvalte Himmel.
 Der, Dlaf! skal jeg see Dig hos din Christ,
 Der skal jeg kaste mig som Orm i Støv,
 Og takke Dig og den Almægtige!

(Gaaer med sin Træl.)

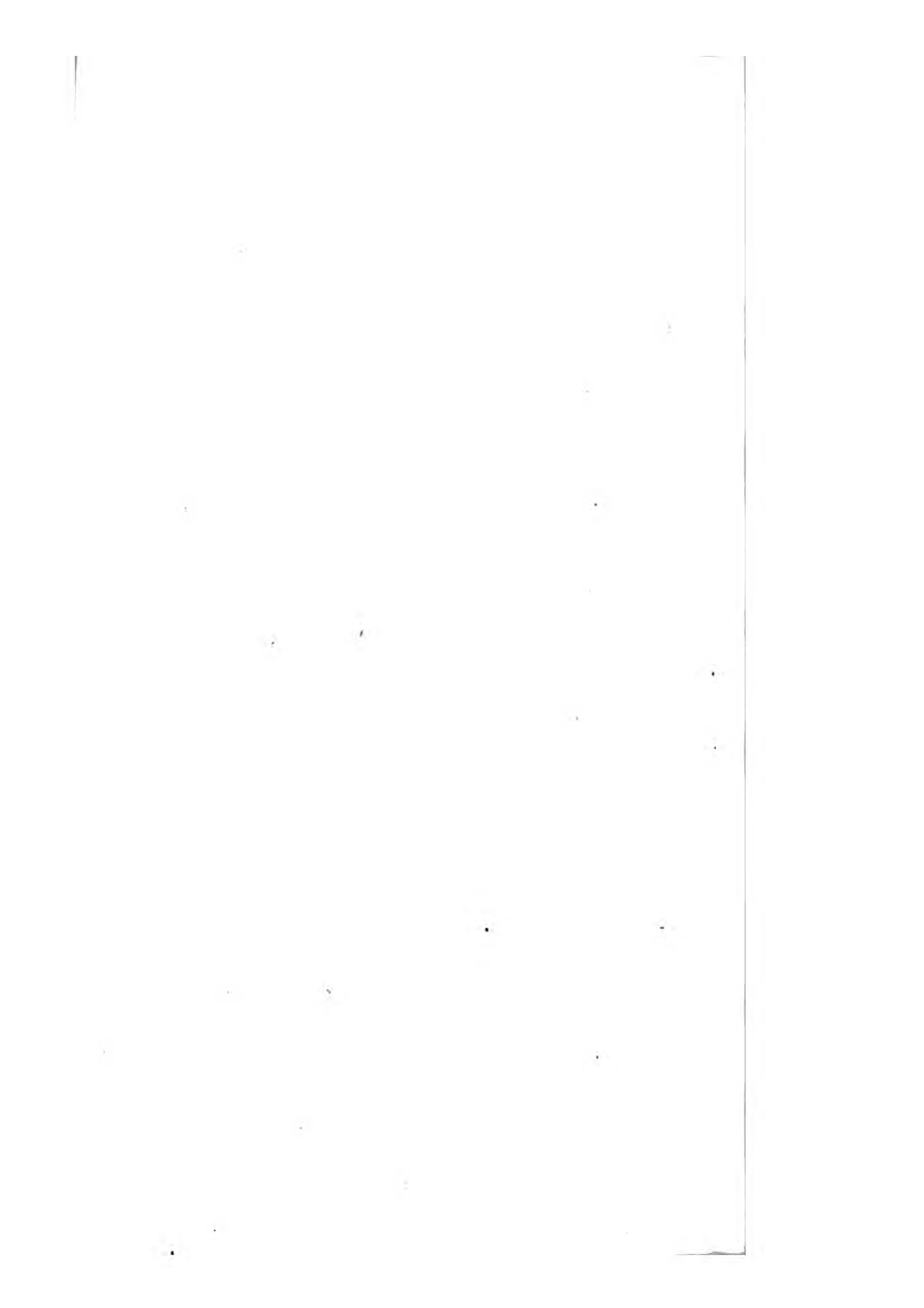
Kalf.

O, Rorif! ikke Du blot fik dit Syn,
 Men hele Norge, ved Sanct Dlaf's Død.
 Thi da først see vi ret Naturen klart,

Naar Mulmet brister fra det vantro Die;
Da først forstaae vi Skovens Hvalving grøn,
Naar den sig hvalver som den hellige Kirke;
Da kiæft bestige vi først Fjeldets Lind,
Naar Manden hæver sig til Gud, som den;
Da følge vi først Elven i dens Flugt,
Naar Siælen længes efter Salighed;
Da først med Sværdene vi ærligt slaae,
Naar Hænder gribe dem om Korsets Hjalte;
Da elste vi først Børn og Hustru ret,
Naar vi af Christus Kiærlighed har lært.
Sanct Olaf! ingen Kæmpe vandt endnu
Saa skøn en Seir, som Du ved Stillestad.

(Alle knæle om Liget. Tappet falder.)

Landet fundet og forsvundet.

Et nordisk Heltespil i 2 Handlinger.

(1845.)

Personerne.

Hier Ægir, Havets Gud, Prolog.

Biorn Asbrandson.

Thuride Snorresdatter.

Steen, Biorns Stalbroder.

Thorhild Egilsson.

En Svend.

Biorn hin Unge.

Halfdan Gamle.

Sigmund.

Flere Islændere.

Didrik, } Tralle.

Leif, }

En Flok Bilde.

Prolog.

Hler Wgir, i Harnisk af Solvstiel, med Korallkrone, Langskæg og
Baadshage.

Hler Wgir seer I, gamle Nordens mægtige Gud;
Dg Gud endnu; thi Guden findes ogsaa der,
Hvor fløvet Blik ham seer ei meer. Min Kongestol
Ei blot paa Hlesø reist jeg har, men trindtomkring,
Hvor Bølgen fraader i vilde Skum paa Kyst og Fjeld.
Mig var det, som i fordums Tid Vifinger drev
Til alle Strande; som ad Rhinen, Seinens Flod
Dem hialp til herlige Seiervinding; mig det var,
Der drev til Island tappre Skares ædle Slægt,
Da Gorm og Harald, Erik, Nordens Riger tvang;
Mig var det, som paa svage Blankers møre Bræt, —
Veiviser var endnu ei Viergets Tryllenaal —
Drev Nordens Helte, henad stummende Bølgeryg,
Island at finde, Grønland med sit Straalefjeld.
Men ei til Iis blot, længer ned jeg viste dem,
At træffe mere sydligt Land, hvor Druen groer.
Dg længe før Columbo vandt Dydagerroes,
Femhundred Aar forinden, lærte Nordens Mænd
Af Wgir Bei til Verdens endnu skjulte Deel.
I tykke Laager hyllet længst min Wre stod; —
Den Skiebne deelte jeg med Thor, med Odin selv;
Dog — Jordens hellige Levskraft kan ei forgaae,
Dg Tiden skjuler Sandhed kun en stakket Tid. —

Nu veed Heimskringla meer om gamle Nordens Færd;
Dets Guder blomstre frist igien i Skjaldeqvad,
Dg vor Bedrift har Mimers Børn i Kilden læst.
Hvad Urdur saae, forkynder atter Varandi,
Dg Skuld skal hævde søsterlig den gamle Net.

Seer her et Billed af den Helte-Hyrdeslægt,
Der fandt det skønne Vinland, som igien forsvandt.
Men ei forsvinde skal den Roes i Fremtids Bog,
Der vel tilkommer Fædrenes Opdagersfærd —
Dg Freias Magt! Thi Giulet driver Elfskøvs Diis
I mange Ting, og Giulet ogsaa drev hun her.

Første Handling.

En Hal hos en rig Bonde paa Island.

Bindveeslugerne i Baggrunden ere borttagne, saa man seer Havet.

Biørn Asbrandson. Thuride.

Biørn.

D kiære Hal! mit Die seer dig glad igien.
 Lidt mindre vistnok nu end før, da jeg som Dreng
 Halvvoeren sad; da dobbelt stor du tyktes mig.
 Da kiendte jeg saa lidt endnu til Verdens Kreds;
 Men Fædrenes Bedrifter stod mig straalende.
 Naar gamle Thiodolf forelæste Volaspa,
 Greb jeg besælet, med alt hærdet Drengchaand,
 Høisædets Stolper; hvor, ved Knivens kunstige Snit,
 Thors, Dins Billeder pryde Knappen; Stolperne,
 Min Stammefader Ingolf kasted fra sit Skib,
 At finde det ham af Guderne bestemte Land.
 Her sad den store Vinterfære lyttende
 Til gamle Sagn —

Thuride.

O, Biørn! det gjør den tidt endnu.

Men ei blot Oldbedrifterne vi glædes ved,
 Men Nutids. Island feirer gierne Glædesfest,
 Hvergang tilbagevender tro, vidtsfarne Søn.
 Og længe vented vi Dig, Biørn! Navnkundig alt
 Som Skiald og Helt, før Du forlod os. Kampen her

At tændes ved Midfommerstid behøves ei;
Men seent i Aftensvalingen forsamles vil
Den hele Bøigde, lyttende til dit Reiseqvad.

Biørn.

Ja Meget, vistnok, Eder jeg fortælle kan.
Bidførle har man kaldet mig; thi Brødrene
Paa Sicilei jeg giested; i Dublin jeg var,
I Bretland, Danmark, Norge.

Thuride.

Bytte rigeligt

Du vandt paa disse Tog. Hvad bærer der din Arm?
En Guldring?

Biørn.

Ja, Thuride! dette Tryllemalm,
Som frister Jordens Børn til Blodsudgydelse.
Før var jeg to!

Thuride.

Har alt maastee paa fremmed Kyft
En Brud den anden vundet?

Biørn.

Jeg er Brudgom ei,
Forlovet ei; dog blev ei derfor Giertet frit!

Thuride.

Hvorledes misted Du da, Biørn! den anden Ring?

Biørn.

Jeg misted ei, jeg gav den bort.

Thuride.

Til hvem?

Biørn.

Det veed

Jeg ikke selv.

Thuride (leer).

Gæst Blinde! taler Gaader Du?

Biørn.

Let kan jeg løse Gaaden Dig med korte Sagn:
Paa Havet traf engang en mægtig Vifing mig;

Mit ene Skib kun stod sig flet mod Vendens tre, —
 Og vist han havde fanget mig og solgt som Træl,
 Hvis pludselig til Hiælp mig ei, — ham sendte Thor! —
 En Landsmand did var kommen. Skibet kiendte jeg
 Af Billedstavnen; Laagen ei forundte mig
 At see min stolte Redningsmand, som søgte bort
 At smutte fra sin Roes, sin Tak. Dog lyktes mig —
 Jeg kaster godt — at værpe Ringen paa hans Dæk.
 Han tog den op; — jeg saae hans Haand udstrakt med den;
 Og Hovedet, med Hielm og stærke Lokkers Pragt,
 Tilvinkte mig; saa svandt han.

Thuride.

Selsomt!

Biørn.

Slige Ting

Paa Eventyr os hænde tidt. Men, vene Mø!
 Mig gaaer det Bøggur modsat, hos den danske Hrolf:
 Den ene Arm sig stammer over gyldne Pragt,
 Som broderligt den offerer med den anden ei; —
 Den gavmild være vil som hin! —

Thuride.

Hvad mener Du?

Biørn.

Jeg mener, at jeg byde vil, Thuride, Dig,
 Min Pleiesøster, fier fra spæde Barndomstid,
 En Gave; hvis Du Gaven ikke stolt forsmaaer.

Thuride.

Du har vel nok af slige Ringe?

Biørn.

Fleer end den;

Dog hød ei Biørn Thuride Ringen, var den ei
 Hans bedste Smykke.

Thuride (stæmpende med sig selv).

Gode Biørn — jeg takker Dig! —

Wil ei med Afslag, Pleiebroder! frænke Dig.

Det være skal — min Brudepynt —

Biørn (forfærdet).

Din Brudepynt?

Thuride (angstelig forlegen).

Jeg bøier og udvider den, — den holde skal
Mit Hovedbaar om Isjen. — Tak endnu engang!
Nu Davren jeg berede maa til Spisetid.

(Hun hilser ham venligt og skynder sig ud.)

Biørn

(stirrer længe taus efter hende).

Det var et Knald fra ufornodet Tordenstyk,
Der sneg sig over Hov'det mig, som fulsort Orif
I lysblaa Luft, og traf — men ikke dræbte mig!
Og lamme skal den heller ei det trufne Bryst. —
„Min Brudepynt!“ — Det Ord forandrer alle Ting! —
Naar sydlig Glæde glogled og forlystede mig,
I Sicilei og Velsland, — stedse tænkte jeg:
Det var alt Andet hjemme, da paa Island Du
I Hallen hos Thuride sad; og bedre bli'er
Det først, naar Du hos hende sidder der igien. —
Naar jeg for Danerfongen sang, — han hændred mig,
Han gav mig disse Ringe, der igien forsvandt;
Naar høit i Hal han satte mig, — da tænkte jeg:
Det var alt Andet hjemme, da paa Island Du
I Hallen hos Thuride sad; og bedre bli'er
Det først, naar Du hos hende sidder der igien.
Naar Adelsstein mig viste Vennesalighed,
Fordi min Hedningharpe klang til Christendom,
Hist i det Land, min Bedstefader brat forlod,
Fordi han stolt foragtede Haralds Gnevold; —
Sang jeg dog tidt om Aftnen, naar jeg ene stod:
Det var alt Andet hjemme, da paa Island Du
I Hallen hos Thuride sad; og bedre bli'er
Det først, naar Du hos hende sidder der igien!

Steen kommer.

Biørn.

Fostbroder, est Du der?

Steen.

Dg, Biørn! det undrer Dig?

Forundres hurde meer Du over, Steen ei var
Et Dieblif hvor Biørn er; han er dog dit Lam,
Det veed Du nok — og Du — Du est hans Klokkefaar.

Biørn.

Biørn er ei Faar! Dg est Du Lam, da synded Du
Hart mod Naturen, naar som Ulv Du Lammet beed.

Steen.

Du est lidt vranten, stiondt Du hyfler Munterhed.

Biørn.

Jeg er ei Hyfler!

Steen.

Nei; men Du est trætkekær.

Biørn (rækker ham Haand).

Tilgiv din Ven!

Steen.

Hvad fattes Vennen?

Biørn.

Ven — en Brud!

Steen.

For førstegang din Mund mig ytrer sligt et Savn.

Biørn.

Min Mund fortaug, hvad Hiertet daglig sladdred om.

Steen.

Saa lidt man stole kan paa Vens Fortrolighed!

Biørn.

Med omme Længsler ei man plage skal sin Ven.

Dg nu — nu vil jeg heller ikke kiede Dig,

Med langsomt at fortælle Dig, hvordan mit Haab

Om ung Thurides Elskov — før en Diamant —

Forsvandt idag som Dug for hendes Morgensol.

Nei, glæde Dig, Fostbroder! vil jeg tvertimod;

Thi nu har din, nu har min Attraa lige Meed.

Før hjem vi drog, Du foreslog mig, først at gaae

Paa Eventyr, Opdagerreiser. Skionne Land,

Af Leif og Thorfin fundet alt — hvor Vinen groer —
 Beboet alt, men forstyrret af den onde Dvind,
 Af Freidiis, — der som til Spot har dette Navn —
 Ulykken, troer jeg, kommer meest fra Dvinderne!

Steen.

Et spædt og nysødt Barn er, Biørn! dit Dvindehad.
 Thuride, tænkte jeg dog vist, var from og god.

Biørn.

Det tænkte jeg med; men man kan bedrage sig.

Steen.

Dg hvormed har Thuride da bedraget Dig?
 Gav hun sit Ord?

Biørn.

Nei, Steen! men hun mig gav sit Blik;
 Dg bedre taler Diet Elstovs Sprog, end Ord.

Steen.

Uthdeligt er Sproget! det ei nægtes kan.

Biørn.

Som alle Sprog, for Den, der ei har lært dem ret.

Steen.

Sprogmeisterinde blev Dig da den Venes Blik?

Biørn.

Spøg ei! Jeg er til Spøg ei stemt; men ynder Du
 Endnu din Ven, saa følg mig! — thi med Elstovs Tab,
 Mig Venstabs vilde vorde vistnok altfor svart.

Steen.

Frygt ei for det!

Biørn.

Du følger mig?

Steen.

Til Vensal ei —

Ufelig Elstov finder jo sit Gimle luft;
 Men — dersom det kan trøste Dig — til Jothunheim!

Biørn.

Du est en ærlig Ven, det veed jeg: Spøgen kun
 Du vikler som et Bindsel om din Broders Saar.

Steen.

Hvo er Thurides Brudgom?

Biørn.

Det er ikke mig,

Det er mig nok; og mere fik den Blende
 Mig ikke sagt. Gaa, Steen! og giv Befaling til,
 At Skibet ikke lændses, men at tvertimod
 Alt klart er inden Borde til en Attersfart.
 Vi reise bort endnu i Aften.

Steen.

Alt saa snart?

Biørn.

Jeg vil ei holde Falken til den Bryllupsfærd.
 En ordknap Afsted tager med Thuride jeg.
 Der kommer hun tilbage!

Steen.

Vel, din Billie fæe!

(Gaaer.)

Thuride kommer.

Biørn (gaaer hende raft imøde).

Vel, at jeg træffer ene Dig engang endnu.
 Og hvad jeg har at sige Dig, er hurtig sagt!
 Dog ønsker jeg — til Svaghedens Befiendelse —
 Fleer Vidner ei end Dig; — og, sindrigt estertænkt,
 Est Du maaskee alt Een for mange.

Thuride.

Du est vred;

Nys var Du mild; hvad har saa hurtig omstabt Dig?

Biørn.

En Troldmand! Løse, tænker jeg, der blev saa glad,
 Dengang stion Freia laante ham sin Falkehvam.

Thuride.

Jeg ei begriber —

Biørn.

Du begriber Alting let,

Og det, hvorom Du spørger mig, det veed Du alt.

Min Svaghed har Du længe kiendt; — jeg kiender den
Først nu. Hvis Overraskelsen lidt ærgrer mig,
Er det et Under?

Thuride.

Biørn!

Biørn.

Du veed, jeg elskte Dig!

Jeg sagde Dig det ei, og deraf vidste Du
Det allerbedst. Mit Blik har talt! Dit Die løi —
Tilgiv, Thuride! Venlige! Jeg misforstod
Dit Die, som saa kjærligt seer — paa alle Folk!

Thuride.

Du mig fornærmer!

Biørn.

Bed mit Sværd, det vil jeg ei.

Tilgiv min Svaghed! Dyhav til min Svaghed Du!
Dg blot mig ei for Andre!

Thuride.

Biørn, miskiend mig ei!

Biørn.

Nei, nei, Thuride! Biørn skal ei miskiende Dig.
See, taabelig er Skialden, som indbilder sig,
At finde sine Dømmes stionne Billeder
I Virkeligheds ynkelige, magre Land;
Hvor Bredens Biergild, Egennyttens Vinteris,
Som her paa Den, kue Livet verlende.
Hvad er en Dø? Hvad er en Datter? — Freias Barn?
Nei — Freia selv er kun et luftigt Dømmetant!
Men Datteren — en Deel kun af sin Faders Bo,
Som sælges, tustes som hans Faar, ved Giftermaal.
Hvem har din Fader solgt Dig til?

Thuride.

Krænk i hans Grav

Min Fader ei — min Moder ei! Hun lærte mig
Med egen Vandel lydighærlig Datterpligt;

Dg villig skænkte jeg min Haand den Mand, min Fa'er
Bestemte mig.

Biørn.

Dit Hierte?

Thuride.

Det forlangtes ei.

Biørn.

Dg Ingen fik det? Ei din Brudgom?

Thuride.

Beilet har

han ved min Fader; — ved min Fader fik han Ja.

Biørn.

Thor være priset! Altsaa Du ei elsker ham?

Thuride.

Men Trostøb har jeg lovet ham — og er ham tro.

Biørn.

Saalænge som han lever; det ei dables kan.

Hvad hedder han? Har han et Navn?

Thuride.

Et lidet ei!

Den tappre Thorfild Sigilfon; paa Biking nu.

Vi vente ham hver Dag igien.

Biørn.

Det glæder mig.

Jeg strax skal hilse paa ham. — Hør Thuride nu,

Hvad ærligt og hvad ligefrem jeg tilstaaer Dig!

Jeg ærgred mig, fordi jeg troede — taabelig —

At jeg dit Blik, din Hu saa længe misforstod.

At sukke for en Mø, der aldrig loved mig,

Var Daaredaad, og stammeligt for Ingolfs Ht.

Men nu forstaaer jeg Dig først ret: Du elskte dog;

Men Skialden, der i Sværmeri drak Freias Luft

Som bedste Mundgodt, fandt sin Ild for himmelsk reen,

Til at den skulde brænde fra en jordisk Spaan;

Jeg gif, og efterlod Dig ei Forpligtelser;

Dg hvad der i mit tause Hierte sig tildrog,

Det skulde jeg; og da din Fader vilde det,
 Du rakte fremmed Ungersvend din Lillehaand;
 Den Haand, som Skialden ikke greb til rette Tid.
 Er det ei saa?

Thuride.

Saa er det!

Biørn (tager hendes Haand).

Nu jeg griber den!

Thuride.

Hvad vil Du?

Biørn.

See, din drømte Bigegyldighed
 Forjog mig nys; og brat jeg gav Befaling til
 At Skibet, som i nære Fiord jeg efterlod,
 Skal atter klares; klart var dengang Sindet ei;
 Men nu er Sindet klart og god min Ankergrund:
 Jeg bliver! Alting gaaer den gamle, lystige Gang!
 Med dette Sværd jeg møder Thorkild Egilson,
 Og han er Mand til tappert at forsvare sig.
 Saa rulle Dødens Lærninger i Hiernefæl
 For Den, som falder; Freias Roser — endnu meer:
 Thurides Roser — stænkes Den, som vandt. — Farvel!
 Farvel saalænge, Brud! Jeg kalder Dig min Brud;
 Det est Du dog i Hiertet, enten saa paa Jord
 Jeg Haand Dig rækker, eller hist i Freias Sal.

(Gaaer.)

Thuride.

Hvor kan dog Skialden stue dybt i Hiertet ind!
 O Lykke! som saa let, hvis Du det vilde selv,
 Lyksaliggjøre kunde Jordens Skabninger —
 Hvi dog forvandles Du saa tidt til Skæbnetrold?

(Gaaer.)

Thorkild Egilson løfter sig sagte ind.

Det lyktes mig; jeg smutted ind umærkeligt.

Biørn følger ham.

En fremmed Mand sig sniger ind ad Husets Dør?

Thorkild.

Hvad seer jeg der? Biørn Asbrandson! Velkommen hjem!

Biørn (forundret).

Ha — vel mødt, Thorkild Sigilson, fra Ledingstog.
Tilgiv, jeg strax ei kiendte Dig! Jeg veed det nok,
Du kom som Brudgom; Du est hjemme, Bærten her.
Men — tilgiv mig den Signelse — hvi sniger Du,
Som Tyven, Dig forsigtig ind ad Husets Dør?

Thorkild.

Det har sin Aarsag, Biørn! Du ei maa røbe mig!
Jeg overraske vil min Brud.

Biørn,

Thuride?

Thorkild.

Ja!

Biørn.

Og frygter Du da ikke for, hun døer af Skræk?

Thorkild.

Det har vel ingen Nød; endstøndt jeg vel har hørt,
At stundom ogsaa Glæden kan slaae Folk ihjel.

Biørn.

Glad vil hun sikkert vorde.

Thorkild.

Ja, det haaber jeg;

Thi dobbelt rig tilbagevender Thorkild, Biørn!
Og Rigdom dog, næst Tapperhed og Sundhed, er
Vor bedste Velstand.

Biørn.

Skønheden forglemte Du.

Thorkild.

Skønhed er Biting.

Biørn.

Demie Biting elsker Du

Dog i Thuride?

Thorkild.

Var hun ei ætstor af Byrd,

Dg eied hun ei Gaarden, rig paa Mark og Fæ —
 Saa var vel Thorkild gaaet hendes Huus forbi,
 Dg havde bankt som Veiler paa en anden Dør.

Biørn.

Det egentlig var Fæet da Du beiled til! —
 Men siig mig, Rige! hvordan blev Du rigere?
 Var Du i Viinland? hentet Du Klenodier der,
 Fra mere frugtbar, solbarsydblig Blomsteregn?

Thorkild.

Jo, Viin og Blomster! det var vel sliig Reise værd.
 Jeg foretrækker El og Mundgodt langt for Viin;
 Det er en altfor langsom Fart til Rusen, Biørn!
 Med El og Mied did seiler jeg for fulde Seil.

Biørn.

Hvorhen drev da Fornuften Dig?

Thorkild.

Til nordligt Hav.

Fra Skrællinger jeg tog en Mængde Hensdyrskind.
 En Fiende jeg paa Havet traf, som var mig værd.

Biørn.

Bestedne Thorkild, nævn hans Navn!

Thorkild.

En Kæmpehval,

Som fra mit Skib, — ei nær saa stort som Dyret selv, —
 Jeg lykkelig og dybt dog med Harpunen traf.

Biørn.

Dg nu Du kommer, tranberiget, hjem til Dit,
 At holde Bryllup. Freia! hvilken Kæmpepragt. —
 I Hallen jeg i Nanden seer Tranlamperne
 Til Festen blusse.

Thorkild.

Dersom Du vil dandse med,
 Da est Du indbudt!

Biørn.

Dandse med Dig? Ganske vist,
 Det vil jeg, Thorkild Sigilson! en Vaabendands.

Thorkild.

Tal tydeligt! Jeg ei forstaaer dit Skjaldesprog.

Biørn.

Saalidt som Viin og Blomster og som Skjønheds Magt.

Vel, Thorkild Gsigilson! jeg taler tydeligt:

Jeg elste, før jeg reiste bort paa Vikingstog,

En Mø; — jeg veed det, Kiærlighed foragter Du,

Som Skjaldeqvad, som Skjønhed, Viin og Blomsterne. —

Thorkild.

Enhver kan være god for sig. Du est en Helt;

Mig nok. Dit Snurrepiberi behold for Dig!

Biørn.

Godt nok! men Noget af mit Snurrepiberi

Wil Du beholde.

Thorkild.

Jeg?

Biørn.

Mit Hjertes Halvdeel.

Thorkild.

Nu taler Du igjen forblommede Skjaldesprog.

Biørn.

Thuride, Snorres Datter! Det var tydeligt.

Thorkild.

Min Brud?

Biørn.

Min var hun, hvis jeg havde friet, som Du,

Til rette Tid; — men — hvad Du har med Wiisdom sagt:

Nødvendige Velstand kræves — og den mangled mig.

Nu har jeg ogsaa Velstand, men — Du har min Mø!

Thorkild.

Og altsaa —

Biørn.

Thorkild, maa Du tage Livet med;

Thi mens jeg lever, ægter ei den Vene Du.

Thorkild.

Det i mit Bryllup gjør ei lang Opsættelse.

Biørn.

Du altsaa tager gierne mod Udfordringen?

Thorkild.

Ja det forstaaer sig. Du est jo en tapper Mand;
Hvor kunde jeg forsmaae din Kamp og nægte Dig
Den Villighed?

Biørn.

Du seer det, jeg er nødt dertil;
Thi med det Gode Bruden vist afstaaer Du ei.

Thorkild.

Nei, deri har Du ganske Ret!

Biørn.

En Holmgang er

Nødvendig altsaa.

Thorkild.

Hvorfor Holmgang? Paa vor De
Er Kroge nok, hvor Ingen os forstyrre kan.
Jeg gaaer kun bort et Dieblit og henter først
En Gave, som jeg stienke vil min Fæstemø.

Biørn.

Til Afsted!

Thorkild.

For et Dieblit!

Biørn.

Det længste Liv

Er ikke meer.

Thorkild.

Hver haaber Lykken.

Biørn.

Uden det

Ei Modet trives.

Thorkild.

Ganske vist!

Biørn.

Jeg skynder mig

Paa Skibet ud, at give mine Folk Bæsteb,

For strax igien at møde Dig. Ræk mig din Haand!
 Ei hader jeg den Mand, som Skæbnens Lune vil
 At jeg idag paa Liv og Død skal kæmpe med.
 Du hader heller ikke mig?

Thorkild.

Nei, fri mig Thor!

Man gierne gode Venner være kan, fordi
 Man brækker Halsen paa hinanden. Lad os gaae!
 Vi følges end i dette Liv et Stykke Wei.
 Vel, at Thuride var ei her i Hallen strax;
 Samtalen havde neppe hun saa rolig hørt.

(De gaae ud af Huusbøren.)

Thuride kommer takkefuld, med Armbaandet i Haand, ind ad den indre Der.

Alt fra jeg var en liden Mø —
 Han hjalp mig Blomster sanke —
 Paa denne stjerne Nordens De
 Var Bjørn min stadige Tanke!

Dengang han drog paa Viking ud,
 Paa Skibets farlige Planke,
 Jeg bad for ham, stiondt ei hans Brud;
 Han var min stadige Tanke.

Da bort min Kader gav min Haand, —
 Jeg frygted Sværdene blanke; —
 Thorkild fik Løftet; — men Du, min Mand!
 Bjørn var din stadige Tanke.

Dog nu en Ivekamp forestaaer,
 Og høit maa Hiertet banke;
 Men — Hvo der ogsaa Seier faaer —
 Bjørn bli'er min stadige Tanke!

Dg er imod mig alle Ting,
 Dg skal jeg ene vanke,
 Jeg eier dog med den gyldne Ring
 Min kiære, stadige Tanke.

Jeg glemmer den her i dette Skrin, —
 Naastee min Glædes Skranke!
 Jeg lægger dig ved min Liigsærks Lin,
 Min kiære, stadige Tanke!

(Hun glemmer Armbaandet i sin Kiste.)

Thorkild Sigilson kommer.

Hil, Sæl, Thuride! her er Thorkild Sigilson,
 Din Fæstemand, som hilser Dig med Venlighed.
 Imorgen alt vi Brudfolk til Lunden gaae.
 Jeg har besørget vel mit Huus, og lover Dig,
 At ingen Hustru hoo skal i en bedre Gaard;
 Dg Altid skal jeg kiøbe, hvad Du peger paa;
 Thi rig jeg er. Thuride Du, Du est mig kiær;
 Skøndt — sværme gjør jeg ikke for Dig; — kiender ei
 Den Elstovsruus, der dunster bort om et Par Aar. —
 Jeg truffen har en Ungersvend, som elsker Dig!
 Han faaer Dig ikke; haabe tør jeg ogsaa vel,
 Du deler ei hans Sværmeri?

Thuride.

Jeg lovet har
 Min Fader, jeg vil ægte Dig. Paa Sotteseng
 Han lod mig igientage Løftet; — Løftet, som
 Ei Igientagelser trængte til, — Du fik det alt;
 Dg Løftet er mig helligt!

Thorkild.

Nu — det er mig nok.
 Biørn er en Skiald, en fager Svend, din Ungdomsven,
 Naturligt, at Du ynder ham. Min Nidkiærhed
 Han vækker ei. — Du seer idag ham sidstegang;
 Imorgen staaer vort Bryllup!

Thuride.

Est Du alt saa vis

Paa Seiren?

Thorkild.

Ja! — Men før jeg gif til denne Kamp,
Jeg maatte sige Dig Goddag og skænke Dig
Endnu en Fæstengave.

(Strøger sit Ærme op og tager en Ring af Armen.)

Denne gyldne Ring,

Tag den, Thuride! det er reent og ægte Guld.

Thuride (forundret).

Hvad seer jeg?

Thorkild.

Hvad Du sikkert aldrig saae tilforn.

Thi god, som Guldet, vistnok er den fiendne Kunst,
Hvorned den snilde Baabensmed har hamret den.

Thuride.

Ha, Thorkild! hvordan fik Du den?

Thorkild.

Den er ei No, —

Som Meget af min Eiendom; den skænkes mig
Paa Havet af en Vifingsmand, — saavidt jeg troer —
En Landsmand, som tre Bønder snedigt overfaldt,
Dg entre vilde. — Jeg forjog dem; — det var let!
Han vilde takke; Takkens kom mig ei tilpas, —
Det kieder mig, at høre Noes for ringe Ting;
Men hindre kunde jeg dog ei, at Manden smed
Mig denne Ring paa Dækket, som vi skiltes ad.

Thuride.

Ha — denne Guldring!

Thorkild.

Ganste vist en fienden Skat!

(Afslides)

Det glæder mig, hun har dog Sands for Guldet's Værd!
Derpaa kan Mere bygges; næsten frygted jeg,
Hun var befængt af Pleiebroderens Barmesind.

(Bjørn aabner Huusdøren, men træder tilbage, da han seer Thorkild.)

Thorkild (talte paa ham).

Kom Du kun, Biørn! og stig din Søster et Farvel.
Du stilles fra Thuride nu paa længere Tid;
Et Dieblif jeg gierne viger Bladsen Dig.

(Han gaaer ind i Sidesammeret.)

Biørn kommer.

Hovmodige! Det hører med til smaaligt Sind,
At prale med den Smule Styrke, Kroppen har.

Thuride.

Ei Sindet er saa smaaligt, som din Brede troer.

Biørn.

Thuride! Du har hurtig lært at agte ham.

Thuride.

Du selv vil agte Thorkild, naar Du kender ham.

Biørn.

Jeg gaaer at kiende ham; han skal ogsaa kiende mig.
Fornøi blot min Nyfgenhed og viis mig først
Det Smykke, som han stienkte Dig og vandt Dig med!

Thuride.

Jeg vover ei at vise Dig det Smykke, Biørn!

Biørn.

O Du, som vover Meget, vov kun dette med!

Thuride.

Jeg frygter for, det Tryllemalm nedslaaer dit Mod.

Biørn.

Olød Dig, ifald maaffee det ogsaa dræber mig.

Thuride.

Saa see da denne Gulbring, Biørn, og døm saa selv!

Biørn.

Jeg Thorkilds Gave vilde see, min egen ei.

Thuride.

Jeg viser Dig, hvad Du af mig har selv forlangt.

Biørn.

Jeg gav Dig Ringen.

Thuride.

Mage til den gav Du mig, —

(Tager den anden af Kisten.)

Dg — her er begge!

Biørn.

Asathor! — Din Fæstemand —

Thuride.

Den Landsmand er, som frelste Dig fra Vendens Vold.

(De staae Begge tause og stirre paa hinanden.)

Biørn.

Min Redningsmand! — O Freia! Thorkild Eigilson! —
Dg veed han det?

Thuride.

Han veed det ei; thi Laagen har
Ham hindret i at kiende dine Ansigtstræk.

Biørn.

Thuride! Laagen falder — og jeg kiender ham!

Thuride.

O vee mig Arme! Biørn, nu har jeg dræbt dit Mod;
Han fælder Dig! Men hvis maaffee Du fælder ham,
Bort Fremtids-Geld er bygt paa Utafnemlighed.

Biørn.

Ei løses denne Knude let af Dvindehaand;
Men overfiæres skal den ei af Mandes-Sværd;
Jeg løser Knuden dog! Du har ei dræbt mit Mod,
Nei, tvertimod, Du styrked og fordobbled det!
Thi Mod nok har jeg, til — at flye fra denne Kamp!

Thuride.

Du —

Biørn.

Viger Thorkild Bladsen. — Skionne Lykke! Du
Kom og forsvandt; men lever i Grindringen.
Farvel, Thuride! Glem ei Biørn! Din Broder gaaer
Paa Eventyr, at finde Vinland. Druknet har
I Vinens Bæger mangan Mand sin Kiærlighed:
Min drukner ei, og Vin erstatter Elfov slet;

Men Landet vil jeg finde dog, til Held og Gavn
 For Fremtidslægter. Hils din Brudgom! Thorkild vil
 Ei kummerligt miskiende mig, det veed jeg vist.
 Og lykkeligt Du ogsaa leve kan med ham:
 En ædel Funke slog jeg af hans Flintesteen,
 Og den skal tænde huuslig Arnes Glædesild. —
 Farvel, mit klare Fædreland, med Is og Storm!
 Jeg bytter Dig med sybligt Løv og Blomsterpragt.
 Farvel, min Ungdoms Heltebaad og Tapperhed!
 Jeg dyrke vil i Gensomhed, som Landmand hist,
 I stille Ro, den Jord, jeg skal begraves i.
 Farvel, Thuride! Rose Du i Vintersnee.
 Ei Sydens Rosenknupper hist opveie Dig.
 Og nu afsted! thi Ordet er dog altfor svagt
 Til Talsmand for Bevægelsen i dette Bryst!

(Gaarr.)

Thorkild Sigilfon træder ind ad den anden Dør.

Thorkild.

Alt borte?

Thuride.

Ja, for evig. Aldrig seer jeg meer
 Min Pleiebroder Biørn! Du seer ham aldrig meer.

Thorkild.

Til Gnekampen seer jeg ham for sidstegang.

Thuride.

Han slyer en Kamp med Thorkild, han undviger Dig.

Thorkild.

Selv har med stolt og haanligt Ord han æftet mig.

Thuride.

Det ham fortryder hierteligt. Han seiler bort
 Og overlader Seir og Brud Dig, uden Strid.

Thorkild.

Fortæl om Biørn mig hver en mulig Daarlighed!
 Jeg troer Dig, men kun ei, at han er nidingsseig.

Thuride.

Nei, nei! Det var af Tapperhed han flyede Dig.

Thorkild.

Af ham Du lærte gaadefulde Skialdesprog.

Thuride (viser ham en af Ringene).

See denne Ring!

Thorkild.

Jeg kiender den, jeg gav Dig den.

Thuride (viser ham ogsaa den anden).

Nei, denne, Thorkild! gav Du mig; den anden gav
Biørn Asbrandson sin Søster, da de skiltes ad.

Thorkild (forundret).

To lige Ringe, hver af drevet, ægte Guld!

Thuride.

Dem bar han begge, da din Høimod frelst ham.

Thorkild.

Ham var det, som paa Dækket fasted Ringen hen?

Thuride.

Han sigter godt! Først traf Du hans Taknemlighed,
Dg nu med Stordaad atter, Thorkild! traf han din.

Thorkild.

Jeg tilstaaer Dig, det gjorde han. Jeg bryder mig
Kun lidt om Skialdsfab, men jeg agter Mandedaad.

Thuride.

Dg mandig her var Mandens Flugt.

Thorkild.

Det nægtes ei!

En Svend kommer med et Skjold.

Biørn Asbrandson, som drager bort til fremmed Land,
Dg seiler med sin Snekke Huset tæt forbi,
Skrev disse Runer, Thorkild! paa dit eget Skjold,
I Vaabnhuset, før han steg paa Skibet ud.
Han ønsker at Thuride — Du vil læse dem,
Dg vinke ved Bortseilingen ham et Farvel!

(Giver Thorkild Skjolbet og gaer.)

Thorfilb (ræller Thuride Skibet).

Læs Du! Du kiender Runer bedst; læs Du hans Dvad!

Thuride (læser).

Biørn, Thurides Broder,

Vort nu drager;

Held han onsker Huset,

Hustruhallen!

Thorfilb, din Thuride

Tag til Dvinde!

Freia Skialden følger,

Farten leder!

(I det samme kommer Skibet for den aabne Bvæle i Daggrunden. Biørn stæer i Stovnen med sine Staldbrodre og synger Dvadet ved sin Harpe. Thuride græder, tørrer sine Øine og vinker med Torklædet, Thorfilb med Haanden. Skibet forsvinder.)

Thorfilb.

Kom! Lad os see ham seile bort!

Thuride.

Ja, lad os det!

(Thorfilb gæer.)

Thuride

(Stirrer paa Ringen og siger idet hun kæser den):

Min kiære, stadige Lanke!

(Hun følger Thorfilb.)

Anden Handling.

En skion Kyst ved Havet,

omringet af fremmede Lovtraer og Buske. Man seer et Skib ligge for Anker og en Baad ved Stranden. En stor Kampesteen midt paa Skuepladsen.

Biorn hin Unge, **Halvdan Gamle**, **Sigmund** og flere bevæbnede nordiske Helte.

Biorn.

Sa, faste Land! Dig stikker først ret Manden paa,
 Naar længe stilt fra Kyst og Træ han kastet er
 I Storm omkring paa Skibets altfor tynde Bræt.
 Fastland blev skabt for Asurs Børn, men salten Hav
 For Fiske, Marsvin, Hvaler, Orme, Troldeflægt!
 Vel godt er Modet, ærlig er den Manddomskraft,
 Som tvinger Vind, med stramme Reb og stærken Roer;
 Men brøler i Bildskab Afathor fra Tordenvogn,
 Og gnistre Buffenes Dine Dødens svovlblaa Lyn, —
 Staaer Man, af graadige Haier fulgt, paa Bølgetop,
 Og seer, som halvforraadnet Liig, paa Skipperen, —
 Da synker Armen med det alt nedslagne Mod;
 Thi hvad er stærkest Kæmpe mod Naturens Kraft?

Halvdan.

Sandt nok, Du ligger mere trygt i Moders Seng!
 Blaabolstrene, med Duun udstøbt, kan hylles i
 Med større Mag. Blaabølgen er vel ogsaa blød,
 Men altfor dybt man synker i den; Lagnerne,
 Skøndt vistnok hyide, blev ei ret uddampede,
 Og farlige for Helbredden.

Biørn.

Du spotter mig?

Halvdan.

Nei, Biørn hin Unge! Du har teet Dig som en Mand
I Farens Stund; jeg saae kun faa Begyndere,
Der førstegang har havt og vilst et Mod, som Du;
Men, Biørn! det var dog førstegang; og derfor Du
Nu fagler over Egget, som dit Mod har lagt.
Med Tiden vil Du vænnes til sliq Bølgedands,
Dg glemme Dandsen strax, naar den er overstaa't. —

Sigmund.

Hvor er vi nu?

Biørn.

Her er saa deiligt overalt,

Saa frodig Vært af Busk og Trær og Blomsterpragt;
Maaskee vi er paa Viinland.

Sigmund.

Gid vi først kun var

Paa Vandland; thi jeg lider fast af Tøbertørst.
Det er en Feil ved Havet, dog saa rigt paa Vand,
At ei den mindste Draabe der er driffelig.

Halvdan.

Nei, see mig til det Ungnæbs Utaalmodighed!
Han kan ei tørste; drikke kan han heller ei,
Naar det til Stykket kommer. Giv Du Tid, min Dreng!
Jeg drak ei mere seent end Du, og Tørsten skal
Mig dog ei fue.

Sigmund.

Hvo har lært Dig denne Kunst?

Halvdan.

Kamelerne! Jeg var i Blaaland, veed Du nok;
Der lærte mig Kamelerne den vise Skik,
At drikke dygtigt, hvergang Driften kydes mig,
Dg tørste siden med en taus Bøstedenhed.

Sigmund.

Jeg din bestedne Tausshed dog ei rose kan.

Halldan.

Dg — heldigviis — jeg agter ikke stort din Noes.

Biørn.

Fred! Fred! Staldbroðre, vogter Eder, hyper Riv
Letsindigi ei paa fremmed Kyst, hvor al vor Kraft
Bestaaer i trofast, broderlig Samdrægtighed.

Sigmund.

Vi spørge. Halldan øver blot sin Vittighed.

Halldan.

Bevæger, mener Du maaste, det gamle Hors,
At ei det blive skal for stivt i Venene?

Sigmund.

Hans Spot er af godmodig Slags; han hugger knap,
Før strax han lægger Honning selv og Væred paa.

Biørn.

Jeg haaber, at de tvende Trælle, jeg har sendt
At finde Kilder, bringe snart os Glædesbud.
Der Didrik er, min tydske Svend! Hvad slæber han?
En Stang paa Skuldren fuld af svulmende røde Bær.

Didrik kommer.

Ha, glæd Dig, Herre! Vinland fandt Du vist igien!
Thi her er Vinens ægte Kilder.

Biørn.

Virkelig?

Didrik.

Jeg kiender dem fra Rhinen, fra min Fødestavn.
Saa sandt jeg lever, stionne Druer. Rigeligt
De vore hist i Mængde paa Biergsfraaningen.
O, de vil vederqvæge! Jeg — stiondt tørstig selv,
End intet Bær har stufket i min Mund; nei, Dig,
Kun Dig tilkommer Vren først at smage dem.
Du rusted Skib og Mandskab ud til dette Tog,
Dg derfor Dig tilkommer første Nydelse!

Biørn.

Saa troer Du, de er funde?

Didrik.

Det er ægte Viin,

Det dør jeg paa.

Biørn (smager et Bær).

Men suur og vist udrikkelig.

Uspiseligt er Bærret.

Didrik (smager).

Åh, desværre, ja!

(Alle smage Bærrene og kaste dem bort.)

Sigmund.

En herlig Viin at gjøre lange Reiser for!

Halfdan

(som ogsaa har smagt et).

Dog er det Viin! Jeg kender den, Didrik har Ret.

Men — uopdragen! Alting kræver Aye jo

Itide; Pleie; Hesten vil tilrides først;

Selv Mennesket maa gaae i Moders Ledebaand.

Et stakkels Bær sig giver et sin Sødme selv;

Natur først vorder god Natur ved Kunstens Hjælp!

Biørn.

Der, Halfdan! kommer, uden Kunsthjælp, god Natur.

Ihi, hvis ei Synet stuffer mig og Haabet ei,

Hidiler Reif, vor norske Træl, med bedre Drif,

Hvorfor vi takke blot Naturen.

Reif bringer Krulker med Band.

Biørn

(smager og raaber fornøiet):

Kildevand!

(Alle drikke.)

Sigmund.

Hvad lyder hist? En Larm af Piber, Trommestrald.

En Hoben Skrællinger hist paa Vigens anden Kyst

Sig hurtigt nærmer.

Biørn.

De har altfaa hjemme her.

Sigmund.

Bevæbnede!

Biørn.

Paa deres Biis! som Myggene
Med svage Braadde; hvis de træffe godt med dem,
Saa rammes vore Skiolde, som er stærkere.
Hvormange komme?

Sigmund.

Tredive Stykker!

Biørn.

Vi er Ni;

Saa vove de vel neppe Striden med os her.

Halfdan.

Ei fiende de maaskee vor store Tapperhed;
Thi hører Du, der skriges Angreb, Buen spændt!

(De vilde nærme sig nøgne, med Belter om Livet, klobberfarvede, med lange Haar,
men slaggeløse; under en vild Musik dansede de en Krigsbands i Baggrunden,
mellem Stranden og Nordboerne.)

Biørn.

Ret lystige lade disse nøgne Skrællinger.
De dansede; det betyder Fred, og Fiendskab ei.

Halfdan.

Siig ikke det! De frygte deres Feighed selv,
Og hidse sig til Mod med vilde Fagters Dans.
Afskaaret har de Væien os til Skibet alt.

Biørn.

Bebækker Jer med Skioldene!

(Det skeer i det Dieblil de vilde afflyde deres Pile, som træffe Skioldene.)

Nu ind paa dem

Med Sværdene! før de faae Tid til friske Skud.

(De forfølge Skrællingerne med dragne Sværd og dræbe Nogle.)

Biørn

(Kommer leende tilbage med de Andre og stikker sit Sværd i Balgen).

Ret var den Seir!

Halfdan.

Du leer alt, Biørn? Retfindige!

Jeg nylig lo; men Skrællingebedrifter her
Gjør mig alvorlig.

Biørn.

Frygter Du for Mhg?

Halfdan.

Ja, Biørn!

Nu deler jeg den Rædsel, som Du følte nys
For Havet, — der af lutter Draaber blot bestaaer,
Men ødelæggende Livet dog ved Mængden bli'er.

Biørn.

Du troer —

Halfdan,

At denne liden Hob en Speiderflot
Kun var, forsigtig udsendt af den større Hær.

Biørn.

Hvad er det mere? Skal vi miste Livet — ha,
Saa er det Arbeid overstaaet. I Heltefærd
Man Alt kan vente; Spilleren maa ikke troe,
Han vinder steds, han være maa beredt paa Tab.

Halfdan.

Det tykkes fast, som skiftet havde vi Natur,
Som Du nu var den Driftige, men Halfdan frag;
D, troe ei dette Selvbedrag, det er ei saa!
Men gammel og erfaren, estertænkfom, jeg
Seer klart Alt, hvad i Ungdomsruus Du overseer.

Biørn.

Hvad seer Du? Døden?

Halfdan.

Døden ikke frygter jeg,
Ifald den kunde vorde mig en ærlig Død.

Biørn.

At falde for Naturens Kraft, er Skændsel ei.
Skøndt disse Bildmænd agtes ei som Helte kan,
En værdig Fiende bli'er dog deres Mængde mig.
Var Skibbrud vel paa Dybet, Halfdan, skammelig?

Halfdan.

Men dersom Haierne slugte Dig?

Biørn.

Saa fulgte de
Naturens Krav, og ærlig blev dog Døden mig.

Halvdan.

Men dersom Mennesker aad Dig op, sig, unge Biørn!
Fandt ogsaa Du det blodige Maaltid hæderligt?

Biørn.

Halvdan — Du isner Blodet mig.

Halvdan.

Det vil Du ei?

Du vil ei steges, som et velnært Gimmerlam,
Dg roses af din Uder som en lækker Brød?
Dg dog er det Naturens Drift. Nu fik jeg Ret:
Natur først vorder god Natur ved Kunstens Hiælp!

(En vilb Musik lyder atter noget borte.)

Biørn (drager sit Sværd).

I Brødre, fatter Mod, og følger Høvdingen!
Af Mennesker fortæres — nei, det vil vi ei.
Naturen gysen for sin egen Ræsonhed,
Dg vender blegen Ansigt bort fra blodige Daad.
I store Sværm hidile de; Umulighed
For liden Flok med Seier at bekæmpe dem;
Men slaae sig giennem disse Bildmænds nøgne Sværm,
Til Stranden hist, og dersfra springe kiæft i Sø,
Det kan vi. Muligt svømme vi til Skibet ud,
Dg seile bort; men hvis vi end ei naae saa langt,
Os Haierne medlidende fortære vil,
Dg skaane vilde Mennesker for Skiændselsdaad.

(Vilb Musik. Der kommer igjen en med Koller angribende Skare Vilbe, som bliver tilbagebreven. Islanderne forfølge dem ud af Skuepladsen, men komme kort efter tilbage, forfulgt af en stor Mængde, som griber dem og bære Kollerne, for at ihjelslaae dem. I samme Dieblid hører man den stærke Lyd af et Krumborn. De Vilbe standse og stue op til Rabobøien, hvor man seer en Mand i Skindkiortel, med bart Hoved, brude Haar og langt hvidt Skæg. Han blæser igjen i Hornet og gjør en Bevægelse med Haanten, der viser de Vilbe bort. Disse slippe deres Fanger, lægge Hænderne paa Brystet, bulke dødt for den Døende og forlade langsomt ærbødigt Skuepladsen. Manden fra Høien nærmer sig med to vilde Dreng. Han rækker den ene Krumbornet, og de blive staaende i en Afstand paa hans Vink.)

Sigmund.

Er det en Gud, som kommer os til Redning her?
Hvis ikke, døbt, jeg troede paa den hvide Christ,
Jeg tvivled ei derom, det var As=Odin selv.

Biørn.

Den Skaber, som har Himlen, Jorden, Alt frembragt,
I Magt for Asa Odin ei tilbage staaer.
Han ynder meer, at yde Hiælp; Odin er ond!
Men Manden, som sig nærmer hist med langsomt Skridt,
Dg Sværd ved Siden, ligner den Apostel meer,
Der afbug Malchus Dret, end en hedenst Gud.

Sigmund.

Hvis nu han taler til os i et fremmed Sprog,
Hvordan forstaaliggjøre vi os da for ham?

Biørn.

Med Diets Blik, med Mundens venlignmilde Smil,
Med Haand paa Bryst, vi komme, som Bønsfaldende.
Thi ikke den i Fare Stædte gjør det Skam,
At søge Hiælp og Bistand, hvor den bydes ham.

Den Fremmede, som man, da han steg ned fra Høien, et Dieblit ikke
har seet, mens Klippen skjulte ham. kommer frem paa Skuepladsen. Da
han kommer nærmere, seer man, at han har en Guldkiede om Halsen og et
Sværd ved Siden med Guldhialte.

Manden.

I Fremmede! hvo I end er, jeg tale maa
Til Eder i et muligt ukiendt Tungemaal.
De Vilde's Mundart har jeg sagtens ogsaa lært;
Dog den forstod I mindre vel; men dette Sprog,
Den danske Tunge, Lighed har med Saxernes,
Med Frankernes; og hvis I, som det lader til,
Fra Norden kom, hvadeller fra dets Nabostrand,
Vil I forstaae mig; — skiondt maastee i toti Aar
Dg fem — jeg glemte, hvad jeg gierne mindes vil.

Biørn.

O Held! En Landsmand træffe vi paa vilden Kyst.

Den Fremmede (henrykt).

Hvad? Danste? Normænd? Svenske?

Biørn.

Nei! Islændere.

Den Fremmede.

O mine Brødre! Virkelig? D tal igien,
Du unge Mand! og godt mit Dre med den Lyd,
Det, stilt fra Nerden, savne maatte mangt et Aar.
Tal atter!

Biørn.

Ha, hvad skal jeg tale? Glæden fast
Mig binder Tungen.

Den Fremmede.

D, hvor er en Sangfugl her,
Der quibdrer, sjunger lifligt og saa sødt som Du?
(Omfavner og koster ham.)

Biørn.

Du græder, Gubbe?

Den Fremmede.

Ja! men det er Svaghed ei;
Nei — det er Styrke. Tro mig, Ungling! Kiærlighed
Er mere Barn, end Had og Tvist, af Manddomskraft.

Biørn.

Din Vært er ædel og dit Mafyn kongeligt!
Hvidt Haar og Skiæg! Men synderligt affstikker til
De visne Blade Kindens æblerøde Frugt.

Den Fremmede.

Haar, Skiæg blev hvidt en Sommernat i Ungdomskaar,
Da Hierte maatte vriste sig fra Hierte bort.
Mig Lid og Selvtvang atter smeddet har til Mand;
Men — Arret af min Ungdomskamp —

Biørn.

Det smykker Dig!

Og Du est Høvding over disse vilde Mænd,
Der lystre Dig som Gud?

Den Fremmede.

De troe, jeg er en Gud.

Da jeg for toti fem Aar siden med mit Skib
 Blev kastet hid paa Stranden, kom de rasende,
 Som Jer idag, imøde mig; — og dræbte blev
 De troe Staldbrodre. Een især, min Hjertensven,
 Har ofte siden jeg begravt; — hans Navn var Steen. —
 Mig lod de leve. Siden forst, da jeg forstod
 De Billedes Mundart, hørte jeg, at Haar og Skiæg,
 Alt sølvgraae paa den ellers unge, kraftige Mand,
 Forundred dem, og gav dem en Formodning om
 Et Guddomsvæsen, som de skyldte Lydighed. —
 Knap mærkte jeg sliq Dvertro, saa ilte jeg
 Paa alle Maader listigt at benytte den
 Til egen Redning og til deres Fordeel selv.
 Thi mange Ting jeg lærte dem, til Livets Hiælp:
 At bygge bedre Hytter, fiere Bloug og Harv
 Og dyrke Korn, som vorer oversflødigt her. —
 Men ingen Lyst jeg havde til hos dem at boe,
 At smykke mig med Fiederpragt, som Billedes Drot.
 Paa Høien hist i Eensomhed min Hytte staaer;
 Did ile stundom de, som til et Gudehuus,
 At hente Raad. To Børn af deres egen Art
 Opvarte som Smaadrenge mig, forstaae mit Sprog,
 Og tiene mig til Dmgang; — som jeg næsten dog
 Ei trænger til; — thi vant jeg blev til Eensomhed.

Biørn.

Dog yttre Du Tilfredshed med vor Ankomst her,
 Vil tale med os!

Den Fremmede.

J har seet, det glæder mig.

Biørn.

Du ønsker vel at høre Nytt derhjemme fra?

Den Fremmede.

Men Gammlest helst; thi kun det Gamle kiender jeg.

Sær gad jeg gierne vide — sig mig, Ungersvend!
 Hvor gaaer det Thorkild Sigilsson, den Hædersmand?

Biørn.

Ham gaaer det godt!

Den Fremmede.

Du kiender ham?

Biørn.

Saa noget nær.

Den Fremmede.

Dg — Hustruens — hans Viv — hvor gaaer det hende?

Biørn.

Godt.

Syv Børn hun skænket har sin Mand, og seer endnu
 Saa frisk ud som en Jomfru.

Den Fremmede.

Nu — det glæder mig! —

Os Dvinden tidt bestæmmer med langt større Mod
 I Livets stille Forhold, end vor Tapperheds.

Vi møde stolte Fienden, som med Larm og Støi
 Bekæmpende vi fælde; tro mig, Ungersvend!

Den indre Fiende, Herren i det tause Bryst,

Er stærkere; ham vige — kaldes ingen Skam

Af Mænd, der drives vildt af blinde Lidenstabs;

Dg, dog de mærke stolt i deres Seier ei,

At feirende — de sank som denne Seiers Træl!

Biørn.

Jeg ei forstaaer din Tale, Gubbe, veed ei ret,
 Hvortil den sigter.

Den Fremmede.

Ungersvend! tilgiv en Mand,

Der leved lang Tid ene her, blot med sig selv,

At — høit han tænker; at i Skovens Gensomhed,

Hvor Ingen kunde svare ham og trøste ham,

Han vantes til med Tanken, som en liden Fugl,

At slagre paa sit Mindetræ, fra Dvift til Dvift,

Alt efter Sindets Luner.

Biørn.

Gubbe! tal Du kun.

Du taler godt, selv hvor jeg Dig ei grant forstaaer.

Den Fremmede.

Nei, nei, tal Du! Fortæl mig meer om Nordens Land!

Biørn.

Det Vigtigste, fra den Tid, Du blev skilt derfra,

Som stete der, er, at den hellige Christendom

Nu overalt er indført.

Den Fremmede (forundret).

Norden christnet er?

Biørn.

Ja, Gubbe! neppe kiendte Du dit Fædreland.

I Lunden ei om uogne Blodsteen samles man,

Bed Lurers Skrald man bloter ei til Asathor;

Men skionne Kirker bygtes. Sang og Røgelse —

Dg hvide Klæder — Bispshuer — Billeder —

Dg Fester, Gubbe! Korset med den hvide Christ

Har Nfers Flok fordrevet fiernt til Troldene.

Den Fremmede.

Har Christdommen mildnet Norden?

Biørn.

Mildnet? Nei,

Saa var den aldrig indført. Vi ei mildnes vil,

Ei svækkes. Men det har ei Nød! Den hvide Christ

Har spændt sig i Staalharnisset, som Thor forlod,

Dg kæmper kæk og ikke mindre stærk end han.

Den Fremmede.

Saa hader Du vel Asathor, Du raske Svend?

Biørn.

Som Christen; men som Skiald endnu jeg hnder ham.

Dg Bispen har tilgivet mig den Sktodesynd.

Han siger: det er Billeder, Indbildninger;

En Skiald Indbildning, Billed, ei undvære fan.

Den Fremmede.

Var Norden villig, modtog strax den Christendom?

Biørn.

Ja, Danmark. Mægtige Knud var snild, han det forstod:
 Han smugled ind i Danstjerne sin Christendom,
 Saa knap det mærktes; men i Norges stolte Land,
 Der gik det ei saa taaligt til; og Trygvason
 Og Olaf Digre maatte først halshugge Fleer,
 Ja selv af Nogle grumt udspinde Larmene,
 Før Daaden lyktes.

Den Fremmede.

Odin! det var Christendom. —

Du smiler Odin?

Biørn,

Der er ingen Odin til.

Den Fremmede.

Du altsaa nu est ivrig Christen, unge Mand?

Biørn.

Det er jeg. Du est Hedning end — naturligviis —
 Men strax jeg vil — hvis Du det ønsker — døbe Dig.

Den Fremmede.

Jeg takker Dig! Dog — helst endnu jeg bie vil,
 Til atter hid Du drager med en viet Præst.
 Og — denne Gienkomst — attraaer just mit Hierte meest.
 Thi nu — skøndt Eders Afsked mig bedrøve vil —
 Tungt stilles fra det Kiære man, som nys man fandt —
 Maa jeg, som ærlig Landsmand dog, med Vennesind
 Tilraade Jer at ile snelt fra dette Land.

Biørn.

Du kort os viser, Høvding! fra dit Kongedom?

Den Fremmede.

Jeg er paa disse vilde Kyster Konning ei.

Biørn.

Nei, mere: de tilbede Dig jo fast som Gud!

Den Fremmede.

Den Billedes Gudsfrøgt er kun lidt at stole paa.

Biørn.

Som Træl han drives af en mægtig Dvertro.

Den Fremmede.

Men slaaet sin Trægub, naar den strax ei hjælper ham.

Biørn.

Har disse Nidinger vovet at mishandle Dig?

Den Fremmede.

Nei — med mit Blik og med mit Vink jeg tænkte dem.

Biørn.

Saa tøm dem atter!

Den Fremmede.

Hvad jeg kan, det har I seet;

Dg liden var ei Virkningen; thi dette Vink
 Har reddet Jer, da grusom Død sin Kølle svang.
 Men — som et Sivror Menneskenes Hierte dog
 Let sveier hen for Binden; meer den Vildestes Sind.
 Et Dieblik mit raske Bud beherskte dem;
 Jer overfalde, vil de sikkert heller ei,
 Saalænge jeg samtalende tilstede staaer;
 Men — blev I længe — bygged her I Hytter op,
 Da kunde let den første Lyst tilbagevendt
 Jer farlig vorde; derfor — følger Venneraad:
 Indsliber Jer som snarest! — Men til næste Vaar
 Kom, Høvding! med en mægtig Flaade, Landet vind!
 Brug din Beltalenhed, hvis Du est en ægte Skiald,
 Dg siung ved Harpens Klang det Held, der venter Nord,
 Ifald det snart, i mere sydligt frugtbart Land,
 Den Magt udvider, som kun spildes andensteds.
 Ja, ja! De Snekker, som ad Rhinens, Seimens Bei
 Dg langs ad Spaniekysten giennem Niorfasund
 Utallige stimle, — Skræk for hver en Velsk og Valsk —
 Hvad vel udretter denne stolte Wildgæsflugt?
 Alt dette Nordens Herredom? En Foraarsfnee,
 Der dækker Jorden vidt og bredt; men smelter flux
 Dg efterlader intet Spor, hvor Sneen faldt.
 Men ile de forenede til dette Land —
 Da kan I bringe Fædrelandet med Jer hid,
 Dg Sproget! — Thi dog Sproget først gjør Folk til Folk;

Men Den, som tvinger fremmed Mand, og arter sig
 Strax efter Mandens Viis og Skik — ja selv hans Sprog,
 Han blier den Overbundnes Træl; — saa Nordens Helt!

Biørn.

Du taler viist! Som Fædrene til Iseland foer,
 Dibbringende Saga, Skialdstab og Norænæsprog,
 Saa bygge vil vi atter i det store Land;
 Et bedre Land, hvor Navnet Viin skal staae for Vis.

Den Fremmede.

Dertil velsigne Baldur Jer — den stærke Thor —
 Eller — hvis I mere troe paa ham — den hvide Christ!
 Jeg bliver her og venter, — hvis jeg lever end.
 Kun dette maa I love mig, at feirer Nord,
 Mishandle vil vil I ei den skaffels nøgne Mand,
 Som I betvang.

Biørn.

Min Gubbe! Det har ingen Nød;
 Den skader sig, som slet behandler egne Træl.

Den Fremmede.

Saa tager mit Farvel, og roer med Baaden ud
 Til Skibet atter! — Men dog — før vi stilles ad —
 Endnu et Ord i egen Sag, om egne Ting:
 Vil, Høvding! Du en Tieneste vel vise mig?

(Tager Guldkjæden af sin Hals.)

Tag denne Kiede! Bring Du den til Thorkilds Biv,
 Og hils fra — Ingen! Siig, Du fik paa fremmed Kyst
 Den af en Mand, som gav den — til Thuride Dig!

Biørn.

Thuride skal jeg bringe den? Det kan jeg ei.

Den Fremmede.

Du sagde: Thorkilds Hustru lever frisk og vel.

Biørn.

Hans anden Hustru! Andengang er Thorkild gift.

Den Fremmede.

Thuride —

Biørn.

Hviler længst i Gravens kolde Skød.

Den Fremmede (stille roer).

Saa er hun død! — Og efterlod hun ingen Børn?

Biørn.

En Son!

Den Fremmede.

En Son! Og lever han?

Biørn.

Han lever end.

Den Fremmede.

Hans Navn er?

Biørn.

Biørn!

Den Fremmede.

Hans Navn er Biørn! — Opfaldt han blev

Ei efter Fader — Farfa'er?

Biørn.

Nei! Thoride gav

Ham Navn af en forsvunden Ven.

Den Fremmede.

Og han hed Biørn! — —

Hvordan da døde denne friske, skionne Viv?

Biørn.

Hun sygned hen; man veed ei hvad hun franted af.

Den Fremmede.

Saa var med hende Thorkild vel ei lykkelig?

Biørn.

Ret lykkelig; hun Venlighed steds viste ham.

Den Fremmede.

En ærlig Siæl, jeg hende saare vel har kiendt

Fra tidlig Ungdom. Spørg ei, Yngling! om mit Navn,

Før Du med flere Landsmænd drager hid paany.

De vilde Skarer kalde mig Quetsfalcoalt:

Mand med den hvide Hud og med det lange Skiæg;

Selv kobberrøde, med en ringe Skiæggevært.
Men Du — ifald Du fiender til Thurides Søn —

Biørn.

Jeg fiender ham.

Den Fremmede.

Giv ham den Kiede da fra mig!

(Tager Kieden af sin Hals.)

Og dette Sværd!

(Svænder sit Sværd fra Lænd.)

Til Hæder vil han bruge det.

Biørn

(modtager Alenobierne).

Skiøn er din Gave. Kostbar, Gubbe! Kieden Guld,
Af bedste Slags — og Sværdets Hjalte ligerviis.

Den Fremmede.

Og Klingen bedre: Staal, som fløyer Hielm og Skjold.
Jeg ringe Gave sender ei Thurides Søn.

Biørn.

Og vide maa han ikke sin Belgiorers Navn?

Den Fremmede.

Det er en Grille! men han vil dog agte den.

Biørn (smilende).

Ei dine Gaver bringer jeg Biørn Thorfildson.

Den Fremmede.

Du vil ei bringe Gaven ham?

Biørn.

Han har den alt!

Den Fremmede.

O Freia! Du Thurides Søn?

Biørn.

Quetsfalcoal!

Det er jeg.

Den Fremmede.

Saa har Fensals Disa stænket mig
Endnu en Blomst i sildig Høst. Det glæder mig
At see Dig med det lange, gule Flaggerhaar;

Det fik Du af din Moder. Du var hende kjær,
Og Moderglæder vist Du hende stienket har.

Biørn.

Et Aar jeg var, da Døden hende røved mig.

Den Fremmede.

Af! Du har ei Thuride kiendt?

Biørn.

Af Rygte kun;

Men det var godt, og elsket var hun af Enhver,
Som kiendte hende.

Den Fremmede.

Jeg har ogsaa hende kiendt!! — —

Men — drag nu bort! Thi hisset alt bevæger sig
En Flok igien, med Buer og med Rastespyd.

Jeg iler, for at møde dem og standse dem.

Farvel! Omfavn mig! Hils din Fader! Fædreland!

(Til de Andre:)

Jeg ønsker Eder alle, Landsmænd! Held og Seir.

Snart venter jeg af norske, danske, svenske Mænd,

En vældig Flok, naar næstegang vi atter sees.

Her har I Blads nok, her indskrænkes ei af Iis

Og snevne Dal Tert Heltemod, udarter ei

Til smaalig Kiævlens, gyselige Brodermord;

Her kan I skabe Norden stort, som tydske Land,

Som Valland og som Velskland; brede Sproget ud.

Farvel, Farvel! — D glemmer ei Quetsfalcoalt!

(Gaar.)

Biørn hin Unge.

Hvo er dog denne fieldne Mand?

Halfdan Gamle.

Jeg kiender ham,

Og kiendte strax ham; stiondt han ei gienkiendte mig.

Thi Skrammen over Panden og det andet Aar

Bed Munden har omtegnat mig med grove Træk.

Biørn.

Hvo er han da?

Halvdan.

Biørn Asbrandson! Han reiste bort
Fra Island, da din Moder Thorfild gav sin Haand.
Man siger, at hun var ham kjær.

Biørn.

Derom har man

Ei talt til mig.

Halvdan.

Man taler ei til Børn om Sligt.
Thoride død — Du stor — da var alt Sagen glemt!

Biørn.

Saa vil jeg gjøre Giengjæld før jeg drager bort;
En Godhed er den anden værd; og denne Ring
Min Moder har, den vil jeg atter skienke ham.

(Strøger Ermet op og tager Ringen af Armen.)

Jeg lægger den paa Stenen her! Han finder den
Strax naar han kommer; finde først de Vilde den,
Saa bringe de ham Gaven.

(Lægger Ringen paa Stenen.)

Nu afsted, afsted!

Christ skienk os Held til Hiemfart og til Atterkomst?

(Alle gaar. Man hører en vilde Musik, som lidt efter lidt taber sig i det Fjerne.)

Biørn Asbrandson kommer tilbage, fulgt af sine vilde Smaadrenge.

Biørn.

Jeg fik dem til at drage hjem, den vilde Flok.

Og hisset mine Landsmænd alt fra Baaden snelt

Paa Skibet steg, med lettet Anker. Jegir stærk

Dem blæser Medbør i de mægtige, hvide Seil.

Tak, Odin! Du har reddet dem. Den svømmer bort,

Den raske Snekke, som en stien og fremmed Fugl,

Med spredte Binger paa Skumbølgen Sølverryg.

Men — stuffer mig mit Dre? Var det Bindens Lyd

Paa Klippenæsset, eller Røst af Mennecker?

(Man hører et tregange gjentaget Farvel, slunget ved Lurernes Klang fra Skibet, som seiler forbi i nogen Frastrand.)

Biørn.

Farvel, Farvel! — D kom igjen, min Navne Du!

Dg udbred Nordens Gæ, styrk dets Herlighed!

(Ekket forsvinder bag Næsset.)

Biørn

(værk, stirrende hen for sig).

Men — forte Skyer true fælt Synskredsen mig!
 Jeg seer i Aanden Loke sig forbandt med Ran,
 At spærre Veien for det modige Kæmpeværk. —
 Ja, Utgards fæle Drommetrøld: Uvidenhed!
 I Taagedamp, med tætte Slør for Dinene,
 Inddysker raste Forsæt Du. — Grindringen
 Om dette Tog forsvinder uden Virkning. — Snart
 Veed Ingen meer, at her er Land, som venter ham. —
 O, men paa denne store Steen som staaer ved Strand,
 Som Bølgen stundom overskyller i Flodens Tid,
 Men Solen brænder tør igien, naar Ebber kom,
 Jeg Runer hugge vil om vor Dydagelse,
 Som Sol forvittre, Bølgen ei bortvaske skal.

(Til en af Drengene:)

Hent Huggejern og Hammer mig!

Drengen.

Hvad glimter der

Paa Stenen?

(Løber hen og venter Ringen.)

See! en deilig Ring, Quetsfalcoalt!

Biørn.

En Ring? (Tager den.) Ved Frei, jeg kiender den. Ja, det
 var den,

Thuride fik paa Island af en Ungersvend; —
 Nu hendes Søn har Gubben den tilbagebragt.
 Det tyder paa: at Livet, som en liden Ring,
 Er sluttet snart. — O kiære Guld! Du vækker mig
 Grindringer og Følelser i Hjertets Dyb,
 Som længst jeg troede slutte; men i Aften laa
 Den stærke Glød og flammer op, før den gaaer ud.

(Betragter Ringen og opdager inden i den de Ord:)

„Min kiære, stadige Tanke!“

Det skrev med Runer sikkert hendes egen Haand,

I et bedrøvet Dieblif, — det gjældte mig!
 Tak, Tak, Thuride! Nu din Sorg er overstaaet,
 Maaskee den bærer Glædens Frugt i Tidens Løb.

(Vender sig til Drengene.)

I Drengene, nu opmærksomt hører Herrens Bud!

Drengene

(bulke med Hænderne paa Bystet).

Vi høre Dig med Lydighed, Quetsfalcoalt!

Biørn.

Naar jeg er død, da skal I her begrave mig,
 Hvor Runestenen kneisende ved Stranden staaer.
 Vil I vel det?

Drengene.

Du længe med os leve skal.

Biørn.

Ret vel! Men døde skal eengang alle Mennesker,
 Og jeg som Alle. Slægter løse Slægter af.

Drengene.

Du kan ei døe.

Biørn.

Min Mand ei døer; der har I Ret!
 Den iler til Søsvarne, hvor Thuride boer;
 Men Kroppen blegner. Lover mig da helligt hver,
 At her I vil begrave mig, med denne Ring
 Om Armen, naar jeg sover hen.

Drengene.

Vi love det!

Biørn.

Liigkisten skal I hule mig af Kampesteen,
 Og mure Laaget fast, naar først det slutter ret,
 At det kan trodse Jordens, Havets Fugtighed.
 Saa skal engang, om flere hundred Aar maaskee,
 Paa denne Strand man finde gamle Runesteen,
 Og undre sig, og grave rundt, opdage meer.
 Saa stue de min Beenrad med den gyldne Ring,

Dg læse Runen, skrevet af Thurides Haand.
Saa vide de, at Nordens Mænd fandt dette Land,
Før Andre kom; og muligt saadan vriste vi
Den Gre, som tilkommer os, af fremmed Haand.
Thi Saga, som kun Sandhed vil, tillader ei
Usandhed, at den Røgn paa hendes Table skrev.

Drengene.

Vi lyde, hvad du hyder os, Quetsfalcoalt!

Bjørn

(betragter Ringen igien og læser:)

„Min fiære, stadige Tanke!“

Knud den Store.

Tragedie i fem Handlinger.

(1838.)

Personerne.

K n u d, Konge i Danmark, Norge og England.
E m m a, hans Dronning.
H a r d e k n u d, hans Sen, et Barn.
E s t r i t h, hans Sester.
U l f Jarl, hans Svoger.
S v e n d, deres Sen, et Barn.
E d m u n d Jernside, Konge i England.
S i g f e r t, hans Ven.
A l d g i t h a, en Jarlebatter.
E a d r i k Streon, Hertug.
A l f w y n, Biskop.
L y m, først Chordreng, siden Ridder B a n n e r.
H a k o n, Jarl fra Norge.
A t h e l w i n, en engelsk Hertug.
H e m m i n g, Staller ved Kongens Hof.
En Eremit.
S t e e n Skaftefon, en Islænder.
V e l e n t, en Smed.
En Bondesone.
Riddere, Fruer og Frefner, Munke, Krigerere.

Første Handling.

Et Telt i Edmunds Leir, i England.

Edmund sidder med Haand under Kind. Sigfert, en gammel Helt, træder ind.

Sigfert.

Du sidder i dit Telt og grunder, Edmund!
Ja, Ingen kan fortænke Dig deri;
Naar Du tilbage stuer paa dit Liv,
Saa mørkt af Skygger og saa fuldt af Sorger.

Edmund.

Jeg sørger aldrig, Ven! Jeg stuer fremad.

Sigfert.

Den vise Mand, som stiger over Fjeld,
Maa see til alle Sider, at han ei
Nedstyrter i en Afgrund.

Edmund.

Kaste Steenbuk

Kun fiender lidt til slig Forsigtighed.

Sigfert.

Men Jægeren dog træffer ham tilsidst.

(Efter et lidet Ophold.)

Og Jægeren har ogsaa truffet Dig!

Edmund (Springer rast op).

Hvor finder Du mig saaret? Jeg kan røre
Saa stærk og kvik som forhen Haand og Arm.
Min Fod vel ikke stikket er til Flugt,

Men fast paa den jeg staaer, som Knud fra Danmark.
 Det skal jeg vise ham, ifald han vover
 At møde mig til Dvekamp.

Sigfert.

Tænkte Du

Da forrigfuld her paa din Faders Død?

Edmund.

Nei, Sigfert! nei; hans Død har trøstet mig.
 Som Engel kan han synge Hymner nu;
 Men Sværd paa Jord forstod han ei at svinge.
 Det er det Kongespir, som gælder nu.

Sigfert.

Nei, det er ei det Spir, som gælder meer;
 Thi som et Hav i Flod, der altid stolt
 Og mægtigt overskyller Strandens Bredder,
 Saa skyller Knud jo frem.

Edmund.

Til Ebben kommer.

Troer Du, at disse Danste fæste Rod
 I England? Aldrig! — Maseri og Vold
 Fremtvinger for en Tid slig unaturlig,
 Uværdig Tilstand; som en Ildebrand,
 Der græsfeligt fortærer, hvad den griber;
 Men Ilden slukkes dog, og Selen stinner
 Igien, og Sæden trives i vor Mark.
 Jeg er en Angelsaxer, Alfreds Vt.
 Ha, lad mig gaae som Hyrde med min Stav!
 Jeg finder Hyrder overalt, som hylde
 Den unge Kongesøn. Har Alfred selv
 Ei maattet døie Farerne, som jeg?
 Og blev dog Bretlands lykkelige Konge!
 Snart Hyrdekjæppene forvandle sig
 Til Sværd og Spyd. Saa prøve vi paany
 En Dyst med Eventyreren fra Siælland.

Sigfert.

Hvad fattes Dig da nu?

Edmund.

Min gamle Ven —

Jeg vil tilstaae Dig det, — jeg elsker, Sigfert;
Aldgitha traf mig med sit Himmelsie.

Sigfert.

Nu serger Du, fordi Du ei kan byde
Den Gulde Lykken?

Edmund.

Nei! Thi Lykken tvivler

Jeg ellers aldrig om, den kommer nok;
Hvis først jeg var saa lykkelig at vinde
Den Stoltes Hierte.

Sigfert.

Tvivler Du om det?

Edmund.

Ja — meget!

Sigfert.

Est Du ikke Drot og ung,
Og smuk og tapper?

Edmund.

Kiærligheden, Ven!

Har ei Forstand, den spørger ei om Sligt,
Den følger kun sit Indfald og sit Lune.

Sigfert.

Og Indfald, Lune kan beherske Dig?

Edmund.

Ja! — Ene disse kan beherske mig.
Jeg følger selv mit Indfald og mit Lune.
Hvad er jeg andet end en Lykkeridder?
Men skal jeg seire, maa jeg, som en Ridder,
Bestaaes og belønnes af min Frue.

Sigfert.

Religion og Fædreland og Gæve
Bestaae Dig!

Edmund.

Ja — aabenbar't i Hende!

Sigfert.

Hvi est Du da forstemt?

Edmund.

Hun kommer selv

Idag som Bud fra hendes gamle Fader.

Sigfert.

Det tyffes mig just Kiærligheds Beviis!

Edmund.

Nei! Kiærlighed har ei saa dristigt Mod.

En Kriger kommer og melber.

Fra Nottingham hidkommer Jarlens Datter —

Edmund.

Jeg veed det alt. Bring hende! Fierner Eder!

(De gaae).

Udgitha træder ind med Hielm, i Pandser, med Spyd i Haand. Et libet Sværd hænger ved hendes Side.

Udgitha (alvorlig).

Jeg kommer Drot — tilgiv en Mø,

Som Du vel neppe kiender —

Edmund (venligt spogende).

Nei, kiende gjør jeg Dig vel ei;

Men Hiertet for Dig brænder.

Udgitha.

Jeg veed ei om jeg før Dig saae.

Edmund.

Det var en Aften silde,

Da træt paa Jagt i Nottingham

Jeg traf Dig ved en Kilde.

Jeg tørstig bad om en Drik Vand;

Strax Du mig Hornet rakte;

Men Blodet kom i større Brand,

Saa snart jeg Vandet smagte.

Ha, mon det ei var Hereri?

Thi man forviist vil siige,

At Ridder Ioffes i Skoven tidt
Af sig en Elxige.

Alb githa (rolig).

Saa har Du været i vor Egn?
Vel muligt, at i Lunden
Jeg rakte Dig en Rødsedrik. —
Erindringen er svunden.

Edmund (for at prøve hende).

Det var et deiligt Horn af Guld,
Som Du mig monne bringe.

Alb githa (stolt smilende).

Det var et fattigt Drehorn,
Med tynde Sølvringe.

Edmund (glad).

Nu, Jomfru, har jeg grebet Dig!
Hukommelsen er sikker.

Alb githa

(fatter sig med den forrige Alvor).

Jeg mindes ikke Dig; det Horn
Kun, hvoraf Vand jeg drikker.
Men her ei Tiden er til Spøg!
Maaskee Du med mig spøger,
Fordi jeg som en Stioldms klædt
Dig i din Leir besøger?
Min Fader havde Sønner tre —

Edmund.

Jeg veed det.

Alb githa.

Ingen kommer;
Ei tiere see de Vintrens Snee,
Ei Blomsten i Skærsommer;
De faldt i Slaget.

Edmund (medlidende).

Sønneløs!

Alb githa.

Dg syg, nedtrykt i Sorgen,

Den selvgraa Gubbe ligger nu
 Og græmmer sig paa Borgen.
 Nu tomme staae, reent uden Fryd,
 De gamle Fædrehaller;
 Nu spotter ham den hule Lyd,
 Naar sine Børn han kalder.
 Ak! han har Ingen uden mig,
 Paa hvem han sig forlader;
 Men Møen vorder ogsaa Helt,
 Naar Kampen giælder Fader.

Edmund.

Du loved ham at gaae til mig?

Udgitha.

Hans Hær er ikke slagen;
 Men den har ingen Høvding meer.
 Jeg er med Hæren dragen.
 Den staaer en halv Mills Wei herfra,
 Og den til din vil støde,
 For at forstærket, Edmund! Du
 Den stolte Knud kan møde.
 Lov mig, at Du vil slaae Kong Knud!
 Da hiem jeg drager atter,
 Og er ei stolt Heltinde meer,
 Men kun en kærlig Datter.

Edmund.

Udgitha! Du est just den Mø,
 Som Edmunds Hu kan vinde;
 Thi Du har Mandens Kraft og Mod
 Og est dog deilig Qvinde.
 Fjernside kalder mig mit Folk,
 Stærk, som mit Sværd ved Beltet;
 Gud veed, hvordan dit Jomfrublik
 Mit Jern saa reent har smeltet.
 Nok — jeg er din! Og Mø! din Aft
 Jeg haaber at fortiene.
 Jeg møder dine Diekast

Med Heltedaad, Du Vene!
 Jeg tænker, snart jeg rødder ud
 Af Blomsterne vor Nælde.
 Den mægtige, den stolte Knud
 I Evkamp skal jeg fælde.
 Fra Faren Eder jeg befrier,
 Din Fader Seiren bringer;
 Og — hvis jeg tvinger Knud til Fred, —
 Mon jeg Aldgitha tvinger?

Aldgitha.

Den Tid den Sorg!

Edmund.

Den Tid den Fryd!

Aldgitha.

Saa frels os først fra Sorgen!
 Nu er ei No til Kiælen Veg;
 Med Dvingen paa Borgen!

Edmund.

Det skal jeg vist. Men mindes Du
 Den Rosenkrands, Du fletted
 Ved Kilden, hvor jeg sidst Dig saae?

Aldgitha.

Det har jeg reent forgiettet.

Edmund.

Isald jeg staffer England Fred,
 Og Faderen sit Rige,
 Siig, skænker Du mig sig en Krands
 Af Roser, stolte Pige?

Aldgitha

(tager en Krands ud af sin Hielm).

At skære denne Krands, min Sar,
 Mit korte Sværd jeg hvæssed;
 Den skænker jeg Dig, Edmund! strax.
 Jeg meied den i Græsset.
 Hvor grumme Danses Blodbad stod,
 Frem disse Blomster komme:

Du veed, de kaldes Daneblod —
 Det er en deilig Blomme.
 Vand disse Blomster, Bretlands Helt!
 Vaa mig Du ikke tænke;
 Skiaent Fædrelandet først en Mand!
 Det græmmer sig som Enke.

(Gaaer).

Edmund.

Troer jeg mit Syn i Teltet her?
 Og skal jeg Gaven prise?
 Var det dog Ellevigen ei
 Fra gamle Kæmpvise?
 Hun sang mig kun om Mord og Blod,
 I Skumringen, i Skyggen;
 Og — som jeg efter hende greb —
 Hun vendte huul mig Nyggen.

Krigeren kommer.

Herolden fra Kong Knud* er kommen, Herre!
 I Harnisk, med nedslaget Hielmenæt;
 Men han forlanger først Heroldens Net.

Edmund.

Det Løfte sværges ham, forstaaer sig selv.

Krigeren gaaer. En harniskklædt Mand med nedlaaet Hielmenæt
 træder ind.

Edmund.

Nu Krebs, fryb, hvis Du kan, ud af din Skal!

Gadrik Streon

(Laaer Hielmenættet op og siger roligt):

Ei noget Dyr saa ringe tænkes kan,
 At Menneftet jo lærer noget af det,
 Hvis Stolthed fløyer ei Dymærksomheden;
 Og saadan ogsaa Krebsen lærte mig
 I rette Tid — at trække mig tilbage.

Edmund (forbittret).

Ha — Gadrik Streon!

Gadrik.

Jeg var myrdet alt,
Hvis ei mig lobet var Heroldens Ret.

Edmund.

Glendige! Du vover at fremtræde
For mine Dine?

Gadrik.

Ja — jeg vover det,
Og — som Du seer — det voves uden Gysen.

Edmund.

Forbittrelsen fast røver Målet mig.

Gadrik.

Du har en Krands i Haand af Daneblod —
Glem ikke reent i din Forbittrelse,
At jeg har hadet Danskerne, som Du!
At det var mig, der raadte Ethelred
Til dette Blodbad, hvoraf Blomsten udsprang.

Edmund.

Som altid, raadte Du til Nidingsværk.
I Fredens Tid blev Morderdolkens stød
I de Trosthyldig-Ubevæbnede;
Men da den høie Thorkil kom med Flaaden,
Da svigted feig Du Ethelred.

Gadrik.

Da først

Hans egen Riækhed havde svigtet ham
Og hele Folket. Da først Anglerne
Hinanden solgte bort for Brød, som Trælle,
Til Dansken; da en Dansk med Væthed slog
Paa Flugt ti hange Britter; ja, da svigted
Jeg Ethelred. Da Knud til England foer
Med gyldne Løvehoveder i Stavn,
Og spottet engelsk Tapperhed, med Fugle,

Beirhaner over Måsterne, der sprætted
Med tynde Vinger; — svigted jeg din Fader,
Fordi han selv sig havde svigtet alt.

Edmund.

Dg underkasted Dig den vilde Hedning,
Svend Tveftiæg, — der ei kiendte Grændser for
• Sin Plyndrelyst og Gierrighed; der fræk
Forgreb sig paa min Navne, Bretlands Helgen
Sanct Edmund; men som ogsaa Straffen fandt,
Da han besvimet styrted af sin Ganger,
Dg Helgenen ham dræbte med sit Spyd.

Gadrik (smiler).

Et Folkesagn! Et Eventyr, som Hadet,
Uvidenhed, Lettroenhed har smeddet.

Edmund.

Det hører med til Lastens Egenstaber,
At det med Vantro spotter hellige Sagn.

Gadrik.

Jeg tiener ikke Svend, jeg tiener Knud.
Forfkiellen er saa stor paa Knud og Svend,
Som paa Kong Edmund og Kong Ethelred.

Edmund.

Vil Du nu smigre mig? Dg tænker Du,
Jeg er saa daarlig, at jeg derfor glemmer
Dit sidste Nidingsværk, da Du — min Svoger —
Løb under Slaget med din Hær til Knud?
Da, for at svække vore Landsmænds Mod,
Du viste Hæren et afhugget Hoved,
Der lignte mit, og raabte: Angler flyer!
Edmund er falden alt, — her er hans Hoved!

Gadrik.

Det gjorde jeg kun for at redde dit,
Det Virkelige, som sad sundt paa Kroppen.

Edmund.

Jeg væmmes over din Løgnagtighed!

Gadrik.

Det er naturligt, Du miskiender mig.
 Hør mig! Hvert Dyr maa følge sin Natur;
 En Ræv kan ikke flyve som en Dorn,
 Men den har meer Forstand; og hvad der siges
 Om Rævens Troløshed, det er kun Snak.
 Den bruger Listen til sin egen Frelse,
 Deri kan Ingen vel fortænke den. —
 Jeg forudsaae, det var umuligt, Edmund,
 At kæmpe mod Kong Knud; thi han forstaaer
 Krigskunsten som en Alexander, Cæsar,
 En Karl den Store. Intet standser ham.
 Han bringer ikke Kæmper med, men Dæble;
 Saaledes kan vel kaldes disse danske
 Barbarer, der i Blodet bade sig
 Saa kvikt og lystigt, som en Fugl i Vand.
 Og intet agte de; — kun Kongens Bud.
 Velan, det Bud maae vi os underkaste;
 Saa lyder det ei meer med Lovens Strengthed,
 Det vorder os et Evangelium.

Edmund.

Jeg agter ei hans Lov, og jeg foragter
 Hans Evangelium. — Jeg har ham æftet
 Til Evetamp; — har han taget mod min Handske?

Gadrik.

Nei! han har begge sine Handsker paa.
 Din passer ikke Knud; den er for stor
 I vis Forstand, i anden: alt for lille.
 Han blotter ei for Dig sin Haand, saa lidt som
 Sit Hoved, hvis Du tvinger ham dertil.
 Han tilstaaer, Du er mere stærk end han,
 Hvad Kroppen angaaer, Hænder, brede Skuldre;
 Men — siger han — en Seierherres Krop,
 Det er hans Hær, og han er Hærens Hoved.
 Han stiller ikke Hovedet fra Kroppen,
 For at fornøie, for at føie Dig.

Han deler ei din Fordom; han fortæner
 Din Agtelse, foragter din Foragt.
 Det er det Svar, jeg bringer som Herold.

Edmund.

Dg saadan — i Heroldens Krebsfestal
 Forstandset, — bræger Du til mig, som Faaret
 Til Ulven, da det sikkert stod paa Klippen.

Gadrik.

Vær først at kende mig, før Du fordømmer!
 Du est min Svoger, min Edgivas Broder;
 Med Skældsord har Du mig vel tidt fornærmet;
 Men Skældsord af et hidsigt Menneske
 Betragtes maa som Hundens Biæf.

Edmund

(gør en truende Bevægelse).

Gadrik.

Glem ei

Heroldens Hellighed! — At ligned ved
 En Hund, er ingen Skam; thi hvad er Jagten
 Vel uden den? Dg Du est vel afrettet
 Til denne Leg; Du est af ægte Kuld.

Edmund.

Herolden har jeg lovet Sikkerhed,
 Ei Nidingen, som giftigt mig fornærmer.

Gadrik.

Ifald, som Du, jeg er lidt mundkaad, Edmund!
 Jeg Marsag har dertil, saavel som Du;
 Thi Du er vred; men jeg er saa fornøiet
 Ved Evangeliet, jeg bringer Dig;
 (Tilgiv! det er et Evangelium —)
 At det mig dristig gør og overgiven.

Edmund.

Hvad bringer Du?

Gadrik.

Hvad ei Du kunde vente:
 Et Tilbud efter dette Slag, der faldt

Ulykkelig kun ud for Dig, saa herligt,
Som om Du havde vundet bedste Seier;
Og derfor kan Du takke mig, din Svoger.

Edmund.

Tal! Troer Du, jeg, letfindig som et Barn,
Alt venter mig stor Fordeel af din Bral?

Gadrik.

Knud er en ædel Drot, som sparer Blod,
Hvor ei det strider mod hans store Forsæt.
Han ynder Dig som tapper Helt; han agter
Dig som den gamle Kongestammes Æt;
Han troer, at dit og at hans eget Held
Kan fremmes ved en broderlig Forening;
Og derfor vil han dele Land og Rige
Med Dig som Ven, og slutte Fred med Dig.
Han kræver Mercia, samt hvad der ligger
I Nord og Øst for Themsen; Dig afstaaer han
Vestfaren, med alt Land i Vest og Syd.

Edmund.

Vil Du mig giække?

Gadrik

(rækker ham et Pergament).

Her er Kongens Brev.

Edmund (læser forundret).

Et ærligt Tilbud! Meer end jeg kan vente.

Gadrik.

Af Kiærlighed kun til mit Fædreland
Lod jeg mig stælde for en lumst Forræder;
Af Kiærlighed til Edmund, til min Svoger,
Lod jeg, som om jeg havde spillet Riget
I Danskers Hænder. Ord er ogsaa Vaaben;
Knud vandt jeg med mit Ord; og var han vundet,
Da blev det mig ei vanskeligt med Ord
At vinde ham for Dig, og Land for Dig.

Edmund

(Efterat have læst Brevet).

Hvis jeg har vundet Knud, da veed jeg vist,
Jeg taler ikke Dig derfor, men ham.

Gadrik.

Du snart vil see, vi mene Dig det ærligt.
Tag med en Deel af Hæren, hvis Du ei
Troer Knud!

Edmund.

Ham troer jeg, men jeg troer ei Dig.

Knud er for stolt til, som en Rottejæger
At stille Fælber ud; og Ulven lader
Sig heller ikke fange som en Rotte;
Den bider, selv i Fælben, til den døer.
Jeg gaaer, at give mine Mænd Befaling.

(Gaaer.)

Gadrik (ene).

Det giver mig et Skin af Trofasthed
Hos Knud, at jeg har hjulpet denne Svoger.
Jeg frygter Edmund ei, han er for plump.
Ihi hvad er Ærlighed i Verden Andet?
Bedrag ei stilles kan fra vor Natur;
Det svøbes og det vugges alt med os.
Hvi smiler Noret venligt til sin Moder?
For at hun ei skal trække Borten bort!
Hvi lefler Beileren sødt for sin Mø?
For at opnaae den Gunst, der kilbrer ham.
Hvi bukker Stolthed dybt for Rigets Stormænd?
For at erhverve Guld og Magt og Glands.
Hvi dyrke de en Gud? — De Daarer troe,
At ogsaa Ham de vinde kan ved Smiger;
Men jeg meer ærlig er, langt meer oprigtig.
Min Vist gaaer ei saa vidt. Var der en Gud til,
Saa satte man ham ei Bornæser paa.
Men, evige Natur! kun Du er Gud,
Derfor tilbeder jeg Dig i mig selv.

Det er den rette Tro. De Fleste har den,
Men tør ei være sig det ret bekiendt.
Jeg frygter ikke for min Selvbevidsthed.

Edmund kommer tilbage med Aldgithas Krands i Haand.

Min Hest er sadlet, mine Mænd i Blade.
Nu jeg besøger Knud i Canevdon.
Ved Gud, jeg hader Mord og grusom Blodtørst
Saa stærkt som han; — jeg slutter Fred med ham;
Og skiendt Aldgitha gav mig denne Krands,
Saa senderriver jeg den strax, og kaster
Den dybt i Støvet.

(Han gjør det.)

Det var førstegang,

At Beiler handled saadan med en Gave,
Der skientes ham af dyrebare Mø.
Men hun vil selv bifalde denne Daad,
Naar hun erfarer, hvi jeg senderrev den.

(Gaaer.)

Eadrik

(tager den senderrevne Krands op).

Det, Edmund! hun erfare skal af mig!

(Gaaer.)

Knuds Borg Canevdon, i Nærheden af London.

En stien stor Hal med tilgrændsende Sidegange, der staae i Forbindelse med den ved aabne buede Dørre. Igiennem Buegangen i Baggrunden seer man en Hauge, og i Slutningen af Handlingen skinner Fuldmaanen over Trætoppene.

Biskop Alfwyn. **Lym**, en Chordreng, med rød Kallot paa Hovedet, et Banner i Haand.

Alfwyn.

Nei, er det muligt Lym, min Søstersøn!
Du Barn paa femten Aar, Chordreng i Kirken,
Og alt en Mærkismand?

Lym.

Sa, fiære Morbro'er!

Kong Knud har selv udfaaret mig dertil,
Fordi jeg ved et heldigt Indfald, — Gud veed,
Hvordan jeg fik det Mod, — i Slaget redded
Endeel af Hæren.

Alfwyn.

Ha, fortæl mig Alt!

Det tykkes mig et Eventyr, utroligt.

Lym.

Mig med! Og havde jeg det selv ei giort,
Saa svor jeg paa, det var kun lutter Løgn.

Alfwyn.

Nu, altsaa?

Lym.

Jeg og flere Kirkens Dreng
Var fulgt med Præsterne; før Slaget skulde
Vi synge de latinske Psalmer, Morbro'er!
Og styrke Modet ret i Kæmperne.
Det er jo gammel Skik.

Alfwyn.

En hellig Skik!

Knud sang vel ikke med!

Lym.

Nei, ikke meget!

Han havde Hov'det fuldt af andre Ting.

Alfwyn.

Og Fromheden, som skulde fylde Hjertet,
Den agter han kun ringe.

Lym.

Nu — vi sang!

Og derpaa kæmped da de Eldre. — Jeg
Var gierne gaaet med paa Diebliffet;
Du veed, jeg arved efter salig Fader
Den Smule Mod, det var den hele Arv.
Men, Morbro'er, Du optugted mig til Klærk!

Naturen dog ei lader sig fordrive
 Meent, — siger man jo for et gammelt Ord.
 Jeg stod ved Skoven, saae paa Rytterne,
 Hvor flinkt de brugte deres Sværd og Sphd.
 Snart klapped jeg i Hænder, snart jeg vred dem,
 Og tænkte: Var Du dog en saadan Karl!

Ufwyn.

Et herligt Dnsfe!

Lym.

Som jeg saadan tænker,
 Da bli'er der midt i Slaget største Tummel,
 Uorden; — Flokkens Bannerdrager flyer
 Ud Bierget til, fulgt af en fiendilig Rytter,
 Der just indhaler ham ved Skovens Indgang,
 Hvor jeg og flere Kirkens Drenges staae;
 Nedhugger ham, saa han fra Hesten styrter.
 Den biftre Fiende vrister Banneret
 Ud af den Dræbtes Haand og rider bort.
 Vor Rytters Hest stod stille, som den ventede,
 At Manden atter skulde stige paa den;
 Men han fik Forfald, Staffel! reed ei meer.
 Da giennemgløded mig et selsomt Mod;
 Jeg tænkte: Skal nu Edmund vinde Seier?
 Nei aldrig! Skal de Danske flye? Nei aldrig! —
 Et Bøgetræ just lubed med sin Green
 Hen over Liget; — see, da drog jeg snelt
 Den Dræbtes Sværd, hug Greenen af og svang mig
 Med den paa Hesten. Ha, det var et Banner!
 Du havde tidt mig sagt, at Bønnen styrker;
 Det mærkte jeg! Jeg læste, jeg sang Psalmer,
 Alt som i Fiirspring jeg reed hen til Hæren,
 Og raabte høit: „Flyer ikke, Danemænd!
 Her er et Haabets Banner, grønt igien!
 Et Banner af en Bøg! Bort Danmarks Bøg
 Vil glæde sig ved denne Heltespøg.“
 Og uden at betænke mig, foer jeg

Afsted mod Fienden, Flokken fulgte mig,
 Adspredte Briten, jog ham til hans Seir;
 Og — før vi vidste det — var det en Seir!

Alfwyn.

I denne Daad jeg stuer Herrens Finger.
 Han sendte Dig, et Barn, vor Kirkes Tiener,
 At redde ham, den Stolte, Mægtige.
 Hvad gjorde Knud? Grød han ei høit af Glæde,
 Da han erfarede Alt?

Ihm.

Nei, høit han loe;
 Men det var ei Foragt, det var Beundring.
 Han tog mig paa sit Skjød og kysede mig;
 Og derpaa rakte han mig dette Banner,
 Og raabte: Banner er dit Fremtidsnavn.

Alfwyn

(Lægger sin Haand paa hans Hoved).

Vær from! Priis altid Gud, som Du har gjort!
 Saa vil fremdeles han din Idræt signe.
 Du est ei meer et Barn, Du est en Mand;
 Ei blot en Mand — Du est en Mærkemand —
 Og Du fortjener min Fortrolighed.

Ihm.

Hvi sørger Du?

Alfwyn.

Jeg sørger for Kong Knud,
 Thi han sit Hierte bort har vendt fra Gud.
 Hvad hjælper hans Forstand, hans Mod, hans Magt,
 Naar blot han hylder denne Verdens Pragt?
 Naar kun han bruger, hvad han kan og veed,
 Til Mættelse for sin Uergierighed?
 En Engel vandred ved vor Konges Side,
 Vor hulde Dronning Emma! Længe lide
 Jeg hende saae, fordi al Bøn var spildt
 Paa dette Hierte, der er haardt og vildt.
 Da intet hun udvirked med sin Bøn,

Da reiste hun til Danmark, til sin Søn.
 Fra den Tid nær en Diævel Kongen staaer,
 Der giver snart hans Dyd sit Banesaar.
 Forræder Cadrik Streon! Du tilsidst
 Omspånnde vil ham med din Argelift. —
 Af, Tym! han hører ikke meer Guds Ord;
 Kun offentlig han gaaer til Herrens Bord
 For Folkets Skyld, men ei af Hiertets Trang.
 Ei meer opbygger ham vor fremme Sang.
 I Skriftestolen, — taler jeg om Gud,
 Da smiler han og leer mig næsten ud.
 Og rynker jeg min Pande, — siger han:
 Lær Du mig ei at handle, gamle Mand!

Tym.

O Morbro'er! tro mig, det har ingen Nød.
 Hans Fromhed slumrer kun, den er ei død.
 Den vaagner nok igien, naar han faaer No. —
 Gier mig bedrøvet ei! jeg er saa fro.
 Berøv mig ikke Lillid til den Drot,
 Der lønte mig saa kongeligt og godt.
 See her mit Banner!

(Gænter Lovgrenen i den anden Haand.)

Det er grønt endnu.

Saa bør ei heller haabløs være Du!

(De gaae).

Der træder en Flok danske og engelske Stridmænd ind fra modsatte Sider.
Cadrik Streon iler ind og stiller sig imellem dem.

Cadrik.

I danske Kæmper og I Angler! træder
 Ei ind i Salen! Holder Jer tilbage
 Hver i sin Dør, som med en aaben Hvalving
 Til Hallen støder. Der I kan bemærke
 Hver Mine, hver Bevægelse, som httres
 Af Kongerne. Men de vil tale sammen

I Centrum. Knud beholder her kun mig,
 Og gamle Sigfert følger med Kong Edmund.
 (De træde tilbage.)

Knud og Edmund komme i Purpurkaaber, med Kronhielme, Sværd og
 Skjolde. Sigfert følger; han og Gadrik træde tilbage.

Edmund.

Lavard, Kong Knud! Jeg seer Dig førstegang
 Saa nær. Man siger, Du er spæd af Bært;
 Men Rhygtet overdriver alle Ting.

Knud (smilende).

Hil Dig, Kong Edmund! Man har ogsaa sagt:
 Du var en Kæmpe som en Både Ruse!
 Men, Gud stee Lov, jeg veed Du est en Mand
 Saa smuk som Nogen, og af Middelhøide.
 Dog — for at vide hvordan jeg seer ud,
 Behøved Du just ei at spørge Rhygtet,
 Men kun Sukommelsen. Du har dog ei
 Forglemt, det var Dig selv i Slaget, som
 Mig Skjoldet fløved, stak min Hest i Bugen,
 Og saared med dit Sværd min venstre Skulder?
 Det var din altfor store Tapperhed,
 Der vristed Seieren Dig af din Haand.
 Da dine Landsmænd saae, Du voved Dig
 Saa langt, omringet af de danske Stridsmænd,
 Da troede de Dig fangen, tabte Modet.
 Det gav den Skjelm, den Gadrik der, det Indfald
 At hugge Hov'det af et Liig paa Marken;
 Og med den døde Mand, der ligte Dig,
 Bortstræmmed han de Levende fra Seiren.

Edmund.

Ja List maa til, hvor Kraften ei forslaaer.

Knud.

De trænge til hinanden, tænker jeg,
 Som Mand og Hustru. Dygtige Bedrift
 Blier ægte Søn af sligt et Givtermaal.

Edmund.

Du hyder mig Forlig, som er anstændigt;
Jeg tager derimod.

(De række hinanden Hænder.)

Knud (bestandig munter).

Og jeg behøver

Vel ei at gjøre Dig Undskyldning for,
At nys jeg kæmped mod Dig?

Edmund (alvorslig).

Tappre Ridder,

Som elsker Eventyr og Kamp og Farer,
Kan aldrig ret af Hjertet være vred
Paa Dem, som staffer ham, hvad han behøver.
Der er vel De, der dable Jer, I Danste!
Fordi med Herrestjold I overfalde
Det fjerne Land, som ei vedkommer Jer;
Men jeg er ei af dem.

Knud.

Det kan jeg tænke!

Du, som en Drot, naturligviis Du kiender
De gamle Sagn udi dit eget Land;
Du veed, at Angelfar og Jyde kom
Dmtrent herover paa den samme Tid,
Og bortjog feige Briter. — Og hvorfor?
Fordi de vare feige! — Vel Du veed,
At om vi ogsaa just ei alting troe
Hvad gamle Sagn har sagt om Regnar Lodbrok,
Som bygte London — (Borgen har han bygt)
Saa veed vi dog: Northumberland, Ostanglen
Behoedes længst af Danste. Vore Fædre
Har ført en rædselsfuld, en blodig Krig;
Vi vil ei dable dem i Døden.

Edmund.

Nei!

Knud.

Belan! vi arved Krigen efter dem,

Men vi vil slutte Fred paa egen Haand,
 For at tilintetgøre denne Jammer,
 Der fuer Landet.

Edmund.

Ja, det er en Rædsel!

I Kamp — det er en anden Sag — der har
 Jeg ei Medlidenshed; jeg hugger ned,
 Hvad Sværdet træffer; — men i Fredens Tid!
 Vold, Udelæggelser og grumme Vinsler,
 For Guldets Skyld! Nedrevne Klostre, — Nonner
 Og Munke dræbte, — hellige Kirker brændt! —

Knud.

Vestkammer vil vi ei de døde Fædre,
 Har nylig jeg, og har Du selv jo sagt.
 Du kiender Blomsten, Edmund! Daneblod,
 Som vorer der, hvor Danerblodet randt,
 Da Eihelred i Freden lod dem myrde.

Edmund

(med et Blik paa Gadrik).

Du tog hans Bøddel i din Tjeneste.

Knud (synker Vandet).

Du sagde selv, at Røgtet overdriver;
 Det gjorde Dig for stor, og mig for lille,
 Det sværted Gadrik Streon usfortient. —
 Du leged med en Krands af disse Blomster
 I dag, da Gadrik kom.

Edmund.

Jeg sønderrev den,
 Endskiøndt min Mø mig havde bundet den.

Knud (formildet).

Det Træk beviser mig dit gode Hjerte.

(Rækker ham atter Haand.)

Velan! Vi holde Fred, og Fredens Frugt
 Skal vise sig.

Edmund.

Hvad Fred? Med samlet Kraft,

Jeg tænker, drage vi paa Eventyr,
Som vældige Normanner.

Knud.

Edmund, nei!

Hvad Alfred har begyndt, maae vi fuldende.
Det skønne Bretland vorde skal en Hauge,
Der sender sine Planter først til Danmark,
Naar ret det trives i sin hele Fylde.

Edmund.

Jeg ei forstaaer Dig. Alfred var en Helt,
Og ingen Bonde.

Knud (smilende).

Just en Bonde, Ven!

Som drev sin Ploug, sin Avling, i det Store,
Da Sværdet hvilde.

Edmund.

Jeg har kun ham fulgt,
Saalænge Sværdet gjorde ham berømt.

Knud.

Du veed dog vel, han var en Harpespiller?
En Skiald, som qvad og digted skønne Sange?

Edmund.

Det var en Svaghed af ham. Ei en Konge
Bør slaae paa Harpe, digte Skialdesange.

Knud.

Og gjorde det maaskee Kong David Skam,
At siunge Psalmer ved sin Strængeleg,
Som end bestæle hvert et christent Folk? —

(Edmund tier.)

Kong Alfred dyrked ogsaa Videnskaber.

Edmund.

Du selv har sagt, at vi vil ei bestæmme
De døde Fædre.

Knud (leer).

Og bestæmmes de,
Naar vi beundre dem?

Edmund.

Jeg tilstaaer Dig:

Jeg fatter ikke sig en sær Beundring.

Knud.

Velan! Med Tiden Du forstaaer mig bedre.
Her vil vi slutte nu Forlig og Fred,
Dg bytte Vaaben, hvis det tykkes Dig,
Til Tegn paa broderlige Sindelag.

Edmund.

Ret gierne! Men hvad skal vi bytte? (roder) Handsker
Vil Du ei bytte; min var Dig for stor.
At bytte Hielm, — det er vel ogsaa misligt;
Mit Hoved er Dig uidentvial for lille.

Gadrik (seer).

Nei Edmund! det er mere tykt end hans.

Knud (smilende).

Det er jo ikke Manden vi vil bytte;
Den bytter sig usynlig, uden Hielm.
Lad Mandens være da, hvad Mandens er!
Her gælder det den legemlige Magt.
See — Skjold og Sværd — hvad tykkes Dig om det?

Edmund.

Ret gierne! Lad os bytte Skjold og Sværd.

(De bytte)

Knud (alserlig).

Vi længe nok var Sværd imod hinanden,
I Fremtid vorde vi hinandens Skjold.
See Maanen, Edmund! den er Tidens Tegn;
Vi, Tidens Børn, vi ligte den i Ondt,
Saa bør i Godt vi ogsaa ligne den.
I faaden Ungdom dæmred kun vor Maane
Som Kul, og sværted Jorden i sit Ny;
Saa krummed den sig ud som Segl, som Sværd,
Dg Blod randt strømeviis som Regn fra Sky; —
D lad den nu, i modne sfionne Manddom,
Sig runde som et herligt Sommerfjold! —

Edmund.

Belan! der hører ogsaa Mod til Lillid;
 Mistænkkelighed, dreven alt for vidt,
 Er Nidingsværk. Jeg bød Dig før min Handske,
 Den vraged Du; her byder jeg Dig, Knud!
 Forsonet, Ven, min nøgne høire Haand.

Knud.

Den tager jeg imod med største Glæde!

(De gaar.)

Edrik (seer efter dem).

Nei, Knud og Edmund! I kan ikke sættes
 I Spiltoug sammen; om I ogsaa stoppe
 Det fuldt af Venlighedens Kammeuld,
 Saa støde dog I, ved det mindste Ryk,
 De skarpe stolte Horn imod hinanden!

(Gaar.)

Anden Handling.

Sal i Kongeborgen.

Gadrik. Velent.

Gadrik.

God Morgen, Velent! Nu, hvorledes gaaer det?

Velent.

Godt, Herre Jarl! Min Jernhelt er alt færdig.

Gadrik.

Dg naar en Bille Du lægger ham paa Stræng

Dg stiller ham til Sigte, træffer han

I fierne Skive, midt i sorte Plet?

Velent.

Det gjør han, Herre! som en øvet Skytte.

Gadrik.

Fortræffligt! Ha, det er et Mesterstykke.

Velent.

Kong Knud fandt mig som Finn, jeg var hans Træl;

Han mærkte jeg var nævenyttig, tog

Mig til sit Hof, indretted mig et Værksted.

Han kaldte mig sin Velent, sin Baulundur;

Mit Hoved lagde jeg saa tidt i Blod,

Hvordan jeg skulde vise mig taknemlig.

Til sidst udfandt jeg denne Mand af Jern,

Dg stænkte Kongen ham; men Kongen stænkter

Mit Arbeid til den fremmede Kong Edmund,
 Der ei forstaaer det mindste sig paa Kunst.
 Er det ei ærgerligt?

Gadrik.

Jo, ganske vist!

Men der er meget Ærgerligt i Verden,
 Min gode Smed, der ei kan smeddes om.
 Id smelter Jern; men intet smelte kan
 Et menneskeligt, et forhærdet Sind.
 Det veed jeg vist; jeg taler af Erfaring.

Belent.

At skænke sig et Mesterstykke bort!
 Tilgiv! — I kaldte det et Mesterstykke;
 Jeg veed, man skal ei rose selvgiort Arbeid.

Gadrik.

Kong Knud er gaymild. Den som vinder let,
 Det skænker ogsaa Noget bort igien;
 Men Alt kan overdrives.

Belent.

Ikkesandt?

Gadrik.

Dit Mesterstykke siger ikkun lidet;
 Men ubetænksomt gav den gode Knud
 Til Edmund, som var overvunden alt,
 Erobringen tilbage, — halve Bretland,
 Og Edmund takker ham — med stolt Foragt!

Belent.

Den Uforstammede!

Gadrik.

Du siger, Knud

Har skænket Dig din Frihed og sit Vensteb,
 Og Hæder ved sit Hof?

Belent.

Det har han gjort.

Gadrik.

Og, gode Smed! Du est forbittret over

En Andens Utafnemlighed? Saa vil
Du sikkert selv ei utafnemlig være.

Belent.

D, vidste jeg en Maade blot, hvorpaa
Jeg kunde lønne Knud.

Gadrik.

Den har Du, Smed!

Din Helt af Malm den bærer i sin Haand.
Jernsids kaldes Edmund, — det er kun
En Talemaade; vær forsikkert om,
At Buens Piil sig trænger i hans Side,
Hvis kun den sigter mod ham, rigtig stillet
Af kunsternes Haand.

Belent.

Du mener —

Gadrik.

Hør!

Her er ei Tid til Omsvøb, og jeg sætter
Mit Ord paa Skruer ei; — jeg taler ærligt —
Jeg mener ligefrem. — Jeg stoler paa Dig;
Thi jeg har ogsaa lidt at sige, veed Du;
Jeg kan vel være Dig til Fremtids Nytte,
Ja smedde Dig engang til Riddersmand.

Belent.

Tal Herre!

Gadrik

(rækker ham et lille Guldfors, som han har i et Bånd paa Brystet).

Hvis Du sværger mig ved Korset

En evig Tausshed.

Belent

(lægger sin Haand derpaa).

Evig!

Gadrik

(putter det i Barmen igien).

Jeg har Mænd,

Der ogsaa skyde, Belent! træffe godt, —
Skiondt ei af Fern.

Belent.

Jeg veed det, Herre! Tal!

Gadrik.

Kong Knud fortryder alt hvad han har gjort;
Men Burren, han har sat sig i sit Haar,
Har ind sig fultret i en Marelof,
Og kan kun klippes bort med skarpen Sax.
Den gavner Kongen, gavner Fædrelandet,
Som fælber Edmund. Og Den, som ham fælber
Saa fløgtigt, at det ingen Opsigt gjør,
Og ei Mistanke vækker; — idetmindste
Saa Skinnet undgaaes — intet kan bevises, —
Den gavner dobbelt. Edmund kommer til Dig
I denne Morgenstund, at see din Duffe,
Som han jo kalder den; om den kan træffe?
Beviis ham det!

Belent.

Hvad mener Du, Herr Jarl?

Gadrik.

Lad Pilen flyve mod ham, naar han kommer!
— Af Uforsigtighed — en Baadesgierning!

Belent

(efter en kort Betænkning).

Jeg er en Finn; vi Finner lide stelden
Af al for ængstelig Samvittighed.
Jeg hader Edmund, han foragter mig.
Jeg er min Konge tro, som ærlig Budel;
Thi han har givet mig et gyldent Halsbaand.

Gadrik.

Hvis der var Krig, faldt Edmund let i Slaget,
Og ingen græmmed længe sig derover.
Han er bekiendt for Uforsigtighed —
Fremfusenhed.

Belent.

Vel! Lad ham fuse frem!

Jeg træffer ham.

Gadrik.

Dog hør! Du har dit Værksted

Her ligeoverfor i Fløien hist;

Jeg vil dog give Dig et Vink endnu.

Seer Du det Banner, som staaer der i Krogen?

Belent.

Jeg seer det, Herre!

Gadrik.

Sætter jeg det Banner

I Windvet hen, — betyder det: jeg bliver

Fast ved mit Forsæt; — seer Du Van'ret ei —

Saa tøyer Du med Drabet — til imorgen —

En andengang. — Det vil ei vare længe.

Belent.

Godt, Herre! godt.

Gadrik.

Der kommer han! Giv Agt!

Nu skal Du see, hvor slet han skiule kan

Sit Fiendskab og sit onde Sindelag.

Edmund kommer opbragt med et Brev i Haand og siger til **Gadrik**:

Ha, finder jeg Dig, Judas! som forraader
Ustyldigheden med dit falske Kys.

Gadrik (leer).

Hvis selv Du kalder Dig Ustyldigheden,
Saa har den aldrig faaet Kys af mig.

Edmund.

Du Løse! sammensat af lutter Spot!

Gadrik.

Ret saa, min Ungersvend! fram ud din Lærdom.

Du est saa god en Hedning som en Christen.

Edmund.

Ha, Diævlen frister Hedninger og Christne;
Hvor Diævlen er — er Du!

Gabrik (solt).

For megen Ære!

Jeg er kun dødelig, — et Menneſte.

Edmund.

At Du eſt dødelig, det ſkulde jeg
Dig viſe ſtrar, hvis ei jeg ſtod ſom Gæſt
I Hal hos Knud. Men Menneſte har aldrig
Du været, Gabrik!

Gabrik.

Hvi eſt Du ſaa vred?

Hvad har Du der i Haand? Et Eſtkovsbrev?

Edmund.

Alldgitha hader mig, fordi med Knud
Jeg ſlutter Fred; — den Miſſforſtand var let
At hæve; men hun vender Ryggen mig,
Forbittret — evig — (træder ham nærmere) veed Du vel hvorfor?

Gabrik (roſtig).

Nu da?

Edmund.

For di jeg hendes Blomſterfrands
I Stykker rev og kaſted for min Fod.

Gabrik.

Nu, det er ogsaa ſandt! Det har Du gjort.

Edmund (bitſig).

Det har jeg gjort; men hvordan har jeg gjort det?
Det var af Kiærlighed til Gud og Næſten.

Gabrik.

En Mø er nidkær; hendes Beiler maa
Ei elſke Gud og Næſten høit ſom hende;
Og gjør han det, da har han stærkt forſeet ſig.

Edmund.

Men hvordan har hun ſaaet det at vide?
Der var i Teltet ingen uden Du.

G a d r i f.

Den laa i Støv; maaskee har Nogen kiendt den,
Dg sagt Fyrstinden, hvordan hendes Veiler
Behandler hendes Gaver.

E d m u n d.

Ingen Anden

Har seet det uden Du.

G a d r i f.

Om nu saa var?

E d m u n d.

Torræder!

G a d r i f.

Hvis det var en Spøg af mig,
En skaansom Straf for alle dine Skjaldsord?

E d m u n d.

Godt, Gadrik! Hvis Du har en Vredsgnist,
Mød mig til Tvekamp!

(Kaster sin Handske til ham.)

Du er dog vel ei

For fornem? Selv Du troer Dig ei for lille,
I Virkelighed er Du ei for stor, —
Saaledes bliver Du jo ret tilpas!

G a d r i f

(tager hans Handske op).

Jeg træffer Dig, ung Edmund! Der er min!

(Kaster den venstre Handske til ham.)

E d m u n d.

Den Venstre kaster Du?

G a d r i f.

Var det den Venstre?

Der tog jeg altsaa fejl. Men steet er steet.

Jeg bøier andengang ei Ryg for Dig.

Jeg veed jo nok, at Du er ikke keitet,

Dg jeg saa lidt som Du. Vent til imorgen,

Dg — (med et lumst Blik paa Veilent) — jeg skal ganske sikkert træffe Dig!

(Gaaer med Veilent.)

Lym kommer.

Edmund.

Hvo kommer der? Ha, hvilket Drilleri!
Den Dreng, den Fusetast, der rev mig Seiren
Af Haanden. O! hvad er selv Heltebaad,
Naar Indfald af et Barn kan Helten fue?

Lym

(Der har hørt hans sidste Ord, standser i nogen Afstand fra ham, betragter ham
skælmst, med sammenflungede Arme, Fingeren under Hagen og siger):

Stort Læs tidt væltes af en lille Lue.

Edmund.

Det er da Dig, Du drabelige Chordreng!
Der rev mig Egefrandsen af min Haand?

Lym.

Jeg overstatter ei min egen Daad;
Men Du kan ei fortænke mig deri,
At jeg forelsket er i dette Banner,
Som unge Veiler i sin vene Brud,
Og at jeg kysser det, saasnart jeg seer det.

(Han gaaer hen og kysser Banneret.)

Edmund.

Saa gik nu atter til din Kirke, Bog!
Og agt den underlige Heltegierning
Som Daaden af en Nattevandrer. Ham
Tidt lykkes, hvad en Vaagen ei formaaer.

Lym.

Nei, Konge, nei! Jeg var Lybvaagen, da
Jeg hentede dette Banner.

Edmund.

Ja, som Lyffen

Du greb Dit Bytte med tilbundne Læne;
Sligt hændes eengang, men ei oftere;
Hvis atter Du fordrifter Dig, da kysser
Du Døden.

Lym.

Rædsomt er ei Dødens Kys,
Hvis det mig vier til Udødeligheden.

Edmund.

Forlad mig nu! Det sømmer sig ei Drotten
At gjøre sig fortrolig med en Dreng.

Thm.

Dg troer Du, Drengen taalte dine Skjaldsord,
Da Knud ham gav en Bannerherres Rang,
Ifald jeg ikke vidste, Du er syg?

Edmund.

Du vover Knøs —

Thm.

Troer Du, jeg dvæled her
Uædelmodig, for at friste Dig
Til en uværdig Tale, der bestammer,
Hvis ikke jeg en Læge var, som kiender
Den Sundhedsurt, der kan helbrede Dig?

Edmund.

Hvad mener Drengen? Gaaer han fra Forstanden?

Thm.

Nei, Herre! men Forstanden gaaer fra Hjertet.
Jeg føler, fremfor Alt, mig oplagt til
At være ret i Faren, hvor det kniber,
Et letbevinget, dristigt Sendebud.
Af alle Helgene var Michael
Mig kiærest, som Vorherres Bannerdrager.
Blandt Hedningernes Guder var der Een,
Jeg troer han kaldte sig Mercurius,
Med Binger paa sin Hat og ved sin Hæl;
Ham kan jeg ogsaa lide grumme godt;
Dg jeg mig føler halvt i Slægt med ham.
Det er at sige: jeg er da en Christen.

Edmund.

Hvad mener Du?

Thm.

Jeg hentede dette Banner
Til Dansterne, som var i Nød bestædt;

Dit Hierte trænger til en Elskerinde,
 Det er i Nød; — jeg henter hende med!

Edmund.

Udgitha?

Lym.

Rigtig! Hun er hos min Morbro'er.
 Hos Bispen, som var hendes Skriftefa'r.
 Farvel! — Jeg Dig tilgiver, stolte Drot!
 Dit Skældsord, al din Haan og al din Spot.
 Du senderrev de Blomster, — from og god, —
 Som spired frem af mine Landsmænds Blod;
 En Rose stion derfor jeg skal Dig hitte;
 Og veed Du vel dens Navn? — Det er Udgithe!
 (Går bort.)

Edmund.

O hør mig, Lym! Tilgiv Fornærmelsen!
 (Han følger ham.)

Kong Knud kommer fra den anden Side i dybe Tanker.

Det er dog skönt at herske! — Da Gud skabte
 Det første Menneske, — gav han ham Alt!
 Og hvor den rette Manddom træder frem
 I ægte Kraft, der vaagner Lyften atter
 Til den oprindelige første Valde.
 Stort Rum behøver Egens brede Green,
 Den lille Blomst kan trives i sit Bed.
 Og dog — hvor sielden er en mægtig Mand!
 Hvor meget kan i Verden den udrette,
 Naar den staaer høit nok til at vorde seet,
 Og hørt — og adlydt. — Nede, dybt i Dalen,
 Der klæbles Dværgene. Det er et flægtigt,
 Ret flittigt Folk; de hamre, smedde godt;
 Men Helt fra Valhal maae befale dem;
 Gvis ikke vende de kun Hamrene
 Mod egne, dumme Pander. — —
 Jeg vil ei speile mig i Folkevrimlen,

Sig Folkevrimlen speile skal i mig;
 Jeg Frihed ei forvandle vil til Trældom;
 Nei, tværtimod, nei, jeg gjør Trællen fri,
 Fremrykker ham et Par Aarhundreder
 I Kløgt og Sæder. —
 Men nægt det heller ei, Du stolte Knud! —
 Hvor er en Bellhst stor, som Hersterens?
 Ha! lyffes det engang mig at forene
 Med Danmarks Bogelund det skønne Bretland,
 (Det norffe Sneefield hylder alt Kong Knud),
 Da vil det kaste Glands paa Leirekronen.
 Hver Danff vil rødme stolt, som nævner mig,
 Og fige: Knud den Store var min Landsmand!

Idet han vender sig om og træder tilbage, møder han **Gadrik**, som er
 femmen ind og har hørt hans sidste Ord.

Gadrik.

Dg Saren vorde vil faa stolt som Danffen
 Af Knud, og fige: Mellem Angelfarer
 Fremraged Knud, som Fjeldet over Skoven.

Knud (misfornøiet).

Har Du nu atter lurret? Gadrik! ha,
 Det er en hæslig Vane. — Hæslig er
 Min Vane ligerviis: at tænke høit.

Gadrik (med Lune).

Ja — man maa ikke tænke altfor høit.
 Tilgiv mig, Herre! Du har sagt i Spøg:
 Der var endeel af Rattenes Natur
 I mig; — jeg sniger mig paa Lærne.
 Jeg stammer mig ei ved min Kat-Natur;
 Selv Tigren, Leoparden er en Kat,
 Og Løven, — Skovens frygteligste Dyr.
 Dermed gav Skaberen os selv et Vink:
 At Styrken bør forene sig med List.

Knud.

Ja, som hos Løven; ikke som hos Tigren.

Gadrik.

Man ogsaa mig har lignet ved en Ræv.
 Hvorfor ei det? Mig huer dette Navn.
 Den stakkels Mikkel var mig altid fiar.
 De plumpe Dyr var efter ham; men han
 Vandt Lovens Gunst; — og begge hjalp hinanden.

Knud.

Høist utaknemligt var det vist af mig,
 Hvis ikke jeg tilstod, at Du har været
 Mig til mangfoldig Nytte. Du har Gyner!
 Kun savner jeg en vis — Svimeodighed,
 Som —

Gadrik.

Åk, det er kun i vor Forestilling!
 I Handlingen snart stemmes overeens.
 Det er et Sving kun i vort Tankesæt,
 Der danner sig forskielligt efter Blodet
 Og Nerverne. Fuldblodig, yngre, Du
 Er meer elskværdig, aaben; ældre, jeg
 Er vranten tidt i mine Talemaader;
 Men ofte var det godt, ifald min Tale
 Blev mere hørt og agtet meer.

Knud.

Du dadler

Mit Forhold til ung Edmund?

Gadrik.

Hvad har Du

Nu vundet ved din — Menneskelighed,
 Som Du jo kalder den? Tilgiv mig Herre!
 Men havde det ei været meget bedre,
 Hvis Du ham havde mødt i aaben Mark,
 Og fældet ham som Helt? Saa var Du Drot
 I hele England.

Knud.

Kald det Svagbed af mig,
 Men — noget Hemmeligt dybt i mit Bryst

Bekæmper ofte den for kolde Klogskab.
 Forstanden giver Dig vel altid Ret;
 Den isnende, beregnende Forstand.
 Maaskee det er en Fordom fra min Barndom, —
 Og stræbe vil jeg at betvinge den.
 Men — Edmund er dog Angelsaxers Konge,
 Jeg en Erobrer. Han er stærk og tapper,
 En ægte Ridder. Gierne tilstaaer jeg:
 En Ridder, som er tapper blot og sværmer
 For Elfskov, duer maadeligt til Konge;
 Men Konge var han dog engang. Og Omhed
 Og Kiærlighed bør ikke reent foragtes.
 Tro mig, det ofte græmmer mig i Hjertet,
 At Emma, min elstværdisstienne Dronning,
 Forlod mig, drog til Hardeknud i Danmark, —
 From, trostesløs; — fordi jeg hende var
 For verdslig og for hedenst.

Gadrik.

Tak Du Gud,

At Du en stakket Tid blev stilt fra hende!
 Thi aldrig, Knud! var Du til Maalet naaet,
 Hvis Emma havde viet Dig til Præst.

Knud.

Jeg veed det; derfor lod jeg hende reise;
 Men der er mange Ting i Verden, Gadrik!
 Ret gode, herlige; skøndt ei de passe
 For Drotten, agtes dog de bør hos Andre.

Gadrik.

Hos Undersaatten, ja; men Edmund aldrig
 Vil nøies med at kaldes Undersaat.
 Hvad vandt Du da ved denne Skaansomhed?
 Du havde haabet at beherske ham
 Med Mandens Overvægt, at gøre ham
 Paa denne Maade til din Underkonge.

Knud.

At spare Blod og Angelsaxers Fred!

Gadrik (seer).

Ja — man har ogsaa bragt engang en Skrælling
Fra Grønland ned til Gladejarlens Hof!
Der han foragted Alt, hvad ei var Snee
Og Nordlys; — Ollet var ham væmmeligt;
Thi han var vant kun til at drikke Bran;
Paa Wiisdom stirred han med dumme Dine,
Og vilde kun tilbage til sin Drk.

Knud.

Ha, Gadrik! der er Malurt i dit Ord.

Gadrik (seer ud).

Der kommer han. Jeg træde vil tilside.
Han hader mig, og jeg vil skaane Dig
For plumpe Talemaader, høie Herre!
Der ikke sømme sig din kongelige
Nærværelse. Dog — hvis Du det tillader.
Staaer jeg saa nær, at jeg kan høre ham.

(Gaaer hen i Galleriet.)

Edmund kommer.

Edmund.

Jeg kommer, Knud! deels for at takke Dig
For al den Godhed, som Du har bevist mig,
Al Giæstfrihed; deels for at sige Dig:
Jeg ønsker ikke meer at være Giæst.

Knud.

Hvorledes, Edmund! Du forlader mig?

Edmund.

Ja, Knud! og det blot af Taknemlighed.
Jeg ikke vil udsætte Dig, for min Skyld,
Og heller ikke mig, for din, naturligt,
For stieye Domme, for Bagvæstelser.
Man siger: „Edmunds Venstæb og Besøg
Hos Knud, er feigt, frivilligt Slaveri;
Knud vil ham binde med forgyldte Lænker;
Og skøndt de deelte Riget, er dog Edmund

Ei andet end en lydig Underdan,
 Der lystrer Knud i Alt." — Du kan begribe,
 Hvor stærkt jeg higer efter snart at høre
 Slig Misforstaaelse!

Knud.

Af Frygt for Pøbels
 Bagtalelser og taabelige Dom
 Der ingen Drot indrette sin Bedrift.

Edmund.

Ei Folkets Røst er taabelig. Jeg agter
 En saadan Røst. Hos mig er ingen Thinglith,
 Hvor pragtig Hielm og Sværd, forfængeligt,
 Min Hofmand stiller fra de andre Stridsmænd.

Knud.

Jeg hader Indiernes dumme Raster;
 Men Alt paa Jord kan ikke være lige;
 Kun Livet trives i Forskiellighed.
 Min Thinglith er en udvalgt Krigersflok,
 Der lærer Skarerne med Kunst at stride;
 Thi Krig er Kunst, og Kunster maa man lære.

Edmund (bisfig).

Nei! Krig er ikke Kunst; Kunst er et Haandværk
 For Arbeidsfolk, for Trælle! Men den Frie
 Som ædelt Dyr udvikler selv sin Kraft.

Knud.

Mænd er ei Dyr.

Edmund.

Dg mindre Trælle! Trællen
 Staaer under Dyret.

Knud.

Har Du da besluttet
 At stænke dine Trælle Frihed, Edmund?

Edmund.

Nei! Hver maae være hvad han fødtes til.

Knud.

Ja ganske vist! Men Fødselen ei endtes

Med Byrden; og saalænge som vi leve,
 Saalænge fødes vi. Lidt efter lidt
 Udvikles Eyrerne; men Eyrerne
 Bestemme netop Menneffenes Rang.

Edmund.

Jeg er en Ridder, vil ei være meer!
 Kun Kongen er den bedste Riddersmand.
 Den stionne Tapperhed, der bruser frem,
 Vel tidt uoverlagt, men altid diærv,
 Den hylde jeg. Som Rytter paa min Hest
 Jeg stormer frem, saa stærkt at Gangeren
 Gaaer otte Fødder tidt, som Odins Sleipner. —
 Og styrter jeg og snubler — nu saa stiger
 Jeg i mit Fald som Christen, gaaer til Himmels.
 Jeg styrter som den stumbekronte Køs,
 Selv stolt i Faldet!

Knud.

Det er daarlig Krone,
 Som kun er Skum. En Drot ei styrte bør
 Uoverlagt til Lindergang, ei prale
 Med sin Fremfusenhed. Som Nilen skal
 Han med sin Svulmen Bredderne befrugte,
 Ei øve Krig for Krigens Skyld.

Edmund (trodsende).

Just derfor!

Knud (bestigere).

Nei, nei! Saa vist som Mand behersker Krop,
 Skal Mandens Kraft betvinge Kroppens Kraft.
 Krig skal ei være galne Hundes Tid,
 Ei heller kaade Drenges Børneleg,
 Men mandigt Arbeid, for at naae et Maal.
 Og derfor dyrker Krigen jeg som Kunst,
 Og forudseer den Old, da Vid og Kløgt
 Vil bringe Ridderdrene, der sværme
 Med broget Skjold og Fiærbu, til at lystre.

Edmund.

Mig faaer Du aldrig til at lystre, Knud!
Jeg siger Dig Farvel, og gaaer til Hæren.
Jeg veed, Du har alt været i min Leir,
Udbleet det Bytte, som Du havde taget.

Knud.

Jeg plyndrer ikke fra min gode Ven.

Edmund.

Med sjonne Taler har Du smigret Hæren.

Knud.

Hvad Gadrif talde — han var Sendebudet —
Veed ikke jeg.

Edmund.

Han er din høire Haand.

Knud (smilende.)

Nei, Edmund! han er kun den venstre; men
En Mand, især en Drot, maa bruge begge.

Edmund.

Hvis Gadrif er din venstre Haand; (nu først
Forstaaer jeg, hvi jeg fik den venstre Handske),
Saa frygter jeg, der snart gaaer Koldfyrr i den.
Farvel, Kong Knud! Nu jeg bestemmer selv
Min Fremtid.

Knud.

Den bestemmer Skæbnen, Edmund!

Edmund.

Den sande Skæbne, Knud! bestemmer Gud.
Hvad Du bestemmer, rager ikke mig.
Din Thinglith og din Vitherlagets Ret
Kan være gode nok for Dig; mig komme
De lidet ved. — Du vil opdrage Duffer,
Som lystre Dig, med Orden, Rydighed;
Jeg gaaer som Riddersmand til mine Helte,
Forlanger kun at staae i Spidsen for dem,
Og gierne falde først, hvis det behøves.

(Spodst.)

Alt hvad jeg tager med, — hvis Du tillader,
 Er Dukken, som din Belent Smed har hamret;
 Den vil jeg vise mine Angelsarer
 Som Billed paa de Mænd, Du danner Dig
 Til store Fremtid: døde Værktøi nemlig,
 Der ledes kun ved Trykket af din Villie.

(Gaær.)

Gadrik kommer frem.

See saa! Nu kan jo Legen frist begynde
 Fra forfra.

Knud.

Jeg ham træffer!

Gadrik.

Du traf tidt;

Din Fader traf hans Fader; men Du træffer
 Utallige, som nødigt Du vil træffe.

Hvo veed, om ei Du træffes selv tilsidst.

Hvad blev nu af den Fred, Du drømte Dig?

Din Blomst, dit Korn, de Frugter, Du vil plante?

Kun rasende Tilintetgørelse

Udbrede vil, som Furie fra Helved,

Kulsorten Banner med en brandguul Drage.

Snart brænde Byer! Kirketaarnet vakler

Og styrter om i Røgen, strækker meer ei,

Som i fleerhundred Aar, sit Spir mod Himlen.

Guds Tiener myrdes bedende for Altret;

Ei Solvhaar, Purpur, Korset ham bestærmer;

Banæerte Dvinder graves ned til Brystet,

Og Hunde sønderlide deres Skienhed;

Smaaglutter fastes mod Dørstolperne,

Saa Hiernen oversprøiter Morderen. — —

Knud.

Tie! tie! Jeg beder Dig. —

Gadrik.

Kan Du ei taale

Man taler om det, hvordan taaler Du
Da vel at see derpaa?

Knud.

Hvad ei en Hær
Formaaer, formaaer din hierteløse Skildring.
Den faaer mig til at gysse.

Gadrik.

Ha, min Konge!

Blis Dig som Helt. Den er ei Helt endnu,
Som blot foragter Sværd. Der gives Kamp
I Sindet, hvortil hører større Mod:
Kamp mod en indgroet Fordom, og især :
Naar denne sminker sig med falske Dyd.
„Man Ingen myrde skal, det er en Synd!“
Ja, det er let at tænke, snart at sige.
Men er det altid sandt? — For enkelt Mand
I Freden er det sandt; for Undersaat,
Som Lov skal følge, ganske sandt; for Fader
Og Moder, Børn og Sødsfende, — hvor sandt!
Men er det ogsaa sandt for Drotten, Herre?
Er det bestandig sandt? I hvert et Forhold?
Jeg veed, det strider imod christen Skik;
Men christen Fordom trykker ikke Dig.
Og selv i Christendommen, — blev ei Ufkyld
Opoffret, for at redde Mennesket?
De gamle Hedninger — et kraftigt Folk,
I mange Ting vort Mønster — offred stedse
Med vigtig Leilighed. — Forhyder Hiertet,
Med sine svage Dvindesølelser,
En Enkelt's Undergang for Manges Redning?

Knud.

Gadrik! jeg føler Bægten af dit Ord.

Gadrik.

Men har kun ikke Mod, selv at befale,
Hvad Du med din Forstand dog billiger?
Nu, saa lad Andre raade!

(Han tager Banneret og sætter det hen i Vinduet.)

Knud.

Frister! Frister!

Hvad gør Du der?

Eadrik.

Jeg flytter Banneret,
Som Tym saa fielt os hented, hvorved Dansten
Blev hurtig reddet. Lad det staae i Bindvet,
At Solen med sit Lys kan det bestraale!
Jeg har min Overtro saa godt som Nogen,
Og aner, der er Held ved dette Banner.

Knud.

Du forekommer mig saa underlig!
Din Udfærd og din Tale —

Eadrik (sagte).

Nu er bedst

At bringe ham i Hast paa andre Tanker.
Nu Sendebudet komme maa fra Danmark.

(Han gaaer hen til Døren og vinker.)

Harald, en gammel Somand, træder ind og hilser Kongen.

Knud.

Harald! jeg kender Dig. Hvad bringer Du?

Harald.

Fra Siælland, Herre Konge! først mig selv;
Det er kun lidt, men altid bedre dog
End Tidenden; thi den er flettere.

Knud.

Uf Jarl har sendt Dig til mig?

Harald.

Nei, Herr Konge!

Det hytter han sig for af gode Grunde.

Knud.

Hvorfor?

Harald.

Fordi: skøndt Jarlen er en Uly,
Er Ulven ikke Jarl. Mens Du, vor Hyrde,

Drog til et fremmed Land, fælt hærget Uven
 I Faarehorden. Det beviser, Herre:
 Man Ulv ei sætte bør til Faarevogter.

Knud.

Du spøger dristigt!

Harald.

Lad min Driftighed

Optaget vel, mig være Lønnen for
 Livsfaren, jeg har staaet ud for din Skyld;
 Da paa min lille Baad jeg trodsed Stormen,
 Og seiled' dristig ud fra Høstord
 Til Themsen, for at være Dig itide.

Knud.

Tal!

Harald.

Jeg er kun en ringe Sømand, Herre!
 Jeg har ei lært at veie mine Ord,
 Du maa ei vredes, hvis de støde Dig;
 Thi det er ærlig meent.

Knud.

Tal, Harald, tal!

Jeg vredes ei, jeg skønner paa din Trostak.

Harald.

Din Dronning er gudsfrygtig, gaaer i Kirke
 Hver Dag, og bygger Klostere paa Siælland,
 Saa ret det er en Gru.

Knud.

Fra Klostret gaaer

Oplysningen ud over hele Landet.

Harald.

Ja det er meget muligt, Herre Konge!
 Hun var nok ikke staaet op endnu,
 Da sidst jeg heised Seil ved Danerhøst;
 For jeg har ikke seet den gode Frue.

Knud.

Kun Seilen ligger i dit eget Die!

Harald.

Ja det kan være. Men mit Die saae
Dog Ulf paa Thing opfordre Danemænd
Til at forlade Dig, og faare Drengen —

(Staaer sig paa Munten.)

See der, der har vi atter os forplumret! —
Jeg mener Hardeknud, din unge Søn,
Et Barn paa syv Aar — til de Danstes Konge.

Knud.

Umuligt! — Ulf! — Saa skiændigt han misbruger
Den Magt, jeg gav ham?

Harald.

Ja Mænd gjør han saa!

Knud.

Ulf, som jeg troede var saa ærlig danst,
Som nogen Helt ved Isfjord!

Harald.

Det er han.

Forstaae mig ret: Det er af bare Dansthed,
At han forlader Dig. Det er hans Dm!
Han næsten er forrykt af Fædrelandsthed.
Han hader tydske Sværd og valske Hielm,
Dg engelsk Ol, og franske Wiin. Alting
Maa være danst. Du er ham altfor engelsk!
Han frygter, Du gjør os til Engelskmænd;
At Du med fremmed Skif og fremmed Brug
Vil ødelægge Landet.

Knud.

Dg min Dronning?

Harald.

Hun græd andægtigt; men det var af Glæde.
Hun kysede Hardeknud og strakte Haanden
Mod Himlen; — hvad hun bad, det veed jeg ikke.
Jeg skyndte mig til England og til Dig,
At give Dig et Bink om den Forandring.

Knud.

Det trækker op til Torden, Gadrif Jarl!
Jeg staaer paa Heden snart, omringt af Skyer,
Der tætte sig til Fæstninger og Laarne.

Gadrif

(giver Eomanden et Vink, han gaaer).

Maaskee slaaer Lynet ned hvor ei det ventes.

(Der høres et Skrig udenfor.)

Knud.

Ha, hvad var det?

Sigfert kommer fortvovlet.

O alle Helgene!

Min gode Herre dræbt! O, hellige Jomfru!

Knud.

Hvo?

Sigfert.

Edmund! Edmund!

Knud.

Ha, det er ei muligt.

Sigfert.

Han døer!

Belent kommer.

Herr Konge! Det var Vaadesgierning!

Jeg er uskyldig. Edmund vilde see

Min Bueskytte, tog sig ikke vare —

Sigfert.

Nei, nei! den sigted paa ham, da han kom.

Just som han treen i Døren, segned han.

Jeg saae det.

Belent.

Siædren sprang maaskee paa Laasen —

Maaskee gif Pilen af, da Gulvet rysted. —

Gadrif (tild).

Det sønderknuser mig.

Knud

(med et stivt Blik paa Gadrik).

Ha, Gadrik, Gadrik!

Gadrik (aldeles rolig).

Hvad er det, Herre?

Knud (dobt rystet).

Intet! Intet! Intet!

Storhed er intet, naar den kjøbes med
Forbrydelse.

(Han gaaer, Gadrik og Felent følge ham.)

Udgitha kommer fortvilet og vild med en Daggert i Haand.

Der gaae de Mordere! De tør ei see
Ham bløde. Edmund! Hævnes skal din Død,
Og jeg er Hævnens Mø. De døde fra mig!
Brat! Alle! Fader — Brødre — Du, min Edmund!
For jeg fik sagt Dig, at jeg elsker Dig!
Nu flyer jeg fra den skumle Fædreborg.
Jeg vil ei sidde der og hyle kun
Som eensom Ugle; nei, som Ravn, som Orn
Jeg flagrer efter Hæren. Store Knud!
Som lille Sværdfisk følger jeg min Hval.
Du spotter Christendom, og Dyd og Trostab!
Belan — her sværger jeg paa Edmunds Daggert,
Og ved hans Blod, og ved Guds hellige Blod:
Saa vist, som ikke sig din Krone bøier
For Christi Kors, — saa vist jeg træffer Dig!

(Gaaer.)

Credie Handling.

Landlig Egn i Nærheden af Roeskilde i Sjælland.

I Baggrunden sees man en Klosterbygning paa en Bakke, med
Blomsterkrands og Kors i Sparværket.

Dronning Emma. Hardeknud. Ulf Jarl. Munk og Krigere.

E m m a.

Saavidt er Klosteret, at det sin Muur
 Høit rejser i den herlige Natur
 Paa Sjællands De. Nedsæv nu Helligaand!
 Sneehvide Due! Dronning Emmas Haand
 Har bygget Dig en venlig Rede her
 Imellem Herthadalens gamle Trær.
 Ja, snart ved Spade, snart ved stærken Plov
 Sig breder Haugen, Agren bag din Skov.
 Og Gartner-Munk, klog paa Naturens Kraft,
 Den Syge rækker Urteus Sundhedsfast;
 Velsigner, trøster Gubben før hans Død,
 Som Lærer, med hans Barnebarn paa Skjød.
 Smaaglutter — hvad nu Boren knap formaaer —
 Skal læse Credo, læse Fadervor.
 O see den skønne Krands, i Luften blaa,
 I Sparværk over unge Kloster staae!
 Til Arne vier den ei ind sin Hal;
 Der ingen Slægt troloves, fødes skal.
 Alvorlig Fædreflok, til Guds Behag,

Kun der, den ene som den anden Dag,
 Forfynder, hvad en høi Begeistring bød.
 For Livets Lyft er Siælen der alt død;
 Men ud fra Klofret, fra den Frommes Bryft
 Sig blander Salighed i Livets Lyft!

Ulf Jarl.

Det hjælper ei at kæmpe mod de Skridt,
 Som bringer Manden, Giertet mere vidt;
 Og derfor alle Danste være froe,
 At Hedenskabet svandt for hellig Tro.
 Vi dele dit vor hulde Dronnings Sind,
 Med Dig vi gierne vie Klofret ind.
 Men Helten, som er Fædrelandets Ven,
 Af Nyhedsfygen aldrig rives hen;
 Han slipper kun hvad der er Bildt og Raat,
 Men holder paa det Gamle, som er Godt.
 Du elste Knud, — men Du forlod ham jo,
 Med saaret Gierte, da han svog sin Tro.
 Hans Arm er kraftig og hans Hoved lyst; —
 Men Knud forlod sin skønne Fædrefyst.
 Hans Følelse for Danemark blev mat,
 Derfor igien har Danmark ham forladt.
 Hvad hjælper det, han er en mægtig Mand,
 Behersker, stolten Drot af Engelland?
 Nei Brødre! vi er ikke saa tilfunds.
 Ei Danmark bli'er af Bretland en Provinds.
 Kong Knud har Isfjorden glemt for Thems;
 Han agter dens Bedrift, men ei sit Hiems.
 En Underkonge sender han maaste, —
 Og Danmark aldrig skal sin Konge see?
 O sy! — Hver Arne, selv den mindste Krog,
 Selv Træl i Hytten har en Fader dog;
 Og Danmark faderløs slaae sig til Laal?
 Nei, før skal Anglen vride Vand af Staal!
 Kong Knud er død for os? Saa er min Bøn:
 I Danste, vælger Hardeknud, hans Søn!

Thi ei den Undersaat sin Trostas brød,
 Som valgte Sønnen efter Faders Død.
 Det skeer af Kiærlighed og ei med Vold.
 Saa slaaer, I tappre Danste! Sværd paa Skjold,
 Og bryder i eet Raab forenet ud:
 Knud os forlod, — vi vælge Hardeknud!

Alle.

Knud os forlod, vi vælge Hardeknud!

(De slaae paa Skjoldene og gaae.)

En Bondestue, ved Strandbredden.

Lym Banner. Steen Skafeson, en Islænder. En Bondekone.

Lym.

Tak, fiære Mo'er! at Du tillader mig
 At see dit Huus.

Konen.

At Gud og hellige Mænd!

Der er kun lidt at see.

Lym.

O, altid nok!

Meer end det hele Bretland kunde vise.
 See Krogen der! der stod min Bugge, Steen!
 Der stod min Seng, da jeg var lille Pøg.

Konen.

Ser Fader boede her?

Lym.

Ja, før han drog

Til England, tog mig med, som Barn paa sex Aar. —
 O Gud! der er det Søn, jeg kiender det,
 Hvorpaa jeg altid hængte hen min Hat.
 Men vil Du nu tillade mig en Ting, Moer?
 Det sagtens er en usorstemmet Bøn;
 Men Brædegulvet, seer jeg der, er raaddent.
 I Sprækken har jeg tabt engang en Skilling. —

Jeg græb den hele Dag. — O, maa jeg see,
 Om Skillingen er der endnu?

Konen.

Ja gjerne.

Lym (bryder Brættet op).

Der ligger den — bestøvet — ganske grøn!

(hopper af Glæde.)

O Gud ske Lov, jeg fandt min Kobberfiling!
 See, Steen! der er den! Skulde man vel troe
 Sit eget Die? Der har den nu ligget
 Vist i en halv Snees Aar. See, Steen!

Steen (tør).

Ja ja!

Jeg seer det nok, det er en Kobberfiling.

Konen.

Lidt kan fornøie Børn. Men I er dog
 Ei længer Barn.

Lym.

Nei, jeg er Mærkemand! —

See Steen! — Dørstolpen fiendte jeg. Seer Du
 De Furer der? Dem har jeg skaaret med
 Min lille Kniv.

Konen.

Og det er Alt?

Lym (brister i Graab).

Ja — Alt!

Allt! Allt! — De ligge hist paa Kirkegaarden.
 Men Morbro'er lever dog, og han er Bisp.
 See saa! (tørrer sine Øine.) Det var en Hilsen til de Døde;
 Nu vender jeg tilbage til mit Liv. —
 Nei! jeg vil drømme lidt om dem endnu.
 Mo'er, bryd Dig ei om mig! Tal med den Mand;
 Han, tænker jeg, han vil nok more Dig.

(Han sætter sig hen ved et Bord, med Haand under Kind og falder i dybe Tanker.)

Konen.

I hedder Steen, min Faer?

Steen (ensfobdig).

Ja, Mo'er! jeg hedder
Steen Skaftefon. Det Navn har selv jeg valgt.
Jeg er fra Island, jeg er Skiald — berømt. —
Steen Skaftefon, det var en herlig Skiald;
Var hos Kong Knud, og fulgte ham, som jeg;
Men da med Guldstoe han beslog sin Hest,
Blev Kongen vred, og jog ham fra sit Hof.
Nu har jeg taget Navnet efter Steen;
Jeg er i Slægt med ham paa Mødre Side.

Konen.

Dg I er Kongens Skiald?

Steen.

Ja — jeg har gjort
Et Drapa til ham, kaldet: Hovedløse;
Dg det er vidt berømt.

Konen.

Alt, Herregub!

Kan ogsaa Skialden være hovedløs?

Steen (leer).

Ja, det er ikke saadan at forstaae.
Der var en anden Skiald af mine Landsmænd
Bed Kongens Hof, som hedder Thoraren.
Jeg leed ham ei. Man sagde, Mo'er, han digtede
Langt bedre Dvad end jeg. Det mig fortrød;
Dg derfor satte jeg bestandig ud
Paa hvad han sang.

Konen.

Ja, det var da naturligt!

Steen.

Nu vilde jeg engang bevise Kongen,
Alt ogsaa jeg, som Andre kunde digte,
Da dog jeg er fra Island. I skal vide,
Der er vi alle født af gammel Slægt,
Dg alle Skialde.

Konen.

Alle?

Steen.

Ja, de fleste.

En Dag da Kongen var lidt vred i Hov'det —
 Det var en Feil af mig, — hentraadte jeg
 Og sagde: Herre Konge! jeg har digtet
 Et Qvad til Dig. — „Nu har jeg ingen Tid
 At høre Dig!“ giensvarte Kongen mut.
 O, det er ganske kort! giensvarte jeg.
 „Hvad?“ raabte Kongen opbragt, „hvor Du
 Til mig at digte ganske korte Qvad?
 Du til imorgen Middag digter mig
 Et Drapa langt, om alle mine Seire;
 Hvis ikke, koster det dit dumme Hoved.“
 Og dermed gif han.

Konen.

Det var tydeligt!

Steen.

Nu kan I selv begribe, Mo'er! hvordan
 Jeg blev tilmode. Møie havde det
 Mig kostet, at forfærdige det Korte;
 Hvorledes blev jeg færdig med det Lange
 Til næste Middag? Og dog giældte det —
 Ly m (hals høit).

Dit dumme Hoved!

Konen.

Det gif altsaa galt?

Steen.

Nei! Heldigviis var Thoraren tilstede;
 Han, som saa tidt jeg havde revet ned.
 Men det fortrød ham ei, han vidste nok,
 Jeg meente ham ei Ondt dermed. Han hjalp mig
 Tilrette, — mellem os — han digted' Drapet.
 Jeg lærte det om Natten udenad.
 Jeg fik ei mindste Time Søvn; jeg kunde

Tilfaldst opremse det paa mine Fingre,
 Og stød og læste det tilbords for Kongen.
 Han loe og var særdeles vel tilfreds;
 Han gav mig tre Mark Sølv, og Lov at blive
 Ved Hoffet hos ham, som —

Lym (som før).

Hans Nar!

Steen.

Hans Skiald.

Var det ei skönt?

Konen.

Men det er underligt!

I bærer fremmed Navn, og andre Skialde
 Maae digte Viser for Jer, og I høfter
 Dog Frugten af det?

Lym (reiser sig).

Ja, det skeer saa tidt!

Steen.

Men Lym! imens vi tøve her og sladdre
 Skeer der maaskee i Roeskild stor Fortred.
 Kong Knud er kommen, maa I vide, Mo'er!
 Han overrumpler Ulf og Dronning Emma.
 Han bringer Hæren over paa sin Flaade.
 Vi seiled med. Men paa den lille Baad
 Jeg fulgte Lym, at see hans Barndoms Egn.

(Sagte til hende.)

I vide maa, det er en fornem Mand,
 En Mærkismand.

Konen (froudbret, hoit).

Hvordan? den Dreng?

Steen (som før).

For Guds Skyld,

Lag Jer iagt! Husk hvordan det gif mig!

Lym (som har hørt det).

Vær rolig, Mo'er! det siger ingenting.

Jeg er en Dreng af Nar, der har Du Ret. —

Det er jo godt, at have Livet for sig.
 Tak nu, fordi Du tillod mig at see
 Din Barndomsstue! Tak for Skillingen!
 Til Taffe tag, i Vederlag for den,
 Med denne Guldmynt! Kobberstillingen
 Tilhører mig, den faaer Du ei tilbage.
 (Kysser den og gaaer, fulgt af Islænderen.)

Borgen i Noeskilde.

Kongehallen.

Hardekud, Svend Estridsen, Børn.

Hardekud (grædende).

Min Fa'er er kommen hjem!

Svend.

En herlig Dreng,

Som græder for hans Fa'er er kommen hjem.

Hardekud.

Saa sig de, han slaaer mig vist ihjel,
 For jeg blev Konge.

Svend.

Hvilken tøffet Snak!

En Fa'er slaaer ei sit eget Barn ihjel,
 Fordi det var uartigt. Muligt faaer Du
 Lidt Mils, og saa er det forbi.

Hardekud.

Mo'er græder.

Svend.

Hvad er det værd at græde. Skal vi lege?

Hardekud.

Nu lege, naar min Fa'er er kommen hjem,
 Og er saa vred?

Svend.

Det varer ikke længe.

Der er min Fa'er, han er vist ogsaa bister;
Men Mo'er nok stiller ham tilfreds igien.

(De gaar.)

Ulf Jarl kommer med **Estrib.**

Ulf.

Min Hustru! da jeg træffer Dig alene,
Tag mit Farvel! Thi Hiertet ogsaa har
Sit Krav, og Ulf er ikke hierteløs.

Estrib.

For Himlens Skyld, min Ven! vær ei fortvivlet.

Ulf.

En Mand er ei fortvivlet, som forudseer
Med Rolighed sin Skiæbne. Knud er kommen
Med Folk og Skibe; Mængden, som det gaaer,
Den Starke hylder; — jeg staaer som Forræder.
Jeg — efter Loven — har forbrudt mit Liv,
Og finder mig med Fatning i min Død.

Estrib.

Du skal ei døe. Jeg er hans Søster, Emma
Hans Hustru, Hardeknud hans Barn. Dø dræber
Han ei, og han skal ikke dræbe Dig.

Ulf.

Jeg handled ei af smaalig Egennytte.
Ei Magten vilde jeg tilvende mig,
Men kun hans egen Søn. Du veed min Grund.
Jeg feiled, da jeg troede ham forvillet
I Bretland i en lang og farlig Krig.
Alt England hylder ham. Ha, Lykken følger
Ham blindt i Alt!

Estrib (rodt).

Ja! Lykken følger ham;
Han viser Lykken Veien, den skal vandre
Som lydig Lærne. Han er stor, den Broder!

Ulf.

Hvad stor? Nu kalder man Saameget stort.

Min Farfa'er Styrbiørn var vel ikke mindre;
 Min Fader Torgils Sprakaleg ei heller.
 Jeg deelte Krigens Farer tidt med Knud,
 I Norge, som i Bretland; jeg har seet
 Ham raadvild der og nærved at fortviyle.

Estrid.

Nu skal jeg sige Dig, min Husbond, hvad
 Der trykker Dig: det er Misundelsen!

Uf.

Saa nedrig Grund kan Du tillægge mig?

Estrid.

O, den er ei saa nedrig i sit Udspring!
 Alt som den vorer, bliver den først bitter.
 Thi Spiren til sliq Nidkiærhed er god,
 Den sporer Evnen og den stærker Blikket;
 Men hvis Du lukker Diet for det Store,
 Da gjør Du selv Dig til den blinde Mand.

Uf.

Det er en daarlig Mand, min gode Estrid,
 Som af en Qvindes Tale lære skal
 At agte Stort. Jeg agter det i Godt,
 Men hader det kun i Forbrydelsen.
 Et Menneske det driver stundom vidt,
 Forsikkrer Munken, naar han sig forskriver
 Til Diæblen.

Estrid (fortornet).

Om min Broder vover Du —

Uf (roltig).

Han vover meest! Men Den har ingen Dine,
 Som ikke Satan i hans Følge seer
 Formummet i den Niding Gadrik Streon.
 Man mumler meget om Kong Edmunds Død.
 I Kampen har Din Broder ham ei fældet;
 Han faldt ved Trolddom for en fulsort Ridder,
 Et Spøgels uden Liv, en Helseblarve;
 Og det har sat Kong Knud paa Englands Throne. —

Farvel, min Estrid! Modtag mit Farvel!
 Det aner mig, at det er sidstegang
 Vi tale sammen ene. Dømmer Knud
 Mig strengt, saa ligger snart paa Blok mit Hoved;
 Men er han mild og sød og sig forstiller,
 Saa sætter det ondt Blod, jeg veed forud,
 At jeg kan ikke længe tvinge mig, —
 Og Enden bliver dog tilsidst den samme!
 Estrid.

Tænk paa din Søn!

Uf (slubfellig munter).

O, han har ingen Rød!

I Aftes saae jeg ham med flere Børn
 At lege Konge. Legen var saa smuk!
 Sex Sønner fulgte ham paa Danmarks Throne.
 Forunderligt! Naar Birkelighed svigter,
 Da griber Hiertet Drømmens Sæbeboble.
 Kom nu! Græd ikke!

Estrid.

Knud min Broder er —

Du er min Husbond! Dette grumme Forhold
 Mig sønderflider Siælen.

Uf.

Kære Hustru!

Den evige, den udødelige Siæl
 Kan ikke Jordens Ondskab sønderlide.
 Den Tanke styrke Dig og være Trøst!

(De gaae.)

Kong Knud kommer i Dptog med en Skare bevæbnede Helte. En Marsch
 spilles. Han sætter sig paa Thronen. Dronning Emma kommer
 ind med Hardeknud ved Haanden. Naar Musikken tier, knæler hun
 for Thronen.

Emma.

Jeg har forbrudt mit Liv! Tag det, min Herre!
 Men staa det stakkels Barn, hvis unge Siæl
 Endnu ei kiender denne Verdens Synd;

Der Kronen greb kun som et Legetøj,
 Den Eldre hød ham; og jeg var den Eldre!
 Mit Hoved falder let, ifald Du vil.
 Af hellige Martyrer har jeg lært
 I Død at staae med Palmegreen i Haand.
 Jeg vender fro tilbage til min Skaber!
 Men hvis Du ikke kræver Emmas Blod —
 Send mig som Nonne til mit stille Kloster!
 Der er mit Hiem, der er min Virkefreds.
 Jeg overlader gierne Dig den Store!
 Jeg veed dog, min, saa lille som den er,
 Bli'er større regnet hist, hvor Jordens Tal
 Bortsvinde som et Nul for Evigheden.

Knud

(Raaer op, reiser hende ventligt og omfavner hende).

Du Edelsteen og Blomst fra Normandie!
 Hvor kan Du dog saa reent miskiende Knud?
 Strengthed er Grumheds eller Dumheds Barn,
 Og Knud er hverken grusom eller dum.
 Bagvaskelsen har sværtet mig for Dig;
 Du troede mig ugudelig, og derfor
 Har Du forladt en Husbond, der Dig elsker
 Saa høit, som nogen Veiler skionne Brud.
 Jeg fordrer kun Retfærdighed af Dig,
 At, Emma, Du skal see med eget Die.
 Det kan en Christen af en Christen fordre.

Emma.

Saa selv en Hedning af en Hedning, Knud!

Knud.

Kom, Hardeknud! kom paa din Faders Skib!
 Knæfætte vil jeg atter Dig, min Søn!
 (Han indbyder Dronningen til at sætte sig ved hans Side, og tager Barnet paa Skibet.)
 Og nu til Rystighed og munter Fryd!
 Der er kun Een, hvem Straffen venter paa:
 Det er Ulf Jarl. Lad ham ei komme mig

For Dine meer; thi han er en Forbryder,
Som høde skal og bløde for dem Alle.

Estrid kommer med **Svend** og knæler rask for **Thronen**.

Estrid.

Begynd da med at dræbe først hans Hustru
Og Barn! Thi, Knud! Du kan vel selv begribe,
Vi vil ei overleve ham.

Knud

(sætter Hærbeknud ned og siger rørt).

Min Søster!

Stat op! Du er uskyldig. — Lille Svend!

Svend

(løber hen, springer op paa hans Knæ og omfavner ham).

Det vidste jeg jo nok, at Morbro'er Du
Blev god igjen og dræber ei min Fa'er.

Knud.

Du springer paa mit Knæ?

Svend.

Ja ikke sandt?

Kiæk maa jeg være, hvis Du skal erkiende
Svend for din Søstersøn. Jeg springer paa
Dit Knæ, og Morbro'er derfra springer jeg
Dig lige ind i Hjertet.

(Kysser ham.)

Knud.

Bed Guds Blod!

Det Barn afvæbner mig.

Emma (til **Estrid**).

D, han er god,

Min Søster! der er Haab endnu.

Knud.

D, **Estrid**!

Grød ikke! Du mig ligner altfor meget,
Og jeg begriber nok, hvad ydmyg Laare
Maa koste Tvestiægs Datter. Jeg har givet
Dig Ulf til Mand; saa vil jeg ikke være

Den, som Dig røver ham. Jeg kiender ham,
 Han er ei nedrig — han er tapper, flog;
 Selv tro; men det er paa en daarlig Maade:
 Sin Særhed og sin Fordom er han tro,
 Men ei sin Konge.

Estrid.

Just sin Konge, Knud!

Han blev Dig utro, da han tvivlede om,
 Du længer var hans Konge. Det var Genfold;
 Men — Du har sagt, at Strengheben er dum.

Knud.

Saa lad ham komme, lad ham gjøre Afbigt!
 I Hoffets Paasyn jeg ham Naade stænker.

Estrid.

Man kan med Vren døe, min gode Broder!
 Man kan med Skammen leve. Fordrer Du,
 At Ulf skal komme som en Skolepog,
 Der har forseet sig, ydmyg kysse Niset, —
 Saa har Du stilt din Søster ved en Mand,
 Dit Danmark ved en Helt, — Dig ved en Ven!

Knud.

Guds Død, hvad skal jeg da?

Estrid.

Tilgive ham

Med Udelmod! Ei lade Dig betale
 Tilgivelsen med Sønderknuselse.

Knud.

Du fordrer meget af mig, Estrid!

Estrid.

Knud!

Den Bialke, som Du bruger i din Borg
 At bære Loftet, maa Du ikke knække.

Knud

(efter nogen indvortes Kamp).

Vel, lad ham komme! Jeg tilgiwer ham,
 Selv uden Afbigt. Jeg vil sanke Bløder

Ulf, paa dit Hoved! Der skal ikke tales
Et Ord meer om det Skete. (Sigt) Svende! Piger!
Nu hilser Ederes Konge, som hjembringer
Britanniens Krone, med en festlig Dands.

(Sagte til Estrid.)

Det forekomme vil Forlegenheden.

Og hent ham saa, imens de Andre dandse.

(Musik og Dands. Estrid venter Ulf; han Inaler for Knud, som reiser ham op, omfavner ham, og indbyder ham til at sætte sig ved Thronen. Dandsen og Musikken varer endnu en Tidlang. derpaa snerne Alle sig paa Kongens Bink.)

Estrid (sagte til Ulf).

Nu har jeg gjort hvad trofast Viv formaaer;
Nu viis Dig ogsaa som en Mand! En Mand
Behersker med Besindighed sig selv.

(Gaer.)

Kong Knud. Ulf Jarl. Tym Banner, som er bleven tilbage efter
Kongens Bink.

Knud.

Det glæder mig at see Dig her igien
I Danmark, Ulf! Vær ei undseelig for mig!
Jeg har med Estrid talt, din Viv, min Søster;
Hun har forklaret mig din Daad, undskyldt den.
Du troede, jeg var troløs mod de Danske; —

(Smilende.)

Du Dig bedrog. I lang og blodig Krig
Du troede mig forviklet, — men bedrog Dig!
Det hele Bretland hylde nu Kong Knud.

Ulf.

Du viser Dig høimodig, Herre Konge!
Og dersom virkelig Du i dit Hierte
Tilgiver mig —

Knud.

Det gjør jeg, Ulf! det gjør jeg.

Ulf.

Saa maa dit Hierte være godt endnu;
Og er det godt, saa maa det aabne sig
For Tro og Christendom. — Tilgiv mig, Herre!

Det var ei blot, fordi jeg troede Du
 Forsaged Danmark; det var meget meer,
 Fordi jeg troede, Du forsaged Gud,
 At Ulf forraadte Dig.

Knud.

Vær rolig, Ulf!

Jeg frygter Gud saa front som Du og Nogen.

(Afskyende).

Men — jeg er træt af denne lange Reise,
 Af al den Spænding, jeg har været i,
 Og trænger til Udspreidelse. — Der kommer
 Desuden stelden Godt af sliq Forklaring;
 Og naar man ikke vogter sig, forsvinder
 Den gode Stemning let, man først var i. —
 Kom — lad os spille Skaf! Du er en Mester
 I dette Spil; men jeg forstaaer det ogsaa.
 Jeg har ei spillet siden jeg var her;

(leer).

At sige da med Brækkerne paa Tavlen;
 Thi Bretland, sagtens, er et større Skafbræt. —

Ulf.

(med et stivt Blik-paa ham).

Ja, Knud! Der satte Du jo Edmund mat!

Knud

(bliver mørk og forskemt, men skjuler det og siger venligt til Lym):

Na Lym! Vil Du vel hente mig et Skafbræt?

(Lym skynder sig ud.)

Ulf.

Er det din Smaadrenq?

Knud.

Nei, det er en Høvding!

Ulf.

Det Barn? Han gaaer jo med Kallot og Lintoi,
 Endnu som Chordrenq.

Knud.

Ja, det var han før.

Han hentede i den værste Strid et Mærke,

Som Fienden havde taget fra min Hær.
 Det hidrog ikke lidt til Kampens Udfald.
 Jeg gav ham Banneret at føre; men
 Han er besfeden. Han er altid om mig;
 Og — skøndt jeg ikke lider det — han selv
 Har gjort sig, paa en Maade, til min Smaadrenge.

Ulf.

Det passer ogsaa bedre for hans Alder.

Knud (rynker Panden).

Vil Du nu lære mig at vælge Mænd?

(Iym kommer med Skafbrættet.)

Knud.

Kom, lad os spille Skaf!

(Iym sætter Skafbrættet paa et lille Bord og en Stol for Kongen. Knud og Ulf sætte sig. Iym dvæler.)

Ulf (til Iym).

Ja, det er godt!

(Iym stirrer forundret paa ham.)

Ulf.

Ei Kongen trænger til Opvartning meer!

(Iym seer smilende paa Kongen.)

Knud (misfornøiet).

Jeg har jo sagt Dig, han er Mærktmand
 Saa godt som Du. Han bliver her i Hallen
 Saa godt som Du. — Men — lad os spille Skaf!

Ulf

(seer foragtelig paa Iym, men tvinger sig. De spille).

Imidlertid har **Gadrik Streon** sneget sig ind, staaer bag Kongens Stol
 og lader som han tog Deel i Spillet, i det han med et affkyeligt Smil
 betragter Ulf.

Ulf

(staaer Dinene op, bliver ham vaer, og raaber med en undertrykt Forbittrelse):

Ha! —

Gadrik (iiskold smilende).

Blev Du bange for mig, Ulf?

Ulf (halv sagte).

Man skælver

For Satan!

Gadrik.

Jeg har ikke hilst Dig end.

Hil Dig og Sæl, min tappre Jarl i Danmark!
 Lykonste maa jeg Dig til al den Naade,
 Dig Kongen har beviist. — Han har vel ikke
 Befordret Dig; men derfor just — jeg tænker —
 Maa man lykonste Dig.

Ulf.

Er det din Villie,
 Kong Knud, at Gadrik skal forhaane mig?

Knud (smilende.)

Gaa, Gadrik! og lad Jarlen fatte sig.
 Forstyr ham ei i Spillet! I kan siden
 So altid hilse venligt paa hinanden.

(Gadrik gaaer, men stirrer sæt tilbage paa Ulf; Ulf følger ham med Dinene, til han er ude af Døren. Kongen byder Ulf med en Haandbevægelse at vedblive Spillet. Lym bliver staaende bag Kongens Stol.)

Ulf (affides, forbitret).

Det er et aftalt Spil, for mig at krænke.

(De spille.)

Ulf.

Der tabte Du en Ridder. (Tager den).

Knud.

Jeg forsaae mig.

Lad om igien mig gjøre dette Træk.

(Han sætter Ridderen paa Brættet igien.)

Ulf

(Springer op, kaster Brillerne overende paa Brættet, og gaaer til Døren).

Knud

(raaber opbragt efter ham).

Ha, Ulf hin Rædde! flyer Du nu?

Ulf

(i Døren ude af sig selv).

Ei kaldte

Wed Helgaa Du mig ræd, da jeg Dig kom
 Til Hiælp; da Svensten slog Jer ned som Hunde!

(Gaaer.)

Knud

(Klammende af Brede).

Det er for meget! Jeg benaader ham,
 Misdæderen, som har forbrudt sit Liv
 Saa skammelig; og han, til Siengæld, stælder
 Sin Konge for en Hund? Nu skal Du døe,
 Om end Du havde tusind Liv, Du Niding!

(Kalder.)

Hei! Er der Nogen?

Lym (træder frem).

Jeg!

Knud.

Ekynd Dig! Hvis Dig

Dit eget Liv er kjær, adlyd mit Bud:
 Send strax en Træl afsted at dræbe Ulf,
 Hvor han saa finder ham! For Alteret,
 I Estrids Arm — med Barnet paa sit Skjød.
 Nu Intet — Intet meer skal redde ham.
 Hans Stav er brudt, saa sandt jeg er en Konge!

(Til Lym.)

Og Bee Dig selv, hvis Du ei lyder mig!

(Gaaer.)

Lym (forsættet).

Hvordan det gaaer mig selv, det veed jeg ikke
 Det bryder jeg mig ei det Mindste om;
 Saameget veed jeg: at jeg ikke lyder.
 Jeg ellers er et villigt Sendebud,
 Og kan jeg hente flere Faner til Dig,
 Saa gjør jeg det med Glæde store Knud!
 Men Bud til Helved gaaer jeg ikke for Dig.
 Smorgen har Du sovet Bredden bort;
 Da vil Du takke mig, og ikke straffe
 Den Ven, der staaente Dig for Nidingsværk.

(Gaaer.)

Gadrik kommer listende ind.

Til Helved gaaer Du ikke Bud for Kongen?

Velan, min Dreng! saa skal jeg gaae for Dig.

Min Vei just falder lige der forbi. —

Det var kun Kongen om et Bud at giøre; —

Det Første, Bedste. — Tym er altfor god

Til dennegang at kalde sig den Bedste.

(Gaaer.)

Fjerde Handling.

Kong Knuds Sovestue.

Han ligger paafladt og slumrer urolig paa en Leibænk, En Symphoni har udtrykt en rædselsfuldt truende Drom, afbrudt af himmelske Anelser, og vedvarer endnu, da Tæppet gaaer op. Man seer **Kong Edmunds** og **Ulf Karls Gienfærd** staae Arm i Arm, i sneehvide Klæder, ligeoverfor **Knuds** Leie. **Ulf** holder et sort Kors opstrakt i Haand, og **Edmund** peger dertil med sin Finger i det de begge betragte Kongen med alvorlig Medlidenshed. I det **Knud** vaagner, vende de ham Ryggen, gaae henimod Væggen og forsvinde. Musikken tier.

Knud (reiser sig op).

Der var de atter! — Jeg faaer neppe luffet
 Et Die til, før disse Spøgelses
 Staae for mig — som lyslevende; skøndt Døden
 Har ramt dem begge. Blegt, som hvide Taager,
 Dog tydelige, vise de mig Siælens
 Bevægelser. Jeg kiender Ansigtstrækket.
 Edmund er stolt, godhiertig meer er Ulf;
 Men ingen af dem saae fortørnet ud.
 Som Engle, sendt fra den barmhiertige Gud,
 De stod for mig, som for en grov Forbryder. —
 Man siger ellers: Gienfærd komme for
 At varsle Dødt, at true sunde Liv;
 Men Disse svæved, som fra Lysets Egn;
 De saae paa mig, som om jeg var et Gienfærd;

Var mere angst for mig end jeg for dem. —

Ha, lad mig fatte mig! Hvor er jeg henne?

Jeg uafflædt har fastet mig paa Leiet

I Aftes, — rettere: langt over Midnat,

Da Sønnen, som saa længe flyede mig,

Mig overfaldt. — Ulf Jarl — Du est da død!

Det glæder mig, Du est en salig Mand; —

Men Døden havde tilsødt Du fortient. —

Edmund! det var ei mig, som fældte Dig.

Og derfor trued de mig ei med Hævn. —

Men — hvorfor peged de paa sorten Kors?

Og hvorfor vende de til Jorden atter?

Wil I bevise mig et Mandeliv

Hinšides Graven? Wil I overtale

Det stolte Hierte til at troe paa Christus? —

Er jeg en Synder?

(Med en pludselig smettet bestig Anger.)

O, elendige Kløgt!

Udflugter! Sandskorn, der vel fastes kan

I Støvens Dø, — Du ei blænder Gud!

Spidsfindige Forsvar! Svaan, hvorpaa en Drm

Stolt seiler hen ad Tidens korte Flod,

Du est et daarligt Fartøi op til Himlen. —

Til Himlen? Stolthed agter ingen Himmel —

Troer ei paa den; dens Himmel er paa Jorden;

Og Daaren saa forgabet i sit Flitter,

At reent han glemmer Stierne deroppe.

Men — naar det brager i den sidste Nat,

Naar usle Laage brister fra dit Dø,

Som prægtige Forhang i et Tødetempel,

Ved Christi Død, — da seer Du og forfærdes. —

Ja! jeg har Edmund dræbt. — En Niding var

Mit Værktøi; thi den Niding var min Ven.

Ulf har jeg dræbt! — Har han fortient sin Død,

Saa skal han fældes under aaben Himmel

I Solens Lys, ei af en Morderdolk. —

Dg en uskyldig Siæl, min Redningsengel,
Har jeg gjort til en skammelig Forbryder.

(Han ringer, en Tjener kommer.)

Jeg tale maa med Tjym; kald mig paa Tjym!

Tjeneren.

Han staaer derude. .

Knud.

Venter han alt paa mig?

Ja, den Ulykkelige! — Lad ham komme!

(Tjeneren gaaer.)

Tjym kommer og synker paa Knæ.

Tjym.

Min Konge!

Knud

(vender sig smerteligt fra ham).

Kom mig aldrig meer for Dine!

Vi kan ei see hinanden meer.

Tjym (reiser sig).

Jeg gaaer!

Dg endt er alt min korte Vej paa Grens
Forsførelste Bane.

Knud.

Stierneflugt!

Du lyste smukt, men du sank dybt — og sluttes.

Tjym.

Ulykkelig igaar jeg vilde følt mig,

Bed Tabet af din Naade, Herre Konge!

Men — at Du vred forstøder mig idag —

Vel ogsaa krænker mig; dog ei for min Skyld.

Ja, Du har ganske Ret, det maa saa være,

Vi To kan aldrig see hinanden meer.

Jeg gaaer tilbage til min stille Kirke.

Min Fane vil jeg tage med og plante

Bed det Guds Lam, som har al Verdens Synder;

Der ofte, Knud! jeg bede skal for Dig.

Knud.

Og hjælper det?

Lym.

Deebærre da for Dig!

Jeg havde troet, din Synd var kun et Blus
Af Bredens Ild, en Lygtemand i Mosen,
Af Matten tændt, men slukt i Dagens Straale.

Knud.

Og var det ei et Lyn, som slog og dræbte?

Lym (glad).

Du ønsker, det var ikke flaaet ned?
Ha, glæd Dig da, min lykkelige Konge!
Jeg troede, Du fortørnet var paa Lym,
Fordi han ikke lød dit Bud.

Knud (benryst).

Uf lever?

Saa lever ogsaa jeg, saa lever end
Min Siælers, min Trøst, min Salighed.
O, Lym! Du hentede mig et bedre Banner
Bed denne Dvælen, end, paa snelle Ganger,
Det første fra min legemlige Fiende;
Det var fra Siælefienden denne gang,
At Du mig hentede Banneret tilbage.

Biskop Alfwyn udenfor.

Jeg tale maa med Kongen, stands mig ei!

(Han træder ind.)

Knud.

Hvo kommer der? Herr Bisp! Du træder i
Mit Sovestue uanmeldt?

Alfwyn.

Jeg maa!

En Rædsestidende —

Knud.

Guds Blod, hvad er det?

Alfwyn.

Jeg vilde læse tidlig Morgenmesse
 Ved Solens Dpgang i Lucia Kirke;
 Jeg ene med en Chordreng gif derhen,
 Før Sværmen kom. — Det er saa skönt at staae
 I Kirkens Hvælving, naar i Østen Solen
 Staaer op og skinner paa de brogede Ruder;
 Det fylder Sielen med Gudfrygtighed!

Knud.

Hvi spænder Du min Angst paa Pinebænken?

Alfwyn.

Jeg kom. Der var saa tyst — tyst som i Graven,
 Og Helgenbillederne saae paa mig
 Med en besynderlig Medlidenshed.
 Jeg hørte Spurvene paa Taget quiddre
 Saa ynkeligt. Paa Veien havde Svalen
 Omkrydset mig i lave Flugt. Og Duggen
 Græd udenfor stærkt paa Liigstenene.
 Jeg stod i Skibet — stued til Høialtret,
 Og aned Intet.

Knud.

Ha! jeg aner Alt.

Alfwyn.

Jeg vandred over de glatflidte Stene,
 Hvor Ridderstoltheden i Hielm og Harnisk
 Betrædes nu af hver en Bondes Fod.
 Jeg kom til Altret.

Knud.

Giv mig Raadestødet!

Alfwyn.

Jeg stirred til vor Frelfers hellige Billed;
 Endnu jeg aned Intet. — Da jeg gled
 Med Foden i en slibrig Bædste, Knud!
 Og det var Blod; og da mit Die sank,
 Saae jeg Alf Jarl at ligge dræbt for Altret.
 Hans Ansigt vendte hen mod Altertavlen,

Hans brystne Dine, som stod vidt opspilet,
 Saae paa Forløseren. Han holdt sin Haand
 Paa Brystet, af hvis Saar end Blodet randt;
 Men Munden med forfærdelige Smil
 Streg stum Forbandelsen imod hans Morder.

Knud.

Dg hvo er denne Morder?

Ufwyn.

Det er Du!

Dg derfor høit forbander jeg Dig, Knud!
 Dg vender mig med Afsty fra dit Purpur,
 Som farvet er i Menneskenes Blod;
 Dg fra din Krone, der med Guldet skjuler
 Din lumste Bænde. Jeg forbander Dig,
 Om ogsaa Du maaskee med Løgn og Gaver
 Forblinder Paven i det fjerne Rom,
 Dg man mig røver Pallium og Stav.
 Kom Tym, mit stakkels Barn! Han skal ei ogsaa
 Fordærve Dig. Du skal ei høre ham
 Med sledst Undskyldning sminke sine Laster.
 Følg mig i Skoven, til min gamle Ven!
 Der Eremit jeg være vil med ham.
 Den sidste Tjeneste, Du der skal vise
 Din gamle Morder'er, og tiltrykke mig
 De Dine, Tym! som brast i denne Glands,
 Da jeg i Helvedsbild saae Knud den Store.

(Han drager Tym med sig og gaaer.)

Knud ringer, Tjeneren kommer.

Knud.

Lad Gadrik komme!

Tjeneren.

Han kun venter paa

At kaldes ind.

Knud.

Det tænkte jeg jo nok

Saa lad ham komme! Men Drabanterne

Skal staae bevæbne, for, paa mit Bink,
At gribe ham.

(Tjeneren gaacr.)

Gadrik kommer og siger smilende:

Der har jo Fader Alfwyn
Angrebet ret de sidste, svage Kræfter.
Han skældte, saa man hørte ham derude.
Det er dog sandt, naar Mænd bli'er gamle, ligne
De meer og mere gamle Kiærlinger,
Dg bruge Munden værre fast end de.

Knud.

Du har ei Lyst da til at vorde gammel,
For at ei Munden skal forraade Dig?

Gadrik.

Naturlig er din Brede, Herre Konge!
Men huff — det var ei mig, som Dig fornærmed.

Knud.

Er Trællen grebet, som har dræbt Ulf Jarl?
Thi Du har dog vel hørt, at han er dræbt?

Gadrik.

Jeg veed hvad der er steet.

Knud.

Det kan jeg tænke;

Dg meget maatte jeg vist tage feil,
Hvis Morderen og Trællen ei var funden.

Gadrik.

Du selv har sendt ham, Konge!

Knud.

Jeg?

Gadrik.

Forstaaer sig!

Du est jo Herren over Liv og Død.
Din Brede traf i Alfes Ulf med Ret!
Dog Opsigt vilde Du ei gjøre med det;
Men da den Lølper atter overfaldt Dig

Med Skiældsord, blev tilsiðst Du kied deraf,
 Og saae Dig om, at træffe paa et Bud,
 Der brat udrette kunde din Befaling.
 Uheldigviis traf Du den stakkels Lym.
 Jeg mærkte nok, at han var bange for
 At lyde Dig; men da det her jo blot
 Kom an paa, Knud! at vorde hurtigt adlydt,
 Saa skyndte jeg mig, — som tilfældigviis
 Var nær, — at gaae det Bud, Du sendte Lym.

Knud.

Glendige! Hvor længe tænker Du
 At slaae den Mand, som England, Danmark, Norge
 Behersker, i din usle Trælslænke?

Gadrik.

Drot — jeg forstaaer Dig ei.

Knud.

O! Hvad Forstand
 Forstaaer, forstaaer Du med. Men Du er dum,
 Uagtet al din Kløgt, Dumdriftige!
 Fordi Du troer, at Alt i Verden kun
 Udrettes kan med Kløgt. Jeg kiender Dig!
 Slet intet Godt og Stort behersker Dig.

Gadrik.

En Mand ei lade maa sin Aand beherske
 Som Barn, som Dvinde. Dunkle Følelser
 Og brogede Billeder, — det er kun Rangler,
 Kun Sukkergodt for Glutten, men ei Næring
 For Bornes Aand.

Knud.

Dg — Træl — hvad er en Aand?
 Har Du med kolde Kløgt udgrundet det?
 Hvad er dit Giøgleværk og al din Idræt?
 Dit Liv? Hvad er vel hele Jordens Liv?

Gadrik.

Det veed jeg ei. Jeg lever — det er nok;

Dg netop, Knud! fordi jeg veed ei meer,
Indstrænker jeg mig til at leve her.

Knud.

Du troer slet ikke paa Udbørligheden?

Gadrik.

Nei! for at tale ærligt, siden dog
Man sætter Kniven mig paa Struben.

Knud.

Ha,

Man lægger Strikken Dig om Halsen, Niding!
Thi Du skal døe i Galgen.

Gadrik.

Dræber Du mig,

Saa handler Du særdeles uforstandigt.

Du mig saalidt undvære kan, som Skipp'ren
Marvaagne Styrmand. Huff paa al den Nytte
Jeg gjorde Dig!

Knud.

Ja vist! og iblandt andet,
Dengang Du myrded Edmund.

Gadrik.

Hvoraf veed Du,

At jeg har myrdet ham? Jeg aldrig har
Tilstaaet det.

Knud.

Har Du ei selv mig sagt,
Du est en Ræv, en Tiger, en Hyæne?
Dg dog jeg skulde troe din Ærlighed?

Gadrik.

Indret din Bygning, Drot! som hidindtil,
At Begges Fordeel stemmer overeens;
Saa holde vi hinanden, som to Bialker,
Der mødes over Floden til en Bro.
Just begges Lyngde hindrer deres Brist.

Knud.

Ha, jeg foragter din elendige Bro!

Jeg springer dristig over Lidens Flod,
Med Daad og Siæl jeg vil beherske Liden.

Gadrik.

Er det dit Alvor, Knud? Vil Du mig dræbe?

Knud.

Hvor ofte har Du Døden ei fortient?
Du har forført, tildeels fordærvet mig;
Men aldrig kiølte Du min Siæl til Jis.
Beherske vilde jeg kun Mennesker,
Fordi jeg elsker dem, fordi jeg troer
Med Kraft og Vid at fremme deres Lærv.
Du elsker kun Dig selv, Du blege Niding!

Gadrik.

Jeg tigger ei om Livet, har min Stolthed
Saa godt som Noget.

(Han griber en Daggert af sin Barm og vil dræbe Knud; men denne, som har hørt et vaagent Die med ham, griber hans Arm, vrister Daggerten af hans Haand og kaster ham til Jorden.)

Knud.

Det var sidste Spræt

Af Listen; det var Kraftens lette Scir. —
Drabanter!

(De træde ind.)

Griber ham.

(De gribe ham.)

Gadrik.

Jeg skal da døe?

Knud.

Bered Dig strax dertil!

Gadrik (tøvs).

Jeg er beredt.

Knud.

Hust hvad Du vorder nu!

Gadrik.

Hvad Du skal vorder:

En Ormesæk — et Støv!

Knud.

Og intet meer?

Gadrik.

Det intet!

Knud.

Dg Du ghyser ikke for
Tilintetgjørelsen?

Gadrik.

Jeg er en Mand;

Naturen ghyser ikke for sig selv.

Har Du seet Bladet ghyse, naar det faldt?

Lusten bevæged det, selv felte det

Ei mindste Rædsel. Skulde Helten ghyse?

Nei! Ghyser — det er kun en Følelse,

Dg Skrækket — er kun et Billede.

Skal Manden, Helten da, naar Timen kommer,

Staae angstelig, som taabelige Dreng,

Der stælder, naar hans Moder luffer ham

Ind i det mørke Kammer? Nei, Kong Knud!

Jeg stælder ikke for min Moders Strengbed.

Jeg er saa vant alt til at gaae i Mørke,

Saa jeg kan godt undvære dette Lys. —

Om kort Tid er det ogsaa slutt for Dig!

(Drabterne gaae med ham.)

Knud.

Forsærdelig er denne Nidings Død!

I denne kolde Trods, i sidste Spræt

Uf hierteles og uforstammet Hovmod

Seer jeg det alleryseligste Selvmord.

Han dræber Siælen, hvis den dræbes kan.

(Pause.)

Dg denne Mand — det var din Styrmand, Knud?

I lang Tid lod Du ham indbilde Dig,

At Storhed kan forene sig med List,

At ædel Heltkraft kan ayle Synd?

Hvad er jeg nu? Som Konge staaer jeg vel

For Englands, Danmarks og for Norges Riger,

Men har dog ikke drevet det saa vidt

Som mangen Betler, Hyrden ved sit Led,
At jeg kan kaldes en uskyldig Mand! —

(Smeltet.)

O himmelske Natur! lær mig at vorde,
Hvad ei hovmodig Svig kan lære mig.
Jeg iler ud i Skoven, i din Favn;
Og Krone, Scepter, Purpur bli'er tilbage.
Ja — hvæle vil jeg, som den unge Sværmer,
Eldgamle Leireflov! blandt dine Bøge.
Lær, Fugl! lær, Hiort! enfoldige Lam paa Marken!
Lær Knud, den store Knud, Uskyldigheden.
Og har jeg lært at være Menneſte,
Saa vil jeg være Menneſtens Konge!

(Han gaaer hurtig ud af en Dørv.)

I Skoven ved en Eremitihytte.

Et Kors af tvende Grene, sammenbundne med Bast, staaer paa et lille Alter,
bygget af Grene, tattet med Mos.

En gammel Eremit. Aldgitha.

Eremiten.

Unge Bige! hift en Hytte
Seer Du i mit Nabolag.
Straaet med sit lave Tag
Vil for Storm og Regn beskytte.
Derfra kan Du altid flytte,
Naar Dig Klosteret sit Skjød
Nabner; — hvor ei Taarer flød
Over Jordens korte Smerte;
Hvor det kummerfulde Hierte
Styrker sig ved Christi Død.

Aldgitha.

Der min Taare standse skal,
Der skal jeg min Elskov glemme,
Naar til Himmelen min Stemme

Lyder i de Frommes Tal.
 Men i Skovens grønne Hal,
 Gubbe! ved din Faderroft
 Finder alt mit Hierte Trost.
 Enebygger! ved din Bolig
 Dulmer mere blid og rolig
 Lidensfaben i mit Bryst.

Vilde Smerte bragte mig
 Over Sø og salten Bølge,
 Med den fromme Bisp i Følge,
 Gamle Fader! hen til Dig.
 Thi forhadt er Bretland mig,
 Fra den Stund da, fiæk og god,
 Edmund segned i sit Blod.
 Bort mig drev hans vrede Skygge!
 Nu skal Uglerne kun bygge,
 Hvor min Faders Haller stod.

Ermiten.

Bliv da her og see Dig om!
 Pris din Skaber i det Grønne!
 Skoven er, den hele sionne,
 Din Betragtning's Eiendom.
 Sielden her en Fremmed kom;
 Hvor et tæt indvoret Krat
 Næsten Dagen gjør til Nat.
 Dog forgieves Du ei venter!
 Bispen Dig til Klostret henter,
 Himlen har Dig ei forladt.

(Gaar ind i Hytten.)

Udgitha

(seer stolt efter ham).

Gubbe! jeg Dig kun bedrog! —
 Og saa Bispen paa min Reise.
 Thi mit Mod skal atter kneise,
 Naar mig Hævnens Time slog;

Naar jeg i sin Stolthed vog
 Denne kongelige Træl,
 Der behandlede mig saa vel,
 Edmund! gæstede Dig saa vakkert.

(Tager Edmunds Daggert frem af sin Barm.)

Kiender, Knud! Du denne Daggert?
 Ha! den sender Dig til Hel.

Ja, jeg svor en hellig Eed,
 Intet skal mit Had forsone;
 Og saa vist som ei din Krone
 Bøier sig for Korset ned,
 Straffer jeg din Troløshed.
 Selv Du har mig Daaden lært,
 Hævnen i mit Hierte nært.
 Døer Du — vil jeg ogsaa bløde;
 Thi kun nu iblandt de Døde
 Finder jeg, hvad mig er kiært.

Knud kommer grublende fra den anden Side med en Krands af Roser og
 Torne i Haand.

Skoven har jeg giennemføgt;
 Trøsten er dog ikke funden,
 Hvor den muntre Fugl i Lunden
 Paa sin lille Green har spøgt.
 Meer det har min Dval foregt.
 Haabet paa den slumle Bei
 Stod ei som en Blomst i Mai;
 Leen blev imod mig vækset;
 Løvetanden stod i Græsset;
 Men Kiærminden — var der ei!

Meget vist Natur formaaer!
 Den kan stænke funde Blade,
 Den kan læge mangan Skade,
 Men kun ikke Hiertets Saar!
 Selv naar Nattergalen slaaer,

Slaaer den, i de dunkle Lunde,
 Mere dybt kun Hjertets Bunde.
 Siælen, i Naturens Fred,
 Føler først sin Lidenhed,
 Og — hvor stor den være kunde!

Saadan, med forvirret Sands,
 Ingen Lindring fandt jeg atter;
 Og jeg fandt med haanlig Datter
 Denne Torne-Rosenfrands! —
 Ja! Din korte Purpurglands
 Drukner i et Tornehav,
 Som Naturen Jorden gav.
 Staffels Liv! Og dine Minder,
 Hvad er de, naar Du forsvinder?
 Visne Roser paa en Grav!

Hvad staaer der? Et Kors af Træ.
 Længstafbugne sorte Grene
 Bed et lidet Alter ene,
 Midt i Skovens Sommerlæ. —
 Eremiten sine Knæ
 Bøied daglig, naar han kom
 Hid til denne Helligdom. —
 Af!, hvor lidt i prægtig Kirke
 Kunde Korset paa mig virke —
 Her — sig føler Siælen from!

Ja! paa Korset hænge skal
 Tornerosen, og jeg bliver
 Christen atter og mig skriver
 Ind i fromme Brødres Tal;
 Frygter intet værre Fald!
 Søvn, som flyede mig, kom brat!
 Svæg mig her i dette Krat!
 Under Korset ingen Fare

Truer; — thi Hans Englestare
 Har endnu mig ei forladt.

(Han lægger sig under Korset og sover ind.)

Udgitha kommer tilbage.

Saa finder jeg Dig, Knud? — I Morgenrøden
 Du iler selv til Døden.

Som Jæger, der sit Bildt med Lyft forfølger,
 Jeg kommer. Vinden bølger

I Træets Dvift. Vel tier Nattens Ugle

Nu, for de muntre Fugle;

Men snart vil Ravnene strige,

Naar, store Knud! Du falder for en Pige,

Hvis Daggert ei forfeiler

Den Morder, der har truffet hendes Veiler.

Hvor blev han af? Mig tykkes,

At hid han Veien vendte.

Jeg tydeligt ham kiendte,

Skiondt han af kongelige Dragt ei smykkes.

(Ordager ham.)

Hvad seer jeg? Som en Ligger

I Støv henkastet, bedende han ligger,

Med Hænder foldede! — Det ei mig hover!

Han hviler under Korset og — han sover!

Ha! — — Eden fra min Læbe

Løb: jeg ham skulde dræbe

Saa vist, som ei for Korset og den Høie

Hans Krone sig mon bøie;

Dg nu — nu har en Krands han hængt derhenne

Paa Korset! — Vel er denne

Just ikke Kronen; men — en Krands — en Krone

Har eens Betydning for Alfaders Throne.

(Betanker sig.)

Her kan jeg ham ei dræbe!

Min Eed forbød det paa min egen Læbe.

Vel, Knud! saa gik tilbage;

Jeg stianker end Dig et Par Levedage.

Thi ei det lindre kan mit Hiertes Kummer,
 At dræbe Dig ved Korset — og i Slummer.
 Nei, i din stolte Bælde
 Vil jeg Dig mellem dine Kæmper fælde,
 Med Purpur og Guldkrone.
 Kun saadan Edmunds Drab jeg kan forløse;
 Samt ende denne Smerte,
 Som — trods min stolte Tale —
 Vil Hævnens Stund forhale, —
 Og truer med at knuse mig mit Hierte!

(Gaer.)

Alfwyn og Lym komme.

Lym

(seer Aldgitha gaar bort).

Aldgitha! — Hun har funden
 Alt Kongen her. Der sover han i Lunden!
 Alfwyn.

Afmægtig, strakt i Græsset.
 Ak! Brødens Byrde har han her aflæstet
 For Korset, som en Synder.
 Medlidenheden i min Barm begynder
 At vende mild tilbage.

Lym (munter).

Den aldrig i mit Bryst Hiem kunde tage.
 Nei, aldrig Knud den Store kunde synke
 Saa dybt, — at Du maa ynke!

Alfwyn.

At han er sunket, det kan her vi stue.

Lym.

Sank aldrig Du, med samt din Bispehue?
 Var vi ei Alle sunkne
 For Dyden stundom? Er ei Alle sunkne?
 Men efter Regnen kan selv Græsset kneise; —
 Og Helten sig skal reise.

Alfwyn.

Jeg offerer ham min Laare!

Thm.

Jeg ikke. Han blev daaret af en Daare;
 Ei Daarlighed kan faae mig til at græde;
 Men snart er Knud tilstede
 Som Sol, indhyllet ei af Skyen længer;
 Thi Nidingen alt hænger.

Alfwyn.

Troer Du, at Knud i Fremtid Herren dyrker?

Knud

(vaagner, springer rast op, og da han seer Alfwyn, siger han):

Alfwyn! D jeg har havt en Drem, som styrker!

Thm (glad).

Hvad sagde jeg?

Alfwyn.

Herr Konge! Giv Forflaring

Mig af din Gaade.

Knud.

— Hellig Aabenbaring!

Alfwyn.

Saae Du din Frelser hist i Straaleklæde,
 Med Englestæren i sit Herresæde?

Knud.

Jeg saae ham, — som Disciplene saae Manden:
 I ringe Dragt, med Haaret stilt i Panden. —
 Han talde til mig.

Alfwyn.

Lungen dog, den svage,
 Kan ei hans Ord gientage?

Knud.

Det var enfoldigt, dog en kraftig Lære:
 „Nei, Knud! Du vil mig ingen Judas være!“

Alfwyn.

Dg derpaa?

Knud.

Han forsvandt.

Alfwyn.

Du!

Knud.

Stirred efter

Det hellige Syn; og med gienstænkte Kræfter,
Jeg sprang af Græsset med nysødte Vinger,
Som Blomsten, naar den ud af Knuppen springer.

Alfwyn.

Hvad vil Du nu?

Knud.

Strax til mit Hof tilbage!

Alfwyn.

Din ædle Viv vil Afsted med Dig tage;
Hun gaaer i Kloster.

Knud.

Hun skal sig forløse
Med Knud igien og smykke Danmarks Throne.
Nu følger mig til Hove — til min Ære!

Alfwyn.

Hvad vil Du?

Thm (subtende).

Han vil ingen Judas være!

(De gaae.)

Femte Handling.

Kongens Sal i Roeskilde.

Hemming, Kongens Staller. Hakon Jarl fra Norge. Athelwin,
Hertug fra Bretland.

Hemming.

Velkommen, Athelwin! — Du drager som
Herold fra Svend i Skotland, Kongens Søn. —
Knud er her strax, han har kun lagt sig hen
At hvile lidt; thi Reisen har ham trættet,
Og meget Andet med; den store Konge
Behøver lidt Dymuntring. Er den Tidend,
Du bringer, god?

Athelwin.

Den unge Svend, hans Søn,
Elg Dunkan og Macbeth; saa seired Skotten,
Anørt af Banko. Ei dog tvivler Svend
Om snare Seier, naar han faaer Forstærkning.

Hemming.

Tal ei dog om Forretninger idag!
Det gælder her at muntre Kongens Sind;
Thi han har vliift et sælsomt Sværmeri,
En Veemod, en Forstemthed og et Mismod,
Søn aldrig jeg har kiendt hos ham tilforn. —
Det gaaer nok over! — Gadrik ærgred ham;
Det var en Niding, og nu hænger han
Til Straf i Galgen. Han har myrdet Ulf,
Og Jarlens Død bedrøved Kongen dybt.

Hvad værst er, Dronning Emma gaaer i Kloster,
Af overspændte, fromme Følelser.

Det gaaer her om at faae Kongen adspredt
Dg munter stemt. — Ei, smukke Hakon Jarl!
Velkommen os fra Norge! Vil Du gierne
Hørøie Kongen?

Hakon.

Derfor kommer jeg;

Ihi jeg har gode Tidender at bringe.

Hemming.

Desbedre! — Men tillader mig dog først
At vise Jer, hvad jeg har ladet hamre!

(Han viser dem tre Kroner, som ligge paa et Bord.)

Tre gyldne Kroner, smukt med Edelstene,
For Danmarks, Norges og for Englands Konge.
Dg see! Guldfrandsene kan sammensættes,
Saa kun det vorder Een. Den danske Krone
Vel holder sig besteden nederst, men
Dg Panden, Hiertet nærmest; han er dansk.
Den norske Krones Middelfraft forener
De andre to; vel Englands straaler overst
Med luftet Hielm; men bæres af de Andre. —
Vi Tre maae række Kongen, som Herolder,
De trende Kroner, naar han staaer i Hallen.

Hakon.

Ha, det var vel betænkt!

Athelwin.

Sardeles vel!

Hemming.

Naar Kongen kommer, har jeg ogsaa tænkt,
At lade Herrer, Jomfruer og Fruer
Modtage ham til Velkomst med et Ord.
To Skjalde findes her ved dette Hof:
Sighvat, som er berømt, af Kongen agtet,
Dg saa Steen Skaftefon; vel ei saa stor,
Lidt underlig; — man veed ei altid, om

Knud roser ham for Alvor eller Spøg.
 Saameget er dog vist, at Steen idag
 Har overtruffet Sighvæt. Vil I høre?

Hakon.

Jeg kan kun slet bedømme Skjaldeqvad.

Athelwin.

Jeg ogsaa. Det, som Stalleren har valgt,
 Er vist det bedste. Vi tilbagetræde.
 Jeg kan ei synge.

Hakon.

Heller ikke jeg.

Athelwin.

Men giv os blot et Vink, naar Kronerne
 Skal rækkes Knud; saa ere vi tilstede.

(Hakon og Athelwin gaar.)

Hemming (ene).

Jeg er dog lidt-forlegen med den Sang!
 Thi Kongen tidt har egne Griller, veed man,
 Og egen Smag. Der kommer Tym, som kaldet,
 Thi han forstaaer sig bedst paa Kongens Smag.

Tym gaaer over Skuepladsen.

Hemming.

Tym Banner! Vi et Dieblif, min Ven!
 Jeg har en Ting at spørge Dig tilraads om.

Tym.

Herr Staller! det er altfor megen Ære.

Hemming.

Den Kongen ærer, ærer ogsaa jeg.

Tym.

Jeg takker sthyldigst!

Hemming.

Sagen, Ven! er denne:

To Skjalde digted hver et Qvad til Kongen;
 Nu veed Du nok, hvorledes Skjalden er:
 Den som ei vinder, troer, man gjør ham Uret.

Sighvat har digtet eet; Steen Skafteson
 Eet ligerviis. Han er din gode Ven.

Lym.

Ja, jeg fordriver ofte Liden med ham.

Hemming.

Og Den, som Lym fordriver Liden hos —

Lym (leer).

Forlad mig det! Jeg har ei sagt, at jeg
 fordriver Liden hos ham, men kun med ham.

Hemming.

Jeg veed nok, Sighvat er et større Snille;
 Men denne gang har Steen ham overtruffet.
 Her har jeg begge Viserne. Vil selv
 Du læse dem?

Lym.

Ja gjerne!

Hemming.

Der er Sighvats.

Lym (læser).

„I den Kraft som Himlen stænkter
 Jordens bedste Dødelige,
 Blander sig dog Svaghed tidt.
 Modgang sprænge Smaaheds Lænker,
 Svinge Dig til Manders Rige!
 Da kan Du med Sandhed sige:
 Siælen herster kongefrit!“

Hemming.

Oprigtig talt: Jeg finder dette Digt
 En Smule næsviist.

Lym.

Steens?

Hemming (rækker ham det).

Ja det er bedre.

Lym (læser).

„Hvor kan en Helt i Norden,
 Med Magt, som Faa paa Jorden,

Om Fremtid's Held vel spørge?
 O, Knud! hvor kan Du sørge,
 Du største Drot i Nord?
 Alt kan Du overbyde,
 Hver Modstand kan Du bryde.
 Naturen selv maa lyde,
 Maa staa for dit Ord!"

Hemming.

Det er en Hylbing; saadan bør det være.
 Et sandt?

Lym.

J siger jo, J synger Sangen
 For at fordrive Kongens dybe Lungesind,
 Og faae ham — om just ikke til at lee —
 Dog til at smile lidt?

Hemming.

Det ønske vi.

Lym.

Ja saa maa dette Dvad vist foretrækkes.

Hemming.

Nu er jeg rolig, naar Du siger det.
 Du er hans Yndling; Du forstaaer Dig bedst
 Paa hvad han ynder.

Lym (smilende).

Det er ikke sagt.

Jeg indestaaer for Intet. Kongens Smag
 Er ikke altid min.

Hemming.

Jo, bild mig det ind!

(Gaaer.)

Steen Skaftefon kommer fra den anden Side.

Lym.

Hvad fattes Dig? Du seer jo saa forknøyt ud,
 Som om Du havde væltet Kongens Olkruus.
 Og har dog vundet Prisen!

Steen.

Ja, det har jeg,
 Og ingen Modersstol har hjulpet mig.
 See her er Ringen! Den er kun til Ringren,
 Men det var ogsaa blot fra Stalleren;
 Jeg tænker, Kongen gi'er mig een til Armen,
 Hvis Dvadet huer ham.

Lym.

Det gjør han nok!

Maaskee til Halsen med.

Steen.

Du gjør mig ræd —

Lym, Du forfærder mig. — Troer Du maaskee,
 At ogsaa dette Dvad er altfor kort?

Lym.

Dets største Skionhed er, at det er kort.

Steen.

Du spørger i Utide. Troer Du, Kongen
 Vil tykkes om det?

Lym.

Sikkert! Ali'er han vred,

Og fordrer atter, Du skal digte meer,
 (Hvad ikke dog jeg kay tiltroe hans Wiisdom),
 Saa skal jeg bede Sighyat om at strive
 Dig noget Bedre.

Steen.

Ja, men, Lym! Du glemmer,
 At det er reent imod hans egen Fordeel,
 Ifald jeg vinder.

Lym.

Nei, paa ingen Maade.

Det er jo store Skjalbes bedste Seier
 At overgaae sig selv.

Steen.

Men jeg ham stiller
 Jo ved den Ring, som han har selv fortient.

Lym.

Ja, Du har Ringen, han Fortienesten.
 Hvordan det gaaer, — han fik dog Broderparten!

Steen.

Men det maa holdes hemmeligt.

Lym.

Forstaaer sig!

Det er en aabenbare Hemmelighed,
 At Du Dig pynter steds med laante Fær;
 Hvo ei det veed, faaer aldrig det at vide.

(De gaae.)

Hemming kommer med Hoffrokenerne, lidt efter lidt følge de andre
 Hoffolk efter.

Hemming.

I klare Jomfruer og hulde Møer!
 Nu sørger ei for meget over Emma.
 Vel sandt, hun var vor Dronning; men hun er
 Det ikke meer. Og hun er ikke død!
 Ja var hun død, det var en anden Sag;
 Men kun en egensindig Grille stiller
 Ved Kronen hende, Kongen ved sin Liv.
 Han elsker hende vel endnu, desværre;
 Men Elskov er en Lidenskab, der svækkes
 Ved Frastand, og som Nærhed giver Tønder.
 I ere Kongen nær, I ere smukke —
 Her gælder det kun rigtigt at slaae Ib.

Der kommer han! Han seer forsthyret ud,
 Nedslagen, bleg. — Og dog han feire vil
 En Fest, og har befalet hele Hoffet
 At samles her i bedste Prydelser.
 Og Beiret er saa mørkt som han er selv!
 Det trækker op til Torden, vi faae Regn.
 Og dog en Fest! — Det er en Dnk, i Sandhed,
 At være Staller i deslige Forhold.

Knud kommer i Kroningebragt, men bleg og med blottet Hoved. I det han træder ind synger Choret Steen Skafesøns Sang.

Athelwin, Hakon og Hemming knæle og række Kongen Kronerne.

Hemming.

Hvad, Skialden synger, høit gientage vi:

„O Knud! hvor kan Du sørge?

Du største Drot i Nord!

Alt kan Du overbyde,

Naturen selv maa lyde,

Maa stælve for dit Ord.“

Mængden.

Naturen selv maa lyde,

Maa stælve for dit Ord!

Knud (alvorlig).

Jeg takker Eder for Jer gode Mening.

I har særdeles høie Tanker om mig.

Men det er vel, en Drot har Folkets Tillid. —

Ha, hvilke stionne Kroner!

Hemming.

Danmarks,

Hakon.

Norges

Athelwin.

Og Englands.

Hemming.

Som forene sig til Een,

At smykke, Knud! din kongelige Tinding.

(Han sætter dem sammen, Knud sætter den tredobbelte Krone paa sit Hoved.)

Knud.

Jeg takker Eder for den stiebne Bryd!

Dg nu skal Festen ogsaa strax begynde.

Hemming.

Tilgiv mig, høie Drot! — hvori bestaaer den?

Du har endnu ei talt et Ord derom

Med mig, din Staller, og det er min Pligt

At tilberede Hoffet flige Fester;
Men da jeg ikke veed —

Knud.

Behøves ei!

Den er alt tilkeredt. Vi gaae tilsammen
En Vandring giennem Skoven ud til Stranden.
Det glæder mig, at see Jer alle pyntet
I bedste Stads. Jeg selv har ogsaa taget
Min Høitidskiortel paa.

Hemming.

Men, store Konge!

Jeg frygter, vi faae Regn.

Knud.

Det har ei Nød.

Nogle.

Det bliver et Guds Veir.

Hemming.

Med Iysgraa Mand

Staae sorte Skyer over Mark og Søe.

Knud.

Nu — et Guds Veir, er godt. Kan man vel ønske
Sig bedre Veir, end det, der kom fra Gud?
Saa følger alle Hirdfolk mig til Stranden,
Med Spil og Klang! Men glemmer ei, for alting,
Uagtet Storm og Regn og røde Lyn,
At gaae nøiagtigt efter Eders Rang!
Thi derpaa kommer det just an idag.

(Han gaaer med Hoffellene.)

Hemming.

Jeg veed ei hvad jeg siige skal om Kongen
Idag; — og derfor tier jeg bomstille!

(Gaaer.)

En Hytte.

Emma. Aldgitha.

Emma.

Bedrøveligt fornøye vi vort Bekjendtskab;
 Jeg — Bretlands Dronning før, Du Bretlands Brud!
 Med Edmund misted Du den Krone, som
 En stakket Tid jeg deelte med hans Fader,
 Som Knud mig gav igien.

Aldgitha.

Bestænkt med Blod.

Emma.

Som jeg nu tager af et skyldfrit Hoved,
 Fordi den ikke længer hædrer mig.

Aldgitha.

Besyderlig din Skæbne var, Veninde!
 Men aldrig har jeg kunnet ret forstaae,
 Hvorledes Du gav denne Eventyrer
 Din Haand.

Emma.

Forundre burde det Dig meer,
 Hvordan jeg ægted Ethelred, den Gamle,
 Den Svage, Feige. Men jeg lød min Fader,
 Og da min første Husbond døde, lød jeg
 Mit eget Hierte.

Aldgitha.

Det bedrog Dig.

Emma.

Knud

Er deilig og elstværdis, mild og tapper.

Aldgitha (morf).

Ja — mild!

Emma.

Du dømmes ham for strengt, Aldgitha!
 Du træer ham skyldig i din Edmunds Død.

Udgitha.

Jeg troer det ei; man troer ei, hvad man veed.
 Kettoende! Du troer uskyldig Knud,
 Og dog forlader ham, og gaaer i Kloster.
 Har han ei heller dræbt Ulf Jarl?

Emma.

Nei! Gadrik,

Hans onde Engel, han har dræbt dem begge.

Udgitha.

En saadan Engel vælger Menneket
 Sig selv; og Dævlens har ei Magt i Hjertet,
 Naar ikke Villien først forlader Gud.

Emma.

Der har Du Ret! Og det er ogsaa Grunden,
 Hvorfor jeg slyr fra Knud og gaaer i Kloster.
 Thi uden Tro og Gudsfrøgt i sit Hjerte
 Gier ingen Drot lykkelig Folk og Land.

Udgitha.

Saa stemme vi tildeels dog overeens —
 I Hovedsagen. —

Emma.

Vi vil leve sammen

Som gode Sødsfende. Det Held, som Skæbnen
 Tillod os ei som Dronninger at øve,
 Det vil vi øve nu i mindre Grad
 Som fromme Qvinder. O, et Menneket
 Kan meget — selv indskrænket — naar det vil.

Udgitha.

Du kan slet Intet, naar ei Himlen vil.

Emma.

Hvad Himlen vil, det grunder Du ei ud,
 Det lærer Dig din egen gode Handling.
 Vi vil besøge Fattige; vi gaae
 Fra Klostret ud som Lægeqvinder, Søster!
 Som Gartnerster og som Naadgiverinder.
 Og Psalmer, hellige Legender vil

Vi staae stakkels Bønder. Hardefnub
Besøger mig, jeg lærer ham at læse, —
Med andre Børn!

Alldgitha.

Dg røgter dem maaskee?

Nei, Emma, nei! Du faaer mig ikke med.
Slip gav jeg paa et herligt Helteliv,
Paa Kiærlighed, paa Livets Ungdomslyst;
Men Usfelhed kan ikke trøste mig;
Dg jeg nedværdiger mig ei til Tærne,
Fordi jeg ingen Dronning blev. Min Stav
Er brudt for dette Liv. Saa vil jeg vandre
Til Døden værdigt. — Gravsang, Miserere
Skal vorde nu min Fremtids Brudeqvad.
Nu er mig Kirken kun en Dødens Hvælving,
Hvori jeg levende begravet sidder;
Martyrerne mig vise blodige Saar,
Som Edmunds, da han faldt for Nidingspilen;
Det er den Rose nu, som blomstrer mig.
Af Roser fik jeg kun den nøgne Torn;
Den vikler sig omkring min Frelfers Hoved;
Den presser Brodden i mit eget Hierte.
Dog er det ikke brustet plat endnu;
End er der Kraft og Mod i dette Hierte.
Get Hvert det har endnu paa denne Jord,
Saa fanger Hiertet No. Men jeg Dig bliver
Langt mindre fiær maaskee ved denne No;
Thi, som det lader, daares Du endnu
Af Verdens Synder og Forfønglighed.

Emma.

Gen Svagthed har jeg end for dette Liv;
Dg den tilgive Gud! Jeg har ei sagt ham
Farvel, — og jeg kan ikke sige det;
Thi som han farer, farer han ei vel;
Men see ham vil jeg dog endnu engang —
For sidste gang. — Han kommer her forbi.

Med alt sit Hof igiennem Skoven gaaer han
Til Stranden, som er nær, har man fortalt.
Bag Busten vil jeg see den stakkels Knud
I al sin usle Jordens Herlighed,
For sidstegang; — saa gaaer jeg i mit Kloster.

Udgitha.

Det regner og det tordner; troer Du, Knud
Sig vover ud i saadant Veir?

Emma.

Spot ei!

Din Brede han fortjener, ei din Spot.
Hys! Hører Du ei Lyd af Fløiter, Krumhorn?
Han kommer. — Jeg begriber selv ei hvi!

Udgitha.

Maaskee vil han astvætte sine Synder.
Men slige Pletter sidde fast i Huden,
Afvastes ei med Vand, som faldt fra Himlen.

(Sagte)

Forbrydelsesnes Lud — er Hjerteblod.

Emma.

Hvor dybt levæge disse Toner mig!

Udgitha.

Ha, svage Søster! knap jeg kiender Dig.
Est Du en Christen? Dronning? en Heltinde?

Emma.

Udgitha! Jeg er Hustru — Moder — Kvinde!

(De gaae.)

Skoven med Strandbredden i den nære Baggrund.

Under en styrrende Regn og et frygteligt Tordensveir med hyppige Lyn, hvis Virkning og Majestæt en prægtig Symphonie udtrykker, kommer Kong **Knud** i Optog med sit Folge. Først en Skare Musikanter; derpaa Stridsmand med Hjelme og Landser; saa Munke. Foran **Biskoppen**, som i Ordensdragt bærer et stort Guldfors, gaaer **Lym** og svinger et

Regelsekar, som Chordreng, men med Banneret i Arm. Strax efter
Bispen følger Kong Knud med den tredobbelte Krone; derpaa følger
Hofffolkene; Herrer og Fruer. Tienere og Lærner slutte Toget.

Knud

(naar han er kommen midt paa Stuepladsen raaber i stærk Bevægelse):

Holdt, holdt! Her dvæle vi.

(Musikken tier og Toget standser.)

Her har Naturen

En prægtig Høisal, hvælvet Begekirke;
Og Havets Kirkegaard staaer fuld af Grave,
Med Høi ved Høi, skiondt uden Skrift og Navn.
Her vil vi standse Toget. — Da I troe,
Jeg er en Helt, som overbyder Alt,
Naturen selv, og faaer den til at lystre,
Saa vil jeg vælge her min Kroningsfal. —
Maaskee forundres I, at jeg udjager
I bedste Pragt Jer i et Styrtebad?
Der findes vistnok Mange blandt Jer nu,
Der ansee det for Banvid, troe: Kong Knud
Har tabt Forstanden? — I Kortshuede!
Naar har jeg vel viist meer Forstand og Kløgt?
Thi — skal jeg give Jer en Prøve paa
Den Herremagt, som I saa høit beundre,
Kan jeg da vælge bedre Tid og Sted,
End her, hvor Stormen raser som en Jette,
Der har afflidt sin Ranke, Bolgerne
Bildt fraade, skiere Lænder, som da dybt
I Mulm fra Himlen styrted Lucifer?
Hvor Ilden hvirvler kaad i Vandets Favn,
Som paa den første Skabningsdag, da Herren
Gi havde vristet Elementerne
Med Almagtsarmen kraftigt fra hinanden? —
Men jeg skal tæmme dem! — Bring mig min Stol!
Min Kongestol — af Guld og Edelstene. —
Bring mig min Throne!

(Stolen bringes, han sætter sig.)

Rækker mig mit Spir!

(Det gives ham.)

Her sidder Knud den Store paa sin Kongstol!
 Og nu befaler jeg Dig, vilde Kraft!
 Som vover i mit kongelige Raadslyn
 At giøre sig en usorstemmet Larm,
 Og glemmer reent den Grefrygt, Du skylder —
 Lie for mit Bud! Nidmyg Dig Hav og Himmel!

(Et stærkt Jordenbræd lyder, en Lynstraale slaar ned i en gammel Tegn, som Kongen sidder under, saa at den brister, og en stor Green styrter lige ned for hans Fødder. Havet svulmer frygteligt og overskyller Stranden.)

Knud (reiser sig rørt).

Det har ei dræbt mig!

(Rækker Eivteret og folber sine Hænder mod Himlen.)

Han forstod min Spøg!

Jeg har ei spøget med Hans Herlighed,
 Men kun med Eders taabelige Smiger.

(Vender sig til dem Alle og seer med et giennemtrængende Blik paa dem.)

I Sandhed! Hver en Christen burde vide,
 At der er Ingen mægtig uden Gud.
 Han danned Himlen, han lod Havet glide
 Med evig Verel ved sit stærke Bud.
 Han ene mægter Luft og Hav at tvinge;
 Mod hans er al min Vælde saare ringe.

Og derfor Ham tilhører denne Krone.
 Hans Naade laaner mig kun Brug deraf.
 Jeg syndet har, jeg vil min Synd forsoner;
 Jeg bærer den ei meer, ei til min Grav.
 Nei, den skal straaale ved den Tornekroner,
 Som Livet sine bedste Roser gav.

(Vinker Bispen, som kommer med Korset.)

Knud

(Hænger Kronen paa Korset.)

Her hænger den! Mit Bryst har atter Freden.
 Fra nu af herse kun Ustyldigheden!

Aldgitha træder hurtig ud af Krattet med **Emma** ved Haanden; hun ferer hende hen til **Knud**.

Aldgitha.

See, **Knud**, her af din Daad den første Frugt!

Jeg bringer Dig din ædle **Wiv** tilbage.

(Tager heftig Daggerten ud af Barmen.)

Her — **Edmunds Daggert** — !!

(Ettirrer paa Kronen der hænger paa Korset og siger sagtmøbig:)

Jeg har ei den brugt.

Du som et Minde venligt den modtage!

I **Bretland**, som i **Danmark**, straaale smukt

Dit Fremtidsnavn! Sig Ingen skal beklage!

Aldgitha gaaer i Kloster nu fornøiet.

For **Korset**, **Knud**! har sig din **Krone** høiet!

(Hun gaaer.)

Emma (emfærner Kongen).

Min elste **Ben**! jeg ei forlader Dig!

Knud.

Da jeg fandt Himlen — da gienfandt Du mig!

